

Besluit tot partiële herziening van het inpassingsplan Windpark Zeewolde

BESLUIT

De Minister van Economische Zaken en Klimaat

en

de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

overwegende dat,

- ten behoeve van de bouw en aanleg van Windpark Zeewolde op 14 augustus 2017 door de ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu een Inpassingsplan is vastgesteld;
- de verbeelding van dit inpassingsplan, zoals vervat in het GML-bestand met identificatienummer [NL.IMRO.0000.EZiP16WZEEWOLDE-3003](#), onjuistheden bevat, te weten:
 - de ten behoeve van de parkinfrastructuur toegekende aanduiding 'overige zone - windparkinfrastructuur 1' bij windturbine ADW-01 bevindt zich op gronden waar een natuurontwikkeling is voorzien;
 - de contour van de gebiedsaanduiding 'overige zone - molenaarswoning' is voor vijf woningen onjuist ingetekend, daardoor bevat deze contour soms slechts een deel van de woning of een ander object;
 - de woning aan de Paradijsvogelweg 8 is abusievelijk niet aangeduid als molenaarswoning;
 - 28 woningen zijn opgenomen binnen de plangrens van het inpassingsplan zonder dat ter plaatse een bestemming of aanduiding geldt;
- het vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid en de rechtszekerheid nodig is om de verbeelding van het inpassingsplan op onderdelen te herzien
- door verschillende belanghebbenden beroep is ingesteld bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State tegen het inpassingsplan;
- deze beroepen op grond van artikel 6:19, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht mede zijn gericht tegen dit herstelbesluit, tenzij daarbij geen belang bestaat. Met deze wijzigingen wordt gedeeltelijk tegemoetgekomen aan de beroepen van belanghebbenden tegen het Inpassingsplan Zeewolde;
- Nu de herziening, gelet op het voorgaande, kan worden beschouwd als wijzigingen van ondergeschikte aard, wordt geen uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. Artikel 6:19 van de Algemene wet bestuursrecht voorziet in een procedurele regeling die gelet op het lopende beroep de aangewezen weg is.

Gelet op het bepaalde in de artikelen 3.28 en 3.35 Wro en artikel 6:19 van de Algemene wet bestuursrecht;

BESLUITEN

Artikel 1

De herziene Verbeelding Windpark Zeewolde, met identificatienummer

[NL.IMRO.0000.EZip16WZEEWOLDE-3004](#)

wordt vastgesteld en komt in de plaats van het GML-bestand met identificatienummer [NL.IMRO.0000.EZip16WZEEWOLDE-3003](#) welke hoort bij het inpassingsplan Windpark Zeewolde van 14 augustus 2017. De verbeelding met [NL.IMRO.0000.EZip16WZEEWOLDE-3003](#) wordt ingetrokken.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na die waarop de beroepstermijn afloopt.

De kennisgeving van dit besluit zal in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

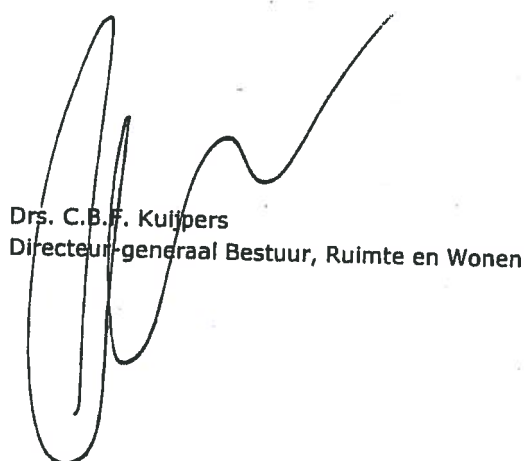
DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT,
namens deze,

gla

Mr. A.F. Gastra
Directeur-generaal Energie, Telecom en Mededinging

2 MRT 2018

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,
namens deze,

Drs. C.B.F. Kuipers
Directeur-generaal Bestuur, Ruimte en Wonen

TOELICHTING

Voor het realiseren van Windpark Zeewolde hebben de Minister van Economische Zaken en de Minister van Infrastructuur en Milieu een inpassingsplan vastgesteld. Nadien is gebleken dat de verbeelding een aantal fouten bevat. Deze fouten worden met dit besluit gecorrigeerd.

Het gaat om de volgende correcties op de verbeelding:

- 1 verwijderen van de aanduiding 'overige zone - windparkinfrastructuur 1' ter plaatse van turbinelocatie ADW-01;
- 2 aanpassen aanduiding 'overige zone - molenaarswoning' ter plaatse van vijf woningen;
- 3 toekennen van de aanduiding 'overige zone - molenaarswoning' aan de woning Paradijsvogelweg 8.
- 4 verwijderen van de plangrens ter plaatse van 28 andere woningen;

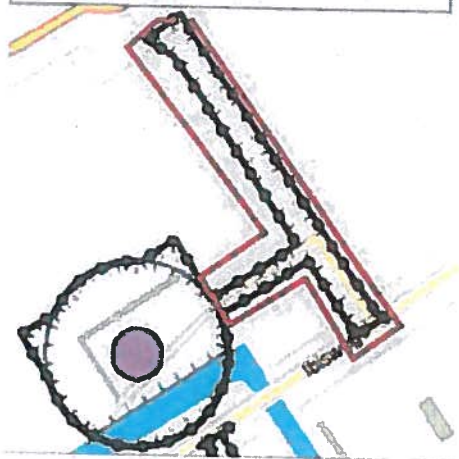
Ad 1. Verwijderen aanduiding ter plaatse van turbinelocatie ADW-01

De windparkinfrastructuur blijkt hier te zijn gelegen in een gebied waar de ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden is voorzien (Noorderwold). Dit deel van de aanduiding 'overige zone - windparkinfrastructuur 1' wordt bij deze herziening van de verbeelding verwijderd. Daarnaast is geconstateerd dat naast de bouwweg ook de beoogde ontsluitingsweg van deze turbinelocatie over een bestaand kavelpad niet mogelijk is gezien de geplande omlegging van de nabijgelegen tocht (zie afbeelding 1). Met het verwijderen van de aanduiding worden beide ruimtelijke conflicten vermeden.

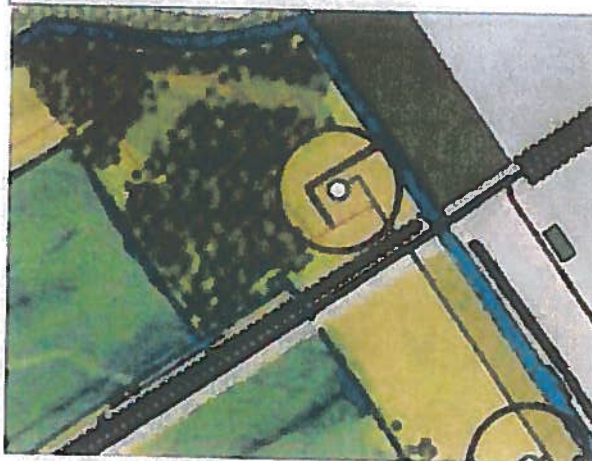
Op de gronden met de gebiedsaanduiding 'overige zone - overdraai' blijft ruimte aanwezig voor het aanleggen van een kraanopstelplaats en het aanleggen van een onderhoudsweg. Deze onderhoudsweg kan worden aangesloten op bestaande en nog aan te leggen wegen in het nieuwe natuurgebied Noorderwold. Stichting Het Flevo-landschap heeft hiervoor een herziening van het bestemmingsplan aangevraagd (bestemmingsplan Noorderwold - Eemvallei). In de inrichtingsschets is de Adelaarstocht doorgetrokken over de Ibisweg. De initiatiefnemer sluit een overeenkomst met Het Flevo-landschap voor het aanleggen en in gebruik nemen van een tijdelijke bouwweg. De definitieve ontsluitingsweg voor de locatie ADW-01 zal aansluiten op de Ibisweg. Over de invulling van de tijdelijke bouwweg wordt nader afgestemd met Het Flevo-landschap.

Afbeelding 1 Verwijderde gebiedsaanduiding - overige zone - windparkinfrastructuur naast de inrichtingsschets natuurontwikkeling Noorderwold

6.19 Verwijderde parkinfrastructuur (rode lijn)

Inrichtingsschets natuurontwikkeling Noorderwold

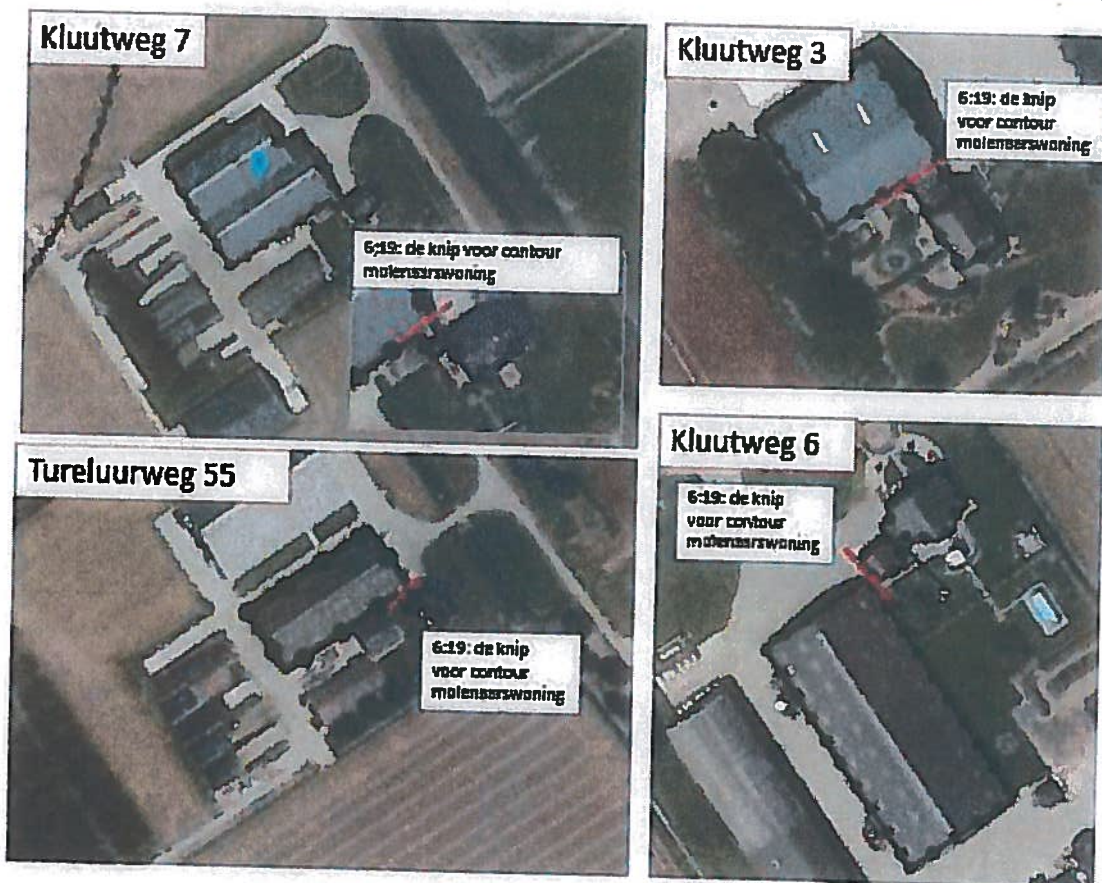

Ad 2. Aanpassen van aanduiding 'overige zone - molenaarswoning' ter plaatse van vijf locaties

Uit de ingediende beroepsschriften is gebleken dat soms ook schuren en erven van de aanduiding 'overige zone - molenaarswoning' zijn voorzien. De contouren van de gebiedsaanduiding 'overige zone - molenaarswoning' ter hoogte van Klutweg 3, 6 en 7 en Tureluurweg 55 zijn op de verbeelding aangepast zodat de aanduiding enkel aan de betreffende woning is toegekend (zie afbeelding 2).

In één geval omvatte de aanduiding een deel van een nieuwgebouwde woning (Sterappellaan 2A) nog niet geheel. Hier is de aanduiding ook op het nieuwgebouwde gedeelte gelegd zodat het volledige bouwvlak van de woonbestemming wordt omvat (zie afbeelding 3).

Afbeelding 2 Adressen waar schuren verwijderd zijn uit de gebiedsaanduiding overige zone - molenaarswoning

Afbeelding 3 Sterappellaan 2A waar de contour van de gebiedsaanduiding overige zone - molenaarswoning is aangepast naar de woning

Ad 3. Toekennen van de aanduiding 'overige zone - molenaarswoning' aan de woning Paradijsvogelweg 8

De woning Paradijsvogelweg 8 was per abuis niet van de gebiedsaanduiding 'overige zone - molenaarswoning' voorzien, terwijl het een molenaarswoning betreft die ook is opgenomen in de lijst van molenaarswoningen (tabel 3.1 in de toelichting bij de omgevingsvergunning, hieronder weergegeven). Op de gewijzigde verbeelding is de gebiedsaanduiding 'overige zone - molenaarswoning' toegekend aan het bouwvlak van de woning (zie afbeelding 4).

Afbeelding 4 ligging paradijsvogelweg 8 en uitsnede tabel molenaarswoningen toelichting omgevingsvergunning

Tabel 3.1 Molenaarswoningen		Uitsnede tabel toelichting omgevingsvergunning	
Ref	Adres		
B01	Adelaarsweg 1	B25	Duikerweg 22
B03	Appelinkweg 9	B26	Duikerweg 33
B04	Baardmeesweg 1	B29	Duikerweg 45
B05	Baardmeesweg 13	B31	Duikerweg 6
B08	Baardmeesweg 17	B34	Gruttoweg 49
B07	Baardmeesweg 3	B35	Gruttoweg 53
B09	Bosruiterweg 30	B36	Ibisweg 6
B10	Dodaarsweg 21	B37	Kluutweg 11
B11	Dodaarsweg 22	B38	Kluutweg 15
B13	Dodaarsweg 26	B40	Paradijsvogelweg 8
B14	Dodaarsweg 29	B59	Scholevaarweg 1
B15	Dodaarsweg 33	B60	Scholevaarweg 17

Ad 4 Aanpassen plangrens rondom 28 woningen

Tot slot is gebleken dat 28 woningen ten onrechte binnen de plangrens van het Inpassingsplan zijn opgenomen, waarbij aan deze locaties geen bestemming of aanduiding is toegekend, zie bijvoorbeeld Sterappellaan 29 op afbeelding 5. Deze omissie wordt op de verbeelding eveneens hersteld door deze locaties niet langer binnen de plangrens van het inpassingsplan te betrekken.

Afbeelding 5 Voorbeeld van plangrens om woning zonder aanduiding (Sterappellaan 29 als voorbeeld)

Herziening van ondergeschikte aard

Deze herziening beoogt slechts enkele geconstateerde gebreken in de oorspronkelijke verbeelding bij het plan te herstellen en heeft daarmee een juridisch-administratief karakter. Gelet op de voorgaande toelichting wordt deze herziening beschouwd als wijziging van ondergeschikte aard.

Besluit tot vaststelling van het inpassingsplan "Windpark Zeewolde"

De minister van Economische Zaken en de minister van Infrastructuur en Milieu;

Overwegende,

dat het ten behoeve van de aanleg van Windpark Zeewolde inclusief netaansluiting en bijbehorende (nuts)voorzieningen in de gemeenten Zeewolde en Almere noodzakelijk is een planologische regeling als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) te treffen;

dat deze planologische regeling, gelet op artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998, wordt vormgegeven in de vorm van een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28 Wro;

dat, gelet op artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998, artikel 3.35 Wro van toepassing is;

dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet (hierna: Chw) van toepassing is, gelet op artikel 1.1, lid 1 onder a van de Chw en artikel 1.2 van Bijlage I van de Chw;

dat het realiseren van windenergie op land essentieel is voor het behalen van de doelstelling voor de opwekking van duurzame energie zoals vastgelegd in het op 6 september 2013 ondertekende Nationaal Energieakkoord, te weten een toename van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking naar 14% in 2020 (deze doelstelling komt voort uit de Europese richtlijn voor hernieuwbare energie: richtlijn 2009/28/EG1) en een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023;

dat met het realiseren van de aanleg van de windturbines invulling wordt gegeven aan de op 28 maart 2014 vastgestelde Structuurvisie Windenergie op Land, waarin 6.000 MW aan ruimte voor windenergie op land, te realiseren in 2020, ruimtelijk in te passen, door grootschalige windprojecten te concentreren in 11 gebieden die daarvoor het meest geschikt zijn, waaronder de locatie waar windpark "Zeewolde" is voorzien;

dat provinciale staten van Flevoland en de gemeenteraden van Zeewolde en van Lelystad, Almere, Dronten, Harderwijk, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren op grond van artikel 3.28, eerste lid, van de Wro, zijn gehoord over het voornemen tot vaststelling van een inpassingsplan;

dat omtrent het voornemen overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (hierna: Bro) is gepleegd met de besturen van Lelystad, Almere, Dronten, Harderwijk, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Huizen, Blaricum, Eemnes, Laren, Flevoland, Noord-Holland, Gelderland, Waterschap Zuiderzeeland, Veiligheidsregio Flevoland, Rijksvastgoedbedrijf, Brandweer Flevoland, Kamer van Koophandel, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Luchthaven Lelystad, Inspectie Leefomgeving en Transport, Ministerie van Defensie: Regionale Directie Noord en Rijkswaterstaat Midden-Nederland. Tevens is overleg gepleegd met de besturen van Natuur en Milieufederatie Flevoland, Vereniging Natuurmonumenten, Landschapsbeheer Flevoland, Staatsbosbeheer, Vogelbescherming, Zoogdierverseniging, IVN Zeewolde, Stichting Vogel- en Natuurwacht Flevoland, Werkgroep Grauwe Klekendief, Buurtschap Nobelhorst Midden, Woonpalet Zeewolde, Vodafone, Tele-2, KPN, NOVEC, LTO noord, RECRON, Gasunie, Gasunie Transport Services B.V., Vitens, Liander N.V., TenneT en het Flevo-landschap. Raedthuys Groep B.V., De Wolff Verenigde Bedrijven B.V., AM Grondbedrijf B.V., Heijmans Vastgoed B.V., BPD Ontwikkeling B.V., Rombou, Spiegelhout en BVD advocaten namens Groot Nieuws Radio hebben uit eigen beweging een reactie op het voorontwerp Ingediend.

dat het gelet op het bepaalde in artikel 6.12, eerste lid en tweede lid, van de Wro in samenhang met artikel 6.2.1a van het Bro niet verplicht is een exploitatieplan vast te stellen;

dat met het oog op de financiële uitvoerbaarheid van het inpassingsplan mede op grond van artikel 6.4a van de Wro een overeenkomst is gesloten met Windpark Zeewolde B.V. omtrent het verhaal van kosten van grondexploitatie, planschade daaronder begrepen;

dat bij de vaststelling gebruik is gemaakt van de ondergrond met de bestandsnaam NL.IMRO.0000.EZip16WZEEWOLDE-3003;

dat het ontwerp van het onderhavige besluit met bijbehorende regels en bijlagen en daarop betrekking hebbende stukken, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0000.EZip16WZEEWOLDE-2002 van 10 maart 2017 tot en met 20 april 2017 voor een ieder ter inzage heeft gelegen;

dat gedurende deze termijn 54 zienswijzen zijn ingediend, waarvan 52 uniek;

dat een aantal van deze zienswijzen aanleiding heeft gegeven de toelichting bij het inpassingsplan aan te passen, ten opzichte van het ontwerp daarvan, van welke aanpassingen in de bijlage bij dit besluit een overzicht wordt gegeven;

onder verwijzing naar het Milieueffectrapport windpark Zeewolde d.d. 2 december 2016, het Toetsingsadvies over het milieueffectrapport van de Commissie voor de milieueffectrapportage d.d. 30 mei 2017, de antwoordnota vooroverlegreacties inpassingsplan windpark Zeewolde en de toelichting bij het inpassingsplan, waarin een motivering van het te nemen besluit, alsmede een uitgebreide beschrijving van het inpassingsplan en de hieraan ten grondslag liggende onderzoeken, zijn opgenomen;

Gelet op het bepaalde in de artikelen 3.28 en 3.35 van de Wro en artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998;

Besluiten:

Artikel 1

De geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0000.EZip16WZEEWOLDE-3003, met de bijbehorende regels worden vastgesteld en vormen het inpassingsplan "Windpark Zeewolde".

Artikel 2

Er wordt geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wro vastgesteld.

Datum:

14 AUG 2017

dhr. H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

mw. drs. M.H. Schultz van Haegen
Minister van Infrastructuur en Milieu

STAAT VAN WIJZIGINGEN RIJKSINPASSINGSPLAN WINDPARK ZEEWOLDE

(zowel naar aanleiding van de zienswijzen als ambtshalve wijzigingen) behorende bij de vaststelling van het inpassingsplan Windpark Zeewolde

Regels

Artikel 1.1: 'NL.IMRO.0000.EZip16WZEEWOLDE-2002' gewijzigd in 'NL.IMRO.0000.EZip16WZEEWOLDE-3003'.

Artikel 1.23: Molenaarswoning toegevoegd: een woning waarvan de eigenaar of gebruiker door middel van een privaatrechtelijke overeenkomst een functie heeft aanvaard als molenaar en in die hoedanigheid werkzaamheden verricht en zorg draagt voor het toezicht en onderhoud van de in artikel 5 van deze planregels bedoelde windturbines.

Artikel 5.2 Bouwregels gewijzigd van

a. op deze gronden geldt dat omgevingsvergunning voor het bouwen van een windturbine uitsluitend wordt verleend indien de aanvrager bij zijn aanvraag aantoont dat door van is dat de windturbines die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze planregels op de in deze bijlage genoemde datum zijn verwijderd;

naar

a. op deze gronden geldt dat omgevingsvergunning voor het bouwen van een windturbine uitsluitend wordt verleend indien is geborgd dat de windturbines die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze planregels op de in deze bijlage genoemde datum zijn verwijderd;

Artikel 5.2 Bouwregels onder h. sub 1., 2.,3. en 4. 'onderling' toegevoegd

h. op gronden:

- 1 met de specifieke bouwaanduiding-1: is de verschijningsvorm van de windturbines *onderling* gelijk;
- 2 met de specifieke bouwaanduiding-2: is de verschijningsvorm van de windturbines *onderling* gelijk;
- 3 met de specifieke bouwaanduiding-3: is de verschijningsvorm van de windturbines *onderling* gelijk;
- 4 met de specifieke bouwaanduiding-4: is de verschijningsvorm van de windturbines *onderling* gelijk;

Artikel 5.2 Bouwregels onder f. sub 2 gewijzigd van

f. de ashoogte van een windturbine bedraagt:

- 2 ter plaatse van gronden met de specifieke bouwaanduiding-2: ten minste 95 m en ten hoogste 110 m;

naar

f. de ashoogte van een windturbine bedraagt:

- 2 ter plaatse van gronden met de specifieke bouwaanduiding-2: ten minste 94 m en ten hoogste 110 m;

Artikel 5.4 Specifieke gebruiksregels gewijzigd van

'Met betrekking tot het gebruik van deze gronden gelden de volgende regels:

- a. het in gebruik nemen en houden van een windturbine zonder dat de windturbines die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze planregels na de in deze bijlage opgenomen datum zijn verwijderd, is niet toegestaan'

naar

Met betrekking tot het gebruik van deze gronden gelden de volgende regels:

- a. het in gebruik nemen en houden van windturbines na ommekomst van de in bijlage I opgenomen datum voor sanering is toegestaan, tenzij:
- 1 minimaal één windturbine niet conform bijlage I is verwijderd, waarna turbine RDT-13 moet worden stilgezet tot het moment waarop voornoemde windturbine conform bijlage I is verwijderd;
 - 2 minimaal zeven windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd, waarna in aanvulling op het voorgaande ook turbine RDT-12 moet worden stilgezet tot het moment waarop minder dan zeven windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd;
 - 3 minimaal dertien windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd, waarna in aanvulling op het voorgaande ook turbine RDT-11 moet worden stilgezet tot het moment waarop minder dan dertien windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd;
 - 4 minimaal negentien windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd, waarna in aanvulling op het voorgaande ook turbine RDT-10 moet worden stilgezet tot het moment waarop minder dan negentien windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd;
 - 5 minimaal vijftwintig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd, waarna in aanvulling op het voorgaande ook turbine RDT-09 moet worden stilgezet tot het moment waarop minder dan vijftwintig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd;
 - 6 minimaal eenendertig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd, waarna in aanvulling op het voorgaande ook turbine RDT-08 moet worden stilgezet tot het moment waarop minder dan eenendertig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd;
 - 7 minimaal zeventig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd, waarna in aanvulling op het voorgaande ook turbine RDT-07 moet worden stilgezet tot het moment waarop minder dan eenendertig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd;
 - 8 minimaal drieënveertig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd, waarna in aanvulling op het voorgaande ook turbine RDT-06 moet worden stilgezet tot het moment waarop minder dan drieënveertig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd;
 - 9 minimaal negenveertig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd, waarna in aanvulling op het voorgaande ook turbine RDT-05 moet worden stilgezet tot het moment waarop minder dan negenveertig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd;
 - 10 minimaal vijfenvijftig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd, waarna alle nieuwe windturbines moeten worden stilgezet tot het moment waarop minder dan vijfenvijftig windturbines niet conform bijlage I zijn verwijderd.

Artikel 5.4 Specifieke gebruiksregels gewijzigd van

- 'b. het in gebruik nemen en houden van een windturbine met een tiphoogte van 150 meter of meer zonder obstakellichten, is niet toegestaan.'

naar

'b. alvorens het windpark voor energieproductie in gebruik te nemen en te houden, dient de obstakelverlichting op de turbines gerealiseerd te zijn conform een door Inspectie Leefomgeving en Transport goedgekeurd verlichtingsplan.'

Artikel 6 aangepast

De beslisboom en daaruit volgend de tekst onder 13.25:

13.25a Windturbinegeluid

Bij het realiseren van gebouwen en bij functiewijzigingen dient vermeden te worden dat nieuwe situaties ontstaan waarbij *om te voldoen aan de geluidsnormen voor windturbinegeluid bij één of meerdere windturbines maatregelen moeten worden getroffen. niet voldaan kan worden aan de geluidsnormen voor windturbinegeluid.* Ten behoeve van de toets of hieraan wordt voldaan, wordt de 'beslisboom windturbinegeluid' doorlopen zoals opgenomen in de Bijlage Beslisbomen.'

13.25b Slagschaduwhinder

Bij het realiseren van gebouwen en bij functiewijzigingen dient vermeden te worden dat nieuwe situaties ontstaan waarbij *om te voldoen aan de normen voor slagschaduw bij één of meerdere windturbines maatregelen moeten worden getroffen. niet voldaan kan worden aan de normen voor slagschaduwhinder als gevolg van windturbines.* Ten behoeve van de toets of hieraan wordt voldaan, wordt de 'beslisboom slagschaduwhinder' doorlopen zoals opgenomen in de Bijlage Beslisbomen.'

B. Aan de bijlagen bij de regels van het Chw bestemmingsplan Oosterwold worden als 6.4 en 6.5 de beslisbomen toegevoegd uit bijlage 2 van deze planregels .

Artikel 6.1 onder B, C toegevoegd

C. Aan artikel 13.11 van het Chw bestemmingsplan Oosterwold wordt na lid k. lid l. toegevoegd, luidende:

'gevoelige objecten met uitwendige scheidingsconstructies met ramen in de richting van de windturbines indien het project op grond van de beslisboom 13.20b slagschaduw alleen voldoet indien er geen raamopeningen gericht zijn op de windturbines'

Artikel 7.1 aangepast

Op de gronden die deel uitmaken van dit inpassingsplan en die zijn voorzien van de bestemming Verkeer en die tevens deel uitmaken van het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016, zijn de regels van artikel 22 van het Bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016 van toepassing, met inachtneming van het volgende:

- a. Ter plaatse van de aanduiding 'windturbinepark' zijn de in lid 22.1 *van de planregels van het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016* bedoelde gronden tevens bestemd voor uitritten en ontsluitingswegen ten behoeve van een windpark.

Artikel 9.3.1. aangepast

Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning grondroerende- of graafwerkzaamheden *uit te voeren* op de in lid 9.1 bedoelde gronden.

Artikel 12.1 toegevoegd: Overige zone - molenaarswoning

12.1.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone – molenaarswoning' geldt dat de ter plaatse aanwezige woning als molenaarswoning is verbonden aan de in artikel 5 van dit inpassingsplan bedoelde windturbines.

Artikel 12.6 Veiligheidszone - windturbine toegevoegd

Bijlagen bij de Regels

Bijlage I vervangen met meest actuele saneringslijst

Bijlage II vervangen door herziene beslisbomen

Verbeelding

- Op de verbeelding zijn twee turbineposities aan de Lepelaartocht verwijderd.
- De windturbineparkinfrastructuur is ingetekend conform het definitieve ontwerp.
- De 150KV-bekabeling is verschoven van een agrarisch perceel naar de berm van de vogelweg.
- Rondom de turbines langs de A27 is een veiligheidszone toegevoegd ter grote van de PR10-6-contour.

Toelichting

In de plantoelichting zijn tekstuele verbeteringen doorgevoerd. De wijzigingen op de plankaart en de regels hebben hun doorwerking in de plantoelichting gekregen. Verder zijn de volgende punten verwerkt:

- Verduidelijking totstandkoming van de initiatiefnemer;
- Verduidelijking gevolgen van het Regioplan voor dit inpassingsplan;
- Verduidelijking twee bestaande windturbines die niet opgenomen zijn in de saneringsregeling van dit inpassingsplan;
- Verduidelijking aandachtspunten van de SvWOL;
- Verduidelijking aandachtspunten Barro *Bouwhoogtebeperkingen rondom antenneparken Defensie en Richtlijn obstakelverlichting*;
- Verduidelijking van het ruimtelijk belang van één totaalplan;
- Verduidelijking van de motivering voor turbines met een ashoogte hoger dan 120 meter ashoogte;
- Verduidelijking van *Sanering van de bestaande windturbines als harde randvoorwaarde vanuit het Regioplan*;
- Afbeeldingen toegevoegd ter verduidelijking van de ontwerpprincipes uit het Beeldkwaliteitsplan;
- Toelichting op de gemaakte bestuurlijke afspraken tussen betrokken overheidspartijen voor de ontwikkeling van gebiedsontwikkeling Oosterwold en Windpark Zeewolde;
- Verduidelijking dat de bestaande turbines in bestemmingsplan buitengebied Zeewolde onder het overgangsrecht zijn gebracht;
- Verduidelijking van geldende regelgeving omtrent laagfrequent geluid;
- Toelichting op het begrip molenaarswoning;
- Verduidelijking overgangsrecht toetsingskader natuuronderzoeken in het kader van de Wet Natuurbescherming;
- Toelichting op de veiligheidszone - windturbine;
- Verduidelijking inhoud van het verlichtingsplan;
- Aangepaste voorwaardelijke verplichting voor nieuwe windturbines;
- Toelichting op de specifieke gebruiksregel 'stilstandsregeling';
- Verduidelijking toelichting saneringsdata;

- Nadere financiële onderbouwing van financiële uitvoerbaarheid;
- Toelichting op het toepassen van een saneringsfonds;
- Nadere toelichting op de mogelijkheden van onteigening en het eventueel opleggen van gedoogplicht;
- Toelichting op aangepaste beslisbomen Oosterwold voor slagschaduw en windturbinegeluid;
- Toelichting op de resultaten van de zienswijzeprocedure.

Bijlagen bij de toelichting

- II laatste archeologische onderzoeksresultaten toegevoegd;
- V laatste versie compensatieplan toegevoegd;
- VIII nieuwe overzichtskaart van onderlinge afstand tussen turbines toegevoegd;
- XI Advies defensieradar toegevoegd;
- XII VVGB luchtvaart toegevoegd;
- XIII Toetsingsadvies commissie MER toegevoegd;
- XIV Aanvullingen op het MER toegevoegd;
- XV Sanity checks financiële uitvoerbaarheid en noodzaak tot ashoogte toegevoegd;
- XVI Beeldkwaliteitsplan WP Zeewolde toegevoegd.

Windpark Zeewolde

Antwoordnota zienswijzen

TABEL ANTWOORDNOTA

Overzicht van antwoorden op de zienswijzen ontwerp-besluiten van het Windpark Zeewolde

Inhoudsopgave (zie ook opzet nota van beantwoording)

1. Inleiding

- 1.1 Context en strekking van de antwoordnota
- 1.2 Verloop van de zienswijzeprocedure
- 1.3 Opzet van de antwoordnota
- 1.4 Overzicht unieke zienswijzen en reacties

2. Reacties op hoofdlijnen

- 2.1 Nut en noodzaak windenergie
- 2.2 Alternatieve vormen van duurzame energie
- 2.3 Regioplan
- 2.4 Initiatiefnemer
- 2.5 Oosterwold: totstandkoming voorkeursalternatief en A27
- 2.6 Sanering en onteigening
- 2.7 Economische uitvoerbaarheid / financiële haalbaarheid
- 2.8 Planschade

1

INLEIDING

1.1 Context en strekking van de antwoordnota

Windpark Zeewolde B.V. heeft het initiatief genomen om een windpark met bijbehorende civiele en elektrische voorzieningen te realiseren in deelgebied Zeewolde in de provincie Flevoland. Met het initiatief wil de initiatiefnemer bijdragen aan het opwekken van duurzame energie in Nederland. Door 221 windturbines die momenteel in het plangebied aanwezig zijn te vervangen door 91 nieuwe turbines wordt niet alleen het aantal windturbines gehalveerd, maar ook de energieopbrengst meer dan verdubbeld. De nieuwe generatie windturbines heeft namelijk een veel grotere opwekkingscapaciteit. Naast het opwekken van meer duurzame energie, wordt met het verminderen van het aantal windturbines ook een bijdrage geleverd aan een verbetering van de landschappelijke inpassing van het windpark in Zeewolde.

Het project wordt ruimtelijk mogelijk gemaakt door middel van een inpassingsplan dat wordt vastgesteld door de ministers van Economische Zaken (EZ) en Infrastructuur en Milieu (IenM). Daarnaast worden de besluiten die voor het project nodig zijn in één procedure voorbereid onder coördinatie van de minister van EZ. Deze procedure heet de rijkscoördinatierегeling (RCR). Het gaat om de volgende overige besluiten: een watervergunning, een omgevingsvergunning en een vergunning onder de Wet natuurbescherming. In deze antwoordnota geven de bevoegde gezagen¹ een reactie op de ingebrachte zienswijze op de ontwerp-besluiten van windpark Zeewolde.

Deze antwoordnota wordt gepubliceerd, tezamen met de definitieve besluiten. De besluiten zullen ter inzage gelegd worden op dezelfde plaatsen als waar de ontwerp-besluiten ter inzage hebben gelegen. Belanghebbenden² kunnen tegen de besluiten beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze over het ontwerp van het besluit waartegen zijn beroep is gericht naar voren heeft gebracht. Op de besluiten is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het desbetreffende besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd.

1.2 Verloop van de zienswijzeprocedure

De minister van EZ heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor Windpark Zeewolde bevorderd. Het inpassingsplan en de besluiten zijn als volgt voorbereid:

- Op 9 maart 2017 is een kennisgeving met betrekking tot de ontwerpen gepubliceerd in de Staatscourant, kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in lokale en regionale media.
- De ontwerpen van de besluiten hebben van vrijdag 10 maart tot en met donderdag 20 april 2017 ter inzage gelegen bij de gemeenten Almere en Zeewolde.
- Er zijn twee inloopavonden georganiseerd waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijzen naar voren te brengen. Op dinsdag 21 maart 2017 heeft deze plaatsgevonden in de gemeente Almere en op donderdag 23 maart in de gemeente Zeewolde.
- De commissie voor de m.e.r. heeft op 30 mei 2017 advies uitgebracht onder nummer 3089 over het milieueffectrapport van Windpark Zeewolde.

1.3 Opzet van de antwoordnota

In het volgende hoofdstuk wordt een thematische reactie gegeven op een aantal zienswijzen, waarbij wordt aangegeven of de zienswijze of reactie aanleiding heeft gegeven om een besluit aan te passen.

De zienswijzen zijn in de antwoordnota per thema behandeld:

- 2.1 Nut en noodzaak windenergie
- 2.2 Alternatieve vormen van duurzame energie
- 2.3 Regioplan
- 2.4 Initiatiefnemer
- 2.5 Oosterwold: totstandkoming voorkeursalternatief en A27
- 2.6 Sanering
- 2.7 Economische uitvoerbaarheid / financiële haalbaarheid
- 2.8 Planschade

¹ De minister van Economische Zaken, de minister van Infrastructuur en Milieu, de Provincie Flevoland, de gemeente Zeewolde, de gemeente Almere en het waterschap Zuiderzeeland

² Dit geldt niet voor een niet tot de centrale overheid behorende rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld of een niet tot de centrale overheid behorend bestuursorgaan (artikelen 1.4 en 5.3 eerste lid Crisis- en herstelwet).

2

REACTIE OP HOOFDLIJNEN

2.1 Nut en noodzaak windenergie

Nederland heeft in Europees verband een doelstelling van 14% duurzame energie in 2020. Voor het kabinet is windenergie één van de belangrijkste bronnen van duurzame energie, aangezien Nederland rijk is aan wind. Naast windenergie op land spelen ook andere duurzame energie opties, zoals windenergie op zee, zonne-energie, bio-energie en aardwarmte een belangrijke rol in de totale energietransitie. Vanwege de klimatologische en geomorfologische kenmerken kunnen in Nederland andere bronnen van duurzame energie, zoals zonne-energie en waterkracht, echter relatief minder worden benut dan in andere Europese landen. Windenergie op land is vergeleken met andere duurzame energieopties ook op dit moment relatief kosteneffectief. De geschikte gebieden voor grootschalige windenergie zijn door het Rijk na overleg met de provincies vastgelegd in de structuurvisie Windenergie op Land (SvWOL).¹ Het doel van de SvWOL is om ruimte te reserveren voor grootschalige windenergie zodat tenminste 6.000 MW aan windturbines operationeel is in 2020. Het plangebied Windpark Zeewolde is één van de locaties die vastgelegd is in de SvWOL. De afspraak over het realiseren van tenminste 6.000 MW windenergie op land in 2020 is ook vastgelegd in het op 6 september 2013 door ruim 40 partijen ondertekende Nationaal Energieakkoord. In dit akkoord is overeengekomen om het aandeel hernieuwbare energie in de jaarlijkse energiemix te laten stijgen naar 14% in 2020 met een verdere stijging van dit aandeel naar 16% in 2023. Het voorliggende inpassingsplan is noodzakelijk om voornoemde doelstellingen te halen.

2.2 Alternatieve vormen van duurzame energie

Op dit moment ligt er geen keuze voor tussen windenergie en andere vormen van duurzame energie: Om de doelstelling met betrekking tot duurzame energie van 2020 en 2023 te halen zijn alle vormen van duurzame energie nodig (onder andere zonne-energie en windenergie). Deze sluiten elkaar niet uit, maar zijn allemaal nodig om de doelstelling te behalen.

Bovendien kost zonne-energie op dit moment meer ruimte, vergt een grotere investering en heeft een hogere kostprijs per kWh in vergelijking met windenergie op land. Innovatieve vormen van het opwekken van duurzame energie, zoals getijdenenergie en blue-energy (energie uit het verschil tussen zoet en zout water) zijn nog nergens in Nederland op een grootschalige wijze succesvol toegepast. Dit zijn dan ook geen reële alternatieven voor het opwekken van duurzame energie zoals dat nu met dit windpark wordt voorgesteld. Op verzoek van de Tweede Kamer heeft de minister van Economische Zaken een maatschappelijke-kosten-baten-analyse (MKBA) op nationaal niveau laten uitvoeren naar de huidige en verwachte ontwikkelingen van energieopwekking uit zonne-energie en windenergie op land. De resultaten zijn in januari 2017 naar de Tweede Kamer gestuurd.² Uit de analyse komt onder meer naar voren dat windenergie op land tot 2030 in Nederland de meest kosteneffectieve optie is van de twee.

2.3 Regioplan

De provincie Flevoland heeft samen met de Flevolandse gemeenten Dronten, Zeewolde en Lelystad specifiek voor windprojecten in Flevoland een structuurvisie ontwikkeld: het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. Dit plan is tot stand gekomen in afstemming met initiatiefnemers voor de bouw van windturbines en het Rijk. Het Regioplan is de uitwerking van het provinciale beleid (waaronder de Noodverordening Wind en de beleidsregel Windenergie 2008) voor windenergie in zuidelijk en oostelijk Flevoland. Het plan voorziet in de vervanging van de huidige generatie windturbines door nieuwere en efficiëntere turbines waardoor het mogelijk is om meer dan twee keer zoveel duurzame energie op te wekken met minder dan de helft van de turbines. Daarnaast wordt de voorwaarde gesteld dat bewoners en ondernemers uit het gebied de mogelijkheid moeten krijgen om financieel in de ontwikkeling te participeren. Tevens stelt het Regioplan de voorwaarde van één (gezamenlijke) initiatiefnemer per deelgebied. Hiermee draagt het beleid bij aan economische structuurversterking en een vergroting van het lokale en regionale draagvlak. Het Regioplan heeft de status van een structuurvisie en is daarmee bindend voor de provincie en de gemeenten Zeewolde, Dronten en Lelystad. In het regioplan wordt op diverse punten flexibiliteit geboden. Bij de vaststelling zijn door Provinciale Staten amendementen aangenomen die het mogelijk maken om de ligging van de projectgebieden en plaatsingszones te optimaliseren als dit nodig is in relatie tot de onduidelijkheid en mogelijke belemmeringen m.b.t. de hoogtebeperkingen van het vliegveld. Het Rijk onderschrijft de uitgangspunten van het Regioplan. In het inpassingsplan Windpark Zeewolde worden ook de uitgangspunten uit het Regioplan gehanteerd. Wel is het mogelijk om met een inpassingsplan van de Rijksoverheid gemotiveerd af te wijken van de ruimtelijke uitgangspunten uit het Regioplan.

Het voorliggende inpassingsplan voldoet aan de voorwaarden en uitgangspunten die in het Regioplan zijn vastgesteld;

Opschalen

- Het plan voorziet in de realisatie van 91 windturbines waarmee meer energie opgewekt kan worden dan met de 221 windturbines die in dit plan worden gesaneerd.
- De nieuwe windturbines zijn geprojecteerd in de plaatsingszones uit het Regioplan. Uitzondering betreft het verlengen van de beide Adelaarstracés tot in het Horsterwold (hierbij is gemotiveerd gebruik gemaakt van de flexibiliteit uit het Regioplan).
- Er is zoveel mogelijk rekening gehouden met -of gemotiveerd afgeweken van- de ontwerpprincipes uit het gemeentelijke beeldkwaliteitsplan.

Saneren

- In het plan is de realisatie van de nieuwe windturbines gekoppeld aan de sanering van de bestaande windmolens. Als op 31 december 2026 niet alle bestaande windturbines zijn gesaneerd moet een deel van de nieuwe windturbines worden stil gezet. Daarnaast wordt de vergunning voor de nieuwe windturbines pas verleend als de uitvoering van de saneringsopgave is geborgd.

¹ Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2014/03/31/bijlage-1-structuurvisie-windenergie-op-land/structuurvisie-windenergie-op-land.pdf>

² Zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-796959>

Participeren

- De initiatiefnemer van het windpark heeft een participatieplan opgesteld dat in overeenstemming is met de uitgangspunten uit het regioplan.

2.4 Initiatiefnemer

In een aantal zienswijzen zijn vragen gesteld bij de totstandkoming van Windpark Zeewolde B.V. als de initiatiefnemer van het windpark. Hierna wordt nader ingegaan op de totstandkoming van deze initiatiefnemer van dit windpark. Conform het Regioplan is er één initiatiefnemer per projectgebied voor zowel de realisatie van nieuwe windturbines als de daarmee samenhangende saneringsverplichting. In 2013 is de Windvereniging Zeewolde opgericht om alle eigenaren van bestaande windturbines, of gronden of woningen én pachters met een meerjarig pachtcontract in het ontwikkelgebied te betrekken bij het proces van opschaling en sanering. 243 belangstellenden die eerdergenoemde relatie hebben met het projectgebied Zeewolde zijn lid geworden van de Windvereniging. De Windvereniging heeft onder andere als klankbord gefungeerd bij de totstandkoming van het provinciale Regioplan. De Windvereniging Zeewolde heeft vervolgens de Ontwikkelvereniging Zeewolde opgericht als juridische entiteit die de ontwikkeling van Windpark Zeewolde is gestart. Het is de ontwikkelvereniging die de melding heeft gedaan voor het starten van de RCR-procedure bij de minister van Economische Zaken, het onderzoek is gestart voor het MER en de vergunningaanvragen heeft voorbereid.

Interne organisatie initiatiefnemer

Door lid te worden van de Ontwikkelvereniging kunnen bewoners in het gebied daadwerkelijk participeren in het nieuw te ontwikkelen windpark. Het lidmaatschap staat open voor iedereen in het projectgebied Zeewolde met eigen grond, turbine en/of woning of met een meerjarig pachtcontract, na ondertekening van de Ledenovereenkomst Ontwikkelvereniging Zeewolde. Daarmee stemmen zij onder andere in met de sanering van hun bestaande turbine(s) en het beschikbaar stellen van gronden voor de realisatie van het windpark. Er zijn inmiddels ruim 200 betrokken partijen lid geworden van de Ontwikkelvereniging, daarmee is het de grootste windpark in lokale handen. Alle partijen die voldoen aan de eerdergenoemde relatie en nog geen lid zijn geworden van de Ontwikkelvereniging, kunnen nog altijd een verzoek indienen om alsnog lid te worden. Voor de turbine-eigenaren in het ontwikkelgebied die nog geen lid van de Ontwikkelvereniging zijn geworden, geldt sowieso het recht om tegen dezelfde voorwaarden als de huidige leden alsnog lid te worden. Dat geldt ook voor de grondeigenaren en langdurige grondpachters wiens grond nodig is voor de realisatie van het windpark en voor de eigenaren van in de nabijheid van het Windpark gelegen woningen. Dit is in lijn met de afspraken tussen de Ontwikkelvereniging en de overheden om via minnelijke weg de realisatie van het Windpark Zeewolde mogelijk te maken. Door blijvende openstelling van het lidmaatschap van de Ontwikkelvereniging kan het aantal onteigeningen van te saneren windturbines en het aantal op te leggen gedoogplichten zo laag mogelijk worden gehouden. Het open lidmaatschap van de Ontwikkelvereniging voor turbine-eigenaren en relevante grondeigenaren en grondgebruikers (wiens grond nodig is voor de realisatie van het windpark) is een belangrijke randvoorwaarde geweest vanuit het Rijk en de provincie om met deze vereniging samen de besluitvormingsprocedure te starten voor dit project.

Van Ontwikkelvereniging naar Windpark Zeewolde B.V.

Op 18 november 2016 hebben de bestuursleden van de Ontwikkelvereniging Zeewolde hun handtekening gezet onder de oprichtingsdocumenten van Windpark Zeewolde B.V. Daarmee zijn de leden van de Ontwikkelvereniging certificaathouder geworden van (en financieren zij samen) Windpark Zeewolde. Nog niet eerder is een Nederlands windpark ontwikkeld met zoveel certificaathouders uit de directe omgeving (op 152 adressen). Het is de besloten vennootschap die straks het windpark gaat bouwen en exploiteren. Daarnaast zijn er nog certificaathouders die niet binnen het gebied wonen, maar daar bijvoorbeeld wel een turbine in eigendom hebben. Zoals hierboven aangegeven kunnen de volgende categorieën betrokkenen die nu nog niet deelnemen als certificaathouder in Windpark Zeewolde B.V. ook na vaststelling van het inpassingsplan, alsnog lid worden van de Ontwikkelvereniging: (i) grondeigenaren en grondpachters met een meerjarig pachtcontract, wiens gronden nodig zijn voor de realisatie van het windpark, (ii) eigenaren van bestaande windturbines en (iii) eigenaren van in de nabijheid van het Windpark gelegen woningen. Onder dezelfde voorwaarden als de huidige certificaathouders kunnen zij vervolgens toetreden als certificaathouder tot de besloten vennootschap. Het STAK-bestuur (Stichting Administratiekantoor van Aandelen) van Windpark Zeewolde B.V. heeft dit toegezegd.

Participatiemogelijkheden voor betrokken buiten het plangebied: De Nieuwe Molenaars

Ook de bewoners in de directe omgeving van het park krijgen de kans om deel te nemen in de bouw van het windpark. In 2017 is de coöperatie De Nieuwe Molenaars opgericht voor bewoners uit Almere en Zeewolde, die net buiten het ontwikkelgebied wonen. Door deel te nemen in deze burgerwindcoöperatie kunnen zij mee-investeren in het windpark en, doordat de coöperatie ook een aandeel heeft in het windpark, hebben de leden van de coöperatie daarin ook medezeggenschap.

Opgave voor Windpark Zeewolde B.V. en uitkomsten bemiddelingspoging

De initiatiefnemer heeft aan de saneringsopgave invulling gegeven door aan alle eigenaren van bestaande windturbines in het projectgebied de mogelijkheid te bieden deel te nemen in zowel de vereniging als in de door de vereniging opgerichte besloten vennootschap die de bouw en exploitatie van het nieuwe windpark voor haar rekening gaat nemen. Die mogelijkheid blijft bestaan. Ook na het vaststellen van dit inpassingsplan en het verlenen van de voor de bouw en exploitatie van het windpark noodzakelijke vergunningen kunnen zij als deelnemer toetreden. Met Windpark Zeewolde B.V. is afgesproken dat ook na de bouw van het nieuwe windpark nog leden kunnen toetreden. Ondanks alle inspanningen die Windpark Zeewolde B.V. heeft verricht, bleek voor de terinzagelegging van het ontwerp van dit inpassingsplan dat zij met eigenaren van circa 60 bestaande windturbines in het plangebied nog geen toetredingsovereenkomst had gesloten. Deze groep turbine-eigenaren was evenwel bereid om zelfstandig, naast Windpark Zeewolde B.V., op termijn een eigen deel van het windpark te realiseren. Gedurende de periode van terinzagelegging van het ontwerp van dit inpassingsplan, heeft Windpark Zeewolde B.V. geprobeerd om met vertegenwoordigers van deze groep turbine-eigenaren alsnog tot overeenstemming te komen. Dit is gebeurd in de vorm van bemiddelingsgesprekken die werden gefaciliteerd door een door de provincie Flevoland aangestelde onafhankelijke bemiddelaar. Er is vanuit de provincie de ruimte geboden om conform het Regioplan te komen tot de ontwikkeling door één initiatiefnemer. Welke vorm de samenwerking en/of samenvoeging van de plannen van Windpark Zeewolde B.V. en de vertegenwoordigers van de groep turbine-eigenaren zou krijgen, is niet vanuit de bevoegde gezagen bepaald. Deze gesprekken hebben niet tot overeenstemming geleid over de gezamenlijke uitvoering binnen één initiatiefnemer van de saneringsopgave bij de realisatie van nieuwe het nieuwe windpark.

Besluit van de stuurgroep 7 april 2017

Voor het windpark Zeewolde bestaat een stuurgroep, waarin de bestuurlijke vertegenwoordigers van het Rijk, de provincie Flevoland en de gemeenten Zeewolde en Almere allen zitting hebben. Deze stuurgroep heeft op 7 april 2017 besloten om het project voort te zetten op een wijze waarin zo veel mogelijk uitvoering wordt gegeven aan de taakstelling windenergie op land en de provinciale structuurvisie. In concreto voldoet Windpark Zeewolde B.V. aan de gestelde kaders. Belangrijkste reden daarvoor is dat de vereniging het overgrote aandeel van de te saneren windturbines heeft gecontracteerd en dat door voortzetting op deze wijze de beleidsdoelen ten aanzien van de sanering en opschaling in 2020 in zicht blijven. De stuurgroep achtte het voorts onhaalbaar om beide partijen elk een deel van het plan te laten uitvoeren, omdat dit ten koste gaat van de ruimtelijke doelstellingen van provincie, gemeente en Rijk, de voortgang van het gebiedsproces en omdat er met een uitvoering in delen mogelijk risico's ontstaan voor de financiële uitvoerbaarheid van de nieuwe windturbines. Welke partij het windpark daadwerkelijk gaat realiseren is in het kader van dit besluit enkel relevant bij de toetsing van de uitvoerbaarheid. Het al dan niet bereiken van overeenstemming tussen Windpark Zeewolde B.V. en vertegenwoordigers van de groep turbine-

eigenaren speelt in het kader van het voorliggende besluit derhalve geen rol. De uitvoerbaarheid van de sanering is geborgd, waardoor ook is geborgd dat het eindresultaat, zijnde verbetering van de landschappelijke kwaliteit en een hogere productie aan windenergie, wordt behaald.

2.5 Oosterwold: totstandkoming VKA en lijn langs de A27

Onderdeel van het inpassingsplan Windpark Zeewolde is de plaatsing van 17 windturbines in het zuidelijke deel van het plangebied, parallel aan de rijksweg A27. Deze windturbines zijn geprojecteerd naast het Almeerse deel van de toekomstige woningbouwontwikkeling Almere Oosterwold. Hierover zijn in een aantal zienswijzen vragen gesteld. Hierna wordt op dit thema nader ingegaan.

Bij de vaststelling van het inpassingsplan is rekenschap gegeven van de ontwikkeling van het gebied Oosterwold op het grondgebied van de gemeente Almere en de gevolgen van het windpark Zeewolde op die ontwikkeling en de beperkingen van dat gebied voor het windpark Zeewolde. In de hierna volgende paragrafen wordt de achtergrond voor de huidige planregeling voor de afstemming tussen Oosterwold en het windpark Zeewolde toegelicht. Gedurende het ontwikkelproces voor windpark Zeewolde zijn verschillende beperkingen geïdentificeerd, die tot aanpassing van het oorspronkelijke uitgangspunt van het project hebben geleid. Dit betreft onder meer de beperkingen vanwege de nieuwe ontwikkelingen van vliegveld Lelystad Airport. Deze ontwikkelingen hebben tot een hoogtebeperking voor de nieuwe windturbines geleid. De keuze voor hogere turbines langs de rijkswegen A6 en de A27 komt vervolgens voort uit de wens tot maximale energieproductie binnen het plangebied. Voor een maximale energieopbrengst, en met het oog op productie met een zo laag mogelijke kostprijs per MWh, is het belangrijk om windturbines te kiezen die passen bij het windaanbod in dit gebied. De afgelopen jaren heeft met name voor de toepassing van windenergie in gemiddelde (of minder) windrijke gebieden innovatie plaatsgevonden in windturbintetechnologie. Met een hoge ashoogte, een grote rotor en een relatief laag generatorvermogen, wordt steeds meer energie uit de beschikbare wind gehaald. De beschikbare wind wordt energetisch en financieel steeds efficiënter omgezet in elektriciteit. Bij gelijkblijvend generatorvermogen (MW) worden de rotoren steeds groter en vergeleken met een aantal jaar geleden krijgen turbines met een zelfde rotoroppervlak lichtere generatoren (minder MW). Voor gebieden met een gemiddeld windklimaat betekent dit dat grotere rotoren op hoge ashoogte, met een relatief kleine generator optimaler zijn dan windturbines met een grotere generator en bijbehorende hogere kosten per windturbinepositie. Dit sluit ook aan bij de hiervoor beschreven ontwikkelingen in de energieproductie van windturbines. Tevens is de trend om steeds hoger te bouwen teneinde hogere en meer continue windsnelheden te benutten. Gevolg hiervan is dat de kostprijs van de opgewekte energie naar beneden gaat en windenergie goedkoper en concurrerender wordt. De subsidieregeling SDE+ is hierop afgestemd.

Voor windpark Zeewolde geldt dat de 22 turbines langs de A27 en de A6 op een ashoogte van 159 meter zo'n 15 % meer duurzame energie opleveren dan turbines met een ashoogte van 120 meter (bij gelijkblijvende rotordiameter en generator). Dat komt overeen met ruim 10.000 woningen extra die voorzien kunnen worden van duurzame stroom. Vanuit de doelstelling om zo veel mogelijk duurzame energie op te wekken is het dus belangrijk om gebruik te maken van plekken waar geen hoogtebeperking geldt vanuit vliegveld Lelystad Airport. Voor de overige 69 turbines van Windpark Zeewolde geldt een hoogtebeperking variërend van een maximale tiphoogte van 150 tot 160 meter. Op die plekken is het dus niet mogelijk om de maximale energieopbrengst te behalen. Ook vanuit de financiële haalbaarheid van het project is het noodzakelijk om gebruik te maken van de ruimte in de hoogte langs de A27 en de A6. Dus ook vanuit dat perspectief is het niet verantwoord om de ruimte in de hoogte in te perken, omdat ook het financieel rendement van turbines met een hoge ashoogte hoger is dan van lagere turbines. Dit rendement is vanuit economisch perspectief onder andere nodig om de hoge saneringslasten van dit plan te dekken. Het realiseren van hogere windturbines langs de rijkswegen A6 en de A27 is uiteraard alleen mogelijk wanneer de effecten op de omgeving aanvaardbaar zijn. In hoofdstuk 5 van het inpassingsplan wordt aangetoond dat ook met de hogere windturbines overal wordt voldaan aan de wettelijke normen voor bijvoorbeeld geluid en slagschaduwhinder, bij welke normering wordt aangesloten in het kader van de ruimtelijke aanvaardbaarheid. De landschappelijke effecten van hogere windturbines zijn op deze locaties ook beoordeeld en acceptabel bevonden.

Ten aanzien van de toekomstige ontwikkelingen die in het CHw bestemmingsplan Oosterwold voorzien zijn, geldt dat afstemming moest plaatsvinden tussen dit inpassingsplan en het onderliggende bestemmingsplan Oosterwold. Bij de vaststelling van het inpassingsplan wordt immers rekening gehouden met het eerder vastgestelde CHw bestemmingsplan Oosterwold. Hiertoe zijn in eerste instantie in juli 2016 en in december 2016 twee voorbereidingsbesluiten genomen door de ministers van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken. Tevens wordt in het inpassingsplan voorzien in twee nieuwe beslisbomen voor de toetsing van bouwaanvragen binnen het CHw bestemmingsplan Oosterwold. De ratio achter deze beslisbomen is, kort gezegd, dat meervoudig ruimtegebruik mogelijk wordt gemaakt. De komst van windturbines -zonder een nadere beperking van de energieproductie door windpark Zeewolde- wordt mogelijk en tegelijkertijd blijft het mogelijk om -eventueel met aanpassingen- woningbouwontwikkeling plaats te laten vinden. De totstandkoming van deze regeling wordt hierna nader toegelicht. In overleg met de gemeente Almere en de uitvoeringsorganisatie Oosterwold is gezocht naar een oplossingsrichting om tot een goede afstemming tussen de plannen met een organische gebiedsontwikkeling in Oosterwold en de nieuwe windturbines te komen. Daarbij is ten aanzien van de gebiedsontwikkeling in Oosterwold onderscheid gemaakt tussen concrete ontwikkelingen binnen Oosterwold die al enige tijd bestonden en de ontwikkelingen op korte termijn naar aanleiding van het vaststellen van het CHw bestemmingsplan Oosterwold aan de ene kant (westzijde A27) en aan de andere kant (oostzijde A27). Omdat het CHw bestemmingsplan Oosterwold reeds was vastgesteld ten tijde van het publiceren van dit inpassingsplan, deed zich ten eerste de situatie voor dat de gemeente Almere reeds enkele bouwaanvragen voor nieuwe ontwikkelingen in het plangebied van Oosterwold in behandeling had genomen. In deze bouwaanvragen kon redelijkerwijs geen rekening zijn gehouden met de komst van het windpark. Ook had de gemeente Almere met ontwikkelende partijen reeds afspraken gemaakt (in de vorm van een intentieovereenkomst, of zelfs in de vorm van een anterieure overeenkomst) over nieuwe bouwprojecten in plan Oosterwold. Ook in deze overeenkomsten was nog niet volledig rekening gehouden met de komst van de nieuwe windturbines. Weliswaar was er in juli 2016 een voorbereidingsbesluit voor het inpassingsplan Windpark Zeewolde genomen voor dit gebied, maar dit voorbereidingsbesluit zag op een gebied van 400 meter vanaf de A27 en was daarmee niet dekkend voor de slagschaduwcontour van relatief hoge windturbines langs de A27.

In gezamenlijkheid met de gemeente Almere, de uitvoeringsorganisatie Oosterwold en de betrokken ministers, zijn daarom de volgende bestuurlijke afspraken gemaakt op 10 november 2016:

- lopende procedures op basis van bouwaanvragen, of gesloten anterieure of intentieovereenkomsten, die dateren voor 10 november 2016, hoeven geen rekening te houden met mogelijke geluid- of slagschaduwhinder als gevolg van het nieuwe windpark. De woningen die worden gerealiseerd op grond van voornoemde bouwaanvragen, of gesloten anterieure of intentieovereenkomsten worden op reguliere basis beschermd tegen geluidsbelasting en slagschaduw van de windturbines. In het MER en de onderliggende onderzoeken voor het windpark worden deze bouwplannen betrokken als bestaande bouwwerken. Het treffen van eventuele noodzakelijke maatregelen om aan de wettelijke geluid- en slagschaduwnormen te kunnen voldoen, worden in de besluitvormingsprocedure over het windpark betrokken;
- bouwaanvragen die dateren van na 10 november 2016 moeten rekening houden met de komst van de nieuwe windturbines. Hiervoor wordt een regeling (in de vorm van een tweetal nieuwe beslisbomen) toegevoegd aan artikel 13 en de bijlagen van het CHw bestemmingsplan Oosterwold. Het opnemen van deze beslisbomen gebeurt in het inpassingsplan (zie hoofdstuk 6 van deze plandoelverlichting);
- de initiatiefnemer voor het windpark en de uitvoeringsorganisatie Oosterwold verzorgen gezamenlijk de informatievoorziening naar de ontwikkelende partijen over de gevolgen van de nieuwe windturbines voor nieuwe bouwprojecten in het plangebied Oosterwold. Daartoe wordt door de betrokken ministers een informatieve handreiking aangeleverd op basis waarvan een mogelijk maatregelenpakket kan worden bepaald voor nieuwbouwplannen in plangebied Oosterwold.

Vornoemde afspraken zijn het uitgangspunt bij de vaststelling van het inpassingsplan voor het windpark Zeewolde en vormen mede de toelichting op de nieuwe beslisbomen voor de toetsing van de aanvragen van nieuwe bouwvergunningen in Oosterwold. Daarbij zijn de beperkingen van de beslisbomen voor de bouwmogelijkheden in Oosterwold betrokken in de besluitvorming en afgewogen tegen het belang van de productie van duurzame energie

met behulp van windenergie en de financiële uitvoerbaarheid van het windpark Zeewolde. Door middel van de beslisbomen wordt voorkomen dat woningen binnen het ontwikkelgebied Oosterwold zodanig worden gesitueerd dat de windturbines vanwege geluidsbelasting of slagschaduw moeten worden teruggeschakeld. Deze beperkingen gaan niet zover dat woningbouw in het geheel niet meer mogelijk is. Woningbouw blijft nog steeds mogelijk, maar onder vooraf gestelde voorwaarden. Voorts is ten tijde van het vaststellen van het CHw bestemmingsplan Oosterwold ook rekenschap gegeven van de al bestaande windturbines langs de A27 en van de 'bestemming' van de strook ten oosten van de A27 als windturbineopstelling in de Intergemeentelijke structuurvisie van 14 juli 2016 en is de vervanging van deze windturbines met de nieuwe lijnopstelling binnen windpark Zeewolde aangeduid als een autonome ontwikkeling. Hieruit blijkt dat binnen het gebied Oosterwold al rekening moest worden gehouden met de bestaande windturbines en met de sanerings- en opschalingsbeleid van de provincie Flevoland (zie ook de noodverordening etc. beschreven bij de reactie in par. 2.6) en is het voor nieuwe initiatieven binnen het ontwikkelgebied voorzienbaar dat de windturbines zouden worden opgeschaald.

Naar aanleiding van een aantal zienswijzen, heeft er met betrokken overheidspartijen nadere inhoudelijke afstemming plaatsgevonden tussen de beoogde ontwikkeling van Oosterwold en het windpark Zeewolde. Daarbij is door een extern bureau aandacht besteed aan in zienswijzen gesuggereerde opties als het schrappen van een aantal windturbines langs de A27 en/of ashoogteverlaging bij deze turbines. Gebleken is dat het laten afvallen van turbineposities of het kiezen van substantieel lagere ashoogtes leidt tot een onmogelijk -dan wel zeer moeilijk- financieel uitvoerbaar project. Daarom is hier van afgezien. Het inpassingsplan is in de huidige vorm vastgesteld. Wel zijn de betrokken overheden overeengekomen ten behoeve van de afstemming tussen beide ontwikkelingen na te gaan of in de toekomst nog meer flexibiliteit mogelijk is ten aanzien van de realisatie van woningen in Oosterwold. Gekozen is voor een afstemming, vanuit de insteek dat beide ontwikkelingen zo goed mogelijk doorgang kunnen vinden. Dit heeft in juni 2017 geresulteerd in een bestuurlijke afspraak, waarbij voor gronden gelegen ten westen van de windturbines langs de A27 gekeken wordt om in de toekomst meer flexibiliteit te bieden voor woningbouw aldaar. Partijen zijn van mening dat hiermee sprake is van een afgestemd meervoudig ruimtegebruik en daarmee van een goede ruimtelijke ordening. Daarbij komt dat, aangezien deze afspraken met name betrekking hebben op de tweede fase van Oosterwold ten oosten van rijksweg A27, dit geen aspect is dat betrekking heeft op het inpassingsplan. Deze afspraken zijn wel van belang bij de toekomstige besluitvorming over de tweede fase van Oosterwold en de afstemming die daarin moet plaatsvinden met het inpassingsplan.

Het nadere externe onderzoek laat zien dat het plaatsen van de windturbines langs onder meer de A27 (in plaats van elders in het gebied) er toe leidt dat de diverse hindercontouren (van de windturbines en de snelweg) elkaar deels overlappen. Dit in combinatie met de sanering van bestaande windturbines in het gebied, leidt er per saldo toe dat er meer ruimte voor woningbouw komt in het plangebied Oosterwold (deel Almere en Zeewolde).¹ De positieve effecten van de sanering van bestaande windturbines binnen het inpassingsplan vormt mede een grond om de beperkingen vanuit de beslisbomen aanvaardbaar te achten.

2.6 Sanering

Onderdeel van het inpassingsplan Windpark Zeewolde is de sanering van 221 bestaande windturbines in het plangebied. Over de (uitvoerbaarheid van) sanering zijn in een aantal zienswijzen vragen gesteld. Hierna wordt op dit thema nader ingegaan.

De bestuurlijke voorwaarde om bij ontwikkeling van een nieuw windpark tevens te voorzien in sanering van de bestaande, oude windturbines is al kenbaar sinds de Beleidsregel Windmolens 2008 van de provincie Flevoland. Hierin is de sanering van verspreid voorkomende windturbines en het concentreren in windparken in lijnopstelling opgenomen, waaronder in het betrokken gebied. In elk geval vanaf die datum kan worden gesproken van kenbaar provinciaal beleid dat heeft geleid tot het inpassingsplan. Alle eigenaren van de bestaande solitaire windturbines zijn derhalve al enige tijd op de hoogte van het voornemen om deze oude turbines uiteindelijk allemaal te saneren. Ter uitvoering van dit bestuurlijk voornemen heeft de gemeenteraad van Zeewolde in september 2016 het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde vastgesteld. In dit bestemmingsplan zijn de bestaande solitaire windturbines niet positief bestemd. De windturbines zijn onder het overgangsrecht gebracht met de bedoeling dat het gebruik na 2026 wordt beëindigd. Naast de vervanging van de bestaande windturbines is ook als bestuurlijke voorwaarde gesteld dat de realisatie van een nieuw windpark wordt uitgevoerd door één partij (al dan niet zijnde een samenwerkingsverband van meerdere partijen). In een gezamenlijke brief van de provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde gedateerd 5 oktober 2016 is aan alle eigenaren van bestaande solitaire windturbines kenbaar gemaakt dat, in lijn met het provinciale beleid van het Regioplan. Windpark Zeewolde B.V. voldoet aan de bestuurlijke voorwaarde. In de brief is tevens kenbaar gemaakt dat het beëindigen van het gebruik van bestaande solitaire windturbines eind 2026 in het uiterste geval door middel van het onteigeningsinstrument zal worden afgedwongen. De juridische mogelijkheden voor onteigening zijn onderzocht en de huidige wet- en regelgeving staat een dergelijke onteigening toe. De juridische basis voor onteigening ligt in het Bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016. Dit juridische instrumentarium zal enkel –en alleen in het uiterste geval- worden ingezet daar waar sanering via minnelijke weg niet mogelijk blijkt.

Ter uitvoering van de sanering wordt in het inpassingsplan voorzien in zowel de mogelijkheid tot realisatie van 91 nieuwe windturbines, alsmede de plicht tot het tijdig saneren van 221 bestaande windturbines. Hiervoor dient de initiatiefnemer de bestaande windturbines –op de in de saneringslijst genoemde datum- in eigendom te hebben dan wel contractueel hebben geborgd dat de windturbines worden verwijderd. In het uiterste geval wordt door de overheid tijdig het onteigeningsinstrument ingezet. Dit is enkel mogelijk als de daarbij horende kosten zijn gedekt. De initiatiefnemer voor het windpark Zeewolde, Windpark Zeewolde B.V., voldoet aan voornoemde eisen, primair vanwege de inspanning tot minnelijke verwerving van de bestaande windturbines en secundair vanwege de bereidheid de financiële lasten ten behoeve van de onteigening te dragen. Hiertoe hebben de bevoegde gezagen en Windpark Zeewolde B.V. een overeenkomst ter borging van het verhaal van de kosten in verband met de onteigening gesloten.

De initiatiefnemer heeft aan de saneringsopgave invulling gegeven door aan alle eigenaren van bestaande windturbines in het projectgebied de mogelijkheid te geven om tegen dezelfde voorwaarden deel te nemen in zowel de ontwikkelvereniging als in de door de vereniging opgerichte besloten vennootschap die de bouw en exploitatie van het nieuwe windpark voor haar rekening gaat nemen. Die mogelijkheid blijft bestaan na vaststelling van het inpassingsplan. Ook na het vaststellen van het inpassingsplan en het nemen van de voor de bouw en exploitatie van het windpark benodigde besluiten kunnen eigenaren van de bestaande windturbines als certificaathouder toetreden. Deze mogelijkheid bestaat door ondertekening van de ledenovereenkomst en daarmee lid te worden van de Ontwikkelvereniging. Het bestuur van Windpark Zeewolde B.V. heeft toegezegd dat onder voornoemde voorwaarde de mogelijkheid tot toetreden blijft bestaan. Hiermee blijft voor alle windturbine-eigenaren ook na vaststelling van het inpassingsplan de mogelijkheid open om vrijwillig toe te treden als certificaathouder van de vennootschap. Mocht een windturbine-eigenaar na die datum de turbine hebben verworven, dan vindt er, binnen de grenzen van de redelijkheid en billijkheid, nog een afweging binnen het bestuur plaats of een turbine-eigenaar voor een volledig financieringsrecht in aanmerking komt, of voor een gedeelte van een financieringsrecht. Dit om oneigenlijke handel van windturbines te voorkomen. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in het kader van de voorliggende besluitvorming de vorm en omvang van de vergoeding aan eigenaren van bestaande windturbines geen te betrekken aspect of te wegen belang betreft. De wijze waarop aan de saneringsopgave wordt vormgegeven is een privaatrechtelijk aspect. Weliswaar vloeit de saneringsopgave voort uit het publiekrechtelijke kader, maar de privaatrechtelijke afspraken ter uitvoering daarvan vormen geen onderdeel van onze besluitvorming. Bij de beoordeling van een aanvraag om een bouwvergunning wordt enkel getoetst aan de planregels strekkende tot borging van de saneringsopgave.

Financiële uitvoerbaarheid onteigening

¹ Het onderzoek is openbaar gemaakt en te raadplegen via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2017/06/21/besluit-wob-verzoek-afstemmingstraject-windpark-zeewolde-gebiedsontwikkeling-oosterwold>

De provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde hebben in de stuurgroep van windpark Zeewolde andermaal toegezegd in het uiterste geval van het haar ter beschikking staande juridische onteigeningsinstrument gebruik te maken om ervoor te zorgen dat er daadwerkelijk 221 turbines worden gesaneerd. Naast het juridische instrumentarium om tot onteigening over te kunnen gaan, diende ook het verhaal van de kosten voor onteigeningen voor vaststelling van het inpassingsplan zeker te zijn gesteld. Daarvoor zijn tussen het Rijk, de provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde enerzijds en tussen deze overheidspartijen en de Windpark Zeewolde B.V. anderzijds de volgende afspraken gemaakt;

1. Ter uitvoering van de saneringsverplichting onder het inpassingsplan wordt een saneringsfonds opgericht, waarin gelden worden gestort om de onteigening te bekostigen. Vanuit het Rijk wordt ook een bijdrage geleverd aan dit saneringsfonds door afdrachten van een deel van de pachttopbrengsten van het Rijksvastgoedbedrijf die door het Rijksvastgoedbedrijf worden ontvangen vanwege pacht van gronden waarop nieuwe windturbines worden gebouwd,
2. Voor zover voornoemd saneringsfonds niet afdoende dekkend is voor de kosten verbonden aan sanering, draagt Windpark Zeewolde B.V. conform overeenkomst met de provincie deze kosten.

De toelichting van het inpassingsplan is aangevuld op financiële afspraken die de overheden en initiatiefnemer gemaakt hebben ter uitvoering van het verhaal van de kosten verboden aan de onteigening.

2.7 Economische uitvoerbaarheid en financiële haalbaarheid

Het initiatief wordt gefinancierd door de initiatiefnemer. De investeringen voor de aanleg van de windturbines, toegangswegen, kabels en transformatorstations worden gedragen door de initiatiefnemer. De initiatiefnemer verdient de investeringen terug door de verkoop van de opgewekte elektriciteit. Voor de totstandkoming van dit windpark zal een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd worden. Met de SDE+ vult het Rijk de elektriciteitsopbrengsten voor de initiatiefnemer aan tot het basisbedrag dat nodig is om de investering terug te kunnen verdienen binnen een redelijke termijn.

SDE+ Subsidie

Op het moment dat de vergunningen verleend zijn, kan de initiatiefnemer SDE+ aanvragen. Dit is een instrument van de Rijksoverheid om de opwekking van duurzame energie te stimuleren, door een vergoeding van de onrendabele top van duurzame energie (het verschil in kosten en elektriciteitsopbrengst met grijze stroom). In de voorliggende besluitvorming speelt de toekenning van subsidie alleen een rol in het kader van de economische haalbaarheid. Het uiteindelijke subsidiebedrag is nog niet bekend en is onder andere afhankelijk van het op het moment van indienen van de subsidie aanvraag geldende subsidie regime en de elektriciteitsprijs. In de subsidiebeschikking wordt een zogenoemd basisbedrag vastgesteld voor de gehele looptijd (15 jaar) van de beschikking. De uiteindelijk uit te keren subsidie is gelijk aan het basisbedrag minus de inkomsten uit de verkoop van elektriciteit. Omdat de elektriciteitsprijs van jaar tot jaar kan verschillen, zal ook de subsidie van jaar tot jaar verschillen. De keuze van de rijksoverheid voor deze systematiek staat in het kader van deze besluitvormingsprocedure voor het windpark niet ter discussie. De SDE+ is een subsidieregeling die zodanig is vormgegeven dat ze binnen de Europese staatssteunregels past. De regeling is goedgekeurd door de Europese Commissie. Van ongeoorloofde staatssteun is dus geen sprake.

Verstrekken van SDE+ leidt niet tot oneerlijke concurrentie (Evaluatie van de SDE+ regeling, bijlage bij Kamerbrief dd. 23-12-2016, kenmerk DGETM-EI/16181201). Elke initiatiefnemer die voor het aanvragen van SDE+ voor zijn of haar categorie duurzame energie de benodigde vergunningen heeft en verder voldoet aan de in de ministeriële regeling gestelde voorwaarden, kan een aanvraag doen voor SDE+ subsidie. Het SDE+-beleid is gericht op het stimuleren van innovatie en mede daardoor op een zo goedkoop mogelijke productieprijs. Daartoe worden de SDE bedragen jaarlijks aangepast. De mogelijkheid voor eventuele te ruime vergoedingen wordt daardoor ingeperkt. In de jaarlijkse bepaling van de hoogte van de SDE+ wordt een aanname gedaan voor de grondvergoeding. In 2014 heeft de minister van Economische Zaken besloten om de aanname voor de grondvergoeding in de SDE+ stapsgewijs te verlagen, om zo een stimulans te geven voor verlaging van de grondprijzen. Een grondeigenaar krijgt een marktvergoeding voor het laten gebruiken van zijn of haar grond. Een grondeigenaar kan ook (mede-)initiatiefnemer zijn van een windpark.

2.8 Planschade

Van planschade kan sprake zijn indien het nieuwe planologisch regime nadeliger wordt ten opzichte van het eerdere regime en deze verslechtering ertoe leidt dat een omwonende daardoor schade, in de vorm van waardevermindering van het onroerend goed, leidt. Waardevermindering kan zich voordoen wanneer sprake is van een vermindering van het woon- en leefgenot, of wanneer nieuwe planologische beperkingen worden gesteld aan het gebruik of de bouwmogelijkheden van het onroerend goed.

Aparte procedure

Voor het bepalen van de vraag of voor individuele gevallen sprake is van planschade, en (zo ja) hoe groot de omvang van deze schade is, kent de Wet ruimtelijke ordening (Wro) een aparte procedure. Belanghebbenden die menen in aanmerking te komen voor planschade kunnen na het vaststellen van het inpassingsplan, hiertoe een verzoek doen bij het gemeentebestuur van de gemeente Zeewolde. Het inpassingsplan treedt in werking nadat de beroepstermijn tegen de besluiten is afgelopen, tenzij beroep is ingesteld en bij voorlopige voorziening om een schorsing van het in werking treden van het inpassingsplan is gevraagd. In dat geval treedt het inpassingsplan in werking als het verzoek om voorlopige voorziening door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) wordt afgewezen, dan wel - indien de voorlopige voorziening wordt toegekend- op het moment dat de ABRvS einduitspraak doet op de ingestelde beroepen. In opdracht van de initiatiefnemers heeft een onafhankelijk gerenommeerd bureau voorafgaand aan deze procedure een inschatting gemaakt van de te vergoeden planschade. Het betreft een taxatie die is uitgevoerd in opdracht van de initiatiefnemers. Tussen het Rijk, de gemeente en de initiatiefnemers zijn afspraken gemaakt over het vergoeden van toekomstige planschadeclaims.

Economische uitvoerbaarheid

Met de initiatiefnemers is een planschadeovereenkomst gesloten. Deze overeenkomst is gesloten tussen de initiatiefnemers en het bevoegd gezag. Hierin is vastgelegd dat toekomstige planschadeclaims door de initiatiefnemers zullen worden vergoed. Een planschadeclaim wordt alleen uitgekeerd als deze aannemelijk is gemaakt en beoordeeld door een onafhankelijke instantie. Voorafgaand aan het sluiten van deze overeenkomst, is een taxatie gemaakt waarin de hoogte van het mogelijke planschadebedrag is begroot (zie hiervoor). De initiatiefnemers hebben op basis van deze taxatie voldoende financiële middelen gereserveerd om eventuele planschadeclaims te kunnen voldoen. De financiële uitvoerbaarheid van het plan is, mede hierdoor, zeker gesteld.

registratienummer	nummer	zienswijze	antwoord	gevolg
c9-OB-0001	1.1	Het geluidsniveau van de geplande turbines langs de A27 ten opzichte van de woning (Kluutweg 10) overschrijdt de wettelijk toegestane normen.	<p>Uit het akoestisch onderzoek in het MER blijkt dat met de gekozen opstelling van windturbines, in elk geval aan de wettelijke geluidsnormen kan worden voldaan. Afhankelijk van het te kiezen windturbintetype dat gebouwd gaat worden kunnen mitigerende maatregelen nodig zijn om te voldoen aan de geluidsnormen. Met – waar nodig- mitigerende maatregelen voor geluid zal altijd worden voldaan aan de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit. Dit geldt ook voor de woning Kluutweg 10. In hoofdstuk 5 van de toelichting op het inpassingsplan is aangegeven dat de beoogde windturbineopstelling voldoet aan het beleid en de normstelling ten aanzien van geluid van windturbines.</p> <p>In het 'onderzoek akoestiek en slagschaduw' (bijlage 7 bij de toelichting), is voor de Kluutweg 10 te zien in de rekenresultaten dat na mitigatie de geluidsbelasting voldoet aan de wettelijke norm. Aangezien hier sprake is van rechtstreeks werkende normering moet hieraan altijd worden voldaan. Indiener hoeft gelet op het voorstaande (voldoen aan de norm na mitigerende maatregelen) niet te vrezen dat er sprake is van normoverschrijding. Voor zover indieners gedurende de exploitatiefase van het Windpark van mening zijn dat een overschrijding van de normering optreedt, kunnen zij om handhaving verzoeken.</p>	
	1.2	De bestaande molen op Kluutweg 10 heeft een eeuwigdurende vergunning en een onderhoudscontract van 20 jaar. Deze molen zal de indiener van de zienswijze niet zo maar verwijderen. Het productieverlies van de bestaande turbine door afvang van wind ten gevolge van de geplande nieuwe turbines moet worden gecompenseerd.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de antwoordnota zienswijzen.	
	1.3	De waarde van het onroerend goed op Kluutweg 10 zal aanzienlijk verminderen. Dit moet worden gecompenseerd.	Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de antwoordnota zienswijzen.	
c9-OB-0002	2.1	Er is geen rekening gehouden met de bewoners van Almere Buiten.	<p>Het MER laat zien dat de windturbines langs de A6 op een zodanige afstand van de woningen in Almere Buiten (ten noorden van de Trekweg) niet binnen de hindercontouren van externe veiligheid en geluid vallen en nauwelijks binnen de hindercontour van slagschaduw vallen. Daar waar de norm wordt overschreden zal worden gemitigeerd om de norm te voldoen. Bij slagschaduw betreft de mitigerende maatregel dat de windturbine op gezette tijden wordt stilgezet.</p> <p>De conclusies uit het MER zijn bedoeld voor de onderbouwing van het inpassingsplan. Het voorkeursalternatief uit het MER is vertaald in het inpassingsplan. Uit de toelichting van het inpassingsplan blijkt dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening en dat voldaan wordt aan de geldende normen, waarbij eveneens rekening is gehouden met de belangen van de bewoners van Almere Buiten.</p>	
	2.2	De bewoners van Almere Buiten krijgen last van de windturbines	<p>Het windturbinepark moet voldoen aan de rechtstreeks geldende normen voor onder meer geluid en slagschaduw uit het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling. Dat aan deze normen kan worden voldaan is onderzocht, aangetoond en betrokken in de besluitvorming. Om (de effecten van) geluid en slagschaduw te beperken tot binnen de kaders van de wettelijke normen zullen waar nodig mitigerende maatregelen worden genomen. Dit geldt ook voor de woningen in Almere Buiten. Na toepassing van deze maatregelen is geen sprake van normoverschrijding en daarmee ook geen sprake van onaanvaardbare hinder.</p> <p>Zie tevens de beantwoording op zienswijze 2.1.</p>	
	2.3	De hoge windmolens langs A27 staan veel te dichtbij woonwijk Almere Buiten.	<p>Ten aanzien van de A27, waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en Oosterwold wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Zie tevens de beantwoording op zienswijze 2.1.</p>	

c9-OB-0003	3.1	Gezien de ontwikkelingen in de wetenschap en de klimaatveranderingen is er een noodzaak om snel en rendabel duurzame energie op te wekken. Het plaatsen van windturbines op land is economisch een goede keuze. Het windpark is een verrijking van het landschap. Het park draagt bij aan de identiteit van Flevoland.	Deze zienswijze wordt gezien als ondersteuning van het beleid en het inpassingsplan om te komen tot meer opwek van duurzame energie.
c9-OB-0004	4.1	De berekening van slagschaduw is niet specifiek genoeg om maatregelen te nemen op woningen en de omgeving (Spinozalaan in Almere, tussen de Kievitweg en de Prieelvogelweg). De indiener van de zienswijze wil dat dit nader wordt onderzocht en dat er een instrument voor bewoners beschikbaar komt om resultaten van de slagschaduw per kavel te kunnen beoordelen. Tijdstippen en jaargetijden zijn daarbij van groot belang.	Uit het 'onderzoek akoestiek en slagschaduw' (bijlage 7 van het inpassingsplan) blijkt dat het beschreven gebied valt binnen de contour van 0 tot 15 uur per jaar slagschaduw. Waar het nodig is om aan de norm te voldoen, wordt er voor betreffende woningen aan de Spinozalaan de mitigerende maatregel stilstand van de windturbine toegepast zodat er niet te veel slagschaduw plaatsvindt. Na toepassing van deze maatregelen is geen sprake van normoverschrijding en daarmee ook geen sprake van onaanvaardbare hinder.
	4.2	De indiener van de zienswijze vraagt zich af of er een herverdeling gemaakt kan worden van de hoge windturbines, zodat minder woningen belast worden.	Ten aanzien van de totstandkoming van het voorkeursalternatief wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.
c9-OB-0005	5.1	De lijn langs de A27 zou verlengd moeten worden met 5 windturbines. Dit verhoogt het productievermogen. Zo wordt er meer groene stroom opgewekt. Er is minder CO ₂ - uitstoot. Op deze wijze wordt een grotere bijdrage geleverd aan de klimaatopgave.	Deze zienswijze wordt gezien als ondersteuning van het beleid en het inpassingsplan om te komen tot meer opwek van duurzame energie. De suggestie van de indiener is echter binnen dit inpassingsplan niet mogelijk, omdat een verlenging van deze rij windturbines buiten het plangebied van het inpassingsplan zou vallen.
c9-OB-0006	6.1	De laatste turbine van de lijn langs de Scholleveerweg staat te dicht bij de lijnopstelling van Windpark Eolienne. De geplande afstand is minder dan 200 meter. Gevolg daarvan is productieverlies van windturbine van de indiener van de zienswijze, mogelijke schade aan de turbines als gevolg van turbulentie en het belemmert het plangebied Groen in haar ontwikkeling. Een van de wieken (van de laatste molen van windpark Zeewolde) draait over de gemeentegrens. De laatste turbine langs de Scholleveerweg moet niet geplaatst worden.	<p>In het Regioplan Windenergie Oostelijk en Zuidelijk Flevoland zijn per projectgebied plaatsingszones aangewezen die onder voorwaarden ruimte bieden aan de realisatie van nieuwe windturbines. De laatste turbine aan de Scholleveerweg is gepland in zo'n plaatsingszone en voldoet daarmee aan het beleidsuitgangspunt dat nieuwe turbines in een plaatsingszone worden gebouwd. Aan de hand van het MER en de afwegingen ten aanzien van het beeldkwaliteitsplan is vervolgens onderbouwd dat de precieze situering van de lijnopstelling in het geheel en de afzonderlijke turbine op de betreffende locatie ook ruimtelijk aanvaardbaar zijn.</p> <p>Uitgangspunt van het regionale beleid is dat ook de bestaande turbines in projectgebied Groen op termijn gesaneerd worden ten behoeve van de realisatie van een nieuw windpark. Gezien dit beleid achten wij het ruimtelijk aanvaardbaar dat de nieuwe windturbine aan de Scholleveerweg (tijdelijk) op enige afstand van de bestaande windturbines wordt gebouwd. Wanneer de eigenaar van de turbine meent productieverlies te lijden en onevenredig in de bedrijfsvoering te worden beperkt moet dit beoordeeld worden in het kader van planschade. Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar de beantwoording in paragraaf 2.8 van deze nota.</p> <p>Het valt te betwijfelen of de laatste windturbine aan de Scholleveerweg de ontwikkelingsmogelijkheden van het projectgebied Groen onevenredig worden beperkt. Ook voor projectgebied Groen zijn plaatsingszones aangewezen en is in het beleid onderbouwd dat met deze plaatsingszones voldoende economisch perspectief wordt geboden voor de ontwikkeling van een nieuw windpark. De plaatsingszones van projectgebied Groen liggen op relatief grote afstand van de zone in windpark Zeewolde. Als de initiatiefnemer kan aantonen dat de optimale invulling van de plaatsingszones onvoldoende economisch perspectief biedt, biedt het regionale beleid bovendien de flexibiliteit om naar alternatieven te zoeken. Gezien het veronderstelde economisch perspectief, de geboden flexibiliteit en omvang van het projectgebied is er echter geen sprake van een onevenredige beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden van het projectgebied Groen.</p>

c9-OB-0007	7.1	De laatste turbine van de lijn langs de Scholleveerweg staat te dicht bij de lijnopstelling van Windpark Eolienne. De geplande afstand is minder dan 200 meter. Gevolg daarvan is productieverlies van windturbine van de indiener van de zienswijze, mogelijke schade aan de turbines als gevolg van turbulentie en het belemmert het plangebied Groen in haar ontwikkeling. Een van de wieken (van de laatste molen van windpark Zeewolde) draait over de gemeentegrens. De laatste turbine langs de Scholleveerweg moet niet geplaatst worden.	Zie antwoord op zienswijze 6.1.	
	7.2	De molens van het park Eolienne worden door iedere eigenaar apart geëxploiteerd. Dat betekent dat de molen(s) (1 of 2 stuks) van Smit-de Bekker direct last zal/zullen hebben van de geplande molen van Windpark Zeewolde. Deze molen(s) zullen productieverlies krijgen en mogelijke schade als gevolg van turbulentie. Dit is dus de schade die eigenaar Smit-de Bekker zal ondervinden.	Zie antwoord op zienswijze 6.1.	
	7.3	De indiener van de zienswijze zal als eigenaar van een onderdeel van de Windpark Eolienne belemmert worden in de ontwikkeling van plangebied Groen in Oostelijk Flevoland als de turbine van Windpark Zeewolde zo dicht bij ons komt te staan. Windpark Eolienne zal ontwikkelen en opschalen als groep en de ontwikkeling van Windpark Zeewolde raakt daarmee de hele groep.	Zie antwoord op zienswijze 6.1.	
	7.4	De laatste turbine aan de Scholleveerweg staat zo dicht bij het perceel van de indiener van de zienswijze dat die te maken krijgt met slagschaduw en/of geluidsoverlast veroorzaakt door deze turbine.	<p>Het windturbinepark moet voldoen aan de rechtstreeks geldende normen voor onder meer geluid en slagschaduw uit het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling. Dat aan deze normen kan worden voldaan is onderzocht, aangegeven en betrokken in de besluitvorming. Om (de effecten van) geluid en slagschaduw te beperken zullen mitigerende maatregelen worden genomen. Na toepassing van deze maatregelen is geen sprake van normoverschrijding en daarmee ook geen sprake van onaanvaardbare hinder.</p> <p>Voor de omgeving van de Scholleveerweg betekent dit concreet dat waar nodig is om aan de normen voor slagschaduw en geluid te voldoen de windturbines op gezette tijden niet draaien (om slagschaduw te voorkomen) en of middels een geluidsmodus worden terug geregeld.</p>	
	7.5	Op de schuur van de indiener van de zienswijze liggen zonnepanelen die mogelijk ook productieverlies krijgen door slagschaduw van de genoemde molen.	<p>De schuur ligt op een afstand van 970 meter vanaf de meest nabije windturbine. Weliswaar kan er slagschaduw optreden op de schuur, maar deze slagschaduw is naar zijn aard niet zodanig dat hiermee de bruikbaarheid van de zonnepanelen in gevaar komt. Uit de contourkaart blijkt dat het gaat om tussen 0 en 5 uur per jaar. Daarbij wordt betrokken dat slagschaduw niet stationair is, maar zich met de stand van de zon mee beweegt. Concluderend zijn de mogelijke effecten van slagschaduw op de zonnepanelen niet zodanig ernstig dat dit aan de vaststelling van het inpassingsplan in de weg zou moeten staan. Daarbij dient te worden opgemerkt dat een schuur niet een gevoelig object is onder de activiteitenregeling.</p> <p>In paragraaf 7.1 van het inpassingsplan is toegelicht dat bij ruimtelijke ontwikkelingen planschade kan ontstaan. De Wro voorziet in een regeling voor vergoeding van planschade. Op basis van artikel 6.1 Wro wordt aan degene die in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade leidt of zal leiden als gevolg van het inpassingsplan, tegemoetgekomen, wanneer de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins is verzekerd. Een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade ten gevolge van het inpassingsplan, kan bij de gemeente Zeewolde worden ingediend binnen de periode van 5 jaar na het onherroepelijk worden van het vastgestelde inpassingsplan</p>	

c9-OB-0008	8.1	Ter hoogte van het bedrijf van de indiener van de zienswijze, gelegen aan de Duikerweg te Zeewolde, ligt een stroomkabel ingetekend van het onderstation nabij de Vogelweg naar de Bloesemlaan. Het lijkt dat de kabel is ingetekend op de aan de indiener van de zienswijze in eigendom behorende landbouwgrond. Graag ziet de indiener van de zienswijze dat deze kabel in de zeer brede berm van de Duikerweg komt te liggen. Het voornaamste bezwaar is dat graaf- en aanlegwerkzaamheden veel, en ook langdurig schade zullen toebrengen aan de gewasproductie op de betrokken gronden. De indiener van de zienswijze rekent dan ook op deze relatief kleine aanpassing in het kabelplan.	Deze vraag heeft betrekking op de 150kV bekabeling van het nieuwe onderstation naar het Tennet station. Indiener stelt terecht dat het de voorkeur verdient de bekabeling in de brede berm te leggen. In het inpassingsplan is de ligging hiervoor verschoven ten opzichte van het ontwerp.	150 KV kabeltracé is aangepast. Zie verbeelding.
c9-OB-0009	9.1	De belangen van de huidige windexploitanten zijn over het hoofd gezien. Dit betekent dat de turbines van de indiener van de zienswijze komen te verdwijnen zonder dat er iets vergelijkbaars voor terug komt.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	9.2	De economische haalbaarheid van het project staat nog ter discussie, voornamelijk omdat sanering niet is uitgewerkt.	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	9.3	In 2011 heeft de indiener van de zienswijze zijn boerderij aan de Bloesemlaan verkocht aan de provincie Flevoland met uitzondering van vier turbine-locaties nabij de Bloesemlaan. Voor deze locaties is recht van opstal verleend aan de Wolff Nederland Windenergie. Door de verhuizing van de indiener van de zienswijze vanuit Flevoland is hij niet betrokken geweest bij de oprichting van de Windvereniging en de verdere planvorming. Pas nadat alle besluiten waren genomen is contact met de indiener van de zienswijze opgenomen om te tekenen bij het kruisje. Terwijl de vereniging op de hoogte was of had kunnen zijn van onze betrokkenheid bij windenergieproductie in Flevoland. Van participatie kan dan ook niet worden gesproken.	Ten aanzien van het participatieproces wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Met eigenaren van gronden binnen het plangebied waarop thans windturbines staan die gesaneerd moeten worden (opstalverleners), is door de initiatiefnemer overleg geweest. Bij dit overleg is ook de mogelijkheid geboden tegen een schadeloosstelling van de gedorven opstalinkomsten tot het 25ste levensjaar van de windturbines vergoeding in het project deel te nemen, onder de voorwaarde dat de opstalverlener het opstalcontract – indien mogelijk - voor het de saneringsdatum van betreffende turbine opzegt. bestaande windturbines gesaneerd moeten worden. Door initiatiefnemer is aan alle betrokken opstalverleners-grondeigenaren eenzelfde aanbod gedaan, dat door 240 grondeigenaren is aanvaard. Dit aanbod is ook aan indieners gedaan. De omvang van het aanbod en de mate van aanvaardbaarheid daarvan vormen echter geen aspecten die betrokken moeten of kunnen worden in de voorliggende besluitvorming. Vanuit voornoemde besluitvorming stellen wij vast dat de planregeling ter borging van de sanering aanvaardbaar en uitvoerbaar is, mede in het licht van de financiële bijdrage ten behoeve van eventuele sanering van de gronden van indieners en de daarop staande windturbines. Initiatiefnemer heeft te kennen gegeven in gesprek te blijven met grondeigenaren/opstalverleners en turbine-eigenaren om zoveel als redelijkerwijs mogelijk de sanering minnelijk te borgen.	
	9.4	Deelname aan het inmiddels opgerichte Windpark Zeewolde betekent een verplichte sanering van windmolens die (op basis van onderzoek door derden), nog 20 jaar duurzame energie kunnen produceren. De indiener van de zienswijze ontvangt in de nieuwe situatie een significant slechtere beloning t.o.v. voorgezet gebruik van de bestaande windmolens.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	9.5	De economische haalbaarheid van dit nieuwe plan is onvoldoende onderzocht, zo is onder andere geen saneringsonteiningsparagraaf opgenomen in het plan.	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	9.6	De complexiteit van de managementstructuur biedt geen garantie voor een goede haalbaarheid.	Ten aanzien van de initiatiefnemer en de mogelijkheden tot participatie wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.	

	9.7	Overleg met Windpark Zeewolde heeft niets opgeleverd aangezien Windpark Zeewolde niet voornemens is af te wijken van een vooraf ingenomen standpunt. Het Windpark gedraagt zich als een monopolistische organisatie, waardoor er voor de indiener van de zienswijze als betrokkene sprake is van geen enkele keuzevrijheid. De indiener van de zienswijze verzoekt dan ook meerdere partijen toe te laten. Hierdoor ontstaat een beter participatieproces, meer keuzevrijheid en als gevolg hiervan een groter draagvlak voor een duurzame energieopwekking in Zuidelijk Flevoland.	Ten aanzien van de initiatiefnemer en de mogelijkheden tot participatie wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	9.8	De indiener van de zienswijze wordt op deze wijze buitengesloten van het nieuwe project en gedwongen straks betrokken te zijn bij een onteigeningsprocedure. Resumerend, productie van duurzame energie gaat de indiener van de zienswijze aan het hart maar niet op deze wijze. De indiener van de zienswijze rekent er dan ook op dat u ons bezwaar zult honoreren en in deze vorm geen vergunning zult verlenen.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	
c9-OB-0010	10.1	De indiener van de zienswijze woont aan de overkant van Flevoland en kijkt uit op het genoemde windmolenpark. Woonplezier zal minder worden met uitzicht op 93 grote windmolens en de indiener van de zienswijze vreest dat zijn huis minder verkoopbaar wordt en in waarde zal dalen. De indiener van de zienswijze is voornemens gebruik te maken van de planschaderegeling.	Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de Antwoordnota zienswijzen.	
c9-OB-0011	11.1	Door het plaatsen van de turbines in de nabijheid van de Vrijgaard wordt er voorbij gegaan aan het belang van de Naturisten vereniging Veluwe. Deze masten hebben een negatieve uitstraling op het terrein en de vereniging waardoor gasten wegblijven en er een teruggang in het aantal leden mogelijk is. De gasten en het aantal leden is van belang voor het bestaan van de vereniging. De vereniging en haar terrein bestaat door de inzet van de leden. Bij teruggang van de leden is het voortbestaan van de vereniging in gevaar.	Er zijn geen negatieve economische effecten aan te wijzen, noch is aangetoond dat er een relatie tussen de aanleg van het windpark enerzijds en een economische achteruitgang of een versterking van de economische krimp anderzijds. De plaatsing van windturbines zal de beleving van het gebied mogelijk veranderen, maar daarmee is niet gesteld dat recreatie en windturbines niet naast elkaar kunnen bestaan. Daarbij betrekken wij dat er thans al windturbines in het gebied aanwezig zijn en met de realisatie van de saneringsplicht uiteindelijk een kwalitatief beter ruimtelijke omgeving wordt gecreëerd. Voorts hebben wij de milieubelasting van de nieuwe windturbines ter hoogte van de camping betrokken bij de vaststelling van het inpassingsplan en deze milieubelasting in het licht van het belang van opwekking van duurzame energie en de sanering van bestaande windturbines aanvaardbaar geacht.	

11.2	<p>In het voorkeursalternatief is het veiligheidsaspect meegenomen, maar wordt geen rekening gehouden met de geluidsbelasting, slagschaduw en verlichting. Een caravan en/of tent heeft een andere Dba weerstand dan een woning met spouwmuur en isolatie. Het geluid van een windmolen wordt dan ook als zeer hinderlijk ervaren. Ditzelfde geldt voor slagschaduw. Gezien de afstand van de windmolens t.o.v. het terrein wordt de nachtelijke "rode" verlichting een rode gloed welke over het terrein gaat hangen. Deze verlichting zal ook zichtbaar zijn door tentdoek en/of dakluiken van caravans. Ook dit zal hinderlijk zijn voor de gebruikers van ons terrein.</p>	<p>Het windturbinepark moet voldoen aan de rechtstreeks geldende normen voor onder meer geluid en slagschaduw uit het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling. Dat aan deze normen kan worden voldaan is onderzocht, aangetoond en betrokken in de besluitvorming. Een camping hoeft niet te worden getoetst aan de normen uit het Activiteitenbesluit (valt niet onder de definitie voor geluidgevoelige gebouwen of terreinen). Wel kan de locatie camping op Sterappellaan 27 profiteren wanneer de mitigerende maatregel geluidsmodus voor de woning bij Sterappellaan 29 wordt genomen.</p> <p>In paragraaf 7.1 van het inpassingsplan is toegelicht dat bij ruimtelijke ontwikkelingen kan planschade ontstaan. De Wro voorziet in een regeling voor vergoeding van planschade. Op basis van artikel 6.1 Wro wordt aan degene die in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade leidt of zal leiden als gevolg van het inpassingsplan, tegemoetgekomen, wanneer de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins is verzekerd. Een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade ten gevolge van het inpassingsplan, kan bij de gemeente Zeewolde worden ingediend binnen de periode van 5 jaar na het onherroepelijk worden van het vastgestelde inpassingsplan</p> <p>Op grond van internationale burgerluchtvaartregelgeving hanteert de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), met het oog op luchtvaartveiligheid, reeds enkele jaren eisen voor het aanbrengen van obstakelmarkering en obstakelverlichting. Hinder van obstakelverlichting voor de omgeving zal zoveel mogelijk beperkt moeten worden. Hiertoe is door de initiatiefnemers een verlichtingsplan opgesteld. In het verlichtingsplan is opgenomen dat met het oog op de luchtvaartveiligheid een flitsend obstakellicht alleen noodzakelijk is gedurende de dagperiode. In de schemer- en nachtperiode zal er een rood, vast brandend, obstakellicht branden. Bij helder zicht kan de verlichting gedimd worden. De verlichting is slechts als puntbron zichtbaar en leidt niet tot significante aanlichting van de nachtelijke hemel (skyglow). In overleg met de ILT kan het verlichtingsplan worden aangepast, dit kan alleen leiden tot minder zichtbare obstakelverlichting.</p> <p>Het MER toont aan dat er bij de Vrijgaard slagschaduw en geluid van windturbines te verwachten zijn. Maar door het ontbreken van geluidgevoelige objecten op deze locatie zijn mitigerende maatregelen niet noodzakelijk om aan de wettelijke normen te voldoen. Wel kan de locatie camping op Sterappellaan 27 profiteren wanneer de mitigerende maatregel geluidsmodus voor de woning bij Sterappellaan 29 wordt genomen. Vanwege deze bijzondere situatie ziet de initiatiefnemer op basis van deze zienswijze wel aanleiding om met de indiener in overleg te treden, om te bezien of er op minnelijke wijze tot een wederzijds aanvaardbare situatie kan worden gekomen zonder planaanpassing.</p>	
11.3	<p>In de rapportage wordt een alternatief aangedragen om de windmolens in de nabijheid van de Vrijgaard uit de lijn te verwijderen maar dit zal dan in strijd zijn met het landelijke aspect. Het mag toch niet zo zijn dat een 30 jarige vereniging in haar voortbestaan aangetast wordt t.o.v. een "landelijke lijn", Namens VRIJ pleit de indiener van de zienswijze dan ook voor het aanpassen van de lijn van de windmolens en de windmolens in de nabijheid van het terrein de Vrijgaard niet op te nemen in het plan.</p>	<p>Ten aanzien van de totstandkoming van het voorkeursalternatief wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	

c9-OB-0012	12.1	Windturbines zijn weggegooid geld, vooral belastinggeld waar belastingbetaler niets van terugziet. Alleen eigenaar of aandeelhouder van windmolen gaat er (heel veel) financieel op vooruit. Als er geen financieel gewin zou zijn was er GEEN interesse in dit windmolenpark of welke windmolen dan ook. Er wordt gesproken over werkgelegenheid voor Flevoland maar we weten zelf dat windmolenbouwers, transporteurs, onderhoudsbureaus en zelfs de energieleveranciers in buitenlandse handen zijn. Dus weinig of niets voor Nederland en al helemaal niets voor Flevoland. We moeten ophouden met geldverslindende niets opbrengende windmolens. Wordt wakker overheid en besteedt het geld aan energiebronnen met toekomst.	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de nut en noodzaak wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de Antwoordnota zienswijzen en paragraaf 1.2 van het inpassingsplan.	
	12.2	Opzet van Windpark Zeewolde was het saneren van de chaos aan bestaande windmolens en het bouwen van een kleiner aantal grotere beter georganiseerde windmolens. De indiener van de zienswijze ziet een gedetailleerde planning voor de nieuwe windmolens, maar ziet niets over de termijn voor het afbreken van de oude windmolens.	De planning voor het saneren van bestaande windturbines is opgenomen in bijlage I van de regels van het inpassingsplan.	
	12.3	Aan drie zijden van het erf woont de indiener van de zienswijze tussen een wirwar aan lelijke, lawaaiige en slagschaduw veroorzakende windmolens. Slechts aan achterzijde heeft de indiener grotendeels vrij uitzicht (in de zienswijze is een foto opgenomen van de bestaande situatie) maar zal door Windpark Zeewolde geheel verdwijnen met bijbehorend lawaai en slagschaduw, aldus de indiener. Op grond hiervan maakt de indiener zijn zienswijze kenbaar en indien er toch gebouwd wordt eist de indiener van de zienswijze maximale schadeloosstelling.	<p>In de zienswijze van de indiener wordt in eerste instantie gerefereerd aan de bestaande windturbines in het plangebied. Zoals in het inpassingsplan is toegelicht worden de bestaande turbines gesaneerd als onderdeel van dit project. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wensen van de indiener.</p> <p>Na deze herstructurering ontstaat een verbeterde situatie in zowel milieueffecten als landschappelijke kwaliteit. De indiener heeft dan (enkel nog) te maken met de nieuwe windturbines. De nieuwe lijn aan de Lepelaartocht ligt op ongeveer een halve kilometer afstand van de woning. In noordoostelijke richting is de meest zuidelijke turbine van de Roerdomptocht lijn op ongeveer 2,5 km gelegen. Voor de omgeving van de Lepelaartocht betekent dit concreet dat waar nodig is om aan de normen voor slagschaduw en geluid te voldoen de windturbines op gezette tijden niet draaien (om slagschaduw te voorkomen) en of middels een geluidsmodus worden teruggeregeld. De windturbines van de Roerdomptocht zullen geen overschrijding van de norm veroorzaken op een afstand van 2,5 kilometer.</p> <p>In paragraaf 7.1 van het inpassingsplan is toegelicht dat Bij ruimtelijke ontwikkelingen kan planschade ontstaan. De Wro voorziet in een regeling voor vergoeding van planschade. Op basis van artikel 6.1 Wro wordt aan degene die in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade leidt of zal leiden als gevolg van het inpassingsplan, tegemoetgekomen, wanneer de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins is verzekerd. Een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade ten gevolge van het inpassingsplan, kan bij de gemeente Zeewolde worden ingediend binnen de periode van 5 jaar na het onherroepelijk worden van het vastgestelde inpassingsplan</p>	
c9-OB-0013	13.1	Indiener betoogt dat windmolens alleen maar goed zijn voor eigenaren en aandeelhouders die enorme hoeveelheid subsidie- c.q. gemeenschapsgeld opstrijken.	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de nut en noodzaak wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de Antwoordnota zienswijzen en paragraaf 1.2 van het inpassingsplan.	

	13.2	Het minst slechte alternatief voor wat lijn Lepelaartocht betreft is alternatief 3a (8 windmolens tot de Vogelweg met, ter hoogte van Sterappellaan een as-hoogte van 92,5 m /rode stippen). Het VKA is slecht voor geluidsoverlast en (slag)schaduw (10 windmolens tot de Vogelweg met tiphoogte van 160 m / blauwe stippen). Door meer geluidsoverlast en (slag)schaduw graag 8 windmolens en "rode stippen". Immers, om aan geluidsoverlast en slagschaduw eisen te voldoen zullen er meer en hogere molens vaker moeten stilstaan (VKA wellicht slechter rendement t.o. v. alternatief 3a).	Bij de keuze voor een voorkeursalternatief spelen naast milieuoverwegingen ook andere belangen een rol. De financiële uitvoerbaarheid is daar één van. De keuze voor de uiteindelijk te plaatsen windturbines wordt na een aanbesteding gemaakt. Omdat in de onderzoeken is uitgegaan van de slechtst mogelijke situatie, is de kans aanwezig dat uiteindelijk een beperkter effect optreedt dan het maximale effect dat is onderzocht.	
	13.3	Ja, enige vrije uitzicht aan achterzijde wordt ontnomen door grote, hoge windmolens. Woonhuis (Sterappellaan 1 / Nr.53 in MER) staat in overlast zone voor zowel geluid als (slag)schaduw. Vorige bewoners hebben geen bezwaar gemaakt tegen bestaande windmolens maar door nieuwe windmolens behoorlijke planschade die ik, neem ik aan, op overheid c.q. initiatiefnemers Windpark Zeewolde kan verhalen.	Voor wat betreft de geluid en slagschaduw geldt dat er zal worden gemitigeerd voor de woning om aan de normen van geluid en slagschaduw te voldoen. Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	13.4	Windenergie is geen oplossing, slechts kleine tijdelijke aanvulling voor toekomstige energiebehoefte. Heeft echter wel grote gevolgen voor omwonenden (horizonvervuiling, geluidsoverlast, slagschaduw etc.). Slechts financieel gewin zijn de drijfveren om deel te nemen aan, of grond ter beschikking te stellen voor windmolens c.q. windparken. Geen enkele "aandeelhouder" heeft het milieu voorop staan !! Politiek moet stoppen met deze verspilling van belastinggeld. Alle huidige en blijkbaar ook toekomstige windmolens hebben alleen bestaansrecht door de enorme subsidies die er worden verstrekt. Alleen de eigenaren of aandeelhouders van windmolens worden er heel veel beter van.	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de nut en noodzaak wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de Antwoordnota zienswijzen en paragraaf 1.2 van het inpassingsplan.	
	13.5	wat is exacte locatie "lijn Lepelaartocht" ? (staat nu ingetekend op prachtig stuk natuur, de groenstrook langs de tocht).	De turbinelocaties en opstellingslijnen zijn benoemd en weergegeven in hoofdstuk 3 van de toelichting op het inpassingsplan. Op www.ruimtelijkeplannen.nl is het inpassingsplan digitaal ontsloten en zijn de specifieke turbinelocaties exact weergegeven.	
c9-OB-0014	14.1	Op de bij het bestemmingsplan behorende tekening, zijn twee ontsluitingswegen ingetekend voor de molen achter op onze kavel. Dit geldt ook voor de molen ingetekend bij de buurman van de indiener van de zienswijze. Indiener van de zienswijze en zijn buurman zijn beide tegen dubbele ingetekende ontsluiting. De ontsluiting via de bestaande kavelpaden naar de Ooievaarsweg is geen probleem. De indiener en zijn/haar buurman zijn beiden echter tegen de ingetekende ontsluitingsmogelijkheid naar de Vogelweg. Het is voor de verkeersveiligheid onwenselijk dat er op de zeer drukke provinciale Vogelweg een extra ontsluiting komt en terwijl er 200 m verder al een ontsluiting is voor de Aardzee. Bovendien moet er een inrit en ontsluitingsweg door een belangrijk landschappelijke aaneengesloten groenstrook langs de Vogelweg worden aangelegd. Dit vindt de indiener van de zienswijze onwenselijk. Bovendien moet er in de afwateringssloot langs het kavel van de indiener van de zienswijze een extra dam worden aangelegd. Natuurlijk kan daar een duiker in worden aangelegd, maar deze is altijd een onnodig risico in de afwatering bij extreme regenval. Ook zorgt de aanleg vanaf de Vogelweg voor een totale doorsnijding van het kavel van de indiener van de zienswijze en extra grondverlies is het gevolg. Ook zorgt het voor veel extra bewerkingskosten van de grond langs de ontsluiting. Hoewel deze ontsluiting op het kavel van de indiener van de zienswijze ligt, heeft ook de buurman van de indiener hier last van, omdat de betrokken gronden in één grondexploitatie worden bewerkt. Schade kan worden voorkomen als de bestaande kavelpaden worden gebruikt voor de ontsluiting naar de Ooievaarsweg. Graag ziet de indiener van de zienswijze dat de ontsluiting achter op zijn kavel naar de Vogelweg van de plankaart wordt verwijderd.	Deze zienswijze heeft betrekking op de posities nabij de Ooievaarsweg, ten noorden van de Vogelweg. Met het vervallen van de turbineposities LPT01 en LPT02 in de definitieve besluiten vervallen ook de wegen en opstelplaatsen over de genoemde percelen. Daarmee is aan deze zienswijze tegemoet gekomen.	Ten opzichte van het ontwerp-inpassingsplan is – mede naar aanleiding van binnengekomen zienswijzen- de wijziging doorgevoerd dat de turbines LPT01 en LPT02 zijn komen te vervallen.

c9-OB-0015	15.1	Stichting Flevo-Landschap heeft vanuit de overtuiging dat de energietransitie noodzakelijk is en dat winning van windenergie op land daar - in elk geval tijdelijk- een belangrijke bijdrage aan moet leveren, op verschillende momenten betrokkenheid getoond. Hierbij stelde de Stichting een zo goed mogelijke landschappelijke en ecologische inpassing centraal. Het ruimtelijk ontwerp is zodanig geworden dat de grote lijnen in het landschap worden gevolgd. Dit is landschappelijk gezien de beste oplossing, maar het betekent echter helaas niet dat de impact van het windpark gering is.	Met de voorgenomen windturbineopstelling zijn de door de het Rijk, provincie en de gemeente aangegeven landschappelijke voorwaarden in het beleid en het beeldkwaliteitsplan zoveel mogelijk aangehouden. In beginsel is daarmee de landschappelijke aanvaardbaarheid van het plan gegeven. Daar waar van het beleid of het beeldkwaliteitsplan wordt afgeweken, is dat beargumenteerd gedaan. In paragraaf 5.6 van de toelichting van het inpassingsplan is uitgebreid ingegaan op het geldende toetsingskader voor de landschappelijke vormgeving van het windpark alsmede het onderzoek dat is verricht naar verschillende opstellingen. De planregeling van het inpassingsplan bevat de juridisch-planologische vertaling van het voorkeursalternatief en bevat de regels waaraan de turbineposities, de ashoogte en de rotordiameter van de toekomstige windturbines moeten voldoen. Hiermee zijn de uitgangspunten uit het Regioplan en het beeldkwaliteitsplan juridisch-planologisch vertaald en blijvend gewaarborgd.	
	15.2	In de vooroverlegreactie heeft Stichting Flevo-Landschap reeds zijn zorg gedeeld dat de Structuurvisie Oosterwold in het Inpassingsplan onderbelicht blijft. De ontwikkeling van Oosterwold stoelt op een evenwichtige organische en verweven ontwikkeling van natuur, landbouw en wonen. Stichting Flevo-Landschap en biologisch landbouwbedrijf ERF ontwikkelen in en nabij Oosterwold het project Noorderwold-Eemvallei. Geheel volgens het geïntegreerde concept van Oosterwold: met natuur in en rond de historische Eemvallei, en verweven met (stads)landbouw en roodontwikkeling in lage dichtheden. De provincie Flevoland heeft dit project in het Programma Nieuwe Natuur Flevoland gehonoreerd. De in de vooroverlegreactie uitgesproken zorg is niet weggenomen, eerder groter geworden. De grote impact van de 220 meter hoge windturbines nabij de A27 blijkt ertoe te leiden dat een groot aangrenzend deel van Oosterwold minder aantrekkelijk wordt voor wonen. Met als vervolgeffect dat de ontspannen verweving zich niet meer in de gewenste vorm zal ontwikkelen. Er treedt als het ware ontmenging van de componenten natuur-landbouw-wonen op. Hiermee loopt de kwaliteit van ons ontwikkeltraject Noorderwold-Eemvallei gevaar. Stichting Flevo-Landschap vraagt om deze consequentie van de opstelling langs de A27 expliciet te doordenken en op te lossen. Tevens is dit voor ons reden tot het verzoek om de ashoogte van de windmolens in elk geval te beperken tot 120 meter. Dit is ook conform het amendement dat Provinciale Staten heeft aangenomen bij de besluitvorming over het Regioplan Windenergie.	Ten aanzien van de A27, waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en Oosterwold wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de Eemvallei; sinds november 2016 zijn Rijk, de provincie Flevoland en de betrokken gemeenten met elkaar in overleg over de optimalisatie van de plannen Oosterwold en Windpark Zeewolde zodat beide ontwikkelingen zo volwaardig mogelijk gerealiseerd konden worden. Dit heeft geresulteerd in een afsprakenkader aan zowel de windpark-zijde als de Oosterwold-zijde waarbij gezocht is naar een evenwichtige verdeling van maatregelen waarbij ook nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de gevolgen voor de Nieuwe Natuurprojecten (waaronder Noorderwold-Eemvallei). Onderdeel van die maatregelen betreft een onderzoek naar de mogelijkheden om de ligging van de Eemvallei (natuurontwikkeling) te optimaliseren zodat deze meer in de slagschaduwzone komt te liggen. De plannen voor Noorderwold (op Zeewolde grondgebied, ten westen van de Vogelweg) zullen gefaseerd worden gerealiseerd. Voor een eerste fase zijn afspraken in voorbereiding. Alhoewel deze fase buiten de slagschaduwcontour ligt wordt daarin op dit moment wel keuzes gemaakt voor wat betreft de ligging van de zone Eemvallei die ook bepalend zullen zijn voor de rest van het project. Bij het onderzoek naar de mogelijkheden voor het verleggen van de Eemvallei zullen wij nadrukkelijk de gevolgen voor de kwaliteit en haalbaarheid van het nieuwe natuur project Noorderwold-Eemvallei meenemen.	
	15.3	Wij vinden het een goede beslissing en stellen het op prijs dat in het inpassingsplan is opgenomen dat in de (invloedsfeer van) het NNN-gebied en ook het zoekgebied voor compensatienatuur NNN de huidige windmolens worden verwijderd alvorens de nieuwe worden gebouwd. Wij vinden het een verstandige beslissing om de werkzaamheden uitsluitend buiten het broedseizoen uit te voeren.	Deze zienswijze wordt gezien als ondersteuning van het beleid en het voorliggende inpassingsplan.	
	15.4	Nabij het landschapskunstwerk Aardzee zijn drie turbines geprojecteerd, waarvan één aan de overzijde van de Vogelweg, één ter hoogte van het kunstwerk en één ten noordwesten van het kunstwerk. Wij verwachten dat de impact op de beleving van het kunstwerk aanzienlijk zal zijn. Het Milieueffectrapport geeft dit ook aan (hfd. 8.3 beoordeling effecten, pag. 219), effect op beleving: "zowel geluid als visueel, als karakter van het object als oase worden verstoord, wordt als licht negatief beoordeeld". De initiatiefnemer deelt dit inzicht kennelijk aangezien in het voorkeursalternatief de twee turbines naast de Aardzee op 160 meter worden gezet. Wij vinden echter -ondanks verzoek daartoe - geen onderbouwing van experts op het gebied van landschapskunst waarin wordt aangetoond dat op deze wijze de cultuurhistorische waarde van het kunstwerk behouden blijft. In het Milieueffectrapport (hfd. 8.6 mitigerende maatregelen pag. 222) wordt wel al de mitigerende maatregel genoemd: "Ten aanzien van de Aardzee zou voor windturbines een minimale afstand tot het land-art object in acht kunnen worden genomen die zich verhoudt tot de afmetingen van de Aardzee zelf, bijvoorbeeld 500 meter." Het Flevo-landschap is van mening dat de afstand van 160 m een stap in de	Vanwege luchtvaartveiligheid zijn de twee dichtstbijzijnde van de drie turbineposities bij de Aardzee komen te vervallen. Hierdoor zijn de effecten op de Aardzee afgenomen. De dichtstbijzijnde turbine ligt op meer dan 200 meter afstand tussen de turbine en de Aardzee bevindt de Vogelweg en een aantal bomenrijen.	hoofdstuk 5 effecten op Aardzee is aangepast

		goede richting is, maar dat de voorgestelde mitigerende maatregel dient te worden toegepast (dus plaatsing op 500 m afstand), tenzij expert-advies onderbouwt dat dit niet noodzakelijk is.		
	15.5	In het Voorkeursalternatief hebben de twee noordelijke turbines van het Adelaarstracé west en de drie noordelijke turbines van het Adelaarstracé oost een maximale tiphoogte van 220 meter. De aansluitende, zuidelijker geplaatste turbines hebben een maximale tiphoogte van maximaal 150 meter en een andere rotordiameter. Dit is niet conform het Regioplan en niet conform de ontwerpcriteria in het Beeldkwaliteitsplan. Het Flevo-landschap is van mening dat deze tweedeling in hoogte de landschappelijke inpassing en beleving slecht maakt en verzoekt om de vijf noordelijke windturbines dezelfde tiphoogte toe te kennen als de overige turbines in de lijn.	De afwijking van het regioplan is onderbouwd in hoofdstuk 5 van het inpassingsplan en is aanvaardbaar bevonden.	Ter illustratie zijn afbeeldingen toegevoegd ten aanzien van deze afwijking
	15.6	Het is ons bekend dat obstakelverlichting van de turbines niet geheel kan worden vermeden en dat stappen worden gezet in het beperken van de (knipper)verlichting en de effecten daarvan. Desondanks willen wij hier nogmaals op de urgentie hiervan wijzen. De verlichting heeft enorme impact op het landschap en is ons inziens een van de grootste afbreukrisico's voor draagvlak voor windparken bij de bevolking. Wij vragen u om in het inpassingsplan en de vergunningen op te nemen dat de initiatiefnemer innovatieve en minder belastende oplossingen voor deze veiligheidsproblematiek implementeert op het moment dat deze beschikbaar komen.	In een bijlage bij het inpassingsplan is het verlichtingsplan opgenomen. Hierin is gestreefd naar de minst belastende vorm van obstakelverlichting, zo zal er zo min mogelijk gebruik worden gemaakt van knipperende verlichting.	
	15.7	Het inpassingsplan onderschrijft de gebiedsgebonden bijdrage die de provincie Flevoland in het Regioplan Windenergie Oostelijk en Zuidelijk Flevoland heeft opgenomen. Het zal voor zich spreken dat wij vanuit onze missie ten aanzien van natuur en landschap bepleiten dat deze in elk geval voor een aanzienlijk deel ten goede komt aan natuur en landschap en recreatieve beleving hiervan in de invloedssfeer van het windpark.	Over de bestedingen van het gebiedsfonds worden te zijner tijd beslissingen genomen. Van de wens van het Flevoland wordt bij dezen kennis genomen.	
	15.8	Zoals aan het begin van onze zienswijze gesteld is Het Flevoland ervaart overtuigd dat de energietransitie noodzakelijk is en dat winning van windenergie op land daar- in elk geval tijdelijk- een bijdrage aan moet leveren. De Vergunning Wet Natuurbescherming wordt echter voor onbepaalde tijd verleend. Dit vinden wij niet juist. Wij vinden het noodzakelijk dat tegen het einde van de levensduur van de nu te plaatsen windmolens een bezinning plaatsvindt op verschillende vragen. Zijn de windmolens nog langer nodig of zijn er minder belastende vormen van energiewinning beschikbaar? Hebben de windmolens geleid tot achteruitgang van de biodiversiteit of staan ze verbetering van de biodiversiteit in de weg? Blijken de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000 gebieden toch te worden geschaad? Wordt het energielandschap als voldoende leefbaar ervaren of zijn op dat punt de inzichten gewijzigd? Wij verzoeken u met name vanuit de argumenten biodiversiteit en instandhoudingsdoelen N2000 om de vergunning voor bepaalde tijd in plaats van voor onbepaalde tijd te verstrekken.	De omgevingsvergunning voor het windpark Zeewolde kent een periode van 25 jaar toe. Daarmee is de door de indiener gevraagde belangenafweging na 25 geborgd.	In de toelichting van het inpassingsplan is de periode van 25 jaar nader toegelicht.
c9-OB-0016	16.1	Het saneren en opschalen was op basis van vrijwilligheid en het plan zou breed gedragen moeten worden in het gebied. Als ik nu de actuele status van het plan zie dan wordt aan geen van beide voorwaarden voldaan, zie bijgesloten brief 7 april 2017. Over de exacte cijfers lijkt niemand, ook de initiatiefnemer, te beschikken en daarover kan ik dus ook geen oordeel vellen. U zult wel begrijpen dat ik niet kan participeren in een project dat om een behoorlijke financiële inspanning van mij vraagt zonder dat ik kan beoordelen wat het rendement ervan zal zijn. Al die onduidelijkheden dienen verder uitgewerkt te worden en er dient door de initiatiefnemer duidelijk gecommuniceerd te worden wat de onderkant zal zijn van een redelijk rendement en wat er gebeurt indien het plan vanwege nieuwe inzichten niet wordt gerealiseerd terwijl de planvorming inmiddels onherroepelijk is geworden. Wat betekent dat dan voor mijn huidige windturbine locatie? Een logische gang van zaken zou naar mijn idee moeten zijn dat men eerst de haalbaarheid van het plan verder onderzoekt voor men de planologische procedure in werking zet.	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	

16.2	<p>Er is altijd door de provincie en de gemeente gecommuniceerd dat er slechts gesproken zou worden met 1 initiatiefnemer. Die initiatiefnemer moest er zorg voor dragen dat het plan voor de volle 100% zou worden gedragen door de turbine-exploitanten en bewoners/grondeigenaren van het projectgebied. Dat laatste is niet gelukt. Diverse partijen staan lijnrecht tegenover elkaar en een compromis is, ondanks de inschakeling van twee mediators, niet bereikt en zal ook niet worden bereikt. Normaal gesproken zou dus geconcludeerd moeten zijn dat het project zou worden afgeblazen. Niets is echter minder waar. Er wordt gewoon een nieuwe invulling gegeven aan het begrip draagvlak. Nu is het ineens voldoende dat de meerderheid voor sanering en opschaling is. Tot op heden is echter nog steeds niet duidelijk hoeveel concrete partijen, die vrij over hun locatie kunnen beschikken, zich nu scharen achter de plannen. Ik krijg daar graag duidelijkheid over.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer en de mogelijkheden tot participatie wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
16.3	<p>De indiener geeft aan dat hij/zij eigenaar is van de blooteigendom van een turbinelocatie. De initiatiefnemer van het project heeft zich nimmer in mijn contract verdiept en toen ik vertelde dat mijn contract een langere looptijd heeft dan wellicht gebruikelijk was men zeer verbaasd. Een oplossing voor eventuele participatie in het project, rekening houdende met mijn belangen en die van de opstalhouder, heeft men nooit aangedragen c.q. kunnen vinden. In de beleving van de indiener is men het gesprek daarover zelfs uit de weg is gegaan. Ondanks dat is men verder gegaan met de ontwikkeling van de planologie. De indiener noemt dat buitengewoon onzorgvuldig. Indien de indiener door de voorgenomen planvorming schade lijdt dan zal hij/zij niet schromen deze schade te verhalen op degene die verantwoordelijk is voor het ontstaan ervan.</p>	<p>Met eigenaren van gronden binnen het plangebied waarop thans windturbines staan die gesaneerd moeten worden, is door de initiatiefnemer van het windpark overleg geweest. Bij dit overleg is ook de mogelijkheid geboden tegen een vergoeding in het project deel te nemen, onder de voorwaarde dat de bestaande windturbines gesaneerd moeten worden. Door initiatiefnemer is aan alle betrokken grondeigenaren van de 93 turbineposities eenzelfde aanbod gedaan. Dit aanbod is ook aan indieners gedaan. De omvang van het aanbod en de mate van aanvaardbaarheid daarvan vormen echter geen aspecten die betrokken moeten of kunnen worden in de voorliggende besluitvorming. Vanuit voornoemde besluitvorming stellen wij vast dat de planregeling ter borging van de sanering aanvaardbaar en uitvoerbaar is, mede in het licht van de financiële bijdrage ten behoeve van eventuele sanering van de gronden van indieners en de daarop staande windturbines. Initiatiefnemer heeft te kennen gegeven in gesprek te blijven met grondeigenaren en turbine-eigenaren om zoveel als redelijkerwijs mogelijk de sanering minnelijk te borgen.</p>	
16.4	<p>Middels de bijgaande brief van de gemeente Zeewolde en de Provincie Flevoland, gedateerd 5 oktober 2016, heeft het bevoegd gezag gedreigd met onteigening. Dat bevreedt mij zeer gezien het vrijwillige karakter dat dit project vanaf het begin heeft gehad. Daarnaast is de financiële paragraaf van het inpassingsplan volgens mij nog niet geschreven en is de financiële haalbaarheid van het plan derhalve niet of onvoldoende onderzocht. Men heeft er immers geen kijk op hoeveel turbines, en dat zijn er naar mijn idee nogal wat, er onteigend zullen moeten gaan worden. Het spreekt voor zich dat deze investering, die volgens de stukken gedragen zal moeten worden door de initiatiefnemer, zijn wissel zal trekken op het rendement. Mijns inziens is het middel van onteigening louter en allen gebruikt als drukmiddel om mensen die nog niet participeren in het plan toch mee te laten doen. Anders kan ik een dergelijke brief niet interpreteren.</p>	<p>Deze zienswijze heeft geen betrekking op de ruimtelijke afweging. In tegenstelling tot de suggestie die in de zienswijze wordt gewekt is geen keuze tussen het behouden van het bestaand planologische recht en het aanleggen van een nieuw windpark. In bestemmingsplan buitengebied Zeewolde 2016 zijn de bestaande turbines immers al wegbestemd. In de geldende Noodverordening Wind van de Provincie Flevoland is vervanging en opschaling van bestaande windturbines onmogelijk gemaakt. Iedere eigenaar van een bestaande windturbine in het gebied heeft de mogelijkheid om te participeren in het nieuwe windpark. Hiermee kan de eigenaar van de bestaande windturbine kiezen te participeren in de vorm van een aandeel in het nieuwe windpark. Mocht een eigenaar van een bestaande turbine niet kiezen om vrijwillig deel te nemen dan wordt voor de sanering van bestaande turbines een onteigeningsprocedure opgestart. Hiermee wordt geborgd dat de turbines worden gesaneerd en eigenaren worden gecompenseerd voor het verlies van hun turbine. De toelichting van het inpassingsplan is aangevuld op financiële afspraken die de overheden en initiatiefnemer gemaakt hebben over het deel van de bestaande turbines die nog niet gecontracteerd zijn.</p>	<p>De toelichting van het inpassingsplan is aangevuld</p>

c9-OB-0017	17.1	<p>Op basis van de informatie waarover de indiener van de zienswijze beschikt, heeft hij de overtuiging dat er een groot nieuw windmolenpark wordt voorbereid in Zuidelijk Flevoland en dat dit windmolenpark komt op grondgebied van de gemeenten Zeewolde en Almere. In dit windmolenpark komen er één of meerdere molens dichtbij het woonhuis van de indiener van de zienswijze. Door deze korte afstand is het aannemelijk dat er voor de indiener van de zienswijze overlast ontstaat van teveel geluid en teveel slagschaduw. De indiener van de zienswijze is er van overtuigd dat deze overlast aanzienlijk meer is dan de maximale overlast, welke is opgenomen in de Nederlandse wet. Door deze overlast wordt het woongenot aangetast en zal de waarde dalen van het onroerend goed gaan dalen. De indiener van de zienswijze richt zich tot het bevoegd gezag om de windmolenplannen zodanig aan te passen zodat de overlast van geluid en slagschaduw worden teruggebracht naar wettelijke maximaal toegestane normen.</p>	<p>Het windturbinepark moet voldoen aan de rechtstreeks geldende normen voor onder meer geluid en slagschaduw uit het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling. Dat aan deze normen kan worden voldaan is onderzocht, aangetoond en betrokken in de besluitvorming. Om (de effecten van) geluid en slagschaduw te beperken zullen mitigerende maatregelen worden genomen. Concreet betekent dat waar nodig is om aan de normen voor slagschaduw en geluid te voldoen de windturbines op gezette tijden niet draaien (om slagschaduw te voorkomen) en/of middels een geluidsmodus worden teruggeregeld. Na toepassing van deze maatregelen is geen sprake van normoverschrijding en daarmee ook geen sprake van onaanvaardbare hinder. Bij een eventuele overschrijding van de normen is handhaving mogelijk, zodat geen sprake zal zijn van een onaanvaardbare situatie.</p>	
c9-OB-0018	18.1	<p>De gemeente Almere vertegenwoordigt de belangen van haar inwoners. De gemeente heeft een eerder stadium een reactie gegeven op het plan waar de indiener van de zienswijze zich in kan vinden. Met de genoemde reactie is onvoldoende tot niet rekening gehouden in de plannen. Daarom vindt de indiener van de zienswijze de plannen onjuist.</p>	<p>Zie voor de beantwoording van de door de gemeente Almere ingebrachte zienswijze de beantwoording van zienswijze 50.1 t/m 50.4</p>	
	18.2	<p>Als 1 van de eerste 100 inwoners van Lelystad eind Jaren 60 is de indiener na mijn studie en werk elders teruggekomen en alweer lange tijd woonachtig in Flevoland en nu in Almere-Overgooi. Met lede ogen heeft de indiener moeten toekijken hoe het mooie open landschap gevuld werd met windmolens en dan vaak ook nog onvoldoende planmatig. Blijkbaar wil de overheid het landschap nog verder aantasten door nu de allergrootste windmolens te plaatsen dicht bij de grens van Almere en vanwege hun grote omvang in het zicht van een flink deel van omliggende woongemeenschappen. De indiener vindt dat hij/zij in zijn/haar woon- en leefgenot wordt aangetast door deze respectloze plannen. De indiener is niet tegen windmolens en heeft ook niet geprotesteerd tegen de eerdere plannen en installatie van windmolens, maar de huidige plannen zijn respectloos voor het flevo landschap en voor de bewoners van Almere en gaan veel te ver, aldus de indiener.</p>	<p>Het voorkeursalternatief is tot stand in een zorgvuldig proces, waarbij een belangrijk aspect de landschappelijke inpassing van de nieuwe turbines is geweest. De basis is gelegd in het Regioplan. Het initiatief geeft uitvoering aan het beleid van opschalen en saneren van windturbines van de provincie Flevoland. De doelstelling van het project is een zo hoog mogelijke productie van duurzame energie in het projectgebied zuid, zoals dat is begrensd in het Regioplan Windenergie Zuidelijke en Oostelijk Flevoland, door middel van één integraal windenergieproject waarbij de pijlers economische haalbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, draagvlak, natuur en milieu met elkaar in evenwicht zijn, de verdien capaciteit uit windturbines in het gebied wordt vergroot en over meer mensen wordt verdeeld en waarbij een bijdrage wordt geleverd aan de landschappelijke samenhang en ruimtelijke kwaliteit van het gebied door het huidige bestand aan windturbine te saneren. De commissie voor de milieueffectrapportage geeft hierover in haar toetsadvies aan "Ook blijkt duidelijk dat het MER en het beeldkwaliteitsplan een belangrijke rol hebben gespeeld in de uitwerking van het voorkeursalternatief."</p>	
	18.3	<p>De indiener roept op om weer rekening te houden met de (toekomstige) bewoners van Almere door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de ashogte van de windmolens langs de A27 te verlagen naar de hoogte van de huidige Windmolens die staan naast de A27 met de kruising met de Waterlandse weg. • zo veel mogelijk molens te schrappen in de opstelling langs de A27 en molenposities te verplaatsen waardoor (de ontwikkeling van) een kwalitatief goed en samenhangend groen woonlandschap rondom het oostelijk woongebied van Almere mogelijk blijft. <p>De indiener suggereert het gebruik van luchtvaartverlichting te vermijden. Geen lichtshow! Burgerparticipatie-mogelijkheden in het inpassingsplan informatie op te nemen.</p>	<p>Ten aanzien van de A27, waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en Oosterwold, wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Ten aanzien van luchtvaartverlichting (obstakelverlichting) wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijze 11.2.</p>	

c9-OB-0019	19.1	<p>De indiener is van mening dat de opbrengst van het park veel te hoog is ingeschat. Samengevat verzet de indiener van de zienswijze zich tegen dit plan omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> het windpark de burger via te betalen subsidies te zwaar in haar koopkracht treft; het windpark veel minder opbrengt dan geprognosticeerd; het windpark veel minder CO2- reduceert dan geprognosticeerd; het windpark schade toebrengt aan het landschap en dieren; het windpark de verrommeling van het landschap niet oplost; het windpark 's-nachts het zicht op de sterrenhemel bederft; het windpark alleen voor het financiële gewin van de initiatiefnemers is bedoeld; het windpark de negatieve gevolgen afwentelt op de maatschappij; het windpark geen of nauwelijks bijdrage levert in werkgelegenheid, behalve bij de betrokken adviesbureau's en vele ambtenaren, die graag vijf keer herhalend in de 1000 pagina's tellend MER uitwijden over pietluttigheden en de onrealistische kern verbloemen. 	<p>Het voorkeursalternatief is tot stand in een zorgvuldig proces, waarbij een belangrijk aspect de landschappelijke inpassing van de nieuwe turbines is geweest. De basis is gelegd in het Regioplan. Het initiatief geeft uitvoering aan het beleid van opschalen en saneren van windturbines van de provincie Flevoland.</p> <p>De doelstelling van het project is een zo hoog mogelijke productie van duurzame energie in het projectgebied zuid, zoals dat is begrensd in het Regioplan Windenergie Zuidelijke en Oostelijk Flevoland, door middel van één integraal windenergieproject waarbij de pijlers economische haalbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, draagvlak, natuur en milieu met elkaar in evenwicht zijn, de verdien capaciteit uit windturbines in het gebied wordt vergroot en over meer mensen wordt verdeeld en waarbij een bijdrage wordt geleverd aan de landschappelijke samenhang en ruimtelijke kwaliteit van het gebied door het huidige bestand aan windturbine te saneren.</p> <p>De commissie voor de milieueffectrapportage geeft hierover in haar toetsadvies aan "Ook blijkt duidelijk dat het MER en het beeldkwaliteitsplan een belangrijke rol hebben gespeeld in de uitwerking van het voorkeursalternatief."</p> <p>Ten aanzien van de financiële haalbaarheid van het plan, zie algemene beantwoording 2.7.</p>	
	19.2	<p>Het zicht op de sterrenhemel wordt met de nachtluchten ernstig verstoord.</p>	<p>Nederland heeft zich verbonden aan het Verdrag van Chicago dat betrekking heeft op de luchtvaart. In ICAO Annex 14 zijn afspraken onder het verdrag gemaakt ten aanzien van de markering van obstakels door middel van obstakelverlichting. De richtlijnen in deze annex vereisen markering van objecten die hoger zijn dan 150 m. zoals hier het geval is. Aanbevolen wordt om dit te doen door middel van obstakelverlichting. Deze aanbeveling wordt algemeen in Nederland toegepast. Hinder van obstakelverlichting voor de omgeving zal zoveel mogelijk beperkt moeten worden. Hiertoe is door de initiatiefnemers een verlichtingsplan opgesteld. In het verlichtingsplan is opgenomen dat met het oog op de luchtvaartveiligheid een flitsend obstakellicht alleen noodzakelijk is gedurende de dagperiode. In de schemer- en nachtperiode zal er een rood, vast brandend, obstakellicht branden. Bij helder zicht kan de verlichting gedimd worden. Deze verlichting is in zijn algemeen slechts als puntbron zichtbaar, evenals dit het geval is voor andere lichtpunten (zoals openbare verlichting, auto's en objectverlichting zoals van windturbines en winningsplatforms) en leidt niet tot aanlichting van de nachtelijke hemel (skyglow), een toename van het algemene lichtniveau in het gebied of lichthinder door directe instraling bij gevoelige objecten. Er is dan ook geen aantasting van de kwaliteit van duisternis van het gebied. In het verlichtingsplan is het uitgangspunt gehanteerd om, mits dit de luchtvaartveiligheid niet schaadt, de hinder door obstakelverlichting voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken. Er is echter zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid om niet alle molens te voorzien van verlichting. De beperkte tussenafstanden van de molens biedt deze mogelijkheid zonder dat dit nadelig is voor de luchtvaartveiligheid. In overleg met de ILT kan het verlichtingsplan worden aangepast, dit kan alleen leiden tot minder zichtbare obstakelverlichting. Het inpassingsplan gaat hier in op het verlichtingsplan in paragraaf 5.12 op in en de verplichting om obstakelverlichting te realiseren, het verlichtingsplan is als bijlage bij het plan toegevoegd. De verplichting om obstakelverlichting te realiseren is conform een verlichtingsplan is vastgelegd in artikel 5.4 van de planregels van het inpassingsplan. Het verlichtingsplan dient goedgekeurd te worden door ILT. Vanwege de beperkte tussenafstanden is het mogelijk om niet alle molens te voorzien van verlichting. Echter, omdat gekozen is voor vast brandende verlichting ('s nachts/schemer), dient elke molen verlicht te worden. Hoe de molens voorzien worden van verlichting is aangegeven in bijlage 2.</p>	
	19.3	<p>Via aan het park verleende subsidie moet de indiener van de zienswijze (en elke burger) een bijdrage leveren aan de exploitatie van het windpark. De indiener van de zienswijze heeft niet gevraagd om het windpark, waarbij de opbrengst en de CO2-besparing te rooskleurig worden voorgesteld en waarvoor de indiener van de zienswijze dan ook niet wenst te betalen.</p>	<p>Ten aanzien van de nut en noodzaak wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de Antwoordnota zienswijzen en paragraaf 1.2 van het inpassingsplan.</p>	

	19.4	Het benoemen van energieopbrengst in 'het aantal huishoudens' is niet conform de ISO-standaard en is in dit document met 3000kWh per huishouden te laag berekend.	Het is niet duidelijk wat met 'dit document' wordt bedoeld. Deze zienswijze is niet relevant voor de besluitvorming. Voor de besluitvorming is het relevant wat de te verwachten energieopbrengst is. Dit is verwoord in tabel 5.7 van het inpassingsplan.	
c9-OB-0020	20.1	De belangen van de inwoners van de gemeente Almere worden onvoldoende erkend. In de MER opgesteld door Pondera Consult wordt gesteld dat er wegens financiële redenen gekozen is om zo hoog mogelijke windturbines langs de A27 te plaatsen. Daarmee voorbijgaand aan het feit dat door de extra hoge turbines de impact op met name de bewoners van de gemeente Almere vergroot wordt. De invloed wordt niet alleen vergroot, maar ook de afstand waarover deze optreedt is groter. De V-164 van MHI Vestas Offshore Wind, zal een van de gegadigden zijn om toegepast te worden als turbine met een tiphoogte van 220 meter. In de naam van de leverancier is eigenlijk al aangegeven dat deze machines in de basis niet ontworpen zijn om zo dicht bij bewoning toegepast te worden, maar verder afgelegen op zee. Verlaging van de maximaal toegestane hoogte zou dan ook bijzonder wenselijk zijn.	Ten aanzien van de totstandkoming van het VKA, de keuze voor hoge windturbines langs de A27 en de gevolgen voor de omgeving wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	20.2	In het onderzoek van het Tinbergen Instituut is aangetoond dat er een waarde daling van omliggende woningen optreedt, welke hoger is naar mate de hoogte en diameter van de wieken toeneemt. Bij extra grote turbines komt daar nog eens een extra daling bovenop. Zoals het voorstel er nu ligt, zullen de hier te plaatsen windturbines tot de allergrootste op land geplaatste turbines behoren. Hoewel de wijk Overgooi iets verder afgelegen is dan de wijken in Almere Hout en Almere Buiten, zullen de windturbines langs de A27 zeer nadrukkelijk zichtbaar zijn en aldus hun invloed hebben.	Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	20.3	De oriëntatieverlichting met de rode knipperlampen zal 's avonds en 's nachts bijzonder storend zijn. Beperking, dan wel geheel niet toepassen hiervan is zeker wenselijk. Een en ander conform wat door het bij het project betrokken Pondera Consult op haar website is beschreven omtrent lichthinder bij windturbines.	Nederland heeft zich verbonden aan het Verdrag van Chicago dat betrekking heeft op de luchtvaart. In ICAO Annex 14 zijn afspraken onder het verdrag gemaakt ten aanzien van de markering van obstakels door middel van obstakelverlichting. De richtlijnen in deze annex vereisen markering van objecten die hoger zijn dan 150 m. zoals hier het geval is. Aanbevolen wordt om dit te doen door middel van obstakelverlichting. Deze aanbeveling wordt algemeen in Nederland toegepast. Hinder van obstakelverlichting voor de omgeving zal zoveel mogelijk beperkt moeten worden. Hiertoe is door de initiatiefnemers een verlichtingsplan opgesteld. In het verlichtingsplan is opgenomen dat met het oog op de luchtvaartveiligheid een flitsend obstakellicht alleen noodzakelijk is gedurende de dagperiode. In de schemer- en nachtperiode zal er een rood, vast brandend, obstakellicht branden. Bij helder zicht kan de verlichting gedimd worden. Deze verlichting is in zijn algemeen slechts als puntbron zichtbaar, evenals dit het geval is voor andere lichtpunten (zoals openbare verlichting, auto's en objectverlichting zoals van windturbines en winningsplatforms) en leidt niet tot aanlichting van de nachtelijke hemel (skyglow), een toename van het algemene lichtniveau in het gebied of lichthinder door directe instraling bij gevoelige objecten. Er is dan ook geen aantasting van de kwaliteit van duisternis van het gebied. In het verlichtingsplan is het uitgangspunt gehanteerd om, mits dit de luchtvaartveiligheid niet schaadt, de hinder door obstakelverlichting voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken. Er is echter zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid om niet alle molens te voorzien van verlichting. De beperkte tussenafstanden van de molens biedt deze mogelijkheid zonder dat dit nadelig is voor de luchtvaartveiligheid. In overleg met de ILT kan het verlichtingsplan worden aangepast, dit kan alleen leiden tot minder zichtbare obstakelverlichting. Het inpassingsplan gaat hier in op het verlichtingsplan in paragraaf 5.12 op in en de verplichting om obstakelverlichting te realiseren, het verlichtingsplan is als bijlage bij het plan toegevoegd. De verplichting om obstakelverlichting te realiseren is conform een verlichtingsplan is vastgelegd in artikel 5.4 van de planregels. Het verlichtingsplan dient goedgekeurd te worden door ILT. Vanwege de beperkte tussenafstanden	

			is het mogelijk om niet alle molens te voorzien van verlichting. Echter, omdat gekozen is voor vast brandende verlichting ('s nachts/schemer), dient elke molen verlicht te worden. Hoe de molens voorzien worden van verlichting is aangegeven in bijlage 2	
c9-OB-0021	21.1	In het jaar 2011 is de aanvraag van de molen van de indiener van de zienswijze vergund, de molen is in 2012 in bedrijf gesteld. Deze is dus nog maar kort in bedrijf. De aanvraag en de bouw van de windmolen is in dezelfde periode gestart als de bouw van het windpark Alexia in de Zuidlob. In het regioplan is dit windpark aangegeven als vrijwaringszone-windturbine.	Voor twee bestaande solitaire windturbines –waaronder de turbine van de indiener van deze zienswijze- die zijn gelegen binnen het plangebied van dit inpassingsplan, maar die zijn gebouwd na 2006, geldt dat deze geen deel uitmaken van de saneringsopgave zoals die in dit inpassingsplan is opgenomen.	De toelichting van het inpassingsplan is aangevuld
	21.2	In de overeenkomst windvereniging Zeewolde en de statuten van de ontwikkelvereniging Zeewolde staat vermeld dat er een uitzondering is van lidmaatschap van eigenaren van grond, windturbines en participanten in windparken die na 2010 opgeleverd zijn. Deze bepaling is te vinden in de voorovereenkomst op ledenovereenkomst ontwikkelvereniging 7 april 2015, bijlage 1, statuten ontwikkelvereniging Zeewolde artikel 4, lid a van de oprichtingakte van de statuten ontwikkelvereniging Zeewolde. De molen van de indiener van de zienswijze is na 2010 gebouwd, windturbines die na 2010 zijn opgeleverd zijn uitgesloten van deelname (Sternweg, Zuidlob).	zie antwoord op 21.1	
	21.3	De indiener van de zienswijze verzoekt om maatwerk te leveren in het inpassingsplan en op die manier ook twee bestaande windturbines, die na 2006 zijn vergund en gebouwd, te zijn toegestaan. Specifiek is dan ook het verzoek om het jaar 2006 te veranderen in 2010.	Het jaartal 2006 verwijst naar turbines die vergund zijn na vaststelling van (oud)bestemmingsplan buitengebied Zeewolde 2006. Om die reden is het jaartal niet aangepast. De toelichting is aangevuld om de verwijzing naar het (oud)bestemmingsplan buitengebied. Dit heeft geen gevolgen voor de turbines uit 2010 (zie antwoord op 21.1).	
	21.4	De indiener verzoekt om beide bestaande turbines ook op de verbeelding van het inpassingsplan op te nemen.	Dit verzoek is niet gehonoreerd. De verbeelding is niet aangepast omdat de bestaande turbines vergund en gebouwd na bestemmingsplan buitengebied Zeewolde 2006 niet behoren tot Windpark Zeewolde. Deze turbines dienen positief bestemd dienen te worden in het bestemmingsplan buitengebied Zeewolde 2016. Het bestemmingsplan buitengebied Zeewolde 2016 zal worden gerepareerd.	
c9-OB-0022	22.1	Hoewel de nieuwe planvorming voorziet in het saneren van de bestaande windturbines is de indiener van de zienswijze van mening dat de kernkwaliteit 'Openheid' door de bouw van de nieuwe turbines wordt aangetast en de plaatsing van nieuwe turbines derhalve in strijd is met de kernkwaliteiten zoals genoemd in het vigerende Omgevingsplan van de provincie. De nieuwe grotere turbines zullen vanaf een grotere afstand zichtbaar zijn en het open karakter van het gebied derhalve meer aantasten dan de kleinere bestaande turbines. Daarnaast wordt hierbij verwezen naar pagina's 159 en 160 van het genoemde Omgevingsplan Flevoland. De indiener van de zienswijze is van mening dat de realisatie van het windpark eveneens is in strijd de tekst op pagina 160 van het Omgevingsplan.	Zie het antwoord op zienswijze 15.1	

	22.2	<p>Inmiddels is gebleken dat Ontwikkelvereniging Zeewolde onvoldoende draagvlak kan creëren onder bewoners, eigenaren en exploitanten van windturbines in het gebied. Er kan derhalve worden geconstateerd dat er meerdere partijen zijn die een rol willen spelen in de ontwikkeling van windenergie in de polder en er is derhalve geen sprake van slechts één initiatiefnemer waarover in de toelichting op het bestemmingsplan gesproken wordt. De initiatiefnemer kan niet over alle benodigde turbinelocaties in de polder beschikken en derhalve niet de garantie geven dat de koppeling tussen saneren en opschalen daadwerkelijk kan worden uitgevoerd.</p>	<p>Ten behoeve van het inpassingsplan wordt gekeken naar de uitvoerbaarheid daarvan, waarbij het bestaan van meerdere initiatiefnemers geen te betrekken aspect is. Wel is van belang dat het initiatief van Windpark Zeewolde B.V. door de minnelijke verwerving van de benodigde grondposities en de mogelijkheid van toepassing van de gedoogplicht als initiatiefnemer voldoet aan de eis van uitvoerbaarheid. Verder vormt het al dan niet bestaan van draagvlak geen juridisch te betrekken aspect. Niettemin wordt erop gewezen dat Windpark Zeewolde B.V. op meerdere manieren poogt zoveel mogelijk draagvlak te creëren, waarbij wordt gewezen op paragraaf 2.4 en antwoord 31.1. Voor overige beantwoording ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	22.3	<p>In een brief van Novec van 8 september 2016 gericht aan het ministerie van Economische Zaken wordt melding gemaakt van het hiervoor genoemde voornemen tot stoppen van de exploitatie van de Middengolfzender. Dat voornemen is echter nog niet omgezet in concrete plannen en het is tot op heden allerm minst zeker of dit ook gerealiseerd zal kunnen worden. Uit niets blijkt dat de opheffing een gelopen race is. Aangezien de locatie in het bestemmingsplan Windpark Zeewolde een cruciale rol speelt ten behoeve van de plaatsing van een onderstation is de indiener van de zienswijze van mening dat er eerst meer duidelijkheid moet komen over de toekomst van het zendstation alvorens men het Windpark Zeewolde planologisch kan regelen. Uit niets is gebleken dat er al overeenstemming is tussen Novec en de initiatiefnemers van het windpark.</p>	<p>Zie antwoord 44.1</p>	
	22.4	<p>Voor zover bekend is er nog steeds geen onherroepelijke toezegging gedaan in het kader van de noodzakelijk subsidie van de rijksoverheid. Zonder die subsidie is het plan volstrekt onhaalbaar. Gezien het feit dat recent is uitgekomen dat het ontwikkelen van windenergie op zee slechts een investering vergt van circa 30% van hetgeen door de rijksoverheid was begroot is helemaal niet uit te sluiten dat men op het laatste moment kiest voor het ondersteunen van die ontwikkelingen en het project in Flevoland laat vallen. Recent zijn nog twee nieuwe gebieden op zee aangewezen mede omdat de weerstand tegen projecten op zee minder hevig is dan in het geval van projecten op land. Dat de tegenstand tegen de komst van de turbines groot zal zijn blijkt onder andere uit een bericht dat laatst is gebracht via Omroep Flevoland. Hoewel er met alle betrokken gemeenten vooraf constructief overleg zou zijn geweest blijkt het draagvlak bij diezelfde gemeenten af te brokkelen. Alle aanpassingen die zullen leiden tot de bouw van kleinere turbines zullen zorgen voor een lager rendement en derhalve tot een wijziging in de financiële onderbouwing van het plan. Gezien deze grote onduidelijkheid kan niet gesproken worden over een financieel gedragen planvorming.</p>	<p>Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Ten aanzien van het alternatief van wind op zee: voor het behalen van de energieakkoord doelstellingen en de doelstellingen van het Parijs-akkoord er is geen sprake van een keuze tussen wind op land of wind op zee, maar zijn beide noodzakelijk.</p>	
	22.5	<p>Op dit moment ervaart de indiener van de zienswijze tijdens het voor- en het najaar ernstige hinder van slagschaduw van de bestaande turbine 1 (Duikerweg 6 te Zeewolde). De verwachting is dat de overlast als gevolg van slagschaduw maar ook als gevolg van geluidsoverlast behoorlijk zal toenemen omdat de overlast in de toekomst zal worden ervaren vanuit de positie van 3 windturbines. Niet alleen het aantal turbines dat overlast geeft zal toenemen, deze turbines worden ook nog een ongeveer tweemaal zo hoog als de enige bestaande turbine.</p>	<p>Het windturbinepark moet voldoen aan de rechtstreeks geldende normen voor onder meer geluid en slagschaduw uit het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling. Dat aan deze normen kan worden voldaan is onderzocht, aangetoond en betrokken in de besluitvorming. Waar nodig zullen mitigerende maatregelen worden genomen om de effecten van geluid en slagschaduw te beperken tot de normering uit het Activiteitenbesluit en de -regeling. Na toepassing van deze maatregelen is geen sprake van normoverschrijding. In het kader van het inpassingsplan mag voor de vaststelling van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden aangesloten bij de normering uit het Activiteitenbesluit en de -regeling. Bij een eventuele overschrijding van de normen is handhaving mogelijk, zodat geen sprake zal zijn van een onaanvaardbare situatie.</p> <p>Voor deze woning geldt dat er twee te saneren turbines op relatief korte afstand van de woning staan. Deze twee turbines worden als onderdeel van het windpark Zeewolde gesaneerd waardoor de effecten van deze turbines komt te vervallen. De dichtstbijzijnde turbine in de nieuwe lijn ligt op circa 650m van de woning. Waar nodig zal voor deze turbine (en de 2 andere van de door de indiener genoemde dichtstbijzijnde nieuwe windturbines) om aan de normen voor slagschaduw en ge-</p>	

			luid te voldoen de windturbines op gezette tijden niet draaien (om slagschaduw te voorkomen) en of middels een geluidsmodus worden terug geregeld.	
	22.6	De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het feit dat een deel van zijn eigendom gebruikt zal gaan worden voor een kabels en leidingen-tracé terwijl er in de berm van de diverse wegen voldoende ruimte is. Tevens maakt hij bezwaar tegen een tracé vlak naast zijn eigendom aangezien in dat geval een deel van zijn eigendom gebruikt zal dienen te worden als werkstrook.	Zie beantwoording van zienswijze 0008. De vraag heeft betrekking op de 150kV bekabeling van het nieuwe onderstation naar het Tennet station. Indiener stelt terecht dat het de voorkeur verdient de bekabeling in de brede berm te leggen. In het inpassingsplan is de ligging hiervoor verschoven ten opzichte van het ontwerp.	De verbeelding van het inpassingsplan is aangepast.
	22.7	Op 29 september 2016 is het bestemmingsplan Buitengebied 2016 vastgesteld. Tientallen eigenaren van locaties van bestaande windturbines hebben beroep aangetekend bij de Raad van State tegen het niet positief bestemmen van de huidige turbinelocaties. Het is niet ondenkbeeldig dat de RvS positief zal besluiten ten behoeve van degene die beroep hebben aangetekend. Dat zal betekenen dat diverse locaties positief bestemd zullen gaan worden hetgeen gevolgen kan hebben op de uitvoering van het Windpark Zeewolde.	De bestaande solitaire windturbines die voor 2006 zijn gebouwd en die deel uitmaken van het plangebied van bestemmingsplan Zeewolde 2016, waren opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied 2006. Aan dat bestemmingsplan is echter voor wat betreft de windturbines in 2007 door de provincie Flevoland gedeeltelijk goedkeuring onthouden. De bestaande windturbines zijn daarmee nooit van een geldige planologische titel voorzien en sinds 2007 daarmee in werking onder het overgangsrecht. Dit inpassingsplan wijzigt daarin niets. Dat houdt in dat, zelfs al zou de bestuursrechter de beroepen tegen het bestemmingsplan op dit punt gegrond verklaren, dan zou dat niet tot gevolg hebben dat in dit inpassingsplan een geldige planologische titel zou moeten worden toegekend. Vooralsnog mag worden uitgegaan van de afwezigheid van een specifieke bestemming voor de bestaande solitaire windturbines en derhalve een grond om deze windturbines te onteigenen, voor zover geen minnelijke verwerving plaats kan vinden. Afhankelijk van de uitkomst van de beroepsprocedure is het aan de gemeenteraad van Zeewolde om te bepalen op welke wijze zij de uitspraak van de bestuursrechter in het bestemmingsplan Zeewolde wenst te verwerken.	
	22.8	Het bestemmingsplan Windpark Zeewolde bevat een fout op de plankaart. De begrenzing van het Novec-terrein is te groot aangeduid. Dat is onjuist en dient te worden gerepareerd.	Deze vraag heeft betrekking op de begrenzing van de agrarische bestemming op het NOVEC-terrein. Indiener stelt terecht dat de begrenzing niet overeenkomt met het onderliggende bestemmingsplan. In het inpassingsplan is de ligging hiervoor verschoven ten opzichte van het ontwerp.	de begrenzing is aangepast. Zie verbeelding.
c9-OB-0023				
c9-OB-0023	23.1	In het jaar 2012 is de aanvraag van de molen vergund, de molen is in 2013 in bedrijf gesteld. Deze is dus nog maar kort in bedrijf. De aanvraag en de bouw van de windmolen is in dezelfde periode gestart als de bouw van het windpark Sternweg. In het regioplan is dit windpark aangegeven als vrijwaringszone-windturbine.	Zie reactie op zienswijze 21.1	
	23.2	In de overeenkomst windvereniging Zeewolde en de statuten van de ontwikkelvereniging Zeewolde staat vermeld dat er een uitzondering is van lidmaatschap van eigenaren van grond, windturbines en participanten in windparken die na 2010 opgeleverd zijn. Deze bepaling is te vinden in de voorovereenkomst op ledenovereenkomst ontwikkelvereniging 7 april 2015, bijlage 1, statuten ontwikkelvereniging Zeewolde artikel 4, lid a van de oprichtingsakte van de statuten ontwikkelvereniging Zeewolde. Deze molen is na 2010 gebouwd, windturbines die na 2010 zijn opgeleverd zijn uitgesloten van deelname. Er is sprake van een vergelijkbare situatie als de Sternweg (2012) en de Zuidlob (2011).	Zie reactie op zienswijze 21.2	
	23.3	De indiener van de zienswijze verzoekt het jaartal 2006 te veranderen in 2010, zodat het inpassingsplan zodanig wordt aangepast dat een tweetal bestaande windturbines, dat na 2006 is vergund en gebouwd, eveneens worden meegenomen.	Zie reactie op zienswijze 21.3	

	23.4	Op de kaart van de molens, verzoekt de indiener van de zienswijze om de genoemde molen vast te leggen op de verbeelding van het inpassingsplan.	Zie reactie op zienswijze 21.4	
c9-OB-0024	24.1	De indiener van de zienswijze is van mening, dat geen omgevingsvergunning kan worden verleend voor windturbine RDT-01, daar de initiatiefnemers niet over deze grondpositie beschikken. Indien men deze via een gedoogplicht meent af te dwingen, stelt de indiener van de zienswijze (zolang de rechtsongelijkheid blijft in opstalvergoedingenstelsel en geen overeenstemming wordt bereikt), het recht te hebben de bewuste plek te reserveren voor eigen exploitatie. Indien de gemeente Zeewolde toch vergunning verleent voor een windturbine aan de andere kant van de D-tocht dient deze minimaal 60 meter cq risicoafstand van onze grond gepositioneerd worden, daar de indiener van de zienswijze in dat geval niet akkoord gaat met enige wiekoverslag van de geplande RDT-01. In verband met de toename van de totale geluidsbelasting (mede door de meest voorkomende windrichting zuidwest) zullen windturbines t/m RDT-04 op een fabrieksinstelling moeten draaien die een lager brongeluid voortbrengen, daar anders onze woon/werkomgeving (hinder op de werkomgeving is door de open stal en daarbij behorende erfsituatie zuidwest georiënteerd gelijk zo niet hinderlijker dan op de woning) teveel hinder ondervindt, daar bij de berekende geluidsc contouren de geluidsniveaus overdag en 's nachts boven de norm uitkomen. Bij de betreffende windturbines moeten ook stilstandvoorzieningen worden aangebracht, die ten tijde van de berekende potentiële schaduwduur 148 uur en 37 minuten in werking moeten treden.	Met deze indiener heeft de initiatiefnemer sinds de ter inzage legging van de ontwerp besluiten contact gehad om op minnelijke basis tot overeenstemming proberen te komen. De gesprekken zijn op dit moment nog gaande. Ten aanzien van de beschikking over grondposities is in het inpassingsplan toege- licht dat de initiatiefnemer de intentie heeft uitgesproken dat, mocht zij onverhoopt de betreffende grondposities niet tijdig kunnen verwerven, een zogenoemde ge- doogplichtbeschikking op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht zal aanvra- gen. Deze beschikking kan dan vervolgens door het bevoegd gezag (de minister van IenM) worden verleend. Het ontbreken van deze privaatrechtelijke toestem- mingen staat de uitvoering van het inpassingsplan om die redenen niet in de weg. Waar het nodig is om aan de norm te voldoen, wordt er voor betreffende woningen in de buurt van de Roerdompstoet de mitigerende maatregel stilstand op gezette tijden van de windturbine toegepast zodat er niet te veel slagschaduw plaatsvindt en de mitigerende maatregel geluidsmodus om het geluid terug te regelen.	
	24.2	De indiener van de zienswijze gaat niet akkoord met opname in de lijst van windturbine 37 coördinaten X155817/Y492173 en windturbine 158 coördina- ten X159904/Y491298. De gemeente Zeewolde had deze windturbines bij de laatste vaststelling van het bestemmingsplan niet wederom onder het over- gangsrecht mogen plaatsen, mede daar de plannen voor Windpark Zeewolde niet vastgesteld waren.	Zie het antwoord op zienswijze 22.7. De afweging die de gemeenteraad bij vast- stelling van het bestemmingsplan Buitengebied 2016 heeft gemaakt, ligt in het ka- der van de vaststelling van dit inpassingsplan niet voor ter discussie.	
	24.3	In de beschrijving van het plan wordt gesproken over een mooier landschap, echter met het gekozen voorkeursalternatief wordt het open middengebied geheel vol geprojecteerd. Met de beoogde masthoogte/rotordiameter ver- houding ontstaat geen mooier landschap.	Zie het antwoord op zienswijze 15.1	
	24.4	Het Rijk geeft aan, dat de initiatiefnemers met alle huidige eigenaren van te saneren windturbines een overeenkomst heeft, echter bestaan (door rechts- ongelijkheid in het vergoedingenstelsel tussen RVB en blote grondeigena- ren) slechts voor tweederde deel van het te saneren aantal contractuele af- spraken. Het Rijk stelt, dat al deze turbines moeten verdwijnen, wil het plan Windpark Zeewolde tot voltooiing komen. Dus uitgaande van niet volledige sanering, zoals in het ontwerp-inpassingsplan wordt geëist, mogen geen omgevingsvergunningen worden verleend.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar para- graaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de economische en fi- nanciële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	

	24.5	Aangaande het onderzoek geluidsbelasting windturbines worden (in tabel 5.2 van alinea 5.2.2 van het onderzoek) andere waarden weergegeven door Pondera Consult als in de WOB-aanvraag. Bij woning Ibisweg 2 worden geluidswaarden overschreden, door geplande windturbine RDT-02 op 450 meter afstand. Daarnaast hebben meerdere turbines in de RDT-lijn, door slagschaduw en overige risico's een negatieve invloed op woon- en werkactiviteiten aan de Ibisweg 2 en die van de LPT-lijn op die aan de Ooievaarsweg 22. Zaken die bij eigen exploitatie in een ander daglicht staan, daar de huidige turbine Noord van het erf georiënteerd is. Daarnaast is het een kwalijke zaak, dat in "het MER" voorbijgegaan wordt aan de huidige CO2-reductie en CO2-footprint.	Ten opzichte van het ontwerp-inpassingsplan is –mede naar aanleiding van binnengekomen zienswijzen- de wijziging doorgevoerd dat de turbines LPT01 en LPT02 zijn komen te vervallen. Met het vervallen van de twee noordelijke posities in de LPT-lijn als gevolg van luchtvaartbeperkingen (LPT01 en LPT02), vervalt ook de invloed van deze turbines Als met WOB-aanvraag WABO-aanvraag wordt bedoeld dan gaat het om enerzijds het akoestisch rapport d.d. 30-12-16 als bijlage 7 bij het ontwerp-inpassingsplan en anderzijds om het akoestisch rapport d.d. 13-1-17 behorend bij de vergunning-aanvraag. In het eerste rapport is in tabel 4.7 t/m 4.9 aangegeven in de tabellen met rekenresultaten dat voor de Ibisweg 2, na mitigatie, de geluidsbelasting voldoet aan de norm. Dezelfde belasting is genoemd in tabel 2.6 in het akoestisch rapport bij de WABO-aanvraag. Paragraaf 13.3 van het MER gaat in op de CO2-reductie door de verschillende alternatieven, daarbij wordt ook ingegaan op de benodigde energie voor de productie van windturbines.	Ten opzichte van het ontwerp-inpassingsplan is –mede naar aanleiding van binnengekomen zienswijzen- de wijziging doorgevoerd dat de turbines LPT01 en LPT02 zijn komen te vervallen.
c9-OB-0025	25.1	Wij verwachten dat de windmolens zoals omschreven in het huidige plan een negatief effect hebben op onze wijk, vanwege: -de voorgestelde hoogte en daarmee het aanzicht van de wijk; -de hinderlijke knipperlichten van de turbines; -het aantal molens.	Zie het antwoord bij zienswijze nummer 2.2 (belangen bewoners Almere) alsmede het antwoord bij zienswijze nummer 20.3 voor wat betreft de obstakelverlichting.	
	25.2	De indieners van de zienswijze sluiten zich aan bij de zienswijze van de gemeente Almere.	Zie voor de beantwoording van de door de gemeente Almere ingebrachte zienswijze de beantwoording van zienswijze 50.1 t/m 50.4	
c9-OB-0026	26.1	In de MER is de hinder voor (trek)vogels ingeschat op basis van de gemeten vlieghoogten in relatie tot de huidige windmolens. Er is geen rekening gehouden met de nieuwe posities, de veel grotere hoogte en spanwijdte van de nog te plaatsen windmolens. Daarmee is de MER onvolledig en onjuist.	Het MER is op dit punt niet onvolledig of onjuist omdat bij de effectbepaling- en beoordeling gebruik is gemaakt van de best ter beschikking staande informatie, waarbij een worst case benadering is gehanteerd. Ten aanzien van barrièrewerking is gebruik gemaakt van literatuur, eigen waarnemingen uit veldonderzoek en informatie over de dimensies van de geplande windturbineopstellingen. Op basis hiervan is ingeschat of vogels de windturbine opstellingen zullen kruisen of omvliegen, en de mate waarin dat per inrichtingsalternatief valt te verwachten. Een meer gedetailleerde kwantificering van barrièrewerking is, met name bij grote windturbines met ook grotere tussenafstanden, nog niet mogelijk omdat er nog geen onderzoek over beschikbaar is. Dit heeft geen gevolgen voor de betrouwbaarheid van de conclusies, omdat in geval van twijfel altijd een worst case uitgangspunt is gehanteerd. Als het optreden van barrièrewerking niet met zekerheid uitgesloten kan worden, is het uitgangspunt voor de effectbeoordeling dat barrièrewerking optreedt en mitigerende maatregelen genomen moeten worden om het optreden van barrièrewerking wel met zekerheid uit te kunnen sluiten. In de slachtofferberekeningen wordt rekening gehouden met de eigenschappen en positionering van de geplande turbines. In het flux Collision Model wordt expliciet gecorrigeerd voor de verschillende afmetingen van de beoogde turbines ten opzichte van de referentie (zie §5.2.2 en bijlage 8 in het achtergronddocument Natuur, Verbeek et al. 2016a). Verbeek, R.G., M. Boonman, N. van Kessel, C. Heunks & J.C. Kleyheeg-Hartman, 2016. Windpark Zeewolde en effecten op natuur. Achtergrondrapport Natuur voor MER Windpark Zeewolde. Bureau Waardenburg Rapportnr. 16-059. Bureau Waardenburg, Culemborg.	
	26.2	Het doel van het park is tweeledig. Het vergroten van de capaciteit en het ordenen van de molens in het Flevolandse landschap. In het ontwerp wordt aan die laatste doelstelling niet voldaan. In plaats van de molens langs de A27 vanuit de A6 in een rechte lijn door te trekken, volgen ze nu de A27 die afbuigt richting de Stichtse Brug. Het doortrekken van de lijn vanuit de A6 naar het Gooimeer zou wel voldoen aan de doelstelling rondom ordening, omdat daarmee de molens in een evenwijdige opstelling komen te staan.	Ten aanzien van de totstandkoming van het VKA, de keuze voor hoge windturbines langs de A27 en de gevolgen voor de omgeving wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.	

	26.3	Op dit moment kan de indiener van de zienswijze in de avond en nacht richting Stichtse Brug kijken en ziet hij een silhouet van bos tegen een egale achtergrond. In de nieuwe situatie zal dat beeld worden verstoord door een reeks knipperende signaallampen die door de hoogte van de molens ver boven het bos zullen uitkomen. Dit effect kan naar de mening van de indiener op vrij eenvoudige wijze worden beperkt door de afstralingshoek van de lampen zo in te stellen dat ze geen hinder op de grond geven, maar wel hun signaalfunctie voor het luchtverkeer behouden. Daarnaast zou de overlast kunnen worden beperkt door de lampen constant te laten branden in plaats van te laten knipperen. Tot slot is een verlaging van de windmolens aan de grenzen van het park ook een manier om deze overlast te beperken.	Zie antwoord bij zienswijze nummer 20.3.	
c9-OB-0027	27.1	De indieners van de zienswijze vinden dat er geen rekening is gehouden met de omliggende initiatieven en bestaande windturbines, dit terwijl het bestuur op de hoogte was van deze plannen. Het gaat om de windmolens aan de Schollevaartweg die gepland zijn tot op de dijk, en zelf over de gemeentegrens van Zeewolde staan en draaien. Het zou reëel zijn als er voldoende afstand van de gemeentegrens/Knardijk wordt aangehouden om zo opschaling in het gebied van Lelystad niet te verstoren. Het plannen van een windmolen in de gemeente Lelystad vinden wij onacceptabel. Een afstand van 800 meter van de bestaande lijn aan de Knardijk vinden de indieners van de zienswijze acceptabel. Daarnaast komt de molen op 160 meter afstand van de bestaande lijn aan de Knarweg te staan, erg onwenselijk voor het functioneren van deze windmolens. De indieners van de zienswijzen hopen dat aandacht wordt gegeven aan deze problemen, en dat er begrip voor is dat het niet correct is dat er niets in overleg gedaan is, terwijl de indieners van de zienswijze proberen de omgeving zo goed mogelijk in te lichten over hun ideeën.	Zie antwoord op zienswijze 6.1.	
c9-OB-0028	28.1	In het inpassingsplan wordt geconstateerd dat de huidige - zich in het plangebied Oosterwold bevindende - windturbines, de ontwikkelmogelijkheden voor wonen nu al beperken. Verder wordt het gebied rond de Rijksweg A27 aangewezen als één van de zoekgebieden voor windenergie. Volgens de plantoelichting overlappen de hinderzone van de snelweg en toekomstige windopstellingen elkaar, zodat de windturbines geen nieuwe of andere beperkingen met zich meebrengen voor de gewenste ontwikkeling van het stadslandschap. Bij het vaststellen van een inpassingsplan dient echter te worden nagegaan of de ontwikkeling meer of minder mogelijk maakt dan het vorige bestemmingsplanregime en dienen de belangen van nieuwbouw en het ingrijpen op bestaande rechten tegen elkaar te worden afgewogen. Uit vaste jurisprudentie volgt dat het bevoegd gezag moet vaststellen of ook na het uitvoeren van de ontwikkeling die in het inpassingsplan mogelijk wordt gemaakt, sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in de nabijgelegen en in ruimtelijke plannen vastliggende woningbouwontwikkelingen. Ook dient het bevoegd gezag in haar afweging het vastgestelde beleid van andere overheden te betrekken.	Ten aanzien van de totstandkoming van het VKA, de keuze voor hoge windturbines langs de A27 en de gevolgen voor de omgeving wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. Hieruit blijkt dat rekening is gehouden met zowel het beleid omtrent Oosterwold en de interferentie tussen Oosterwold en het Windpark. Met de invoering van de beslisbomen voor geluid en slagschaduw wordt een goed woon- en leefklimaat in Oosterwold geborgd, aangezien nieuwe woningen enkel zodanig mogen worden gesitueerd dat voldaan wordt aan de normering.	
	28.2	De indiener van de zienswijze is van mening dat het inpassingsplan de ontwikkeling van woningen in Oosterwold onmogelijk maakt, althans ernstig belemmert. Daarnaast staat niet vast dat, na uitvoering van de ontwikkeling die het RIP mogelijk maakt ter hoogte van en in de nieuw te bouwen woningen, een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.	

28.3	De indiener van de zienswijze is van mening dat door de toevoeging van artikelen 13.25a en 13.25b aan het Chw bestemmingsplan Oosterwold bestaande rechten niet worden gerespecteerd. Eén contour van 400 meter van één van de windmolens langs de A 27 ligt over minimaal 40% van de gronden die de indiener van de zienswijze in eigendom heeft, waaronder ook de gronden die liggen in het bestemmingsplangebied Oosterwold. Het is voorts moeilijk voorstelbaar dat de gevolgen van geluid, overdraai van de wieken en externe veiligheid kunnen worden gemitigeerd, anders dan dat de woningen niet in dit gebied kunnen worden gebouwd. De indiener van de zienswijze is van mening dat de regeling in strijd is met de rechtszekerheid en gelijkheid en met verkregen rechten. Daarnaast is de regeling in strijd met vaste jurisprudentie waarin nieuwe ontwikkelingen bestaande rechten dienen te respecteren. Door deze regeling worden bestaande rechten wegbestemd, zonder dat de belangen van woningbouw in dit gebied worden meegewogen.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. In de belangenafweging die ten grondslag ligt aan het inpassingsplan is rekening gehouden met de gevolgen van de beslisbomen voor de mogelijkheid nieuwe woningen te realiseren in Oosterwold. Bij deze belangenafweging is geen sprake van een juridische verplichting bestaande rechten te respecteren, maar moeten de gevolgen van nieuwe ontwikkelingen op de omgeving inzichtelijk zijn en worden meegenomen in de besluitvorming. Zoals al eerder opgemerkt wordt het met de vaststelling van het inpassingsplan niet onmogelijk gemaakt om nieuwe woningen te realiseren, maar moet bij de situering van de woningen rekening worden gehouden met de beslisbomen. Het is aanmerkelijk dat in de situatie van de indiener er de beslisbomen moet worden doorlopen. Na het doorlopen van de beslisbomen kunnen woningen worden gerealiseerd zonder nadelige gevolgen voor de opwekking van duurzame energie door het Windpark en met behoud van een goed woon- en leefklimaat ter hoogte van de woningen. Voor zover de vaststelling van het inpassingsplan zou leiden tot planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8.	
28.4	De peildatum van de afstemmingsregeling ligt voor het moment waarop het inpassingsplan is vastgesteld en is bovendien niet gecommuniceerd met de grondeigenaren. Een dergelijke regeling is in strijd met het formele gelijkheidsbeginsel en het verbod op willekeur. De indiener van de zienswijze concludeert dat in het inpassingsplan niet, althans onvoldoende zorgvuldig is vastgesteld of ter hoogte van deze woningen een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd.	Ten aanzien van de afstemming met het Chw bestemmingsplan Oosterwold wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. Voor de onderbouwing van de peildatum wordt specifiek gewezen op het voorbereidingsbesluit d.d. 14 december 2016.	
28.5	De gronden die de indiener van de zienswijze in eigendom heeft, liggen grotendeels binnen de rode 5 uren contour. Voor deze woningen geldt dat mag worden verwacht dat zich een overschrijding van de norm van maximaal gemiddeld 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag zal voordoen. Het is derhalve zeer de vraag en betwijfeld wordt of mitigerende maatregelen mogelijk zijn of voldoende zijn om ter zake slagschaduw de negatieve effecten uit te sluiten of aan de wettelijk norm te laten voldoen. Van belang verder is dat deze mitigerende maatregel niet in het bestemmingsplan is geborgd, waardoor het niet vaststaat of ter hoogte van de nieuw te bouwen woningen kan worden voldaan aan de normen die gelden voor slagschaduw. Er is derhalve nog steeds niet aangetoond, dat na uitvoering van het inpassingsplan ter plaatse van de woningen, een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Naar de mening van de indiener van de zienswijze had in het inpassingsplan rekening moeten worden gehouden met haar woningbouwplannen en had de planregeling zo moeten worden opgesteld dat deze plannen niet zouden worden beperkt.	Ten aanzien van Oosterwold, waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27, wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. Daarnaast geldt dat de normering uit het Activiteitenbesluit en de activiteitenregeling te allen tijden moet altijd worden nageleefd. Door toepassing van de beslisbomen wordt voorkomen dat woningen in Oosterwold zodanig worden gesitueerd dat bij de windturbines maatregelen moeten worden getroffen om voornoemde normering na te leven. Niettemin wordt bij deze nieuwe woningen wel altijd aan de normering voldaan. Hiermee is tevens geborgd dat bij deze woningen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.	
28.6	Door de in het bestemmingsplan Oosterwold opgenomen ontwikkelregels wordt de komst van nieuwe kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten mogelijk gemaakt, ook ter plaatse van de locaties van de nieuwe windturbines. Vanwege het karakter van bestemmingsplan Oosterwold, is op voorhand niet aan te geven of een knelpunt ontstaat.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.	
28.7	Uit het MER volgt dat ten aanzien van externe veiligheid alle alternatieven licht negatief scoren (zie p. 261 van het MER). De conclusies uit het MER worden niet in het RIP overgenomen en de indiener van de zienswijze betwist uitdrukkelijk dat de genoemde mitigerende maatregelen zouden volstaan.	Indiener verwijst naar pagina 261 van het MER, dat is de effectbeoordeling van de alternatieven. In de stap naar het VKA zijn knelpunten ten aanzien van veiligheid opgelost, waardoor het VKA op het gebied van veiligheid slechts kleine, verwaarloosbare effecten kent na uitvoering van mitigerende maatregelen. De effecten van het VKA met betrekking tot veiligheid zijn te vinden in paragraaf 15.8 (pagina 349) van het MER en in bijlage 5 van het MER (alternatieven en VKA).	

	28.8	De indiener geeft aan dat voor de locaties in de directe omgeving van de nieuwe windturbines de bestemming 'Agrarisch' (overeenkomstig het huidige gebruik) blijft gelden. Op deze wijze wordt voorkomen dat in de toekomst (beperkt) kwetsbare objecten worden gerealiseerd binnen de maatgevende risicocontour van de nieuwe windturbines (de contour met kans van 10-5, respectievelijk 10-6 per jaar). Een van deze agrarische vlekken ligt op de gronden waarvan de indiener van de zienswijze eigenaar is. De indiener van de zienswijze wordt daardoor in de ontwikkeling van de gronden van agrarisch naar wonen beperkt. Niet duidelijk is voorts of de risicoafstanden nog een grotere contour kennen, waardoor de beperking op de ontwikkeling van de gronden van de indiener van de zienswijze nog groter zal worden.	Indien de indiener van mening is dat er sprake is van eventuele belemmeringen van ontwikkeling van de gronden van agrarisch naar wonen als gevolg van dit inpassingsplan en daarmee planschade, wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de antwoordnota zienswijzen.	
	28.9	Uit het MER volgt ten aanzien van flora en fauna onder andere (zie p. 170 van het MER) dat bij alle 9 alternatieven sprake is van aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van boomarter, bever en/of otter en dat overtreding van artikel 11 Flora- en Faunawet plaatsvindt. Dit risico op aantasting van de vaste rust- en verblijfplaatsen geldt tevens voor de vleermuizen. Er zal tevens meer dan incidentele sterfte plaatsvinden. In het kader van de Flora en Faunawet is onvoldoende nader onderzoek naar deze aspecten verricht, terwijl sprake is van significante negatieve effecten, en een vergunning daarvoor noodzakelijk is.	In aanvulling op het Achtergrondrapport Natuur voor het MER (Verbeek et al. 2016) is in 2016 veldonderzoek verricht op turbinelocaties van het Voorkeursalternatief van Windpark Zeewolde om de aanwezigheid van beschermde flora en fauna nader vast te stellen. De resultaten hiervan zijn gerapporteerd in Verbeek et al. (2016b) en zijn gebruikt voor de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag. Verbeek, R.G., M. Boonman, R.R. Smits & C. Heunks, 2016. Effecten op beschermde soorten Voorkeursalternatief Windpark Zeewolde. Aanvulling op het MER voor effectbepaling en -beoordeling Flora- en faunawet en Wet Natuurbescherming. Bureau Waardenburg Rapportnr. 16-156. Bureau Waardenburg, Culemborg. De ontheffing is thans ook aangevraagd. Vooralsnog is er geen aanleiding te twijfelen aan de mogelijkheid deze ontheffing te verkrijgen, waarmee ook geen twijfel is over de uitvoerbaarheid van het plan.	
	28.10	Daarnaast kunnen bewoners te maken krijgen met gezondheids- en slaapproblemen. Deze aspecten vindt SPD niet in de planafweging terug.	Voor wat betreft gezondheid en invloed op slaap geldt dat ten alle tijden zal worden voldaan aan wettelijke normen. In de wettelijke geluidsnorm (activiteitenbesluit) is tevens rekening gehouden met de beleving en gezondheidsaspecten van het geluid van windturbineparken. Zie hiervoor ook de brief van de minister van Infrastructuur en Milieu, d.d. 24 maart 2016 (kenmerk IENM/BSK-2016/55583) en het Kennisbericht omtrent het geluid van windturbines van het RIVM (juni 2016).	
	28.11	De indiener van de zienswijze verwacht dat de te bouwen woningen door de ontwikkeling van het windpark in waarde zullen afnemen, doordat de windmolens te dicht op de bebouwing zullen staan, waardoor de bewoners te maken krijgen met lawaai, waaronder laagfrequent lawaai.	Voor wat betreft -laagfrequent- geluid geldt dat ten alle tijden zal worden voldaan aan wettelijke normen. In de wettelijke geluidsnorm (activiteitenbesluit) is tevens rekening gehouden met de beleving van het geluid - incl. laagfrequent geluid- van windturbineparken. Zie hiervoor ook de brief van de minister van Infrastructuur en Milieu, d.d. 24 maart 2016 (kenmerk IENM/BSK-2016/55583) en het Kennisbericht omtrent het geluid van windturbines van het RIVM (juni 2016). Ten aanzien van overige punten die te maken hebben met Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de antwoordnota zienswijzen.	
	28.12	De indiener van de zienswijze heeft in een eerdere reactie gewezen op de vermelding van hetgeen het bevoegd gezag over planparticipatie heeft opgenomen op de website. Het heeft er alle schijn van dat in het participatietraject de grondeigenaren van de gebiedsontwikkeling Oosterwold zijn vergeten. Naar mening van de indiener van de zienswijze worden de molens zo groot dat deze het woon- en leefklimaat van de in het bestemmingsplan Oosterwold toegelaten woningen aanzienlijk beperkt, en deels onmogelijk worden gemaakt. In de beantwoording op deze reactie wordt slechts aangegeven dat de door het ministerie van EZ aangestelde gebiedsmanager contact zou opnemen. Nog ongeacht het feit dat dit contact niet heeft plaatsgevonden, geeft deze afweging blijk van een onvoldoende belangenafweging gezien de vergaande impact van het RIP op de ontwikkelmogelijkheden van de indiener van de zienswijze.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. Voor wat betreft de participatiemogelijkheden en draagvlak voor onder andere de inwoner van Almere wordt verwezen naar hoofdstuk 2 en hoofdstuk 4 - paragraaf 4.4.2- van het inpassingsplan.	

	28.13	De indiener van de zienswijze is van mening dat er sprake is van significante negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen van diverse vogels en dat deze niet voldoende door mitigerende maatregelen kunnen worden beperkt. Concluderend stelt de indiener van de zienswijze dat er sprake is van significante negatieve gevolgen op de instandhoudings-doelstellingen van diverse vogels en dat deze niet voldoende door mitigerende maatregelen kunnen worden beperkt, waardoor de ontwerp-vergunning niet kunnen worden verleend.	De zienswijze maakt niet duidelijk welke vogelsoorten het hier betreft. De Passende Beoordeling (Kleyheeg-Hartman & Verbeek 2016) laat zien dat het optreden van significant negatieve effecten als gevolg van de bouw en het gebruik van Windpark Zeewolde met zekerheid uitgesloten kan worden. Het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in de omgeving van het windpark kan met inbegrip van cumulatie voor alle vogelsoorten met zekerheid behaald worden. Van de zijde van indiener is geen onderzoek overlegd waaruit blijkt dat niet van voornoemde passende beoordeling mag worden uitgegaan. Hierbij is rekening gehouden met de mitigerende maatregelen die zijn voorzien voor de bruine en blauwe kiekendieven uit Natura 2000-gebied de Oostervaardersplassen en de maatregelen die zijn voorzien om een mogelijke barrièrewerking voor kolganzen en grauwe ganzen uit Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen te mitigeren. Deze maatregelen zijn in de besluitvorming geborgd.	
	28.14	In het MER is vastgesteld dat op diverse aspecten vervolgonderzoek nodig is, onder andere ter zake van bodem en archeologische waarde. Zo bevatten alle alternatieven posities in gebieden met archeologische waarden. Het is niet volledig duidelijk of de diverse onderzoeken hebben plaatsgevonden. Daarmee is het ontwerpbesluit tot het verlenen van een omgevingsvergunning onvoldoende gemotiveerd.	De voor vergunning noodzakelijke onderzoeken zijn uitgevoerd en maken onderdeel uit van de betreffende vergunningaanvragen. Voor de locaties waar archeologisch veldonderzoek niet heeft plaatsgevonden is in de vergunning onder bijlage 2.2 'voorwaarden met betrekking tot het gebruik van gronden in afwijking van het bestemmingsplan' opgenomen in 4 punten dat hier conform de procedure van archeologiebeleid eerst onderzoek dient plaats te vinden. Onder punt 1 verwoord als "dat hier pas mag worden gestart met de bouw nadat op basis van archeologisch is aangetoond dat er geen archeologische waarden zijn te verwachten of kunnen worden geschaad". Waarna de criteria voor het onderzoek benoemd zijn.	
c9-OB-0029	29.1	Indien Groot Nieuws Radio de zendmast niet langer kan gebruiken, dan is het ook niet langer mogelijk om uit te zenden. De licentie zou daarmee praktisch van onwaarde worden. GNR heeft in het voortraject herhaaldelijk aandacht gevraagd voor de voor haar cruciale zendmast. Dit omdat windturbines binnen een straal van 3 kilometer erg schadelijk zijn voor de verspreiding en ontvangst van de radiosignalen; en ook is een zendmast in de onmiddellijke nabijheid schadelijk voor windturbines. De reden dat hiermee evenwel geen rekening wordt gehouden is gelegen in de veronderstelling dat het zenderpark binnen afzienbare tijd ontmanteld wordt. Dat zou echter het einde betekenen van de uitzendingen van Groot Nieuws Radio. Deze veronderstelling moet dan ook als onjuist worden aangemerkt. Het staat Novec niet vrij om het zenderpark te ontmantelen terwijl GNR voor haar uitzendingen van het voortgezet (mede)gebruik van de zendmast afhankelijk is. Temeer niet nu Novec voor dit voornemen geen gronden aanvoert. Novec is niet alleen contractueel jegens Broadcast Partners verplicht om de zendmast in stand te houden. Bij de oprichting van staatsbedrijf Novec is bepaald (ook neergelegd in de statuten) dat toegang tot de infrastructuur (met name de niet-duplicerbare omroepmasten) voor de omroepen die daarvan gebruik maken zeker moest worden gesteld. Voor Uwe Exc. betekent dit dat het onderzoek naar de uitvoerbaarheid van het ontwerpplan en de ontwerpvergunningen zich niet mag beperken tot het enkel afgaan op het schrijven tijdens Novec d.d. 14 februari 2016. Daardoor is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent vanzelfsprekend dat ook de vergunningen niet ongewijzigd in stand kunnen blijven. de praktische consequentie van dit vereiste is dus niet alleen dat de locatie van het zenderpark conserverend bestemd moet worden, maar ook dat er in de nabijheid daarvan (met inachtneming van ten minste een straal van 3 kilometer) geen windturbines voorzien kunnen worden.	zie antwoord 44.1	

	29.2	De indiener van de zienswijze wijst er tevens op dat zelfs het fundamenteel recht op uitingsvrijheid voor Groot Nieuws Radio in het geding is. Praktische strekking van de ontwerpbesluiten is immers dat het haar onmogelijk wordt gemaakt om als omroep uit te zenden (terwijl GNR daarmee al jarenlang in een publieke behoefte voorziet). Zoals ook de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State meermalen vaststelde, is er sprake van een inmening in het door art. 10 EVRM beschermde recht wanneer het gebruik van een zendmast planologisch onmogelijk wordt gemaakt (zie bijv. ABRvS 23 september 2015, ECU :NL:RVS:2015: 2976). Dat betekent dat deze beperking van het fundamenteel recht dient te worden getoetst aan de criteria van het tweede lid van genoemd artikel, waaronder het doelcriterium en de vraag of de beperking noodzakelijk is in een democratische samenleving. Bij dit laatste moet rekening worden gehouden met de ernst van de inbreuk (de mate waarin GNR afhankelijk is van de betreffende infrastructuur), zie opnieuw ABRvS 23 september 2015, ECU :NL:RVS:2015:2976, r.ov. 6.4.	zie antwoord 44.1	
	29.3	De ontwerpbesluiten dienen gebaseerd te zijn op deugdelijk onderzoek ten aanzien van de gevolgen van scattering, niet alleen voor golven die afkomstig zijn van zenderpark Zeewolde, maar ook van andere zendmasten. Ook de effecten van de voorziene turbines op straalverbindingen dienen deugdelijk te worden onderzocht en de situering van de turbines dient daarop te worden afgestemd.	In de MER heeft staalpadenonderzoek plaatsgevonden en de uitkomsten hiervan zijn beoordeeld in het inpassingsplan. Zie hiervoor hoofdstuk 15.9 van de MER en hoofdstuk 5.10 van het inpassingsplan.	
c9-OB-0030	30.1	Op de bij het bestemmingsplan behorende tekening, zijn twee ontsluitingswegen ingetekend voor de molen achter op het kavel van de indiener van de zienswijze. De ontsluiting via de bestaande kavel paden naar de Ooievaarsweg is geen probleem. De indiener van de zienswijze is echter tegen de ingetekende ontsluitingsmogelijkheid naar de Vogelweg. Het is voor de verkeersveiligheid onwenselijk dat er op de zeer drukke provinciale Vogelweg een extra ontsluiting komt, dit terwijl er 200 m verder al een ontsluiting is voor de Aardzee. Ook zorgt de aanleg vanaf de Vogelweg voor een totale doorsnijding van de kavel. Extra grondverlies is het gevolg. Ook zorgt het voor veel extra bewerkingskosten van de grond langs de ontsluiting. Hoewel deze ontsluiting op de kavel van de buurman ligt, hebben beiden daar last van, omdat de gronden in één grondexploitatie bewerken. Bovendien heeft de indiener van de zienswijze akkoord gegeven om mee te werken aan dit project op voorwaarde dat de ontsluiting via de Ooievaarsweg zou lopen. Graag ziet de indiener van de zienswijze alsmede zijn buurman dat de ontsluiting achter op het kavel naar de Vogelweg van de plankaart wordt verwijderd.	Zie de beantwoording op zienswijze 14.1.	
c9-OB-0031	31.1	In het geval dat er nieuwe windmolens langs de A27 geplaatst zouden worden is de formulering dat "Gedurende de exploitatie van de windmolens draagt de initiatiefnemer bij aan kwaliteitsverbetering in de omgeving van de nieuwe windmolens met een gebiedsgebonden bijdrage" (blz. 18 1 121 RW1929-231/17-002.601 1 Definitief 02) onvoldoende. Per windmolenlocatie dient vooraf bepaald te worden wat noodzakelijk is om omgevings schade te compenseren en daarvoor dient een investeringsplan gemaakt te worden en geld beschikbaar gesteld voordat nieuwe windmolens worden geplaatst. Voor het verminderen van overlast moet worden betaald om nadelige gevolgen voor de omgeving zo klein mogelijk te houden.	Overeenkomstig het provinciale beleid uit het Regioplan is ervoor gekozen om te werken met een algemene gebiedsgebonden bijdrage. Het is vervolgens aan de gemeente en de initiatiefnemer op welke wijze deze bijdrage binnen de gemeente wordt besteed. In tegenstelling tot hetgeen in de zienswijze wordt gesuggereerd, is de gebiedsgebonden bijdrage niet bedoeld om eventuele toekomstige overlast of hinder van de windturbines binnen de gemeente af te kopen. Het gaat om een bijdrage bovenop het wettelijk verplichte kostenverhaal en eventuele tegemoetkomingen in planschade waarmee de gemeente investeringen kan doen in de ruimtelijke kwaliteit. Van het in de zienswijze gesuggereerde noodzakelijke verband tussen de mate van eventuele hinder en de hoogte van de bijdrage is geen sprake. Deze bijdrage is ook niet betrokken bij de vaststelling van het inpassingsplan en is derhalve geen vereiste voor de conclusie dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.	

	31.2	<p>Hoewel formeel de reserveringsverplichting uit het Barro en de Rarro niet van toepassing zijn op een inpassingsplan, moet vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening hieraan wel aandacht worden besteed. Om te voorkomen dat woongebieden in Almere Hout worden blootgesteld aan een hogere cumulatieve geluidsbelasting in de toekomst is het noodzakelijk bij het toekennen van de nieuwe bouwmogelijkheden voor de windturbines die nabij de Rijksweg A27 zijn geprojecteerd toch een reserveringsgebied vast te stellen van 34 meter vanaf de buitenste kantstreep van de weg. Dit in verband met mogelijk noodzakelijke capaciteitsvergroting in de toekomst van de A27 vanwege de groei van de gemeente Almere, Oosterwold en van Vliegveld Lelystad.</p>	<p>De zienswijze ziet niet op dit plan. Het Barro kent op deze locatie geen reserveringsgebied. Om die reden is bij het toekennen van bouwmogelijkheden geen rekening gehouden met een dergelijk gebied. De woongebieden in Almere Hout zijn onderzocht in het MER. Uit de onderzoeken volgt dat het windpark voldoet aan de geldende normen.</p>	
	31.3	<p>In het Regioplan is vastgesteld bestaande windmolens, die nu verspreid in het landschap staan, te saneren en te vervangen door 93 moderne windmolens die in nette lijnen worden opgesteld. Bestaande molens staan solitair in het landschap. Provincie en betrokken gemeentes willen de inzet op meer energie koppelen aan een verbetering (rustiger beeld) van het landschap. De koppeling van het opwekken van hernieuwbare energie aan verbetering van het landschap gaat in tegen de belangen van de indiener van de zienswijze als bewoner van Almere Hout. Mede door deze koppeling valt de keuze voor de locatie op de A27, op slechts 900 meter van woningen aan de Paradijsvogelweg in Almere Hout. De indiener van de zienswijze doet het voorstel om de 93 moderne windmolens te plaatsen op de meest geschikte locaties van de huidige 221 te saneren windmolens zodat elk risico of hinder wordt vermeden voor mij als bewoner van Almere Hout.</p>	<p>Ten aanzien van de totstandkoming van het voorkeursalternatief wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	31.4	<p>Bij deze voorkeur wordt voor de locatie A27 in het geheel geen rekening gehouden met randvoorwaarden die de gemeente Almere voor de plaatsing van windmolens hanteert (b.v. voor Windpark Pampus). De gemeente Almere stelt: "De gemeente vindt dat het windpark in eerste instantie op 1500m van bestaande woningbouw moet blijven om significante effecten op de woningwaarde en hinder te voorkomen." De randvoorwaarden zijn duidelijk. Als deze voor Windpark Zeewolde niet zouden gelden, maar wel voor Windpark Pampus dan wordt de indiener van de zienswijze als inwoner van Almere Hout benadeeld omdat de nadelige effecten van de geplande windmolens langs de A27 alleen maar groter zullen zijn door hun omvang dan de windmolens in Windpark Pampus. De zienswijze in deze is dus dat gelijke voorwaarden voor de plaatsing van windmolens langs de A27 moeten gelden als voor plaatsing in Windpark Pampus om significante effecten op de woningwaarde en hinder te voorkomen voor de indiener van de zienswijze als inwoner van Almere Hout.</p>	<p>Ten aanzien van de totstandkoming van het voorkeursalternatief wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	31.5	<p>"Windturbines op de plaatsingszones Lijn A27 (A27-01 t/m A27-17) hebben een tiphoogte van 220 meter met een zo groot mogelijke rotordiameter. Obstakelverlichting wordt toegepast bij tiphoogtes vanaf 150 meter. Het aanbrengen van obstakelverlichting heeft ongewenste effecten op de omgeving. Het windpark is door de obstakelverlichting met name in de schemeren nachtperiode nadrukkelijk aanwezig in het landschap." Dit citaat uit het Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde leidt tot de conclusie dat onder geen enkele voorwaarde windmolens in de nabijheid van woningen een hogere tiphoogte mogen hebben dan 150 meter. U geeft tenslotte zelf aan dat er ongewenste effecten op de omgeving zullen zijn. Tevens dient de afstand tot snelwegen zodanig te zijn dat er geen noodzaak is obstakelverlichting toe te passen. De ongewenste effecten op de (woon)omgeving worden zo voorkomen.</p>	<p>Zie antwoord bij 20.3 voor de obstakelverlichting.</p> <p>De conclusie van de indiener dat er onder geen enkele voorwaarde windturbines in de nabijheid van woningen kunnen worden geplaatst wordt niet onderschreven. De constatering dat er ongewenste effecten optreden, leidt niet direct tot de conclusie dat deze ontwikkeling dan niet moet worden toegestaan. Er wordt getoetst of dit windpark aan wettelijke normen voldoet en er wordt beoordeeld of er nog sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Windturbines met obstakelverlichting voldoen aan de wettelijke vereisten van luchtvaartveiligheid en leiden niet tot een overschrijding van wettelijke normen (geluid, slagschaduw, externe veiligheid) en/of tot een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat. Tevens is het verlichtingsplan van dit windpark zo opgesteld dat het voldoet aan de minimale eisen, maar ook zo dat waar mogelijk de hinder wordt beperkt.</p>	

	31.6	De plaatsing van windmolens langs de A27 zal significante effecten hebben op de hinder in Almere Hout die windmolens nu eenmaal veroorzaken. Stellen dat dit het gevolg is van de keuze om op grootschalige wijze in dit gebied windenergie op te wekken is wel erg kort door de bocht. De overheid accepteert dus gezondheid- en hinderrisico's terwijl er wel degelijk alternatieve oplossingen zijn, zoals het herplaatsen van nieuwe windmolens op locaties waar nu reeds verouderde windmolens staan.	Voor wat betreft gezondheid en hinder geldt dat ten alle tijden zal worden voldaan aan wettelijke normen. In de wettelijke geluidsnorm (activiteitenbesluit) is tevens rekening gehouden met de beleving en gezondheidsaspecten van het geluid van windturbineparken. Zie hiervoor ook de brief van de minister van Infrastructuur en Milieu, d.d. 24 maart 2016 (kenmerk IENM/BSK-2016/55583) en het Kennisbericht omtrent het geluid van windturbines van het RIVM (juni 2016). Ten aanzien van de totstandkoming van het voorkeursalternatief wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de antwoordnota zienswijzen.	
	31.7	Indien één van de voorgestelde scenario's voor de plaatsing van windmolens langs de A27 uit het Ontwerp Rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde toch wordt uitgevoerd, zal om het risico van Cumulatieve geluidsbelasting zo klein mogelijk te houden minimaal vijf jaar voordat de windmolens geplaatst worden tussen de Paradijsvogelweg en de A27 en aan beide zijden van de A27 bomen en struiken geplant moeten worden van voldoende omvang en grootte, zodat op natuurlijke wijze de Cumulatieve geluidsbelasting zo laag mogelijk kan worden gehouden. Bijkomend voordeel is dat dit ook een positief effect zal hebben op de visuele aspecten. Een windmolen omgeven door groen zal minder opvallen, juist in het groene Almere Hout. Vanzelfsprekend dient hiermee in de investeringsplannen rekening gehouden te worden.	Ten aanzien cumulatieve geluidsbelasting zijn geen aanvullende (mitigerende) maatregelen noodzakelijk. Verder wijzen wij erop dat het MER voldoet aan de doelstelling om alle relevante milieu-informatie te kunnen betrekken in de besluitvorming, hetgeen ook door de Commissie voor de milieueffectrapportage in het toetsingsadvies is bevestigd.	
	31.8	Dat de kennis van de gevolgen van windturbinegeluid nog niet volledig is, kan geen reden zijn om het maar te negeren. In de Notitie windturbinegeluid en gezondheid schrijft TNO: Er zijn aanwijzingen voor een mogelijk verband tussen geluidhinder van windturbines en symptomen van stress.	Zie reactie op zienswijze 28.10	
c9-OB-0032	32.1	Met de overheden wordt gezocht naar oplossingen voor knelpunten samenhangend met de waarschijnlijke hoogtebeperkingen die een gevolg zijn van de uitbreiding van luchthaven Lelystad waartoe inmiddels besloten is. Een van de mogelijkheden die nader wordt onderzocht is plaatsing van twee of drie molens in het verlengde van bestaande dan wel nieuw geplande lijnen. Deze mogelijkheid zou worden geblokkeerd door plaatsing van twee windturbines (SCH-09 en SCH-08) van het geplande Windpark Zeewolde tegen de Knardijk aan de kant van Zuidelijk Flevoland (het Plangebied Zuid in het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland). De IEC-norm leidt er toe dat de extra turbulentie van SCH-08 en SCH-09 (de zg. wake turbulence), die moet worden opgeteld bij de omgevingsturbulentie als gevolg van weersomstandigheden, beperkingen stelt aan de bouw van turbines in de omgeving, in dit geval turbines aan de andere zijde van de Knardijk, in het plangebied Oost. Met SCH-08 en SCH-09 heerst Plangebied Zuid dus ten onrechte over Plangebied Oost.	Zie antwoord op zienswijze 6.1. Het klopt dat er met overheden wordt gesproken over het onderzoeken van alternatieve plaatsingszones voor het geval de optimale invulling van de huidige zones onvoldoende economisch perspectief bieden. Er is echter nog geen overeenstemming over welke zones dit betreffen. Omdat de windturbines aan de Schollevarweg binnen de plaatsingszone zijn gesitueerd worden deze als een gegeven beschouwd en moet er bij de alternatieven-ontwikkeling van projectgebied Groen rekening worden gehouden met deze situatie. De overheden gaan er gezien de omvang van het projectgebied Groen vanuit dat er voldoende ruimte over blijft om alternatieve plaatsingszones aan te wijzen.	

	32.2	De indiener van de zienswijze herinnert eraan dat zij al meer dan een jaar geleden bij provincie Flevoland en de gemeenten Lelystad en Dronten heeft aangegeven dat het feit dat Windpark Zeewolde in de planning voorop loopt, er niet toe mag leiden dat Windpark Zeewolde mogelijkheden krijgt die blokkerend zijn voor de ontwikkeling van initiatieven in andere plangebieden, in dit geval Oost. In reactie op deze zorgen werd aan WKG meermalen verzekerd dat daarvan geen sprake zou zijn. Van deze toezegging lijkt nu niets terecht te komen. Zonder overleg wordt in het plangebied Zuid aan Windpark Zeewolde een lijn toebedacht met twee turbines op een positie die verdere ontwikkeling aan de andere kant van de Knardijk, in het Plangebied Oost, onmogelijk maakt. Dit gaat ten koste van twee of drie turbineplaatsen als alternatief en compensatie voor wegvallende mogelijkheden in verband met luchthaven Lelystad. De partijen die samenwerken in en met Wind koepel Groen, waaronder ook de gemeenten Lelystad en Dronten, vinden dit een ongewenste ontwikkeling. WKG verzoekt daarom dringend om SCH-08 en SCH-09 uit de ter inzage gelegde stukken te schrappen, dan wel overleg te voeren over een aanvaardbare alternatieve invulling voor deze turbines.	Zie antwoord op zienswijze 6.1.	
c9-OB-0033	33.1	De indieners van de zienswijze zijn het oneens met het niet opnemen van de windmolen op het perceel van de indieners van de zienswijze in het inpassingsplan. In het inpassingsplan heeft de windturbine de aanduiding "specifieke bouwaanduiding te saneren windturbine 4" gekregen. Alhoewel een omschrijving van de inhoud van deze bouwaanduiding niet in de regels van het bestemmingsplan terug komt, gaan de indieners van de zienswijze er gezien de tekst van de bouwaanduiding alsmede artikel 5.4 van de planregels van uit dat het plan is om de windturbine op hun perceel te saneren en deze niet terug te laten keren in het inpassingsplan. Uit de bijlage bij het plan maken de indieners van de zienswijze op dat hun windturbine in dat geval uiterlijk op 31 december 2026 gesaneerd zou moeten zijn. Hierover komt echter niets terug in de regels bij het inpassingsplan.	De zienswijze ziet op turbines die opgenomen zijn in de saneringslijst. Het inpassingsplan Windpark Zeewolde bevat twee planregels (5.2 en 5.4) welke verplichten tot het saneren van de bestaande turbines zoals is opgenomen in bijlage I van de regels van het inpassingsplan. Tevens is het zo dat de bestaande windturbines in het buitengebied van Zeewolde – inclusief de turbine van de indiener- bij het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016 geen positieve bestemming gekregen. Bij vaststelling van dit inpassingsplan is vastgesteld dat het ook niet wenselijk is om alsnog een positieve bestemming te geven, maar een saneringsverplichting te koppelen aan de realisatie van nieuwe windturbines. Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de antwoordnota zienswijzen.	
	33.2	De indieners van de zienswijze zijn van oordeel dat de windmolen op hun gronden is te scharen onder "kleinschalige duurzame energieopwekking" als bedoeld en toegestaan in artikel 3 .1 onder L in het bestemmingsplan en daarom had kunnen worden opgenomen in het inpassingsplan.	Zie antwoord op zienswijze 33.1.	
	33.3	De indieners van de zienswijze zijn dan ook van oordeel dat hun windmolen goed inpasbaar is in het inpassingsplan nu zowel in de toelichting op het ontwerp inpassingsplan als in de toelichting op het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde is opgenomen dat de windmolens in lijnopstellingen zoals aan de Zuidlob (windpark prinses Alexia) en de Sternweg de voorkeur genieten voor opname in het plan. De indieners van de zienswijze merken op dat ook de windmolens aan de weerszijden van de Gruttoweg (nagenoeg) in een lijnopstelling staan en deze daarom ook kunnen worden opgenomen in het inpassingsplan. Er wordt niet duidelijk gemaakt waarom in het beleid onderscheid wordt gemaakt tussen de windmolens in een lijnopstelling aan de Zuidlob (Windpark prinses Alexia) en de Sternweg enerzijds en de windmolens in lijnopstelling aan de Gruttoweg anderzijds.	Alle solitaire turbines vergund en gebouwd voor 2006 zijn opgenomen voor sanering in het inpassingsplan. Deze windturbines hebben geen positieve bestemming gekregen in het bestemmingsplan Buitengebied . Windpark Zuidlob en de Sternweg zijn aparte projecten met veel jonge nieuwere turbines. Deze zijn dan ook niet opgenomen in het regioplan en maken daarom geen deel uit van de saneringsopgave.	

33.4	Niet is aangetoond dat het saneren van de windmolen van de indieners van de zienswijze en het verlies van inkomsten dat daarmee gepaard gaat kan worden goedge maakt door het realiseren van het nieuwe windpark, zeker wanneer zij geen eigen molen meer daarvoor in de plaats terug zouden mogen plaatsen. Ook is onduidelijk op wie de verplichting tot sanering ligt en hoe en door wie deze verplichting zal worden geëffectueerd en hoe de kosten van de sanering zullen worden gecompenseerd.	Met eigenaren van gronden binnen het plangebied waarop thans windturbines staan die gesaneerd moeten worden, is door de initiatiefnemer overleg geweest. Bij dit overleg is ook de mogelijkheid geboden tegen een saneringsvergoeding in het project deel te nemen, onder de voorwaarde dat de bestaande windturbines gesaneerd moeten worden. Door initiatiefnemer is aan alle betrokken eigenaren eenzelfde aanbod gedaan. Dit aanbod is ook aan indieners gedaan. De omvang van het aanbod en de mate van aanvaardbaarheid daarvan vormen echter geen aspecten die betrokken moeten of kunnen worden in de voorliggende besluitvorming. Vanuit voornoemde besluitvorming stellen wij vast dat de planregeling ter borging van de sanering aanvaardbaar en uitvoerbaar is, mede in het licht van de financiële bijdrage ten behoeve van eventuele sanering van de gronden van indieners en de daarop staande windturbines. Initiatiefnemer heeft te kennen gegeven in gesprek te blijven met grondeigenaren en turbine-eigenaren om zoveel als redelijkerwijs mogelijk de sanering minnelijk te borgen. Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de Antwoordnota zienswijzen.	
33.5	De indieners van de zienswijze merken voorts op dat in paragraaf 7.2 van het ontwerp inpassingsplan geen rekening is gehouden met de planschadeclaims door het wegbestemmen van de windmolens. Er had een planschade-risicoanalyse gemaakt moeten worden om de financiële uitvoerbaarheid van het plan te kunnen garanderen. Nu hier geen rekening mee is gehouden, kan het ontwerpplan niet worden vastgesteld zonder de windmolens alsnog positief te bestemmen vanwege de financiële gevolgen voor de provincie en/of de gemeente.	Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de antwoordnota zienswijzen.	
33.6	De indieners van de zienswijze wijzen bovendien op het feit dat het saneren van de windmolens zal leiden tot een toename aan het gebruik van fossiele brandstoffen en de daarbij komende hogere milieubelasting, negatieve invloed op de luchtkwaliteit en de verhoogde uitstoot van fijnstof. De indieners van de zienswijze merken op dat met deze gevolgen in de MER geen rekening is gehouden en dat de negatieve milieugevolgen hadden moeten worden gecompenseerd in het ontwerpplan.	De sanering beoogt vanuit zowel landschap als milieueffecten op de omgeving een ruimtelijk betere woon- en leefomgeving te creëren dan thans het geval is. Bij de sanering zullen inderdaad enige effecten op de omgeving optreden, maar dit zijn slechts tijdelijke effecten. Voorts zijn deze effecten naar verwachting kleiner dan de effecten gedurende de aanleg van de windturbines, onder meer omdat gedurende de aanleg wel heiwerkzaamheden optreden en bij sanering niet wordt geheid. Gezien het voorgaande zijn de mogelijke effecten zodanig gering en tijdelijk dat deze effecten in het kader van het MER geen onderscheidend effect betreffen voor het alternatievenonderzoek. Verder wijzen wij erop dat het MER voldoet aan de doelstelling om alle relevante milieu-informatie te kunnen betrekken in de besluitvorming, hetgeen ook door de Commissie voor de milieueffectrapportage in het toetsingsadvies is bevestigd.	
33.7	De indieners van de zienswijze zijn dan ook van oordeel dat vanuit het oogpunt van rechtszekerheid hun windmolen alsnog opgenomen dient te worden in het inpassingsplan.	Vanuit voornoemde besluitvorming stellen wij vast dat de planregeling ter borging van de sanering aanvaardbaar en uitvoerbaar is, mede in het licht van de financiële bijdrage ten behoeve van eventuele sanering van de gronden van indieners en de daarop staande windturbines. Initiatiefnemer heeft te kennen gegeven in gesprek te blijven met grondeigenaren en turbine-eigenaren om zoveel als redelijkerwijs mogelijk de sanering minnelijk te borgen. Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de antwoordnota zienswijzen.	
33.8	Met betrekking tot de ontwerpwatervergunning wordt opgemerkt dat de vergunning wordt verleend voor een periode van 25 jaar gerekend vanaf het in exploitatie nemen van de laatste windturbine. De indiener van de zienswijze is van oordeel dat dit niet mogelijk is nu de vergunning ook werkzaamheden bestrijkt voor het bouwen van de windturbines en het aanleggen van kabels en leidingen.	Het ontwerpbesluit omvat het totaal aan uit te voeren werkzaamheden. Hiermee wordt zowel de tijdelijke als de permanente situatie conform de aanvraag bedoeld. Ten aanzien van besluit II is getracht de tijdelijkheid van de vergunning alleen toe te schrijven op de situatie van de te plaatsen windturbines. Omdat de tekst in besluit II vatbaar is voor verschillende uitleggen is ervoor gekozen om de tekst in besluit II aan te passen.	Tekst in het besluit is aangepast.

	33.9	Met betrekking tot de ontwerp-Wn-vergunning wordt opgemerkt dat wordt gesteld dat de kans dat er slachtoffers zullen vallen onder de trek- en broedvogels in het gebied gelijk aan of kleiner dan 1 is, uitgezonderd de kolganzen en grauwe ganzen. Er wordt van uitgegaan dat in de nieuwe situatie deze kans kleiner is omdat er per saldo minder molens komen te staan in het gebied. Er wordt echter ten onrechte niet meegenomen dat deze molens hoger zullen worden en dat er voor de vogels tevens een "gewenningsperiode" zal bestaan waarin het aantal slachtoffers hoger zal zijn omdat de vogels tegen de wieken van de nieuw te bouwen windmolens aan zullen vliegen. Ook zullen de bouwwerkzaamheden en de grotere fundering voor de nieuwe molens er toe leiden dat het leefgebied van de kiekendief wordt aangetast, hetgeen een onwenselijke ontwikkeling vormt.	Hetgeen van de zijde van indiener naar voren is gebracht vormt geen reden te twijfelen aan de juistheid en de bruikbaarheid van de dat de onderzoeken op een juiste wijze zijn uitgevoerd naar de ecologische effecten. De commissie MER geeft hierover in het toetsadvies aan dat de informatie, met name door de inhoudelijke aanvullingen uit de bijlagen rapporten bij de ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet, volledig en juist is. Gedeputeerde staten van de provincie Flevoland concludeert "Uit de toets blijkt dat significante effecten met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Voor sommige soorten treden wellicht nog licht negatieve effecten op. Er kan een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming worden afgegeven." Verder zijn er mitigerende maatregelen voor het leefgebied van de kiekendief voorgeschreven.	
	33.10	De indieners van de zienswijze pleiten dan ook voor het behoud van de bestaande molens (waaronder hun eigen windmolen) omdat de vogels gewend zijn aan de locatie en hoogte van deze windmolens en er daardoor op jaarbasis minder slachtoffers vallen, hetgeen de gunstige staat van instandhouding bevordert.	De commissie MER geeft hierover in het toetsadvies aan dat de informatie, met name door de inhoudelijke aanvullingen uit de bijlagen rapporten bij de ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet, volledig en juist is. Gedeputeerde staten van de provincie Flevoland concludeert "Uit de toets blijkt dat significante effecten met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Voor sommige soorten treden wellicht nog licht negatieve effecten op. Er kan een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming worden afgegeven." Hiermee volgen geen belemmeringen vanuit ecologie op het onderhavig plan.	
	33.11	Met betrekking tot de ontwerpomgevingsvergunning voeren de indieners van de zienswijze aan dat het zeer opmerkelijk is dat het aangevraagde plan in strijd is met het ontwerp-rijksinpassingsplan en dat hier al bij voorbaat van moet worden afgeweken. Cliënten merken op dat het zeer opmerkelijk is dat de gemeente voornemens is een vergunning voor het project te verlenen terwijl nog niet zeker is of 8 windmolens en het transformatorstation kunnen worden gebouwd. Zonder de bouw van het transformatorstation en de 8 windturbines, kan het project immers niet meer rendabel worden geëxploiteerd.	Bij de totstandkoming van het inpassingsplan is rekening gehouden met de eventuele noodzaak om, voor de gronden waarop voor nieuwe windturbines nog geen overeenstemming is bereikt met de grondeigenaar, in het uiterste geval een gedoogplicht op grond van de Wet Belemmeringenprivaatrecht op te leggen. Daar waar dat na vaststelling van dit inpassingsplan noodzakelijk blijkt, zal een dergelijke gedoogplichtbeschikking voor zowel de bouw van de nieuwe windturbines, het onderstation of de benodigde kabels en leidingen worden aangevraagd. Ten tijde van het opstellen van het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpvergunning waren nog niet alle archeologische onderzoeken afgerond, of was niet voor alle locaties een betredingstoestemming aanwezig. Ondertussen heeft nader archeologisch onderzoek uitgewezen dat voor de locatie van het onderstation geen aanvullende archeologische maatregelen noodzakelijk zijn. Uit nader onderzoek bij de locaties ADW-04 en ADO-20 is gebleken dat er archeologische waarden aanwezig zijn. De archeologische waarden op de locatie ADO 20 worden opgegraven. Op locatie ADW-04 is het bestemmingsvlak waarbinnen de turbine kan worden gebouwd verruimd. Het is zeker dat de turbines gebouwd kunnen worden. Mocht ook bij de zes nog niet onderzochte locaties een archeologische waarde aanwezig zijn, dan kan deze worden opgegraven waarmee de bouw uitvoerbaar wordt.	De uitkomsten van het meest recente archeologisch onderzoek zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de toelichting.
c9-OB-0034	34.1	De als laatste geprojecteerde molen aan de oostelijke grens van het Projectgebied Zuid (Schollevaarweg) - in het Ontwerp-RIP aangeduid als SCH 09 - is voorzien op minder dan 200 meter, namelijk 160 tot 190 meter afstand van de meest zuidelijke molen in de lijnopstelling van het windpark Eoliënne in het Projectgebied Oost langs de Schollevaarweg (verder: de "Eoliënne-turbine").	Zie antwoord op zienswijze 6.1.	
	34.2	De nabijheid van SCH 09 tot de Eoliënne-turbine leidt tot strijd met NEN-EN-IEC 61400-1 (verder: de "IEC-norm"). Deze ontwerpstandaard is via art. 3:14 Activiteitenregeling milieubeheer onderdeel van de op de turbines van Windpark Zeewolde toepasselijke regelgeving. Het gevolg van overschrijding van de toegelaten turbulentie-intensiteit is dat risico's ontstaan voor de omgevingsveiligheid en voor de fysieke integriteit van de Eoliënneturbine zelf. De geprojecteerde afstand van SCH 09 tot de Eoliënne-molen is zodanig dat de familie zal gaan tekortschieten onder de all-in service- en verzekeringsovereenkomst met betrekking tot de Eoliënne-molen.	Zie antwoord op zienswijze 6.1. Het klopt dat er met overheden wordt gesproken over het onderzoeken van alternatieve plaatsingszones voor het geval de optimale invulling van de huidige zones onvoldoende economisch perspectief bieden. Er is echter nog geen overeenstemming over welke zones dit betreffen. Omdat de windturbines aan de Schollevaarweg binnen de plaatsingszone zijn gesitueerd worden deze als een gegeven beschouwd en moet er bij de alternatieven-ontwikkeling van projectgebied Groen rekening worden gehouden met deze situatie. De overheden gaan er gezien de omvang van het projectgebied Groenvanuit dat er voldoende ruimte over blijft om alternatieve plaatsingszones aan te wijzen.	

	34.3	Geheel ten overvloede wordt erop gewezen dat zog van de geprojecteerde turbine SCH 09 zou leiden tot productieverliezen van de bestaande Eoliënne-turbine. Vergoeding van de inkomensschade die hierdoor ontstaat, zal moeten zijn gegarandeerd. Ten onrechte bewaren de ter inzage gelegde stukken hierover het stilzwijgen.	Zie antwoord op zienswijze 6.1 Ten aanzien van inkomensschade in de zin van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	34.4	Doordat geen aandacht wordt gegeven aan inkomensschade door productieverliezen, welke schade ten laste zal komen van Windpark Zeewolde B.V., ontbreekt tevens een sluitende onderbouwing van de financiële uitvoerbaarheid van het Ontwerp-RIP, althans voor zover SCH 09 daarin zou worden gehandhaafd.	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 en ten aanzien van planschade naar paragraaf 2.8 van de antwoordnota zienswijzen.	
	34.5	Zou SCH 09 in voorkomende gevallen worden stilgezet om productieverliezen van de Eoliënne-turbine te voorkomen (hetgeen overigens niet zou remediëren aan de overschrijding van de IEC-norm als zodanig, en evenmin aan de problemen met de verzekeringsdekking en de voorwaarden voor de onderhoudsovereenkomst voor de Eoliënne-molen), dan zou SCH 09 zelf financieel niet meer rendabel draaien, hetgeen evenzeer zou raken aan de financiële uitvoerbaarheid van het Ontwerp-RIP voor zover SCH 09 daarin zou worden gehandhaafd. SCH-09 moet uit het ter inzage gelegde ontwerpen voor het RIP en de Omgevingsvergunning worden geschrapt.	Zie antwoord op zienswijze 6.1. Het klopt dat er met overheden wordt gesproken over het onderzoeken van alternatieve plaatsingszones voor het geval de optimale invulling van de huidige zones onvoldoende economisch perspectief bieden. Er is echter nog geen overeenstemming over welke zones dit betreffen. Omdat de windturbines aan de Schollewaard binnen de plaatsingszone zijn gesitueerd worden deze als een gegeven beschouwd en moet er bij de alternatieven-ontwikkeling van projectgebied Groen rekening worden gehouden met deze situatie. De overheden gaan er gezien de omvang van het projectgebied Groen vanuit dat er voldoende ruimte over blijft om alternatieve plaatsingszones aan te wijzen.	
c9-OB-0035	35.1	Nu de eigenaren/exploitanten van de te saneren windturbines hebben aangegeven niet zomaar in te stemmen met de voorliggende plannen en uit de inspraaknota blijkt dat geen rekening is gehouden met een onteigening, is het maar zeer de vraag of de in het rijksinpassingsplan opgenomen ontwikkelingen uitvoerbaar zijn. Immers, als er geen overeenstemming wordt bereikt (waarvan op dit moment kennelijk nog altijd geen sprake is), kunnen er geen windturbines worden gesaneerd en kunnen er dus ook geen nieuwe windturbines worden opgericht. Het is dan dus zeker niet uitgesloten dat er wel moet worden onteigend. Daarmee is de uitvoerbaarheid van dit plan op dit moment zeker nog ongewis en kan reeds om die reden het rijksinpassingsplan niet worden vastgesteld.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de antwoordnota zienswijzen.	
	35.2	De ontwikkeling van Oosterwold tot een groene woonwijk met 15.000 woningen is van groot nationaal belang. Ook de realisatie van windparken is gezien de Structuurvisie windenergie op land (vastgesteld op 28 maart 2014) van groot belang. Daarbij merken de indieners van de zienswijze op dat het windpark grotendeels op een andere locatie mogelijk wordt gemaakt dan in de structuurvisie "Windenergie op land" was voorzien. In die zin is het voorziene windpark dus strijdig met het rijksbeleid. De indieners van de zienswijze begrijpen uiteraard dat het Rijk, de provincie en de gemeente er veel aan is gelegen om te voorzien in duurzame energiebronnen. De indieners van de zienswijze zijn ook niet tegen de realisatie van windparken, maar kunnen niet instemmen met de keuze om juist nabij Oosterwold zeer hoge windturbines op zeer korte afstand te realiseren. De indieners van de zienswijze zijn van mening dat de in het Chw-bestemmingsplan Oosterwold mogelijk gemaakte ontwikkelingen zouden moeten prevaleren boven de gekozen situering van het windpark. De thans gekozen uitvoering van het windpark zorgt ervoor dat de doelstelling om in Oosterwold 15.000 woningen mogelijk te maken, niet zal worden behaald. Daarbij is voorts van belang dat de ontwikkeling in Oosterwold strookt met het rijksbeleid en het middels het ontwerp rijksinpassingsplan mogelijk gemaakte windpark grotendeels niet.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. In hoofdstuk 4 van het inpassingsplan wordt aangegeven dat en op welke wijze dit windpark de invulling is van rijksbeleid.	

35.3	<p>Indien initiatiefnemers een hogere ashoogte willen voor een hoger MW, dient te worden aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per turbine met een windmolen met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is. Door meerdere partijen is ten aanzien van het voorontwerp al aangevoerd dat de noodzakelijkheid van de hogere windturbines niet is gemotiveerd. Hetgeen thans in de toelichting behorend bij het inpassingsplan is opgenomen is ook geen toereikende motivering. Deze argumenten worden in het geheel niet onderbouwd middels rapportages van deskundigen of financiële prognoses. Daarom is niet aangetoond dat het maximaal haalbare vermogen per turbine met een windmolen met een ashoogte van 120 meter ontoereikend is. Er is dus sprake van strijd met het provinciaal beleid.</p>	<p>Provinciale Staten hebben bij het vaststellen van het Regioplan een amendement aangenomen waarin voor windturbines met een hogere ashoogte dan 120m een motiverings-vereiste is toegevoegd. Om tegemoet te komen aan dit amendement heeft een financieel deskundige in opdracht van de provincie inzage gekregen in de business case. De financieel deskundige heeft in een zogenoemde "sanity check" onderzocht wat de impact van het amendement is op de business case. Concreet is er gekeken naar de risico-rendements-verhouding in het geval de nieuwe windturbines met een maximale ashoogte van 120m worden uitgevoerd. Deskundigen concluderen dat de business case in dat geval dusdanig fragiel wordt dat de ontwikkelaars geen tegenvallers meer kunnen opvangen en het windpark niet of nauwelijks meer te financieren is. Op basis van deze analyse is tegemoet gekomen aan de extra motiveringseis en voldoende aangetoond dat windturbines met een hogere ashoogte noodzakelijk zijn voor een financieel haalbaar project. De bevindingen van de financieel deskundige worden als bijlage aan het plan toegevoegd. Verder zijn de effecten van de hogere windturbines langs de A27 inzichtelijk gemaakt en betrokken bij de vaststelling van het inpassingsplan, waarbij is geconcludeerd dat de effecten aanvaardbaar zijn.</p>	<p>De sanity check is toegevoegd als bijlage bij het inpassingsplan.</p>
35.4	<p>Het voorliggende ontwerp-inpassingsplan is in strijd met de uitgangspunten uit het Regioplan. Allereerst wijzen de indieners van de zienswijze erop dat de windturbines aan de A27 niet op regelmatige afstand van elkaar staan. Voor de plaatsingszone ADW geldt dat er in strijd met het beleid windturbines met verschillende ashoogten en op onregelmatige afstanden worden geplaatst. De plaatsingszone ADO bevat ook windturbines van verschillende ashoogten. Ook daar varieert de onderlinge afstand. Ook plaatsingszone RDT heeft windturbines met verschillende ashoogten op een lijn. Dit is in strijd met de uitgangspunten van het provinciaal beleid.</p>	<p>In het Regioplan zijn ruimtelijke uitgangspunten ten behoeve van de omgevingskwaliteit vastgesteld. Voorbeelden van deze uitgangspunten betreffen een regelmatige afstand, het plaatsen van identieke windturbines en de plaatsing in een lijnopstelling. Over deze uitgangspunten is tevens in het Regioplan bepaald dat deze op projectniveau door de gemeente kunnen worden verruimd, gehandhaafd of aangescherpt en dat zij hiervoor gebruikmaken van een beeldkwaliteitsplan of beeldregieplan. Voor het windpark Zeewolde heeft de gemeente de ruimtelijke uitgangspunten uit het regioplan voor het windpark vertaald in een beeldkwaliteitsplan. Van zowel het beleid uit het regioplan als het beeldkwaliteitsplan kan gemotiveerd worden afgeweken. Als dit bijvoorbeeld vanwege hoogtebeperkingen van de luchthaven noodzakelijk is gebleken is deze afwijking onderbouwd in paragraaf 5.6 in de plan-toelichting. Voor de onderbouwing is een afweging gemaakt tussen de belangen voor de omgevingskwaliteit, draagvlak en het economisch perspectief.</p> <p>Met de voorgenomen windturbineopstelling zijn de door de het Rijk, provincie en de gemeente aangegeven landschappelijke voorwaarden in het beleid en het beeldkwaliteitsplan zoveel mogelijk aangehouden. In beginsel is daarmee de landschappelijke aanvaardbaarheid van het plan gegeven. Daar waar van het beleid of het beeldkwaliteitsplan wordt afgeweken, is dat beargumenteerd gedaan. In paragraaf 5.6 van de toelichting van het inpassingsplan is uitgebreid ingegaan op het geldende toetsingskader voor de landschappelijke vormgeving van het windpark alsmede het onderzoek dat is verricht naar verschillende opstellingen. De planregeling van het inpassingsplan bevat de juridisch-planologische vertaling van het voorkeursalternatief en bevat de regels waaraan de turbineposities, de ashoogte en de rotordiameter van de toekomstige windturbines moeten voldoen. Hiermee zijn de uitgangspunten uit het Regioplan en het BKP juridisch-planologisch vertaald en blijvend gewaarborgd.</p>	

35.5	<p>Middels dit inpassingsplan wordt toegestaan dat het overgrote deel van de te saneren windturbines pas uiterlijk 31 december 2026 hoeft te zijn gesaneerd. Aangezien de omgevingsvergunningen eerder dan 31 december 2021 kunnen worden verleend (die zitten namelijk al in het ontwerp), is dit in strijd met het maximum van vijf jaar dat is opgenomen in het provinciaal beleid. In de planregels is louter de verplichting om uiterlijk 31 december 2026 te saneren opgenomen. Niet is geregeld dat dit moet gebeuren binnen maximaal vijf jaar na ingebruikname van de nieuwe windturbine. Uit het provinciaal beleid blijkt bovendien dat het uitgangspunt is dat de windturbines binnen een half jaar na ingebruikname van een nieuwe windmolen moet zijn gesaneerd. Later saneren is mogelijk doch uiterlijk binnen vijf jaar na realisatie van de nieuwe windturbines. In de toelichting van het ontwerp inpassingsplan is weliswaar uiteengezet waarom de dubbeldraaiperiode langer zou moeten zijn (paragraaf 4.3), maar hiermee is niet - zoals door het provinciaal beleid wordt vereist - aangetoond dat een saneringsperiode van maximaal vijf jaar economisch noodzakelijk is. Cliënten kunnen op basis van de beschikbare gegevens niet anders concluderen dan dat geenszins is gebleken dat een saneringsperiode van meer dan 12 jaar nodig zou zijn, laat staan dat op een deugdelijke wijze zou zijn onderbouwd dat van de in het provinciale beleid opgenomen maximale periode van 5 jaar kan worden afgeweken.</p>	<p>De indiener brengt naar voren dat de omgevingsvergunning eerder dan 31 december 2021 wordt verleend en dat daarmee de dubbeldraaiperiode langer dan 5 jaar zou kunnen zijn. Hiermee is rekening gehouden doordat er een planning is opgesteld welke na het verlenen van de omgevingsvergunning onder andere nog beroep, eventuele zitting bij de Raad van State, aanbesteding en bouwtijd omvat. Volgens de planning worden de nieuwe windturbines in 2020 en 2021 gebouwd en komt de dubbeldraaiperiode daarmee op 5 jaar uit.</p> <p>In paragraaf 4.3 van de toelichting op het inpassingsplan is een motivering opgenomen voor de afwijking van het hier relevante provinciale beleid. In dit inpassingsplan wordt uitgegaan van de maximale mogelijkheid met een dubbeldraaiperiode van vijf jaar. De redenen hiervoor zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> -het plan moet financieel uitvoerbaar zijn. Op basis van de financiële onderbouwing die de initiatiefnemer heeft overlegd met vertegenwoordigers van de minister van EZ is geconcludeerd dat een kortere dubbeldraaiperiode tot een financieel onuitvoerbaar plan leidt; -vanuit de uitkomsten van de MER en de daaraan ten grondslag liggende onderzoeken is gebleken dat deze dubbeldraaiperiode niet tot milieuknelpunten leidt (bijvoorbeeld doordat geen onaanvaardbare geluid-, of slagschaduw hinder optreedt in deze periode). Voor deze periode is het ook mogelijk gebleken om de benodigde toestemmingen en ontheffing te verkrijgen. 	
35.6	<p>Het is de indieners van de zienswijze niets gebleken van een noodzaak die ertoe noopt dat de onderlinge afstand tussen windturbines niet overal gelijk is en noopt tot windturbines van verschillende ashoogten binnen dezelfde plaatsingszone. Als er vanwege beperkingen door bijvoorbeeld vliegveld Lelystad voor een deel van de plaatsingszone moet worden gekozen voor windturbines met een lagere ashoogte, dan moet die lagere ashoogte ook worden toegepast voor de 'overige' windturbines in die plaatsingszone. De aanwezigheid van vliegveld Lelystad was bij de vaststelling van het provinciaal beleid reeds bekend, dus dat kan geen reden zijn om af te wijken van het duidelijke beleid. Ook in die zin is er dus sprake van strijd met het provinciaal beleid waarvan de afwijking van dat beleid niet is gemotiveerd.</p>	Zie het antwoord op zienswijze 35.4	
35.7	<p>Op 27 juni 2016 heeft de gemeente Zeewolde de structuurvisie Regioplan Windenergie Gemeente Zeewolde vastgesteld. Ook in die structuurvisie is opgenomen dat windmolens per plaatsingszone qua afmetingen, verschijningsvorm en kleurstelling identiek moeten zijn. In die structuurvisie is ook opgenomen dat er per plaatsingszone een regelmatige onderlinge afstand moet worden toegepast. Het thans voorliggende ontwerp-inpassingsplan is derhalve ook in strijd met het gemeentelijk beleid.</p>	<p>In het Regioplan zijn ruimtelijke uitgangspunten ten behoeve van de omgevingskwaliteit vastgesteld. Dit regioplan is door de betrokken gemeenten ondertekend. Door de ministers is dit Regioplan overgenomen en waar er van is afgeweken een motivering in het inpassingsplan gegeven. Zie voor verdere beantwoording en informatie over het Regioplan antwoord 35.4. De motivatie voor afwijking van de onderlinge afstand is beschreven in hoofdstuk 5 van het inpassingsplan.</p>	
35.8	<p>Ook de verplichting om uiterlijk binnen vijf jaar na ingebruikname de bestaande windmolens te saneren is opgenomen in dit gemeentelijk beleid. Ook dat beleidsuitgangspunt wordt niet gerespecteerd in het ontwerp-inpassingsplan.</p>	<p>Dit beleidsuitgangspunt is gehanteerd in het inpassingsplan. De verplichting om binnen vijf jaar de bestaande windturbines te saneren gaat in op het moment dat de exploitatie van de te realiseren windturbines van het windpark Zeewolde start. Vanwege de duur van de realisatie van windturbines worden de eerste windturbines niet eerder in gebruik genomen dan in 2020 (zie tevens het antwoord op zienswijze 35.5).</p>	

	35.9	Uit de Nota vooroverleg blijkt dat er in januari 2017 een rapport is opgeleverd waarin wordt ingegaan op de effecten van het windpark op de ontwikkelopgave in Oosterwold en de mogelijk te nemen maatregelen aan het project Oosterwold en het Windpark Zeewolde. Het verbaast de indieners van de zienswijze ten eerste dat dit rapport niet als behorend bij de stukken van dit inpassingsplan ter inzage is gelegd. Ook dit is een rapport dat naar de mening van cliënten op grond van artikel 3:11 Awb mee ter inzage had moeten worden gelegd.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. Het door de indieners genoemde rapport is gebruikt in een bestuurlijk afstemmingsoverleg. Hier wordt in hoofdstuk 4, paragraaf 4.4.3, van het inpassingsplan op ingegaan. De uitkomsten van dit rapport zijn op deze wijze meegenomen in de besluitvorming. Een van de inhoudelijke conclusies van (een verdieping op dit) rapport is dat door het plaatsen van de windturbines langs onder meer de A27 (in plaats van elders in het gebied) er toe leidt dat de diverse hindercontouren (van de windturbines en de snelweg) elkaar deels overlappen. Dit in combinatie met de sanering van bestaande windturbines in het gebied, leidt er per saldo toe dat er meer ruimte voor woningbouw komt in het plangebied Oosterwold (deel Almere en Zeewolde).	
	35.10	De indieners van de zienswijze hebben sterk de indruk dat met dit rapport geen rekening is gehouden bij de voorbereiding van dit ontwerp-inpassingsplan, nu het ontwerp-inpassingsplan zeer kort na oplevering van voornoemd rapport al ter inzage is gelegd en evident is dat het windpark serieuze effecten heeft op de woningbouwontwikkeling in Oosterwold, hetgeen alleen al blijkt uit de gevolgen van de gebiedsaanduiding 'Overige zone - ontwikkelregels' die over het grootste deel van de gronden van het plangebied (waar woningbouw mogelijk is) is gelegd.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. Het door de indieners genoemde rapport is gebruikt in een bestuurlijk afstemmingsoverleg. Hier wordt in hoofdstuk 4, paragraaf 4.4.3, van het inpassingsplan op ingegaan. De uitkomsten van dit rapport zijn op deze wijze meegenomen in de besluitvorming. Een van de inhoudelijke conclusies van (een verdieping op dit) rapport is dat door het plaatsen van de windturbines langs onder meer de A27 (in plaats van elders in het gebied) er toe leidt dat de diverse hindercontouren (van de windturbines en de snelweg) elkaar deels overlappen. Dit in combinatie met de sanering van bestaande windturbines in het gebied, leidt er per saldo toe dat er meer ruimte voor woningbouw komt in het plangebied Oosterwold (deel Almere en Zeewolde).	
c9-OB-0036	36.1	In het ontwerp-inpassingsplan is te lezen dat dit plan tot stand gekomen is met initiatiefnemers voor de bouw van windturbines en het Rijk. Niet duidelijk is welke initiatiefnemers u hier bedoelt, wat wel vaststaat is dat dit niet de initiatiefnemer is waar u naar verwijst onder 1.1. (Aanleiding) van het inpassingsplan: de Ontwikkelvereniging. Navraag bij de bevoegde gezagen heeft uitgewezen dat de Ontwikkelvereniging ook niet de initiatiefnemer is waar u naar verwijst in het inpassingsplan, dit is kennelijk Windpark Zeewolde BV. Het voorliggende inpassingsplan is derhalve niet correct ofwel, niet accuraat op dit punt en veroorzaakt verwarring over de feitelijke initiatiefnemer.	Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	36.2	Navraag bij de bevoegde gezagen heeft ook uitgewezen dat de initiatiefnemer van het plan Windpark Zeewolde door de bevoegde gezagen bij het plan is "gezocht en aangewezen" wat zeer ongebruikelijk en tevens curieus is. Normaliter verzoekt een initiatiefnemer het bevoegd gezag om medewerking ten einde haar plannen te verwezenlijken, bij onderhavig plan lijkt het omgekeerde het geval. Overigens heeft voornoemde initiatiefnemer geen trackrecord, heeft zij nog nooit een windenergieproject gerealiseerd waarbij er dus minimaal enige vraagtekens te plaatsen zijn bij de haalbaarheid van onderhavige plan wat een investeringsvolume kent van zo'n EUR 500.000.000,- (zegge: een half miljard euro). Uit het ontwerp-inpassingsplan maken de indieners van de zienswijze niet op waarom de bevoegde gezagen van mening is dat de initiatiefnemer wel capabel is het plan te realiseren en alle verplichtingen op grond van het beleid, zoals de herstructureringsopgave, kan en zal nakomen.	Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.	

36.3	<p>Navraag bij het bevoegd gezag heeft uitgewezen dat er momenteel alleen een intentieovereenkomst bestaat met de Ontwikkelvereniging, een anterieure overeenkomst met Windpark Zeewolde BV bestaat echter (nog) niet waardoor van enige waarborg aangaande financierbaarheid & realiseerbaarheid van het plan geen sprake is. Daarnaast zijn het vermogen tot nakoming van afspraken en verplichting terzake van het ontwerp-inpassingsplan en de herstructureringsopgave niet toetsbaar en derhalve ook niet bewezen is. Er waren en zijn overigens wel degelijk meerdere initiatiefnemers voor het plan maar de bevoegde gezagen, vertegenwoordigd in de stuurgroep van het windpark, hebben per brief d.d. 7 april 2017 een besluit kenbaar gemaakt dat zij onderhavig plan wenst voort te zetten met Windpark Zeewolde BV en niet met andere initiatiefnemers. Het is op zijn minst vreemd dat het bevoegd gezag kennelijk heeft bepaald wie de initiatiefnemer mag zijn van het plan. In een geprivatiseerde markt is het niet aan de overheid om te bepalen wie een project realiseert maar aan de markt. De argumenten en redenen die de stuurgroep in de brief aandragen ter motivatie van genoemd besluit, zijn overigens drogredenen en niet onderbouwd met feiten.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
36.4	<p>In het ontwerp-inpassingsplan valt dus te lezen dat de herstructureringsopgave onlosmakelijk deel uit maakt van het project. Het plan, en de onderliggende MER, voorziet in de verwijdering van alle 221 bestaande windturbines binnen 5 jaar nadat de nieuwe windturbines zijn gerealiseerd. Doordat het saneren van bestaande windturbines de belangen van de indieners van de zienswijze en die van hun contractanten raakt, hebben de indieners van de zienswijze jaren geleden het eerste contact gelegd met provincie Flevoland en hun belangen uitgelegd. Dit hebben de indieners van de zienswijze gedurende de totstandkoming van de herstructureringsplannen bij herhaling gedaan. Het zakelijk belang in het plangebied is het bevoegd gezag en de initiatiefnemer genoegzaam duidelijk. De zakelijk rechten die ten behoeve van het bedrijf van de indieners van de zienswijze zijn gevestigd zijn nog tientallen jaren rechtsgeldig, middels de rechten worden windturbines door derden geëxploiteerd. Grondeigenaar, opstalhouder en onderopstalhouder/exploitant van de windturbine hebben verplichtingen jegens elkander waaronder een duurzame instandhouding van de locatie. Met andere woorden is voor het afbreken van de bestaande windturbines de medewerking noodzakelijk van alle partijen. Deze situatie is vergelijkbaar met vele andere situaties in het plangebied. Inmiddels is duidelijk geworden dat de initiatiefnemer geen afspraken heeft kunnen maken voor zo'n 70 bestaande windturbines die op grond van de herstructureringsopgave wel dienen te worden verwijderd. Het staat ook vast dat de initiatiefnemer technisch, operationeel en financieel niet kan onderbouwen hoe zij zorg gaat dragen voor de sanering van de 221 windturbines waardoor het bij voorbaat vaststaat dat zij niet kan voldoen aan de uitgangspunten van het Regioplan en het ontwerp-inpassingsplan. Wat de indieners van de zienswijze bevreemd is de discrepantie die het ontwerp-inpassingsplan hierbij vertoont met de realiteit. De initiatiefnemer heeft bewezen, en dit wordt door het bevoegd gezag bevestigd in haar brief van 7 april, niet aan de saneringsopgave te kunnen voldoen.</p>	<p>Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	

	36.5	De indieners van de zienswijze zijn de mening toegedaan dat het Rijksinpassingsplan nooit mag worden vastgesteld als onder meer niet op voorhand duidelijk is gemaakt welke resultaatsverplichting het Rijk de initiatiefnemer heeft opgelegd om conform alle beleidsplannen aan de saneringsopgave te voldoen alsmede op welke wijze de initiatiefnemer de sanering gaat uitvoeren en bekostigen. De initiatiefnemer heeft het bedrijf van de indieners van de zienswijze bijvoorbeeld laten weten niet met hen in gesprek te willen gaan wat zeker geen inspanningsplicht en al helemaal geen resultaatsverplichting impliceert wat op grond van alle beleidsdocumenten wel zo hoort te zijn. De initiatiefnemer is tot op heden ook niet verplicht door het bevoegd gezag om 221 windturbines te saneren en daar alles voor in het werk te stellen. Er is geen document beschikbaar waaruit dat onomstotelijk blijkt en dit impliceert dat de bevoegde gezagen in hun beleidsplannen de sanering zogenaamd wel verplichten maar deze verplichting niet doorleggen en opleggen aan de initiatiefnemer.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	36.6	De antwoorden van de gemeente Zeewolde bevestigen de veronderstelling van de indieners van de zienswijze dat er tot op heden geen bindende afspraken zijn gemaakt met de initiatiefnemer over de gedwongen sanering van 221 windturbines wat op grond van het beleidskader en alle andere beleidsplannen wel had moeten gebeuren. Er staat niet vast wie de saneringsopgave gaat betalen en wie verantwoordelijk is voor het betalen van (plan)schade. Geenszins staat vast dat de initiatiefnemer voor de schade verantwoordelijk en aansprakelijk is terwijl de bevoegde gezagen wel schermen met een mogelijke onteigening van bestaande windturbines/bestaande locaties. Dit wordt bevestigd door de bevoegde gezagen in de reactie op schriftelijke vragen van de indieners van de zienswijze. Dit impliceert dat de initiatiefnemer reeds een preferente positie heeft gekregen van het bevoegd gezag ten opzichte en ten koste van de huidige turbine-eigenaren en zakelijk gerechtigde partijen.	Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de verdeling van schaarse rechten wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 38.24.	
	36.7	Los van de juridische uitvoerbaarheid en afdwingbaarheid van een onteigening - wat wij betwisten - is de gehele handelwijze niet correct, niet zorgvuldig en raakt het minstens de grenzen van het gelijkheidsprincipe.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	
c9-OB-0037	37.1	Als eerste delen wij u namens cliënt mede dat zij met het Inzenden van de zienswijze niet voor ogen heeft het plan te dwarsbomen. Cliënt ziet de mogelijkheden die het Windpark Zeewolde biedt voor collega agrariërs en andere betrokken partijen. Echter, de door de provincie Flevoland en de Ontwikkelvereniging Zeewolde gekozen procedure geeft cliënt geen andere mogelijkheid dan het indienen van de onderhavige zienswijze ter bescherming van haar eigen belangen. Cliënt voelt zich in een spagaat en in het geheel niet gelukkig met de situatie die mede wordt ingegeven door het feit dat destijds is gekozen voor het verlenen van een recht van opstal aan een opstalhouder waarmee zij overigens een uitstekende verhouding heeft.	De vraag over de (on)wenselijkheid met welke partij(en) de initiatiefnemer een overeenkomst heeft gesloten voor de grondposities die nodig zijn voor het realiseren van het nieuwe windpark, ligt in dit inpassingsplan niet voor. Zoals is aangegeven in de beantwoording van zienswijze 33.11, zal de initiatiefnemer in het uiterste geval een gedoogplichtbeschikking aanvragen om de komst van de nieuwe windturbines zeker te stellen. De Wet ruimtelijke ordening bepaalt in art. 3.36a dat in dit geval hoe dan ook sprake is van werken voor algemeen nut waarvoor een gedoogbeschikking kan worden verkregen.	

37.2	<p>De indiener brengt in dat de locatie van de bestaande windturbine op het erf als een van de eerste zal worden opgeheven. Cliënt maakt daartegen ernstig bezwaar omdat hij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als gevolg van de uitvoering van de plannen zal worden aangetast in zijn inkomen. Nu ontvangt cliënt jaarlijks een aanzienlijke vergoeding van de opstalgerechtigde zonder dat daar enig risico aan verbonden is omdat cliënt niet participeert in de exploitatie van de turbine. • De sanering van de bestaande turbine als gevolg heeft de nieuwbouw van drie veel hogere turbines op geringe afstand van de bedrijfslocatie. De dichtstbijzijnde windturbine komt op een afstand van minder dan 500 meter van de (achter)gevel van de nog te bouwen woning van cliënt. 	<p>Het al dan niet bestaan van een vergoeding voor het gebruik van de gronden voor bestaande windturbines heeft geen rol gespeeld in de afweging bij het toekennen van de bouw mogelijkheden voor de nieuwe windturbines in dit inpassingsplan. De afstand tot bestaande woningen is een aspect dat daarbij uiteraard wel is betrokken.</p>	
37.3	<p>De verwachting is dat de overlast voor het erf aan de Sterappellaan 29 als gevolg van slagschaduw maar ook als gevolg van geluidsoverlast enorm zal toenemen. Deze nieuwe turbines komen op locaties waarvan, gezien de zonsopkomst, veel overlast te verwachten is. De nadelige effecten van de geplande nieuwe windturbines zullen worden ervaren door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cliënt en zijn medewerkers die werkzaam zijn op het erf en in de boomgaard; • De seizoensarbeiders die dag en nacht verblijven op het erf; • Cliënt bij zijn nog te bouwen woning op het erf en in de daling van de omzet van de door cliënt geëxploiteerde Fruithal Smits als gevolg van het feit dat er naar verwachting minder mensen op de naastgelegen Camping De Vrijgaard zullen verblijven. Deze kampeerders zijn trouwe klanten van Fruithal Smits. 	<p>In de directe omgeving van de Sterappellaan 29 bevinden zich momenteel meerdere bestaande windturbines. Deze bestaande windturbines staan op een kortere afstand dan de geplande nieuwe turbines van Sterappellaan 29. De bestaande windturbines worden als onderdeel van het project windpark Zeewolde gesaneerd. De situatie bij de Sterappellaan 29 heeft dus te maken met milieueffecten als gevolg van de nieuwe turbines, maar tevens ook met het wegvallen van de milieueffecten door sanering van de bestaande turbines, waardoor er geen verslechtering van het woon- en leefklimaat wordt verwacht. Eerder mag aangenomen worden dat de eindsituatie met het nieuwe windpark beter is dan de huidige situatie.</p> <p>Voor wat betreft de economische effecten. Er zijn geen negatieve economische effecten aan te wijzen, noch is aangetoond dat er een relatie tussen de aanleg van het windpark enerzijds en een economische achteruitgang of een versterking van de economische krimp anderzijds. De plaatsing van windturbines zal de beleving van het gebied mogelijk veranderen, maar daarmee is niet gesteld dat recreatie en windturbines niet naast elkaar kunnen bestaan. Daarbij betrekken wij dat er thans al windturbines in het gebied aanwezig zijn en met de realisatie van de saneringsplicht uiteindelijk een kwalitatief beter ruimtelijke omgeving wordt gecreëerd. Voorts hebben wij de milieubelasting van de nieuwe windturbines ter hoogte van de camping betrokken bij de vaststelling van het inpassingsplan en deze milieubelasting in het licht van het belang van opwekking van duurzame energie en de sanering van bestaande windturbines aanvaardbaar geacht.</p>	
37.4	<p>Het spreekt voor zich dat de aanwezigheid van de 3 nieuwe hoge turbines zal leiden tot een minder prettige arbeidssituatie op het erf en in de boomgaard. Slagschaduw en geluidsoverlast geven onrust met als gevolg afleiding van de werknemers en een lagere arbeidsprestatie. Als gevolg daarvan zal cliënt directe schade leiden. Daarnaast werken de (veelal buitenlandse) werknemers al vele achtereenvolgende jaren met veel plezier en tot volle wederzijdse tevredenheid op het bedrijf. Het risico bestaat dat men als gevolg van de verslechterde arbeidsomstandigheden zal kiezen voor een andere werkomgeving en dus het verloop van ervaren en betrouwbare arbeidskrachten.</p>	<p>Niet valt in te zien waarom indiener van de zienswijze door het toekennen van de bouw mogelijkheden van de nieuwe windturbines op ruim 500 meter afstand van zijn bedrijf hem in een nadeligere positie zou brengen dan nu het geval is, omdat thans op zijn eigen erf al een windturbine aanwezig is. Evenmin valt daarom te verwachten dat het werkklimaat voor de genoemde werknemers op het bedrijf in de nieuwe situatie zodanig zou verslechteren dan in redelijkheid de bouw mogelijkheden voor de nieuwe windturbines op grotere afstand dan nu het geval is niet zou kunnen worden toegekend.</p>	

37.5	<p>Ten behoeve van de logieshuisvesting van seizoensarbeiders is in het bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeente Zeewolde aan de locatie de 'Functieaanduiding specifieke vorm van wonen - seizoensarbeiders'. Hier geldt hetzelfde als voor het werken op het erf en in de boomgaard. Cliënt is van mening dat de overlast van de nieuwe windturbines zal leiden tot een lagere arbeidsproductiviteit dan wel tot vertrek van werknemers die al lange tijd voor cliënt werkzaam zijn.</p>	Zie antwoord op zienswijze 37.4.	
37.6	<p>Voor de beoogde eindopstelling van het windpark is de geluidsbelasting en de belasting als gevolg van slagschaduw op toetspunten berekend. Op basis van de resultaten wordt geconcludeerd dat ter hoogte van meerdere toetspunten, zonder het toepassen van mitigerende maatregelen, niet aan de normen kan worden voldaan. De locatie Sterappellaan 29 komt ook voor in die lijst. Indien gebruik wordt gemaakt van mitigerende maatregelen kan wel aan de norm worden voldaan. Het is cliënt niet bekend of en welke mitigerende maatregelen worden genomen ter beperking van de overlast op zijn locatie dan wel of de locatie van cliënt zal worden opgenomen in de lijst van de 'Woningen in de sfeer van de inrichting'. Zolang dit niet duidelijk is neemt cliënt aan dat de negatieve gevolgen van de realisatie van het windpark aanzienlijk zullen zijn en de bouw van een woning op de locatie onmogelijk maken dan wel zal resulteren in hogere kosten gerelateerd aan die bouw vanwege de uitvoering van eventueel aanvullend onderzoek of het moeten doorvoeren van bouwkundige aanpassingen.</p>	<p>Voor de woning aan de Sterappellaan 29 zal indien nodig worden gemitigeerd.</p> <p>In het ontwerpbesluit zijn er woningen aangemerkt als behorend in sfeer van inrichting. In het vastgestelde inpassingsplan is een aantal woningen aangemerkt als molenaarswoning. Eigenaren van molenaarswoningen hebben een overeenkomst met Windpark Zeewolde B.V. gesloten waarin zij vastleggen dat zij middels een aantal uitvoerende werkzaamheden een functionele binding hebben met het windpark. Sterappellaan 29 is niet aangemerkt als molenaarswoning en voor deze woning zal indien nodig worden gemitigeerd.</p>	
37.8	<p>Hoewel de nieuwe planvorming voorziet in het saneren van de bestaande windturbines is cliënt van mening dat de kernkwaliteit 'Openheid' door de bouw van de nieuwe turbines wordt aangetast en de plaatsing van nieuwe turbines derhalve in strijd is met de kernkwaliteiten zoals genoemd in het vigerende Omgevingsplan van de provincie. De nieuwe grotere turbines zullen vanaf een grotere afstand zichtbaar zijn en het open karakter van het gebied derhalve meer aantasten dan de kleinere bestaande turbines. Daarnaast verwijzen wij naar de bijgevoegde pagina's 159 en 160 van het genoemde Omgevingsplan Flevoland. Cliënt is van mening dat de realisatie van het windpark eveneens is in strijd de tekst op pagina 160.</p>	Zie het antwoord op zienswijze 15.1	
37.9	<p>Voor zover bekend is er nog steeds geen onherroepelijk toezegging gedaan in het kader van de noodzakelijk subsidie van de rijksoverheid. Zonder die subsidie is het plan volstrekt onhaalbaar. Gezien het feit dat recent is uitgekomen dat het ontwikkelen van windenergie op zee slechts een investering vergt van circa 30% van hetgeen door de rijksoverheid was begroot is helemaal niet uit te sluiten dat men op het laatste moment kiest voor het ondersteunen van die ontwikkelingen en het project in Flevoland laat vallen. Recent zijn nog twee nieuwe gebieden op zee aangewezen mede omdat de weerstand tegen projecten op zee minder hevig is dan in het geval van projecten op land. Dat de tegenstand tegen de komst van de turbines groot zal zijn blijkt onder andere uit een bericht dat laatst is gebracht via Omroep Flevoland. Hoewel er met alle betrokken gemeenten vooraf constructief overleg zou zijn geweest blijkt het draagvlak bij diezelfde gemeenten af te brokkelen. U zult begrijpen dat alle aanpassingen die zullen leiden tot de bouw van kleinere turbines zullen zorgen voor een lager rendement en derhalve tot een wijziging in de financiële onderbouwing van het plan. Gezien deze grote onduidelijkheid kan niet gesproken worden over een financieel gedragen planvorming.</p>	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	

c9-OB-0038	38.1	<p>Kort samengevat constateert GEM Spiegelhout dat er sprake is van tenminste vier grote ambities die het Rijk in samenwerking met de regionale en lokale overheden wil organiseren, maar die onderling strijdig zijn: (1.) enerzijds grootschalige woningbouw in de vorm van 15.000 woningen in het totale gebied Oosterwold, waarvan 4.575 in fase 1 (gemeente Almere) en aldus de resterende 10.425 woningen op het grondgebied van de gemeente Zeewolde; (2.) de realisatie van windparken op land ten behoeve van een verdriedubbeling van de energieopbrengst van windturbines op land. (3.) de uitbreiding van luchthaven Lelystad Airport, en (4.) de ambitie om te streven naar vergroening en verduurzaming van de gebiedsontwikkeling. Deze ambities kunnen niet in onderlinge concurrentie (en voor wat betreft de woningbouw en het Windpark: niet op exact dezelfde locatie) worden gerealiseerd, maar vragen om het maken van keuzes. GEM Spiegelhout moet vaststellen dat in de ontwerpbesluiten deze keuzes niet of onvoldoende zijn gemaakt en dat in plaats daarvan de realisatie van het windpark wordt doorgedrukt. De consequentie hiervan is dat nog maar moet worden gezien in hoeverre naast en na realisering van het Windpark ook nog sprake kan zijn van woningbouw. Op deze wijze is in ieder geval geen sprake van een goede (gecoördineerde I samenhangende) ruimtelijke ordening. Indien uw minister zou wensen vast te houden aan realisering van een windpark op deze locatie, bepleit GEM Spiegelhout dat bij de vaststelling van het RIP het aantal te realiseren windmolens aanzienlijk zal worden verminderd, en/of dat de toegestane hoogte van de turbines aanzienlijk wordt verlaagd. Beide aanpassingen zouden ten goede komen aan het kunnen blijven realiseren van een relevante en haalbare woningbouwambitie.</p>	<p>Ten aanzien van de afstemming met het CHw bestemmingsplan Oosterwold wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	38.2	<p>In de inspraakreactie op het voorontwerp heeft GEM Spiegelhout gewezen op het ontbreken van de participatieve aanpak die bij windparken als het thans voorliggende behoort te worden toegepast. GEM Spiegelhout heeft als doel haar deel van de woningbouwlocatie Oosterwold op haar Gronden te ontwikkelen en te realiseren; GEM Spiegelhout heeft niet als doel deel te nemen in windenergieprojecten. Een voorstel tot deelname in het Windpark leidt daarom tot niets en kan daarom ook niet worden genoemd als voorbeeld van het organiseren van een participatieve aanpak. Een participatieve aanpak veronderstelt een actieve houding van Initiatiefnemer en bevoegde gezagen om kenbare belangen te betrekken in de planvorming. Wat had moeten gebeuren, is dat tussen de Initiatiefnemer, de betrokken overheden en GEM Spiegelhout een dialoog tot stand was gebracht over de vraag hoe de plannen voor het Windpark zich verhouden tot de plannen en doelen van GEM Spiegelhout die direct aansluiten bij de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold ("ISV Oosterwold"),² teneinde vervolgens te bezien in hoeverre die plannen op één lijn kunnen worden gebracht. Nu dit niet is gebeurd, kan GEM Spiegelhout niet anders dan de meer juridische weg bewandelen, en - belangrijker - moet GEM Spiegelhout constateren dat haar belangen niet, althans onvoldoende zijn meegewogen in de ontwerpbesluiten.</p>	<p>Ten aanzien van de afstemming met het CHw bestemmingsplan Oosterwold wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	

38.3	<p>In de inspraakreactie op het voorontwerp RIP heeft GEM Spiegelhout erop gewezen dat ten onrechte geen acht is geslagen op de woningbouwplannen voor de Gronden en op grotere schaal het gedeelte van het gebied Oosterwold dat in de gemeente Zeewolde is gelegen. Nu op geen enkele wijze onderzoek is gedaan naar de gevolgen voor die woningbouwplannen - het gaat om concrete plannen, direct voortvloeiend uit het ISV Oosterwold, en zo concreet dat het gedeelte van Oosterwold in Almere niet voor niets als 'fase 1' wordt aangeduid - moet worden vastgesteld dat sprake is van onvoldoende en onzorgvuldig onderzoek, en in het verlengde daarvan een onvoldoende en onvolledige belangenafweging. Naar de overtuiging van GEM Spiegelhout zou, als dit alles wel zou zijn onderzocht, niet tot de thansvoorliggende besluiten zijn gekomen, maar zou in plaats daarvan zijn afgezien van de plaatsing van de windturbines langs de A27, althans zou daar een beduidend lagere maximale tip- en ashoogte voor gelden die wél passend is binnen de contour als opgenomen in het ISV Oosterwold. Al deze zaken zijn ten onrechte niet in de besluiten betrokken. Van vaststelling van het RIP met deze gebreken kan geen sprake zijn.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
38.4	<p>Niet alleen afstemming met de ISV Oosterwold ontbreekt. Dat geldt ook voor het door de raad van de gemeente Almere vastgestelde Chw-bestemmingsplan Oosterwold. In dat bestemmingsplan is immers vastgelegd dat elke initiatiefnemer eventuele hinder op diens eigen te ontwikkelen kavel dient op te lossen. Daarmee verdraagt zich niet het realiseren (door een derde partij) op particuliere gronden van een turbine, waarvan de hindercontour aanzienlijk veel verder reikt dan de kavel waarover de initiatiefnemer de beschikking zou hebben. Uit de Nota Vooroverleg blijkt dat een in januari 2017 opgeleverde rapportage beschikbaar zou zijn - die is niet mede ter inzage gelegd - waaruit zou volgen dat bij de uitvoering van het RIP Windpark Zeewolde duizenden woningen minder gerealiseerd kunnen worden. Deze constatering zal leiden tot een zeer aanzienlijke waardevermindering van de gronden die thans tot het gebied Oosterwold behoren en die de verwachting hebben te worden bebouwd als onderdeel van de opgave van 15.000 woningen. Deze meest recente inzichten zouden voorts hebben geleid tot de opdracht voor tenminste drie vervolgonderzoeken vanuit het ministerie van Infrastructuur & Milieu, en het ministerie van Economische Zaken. Een van de aspecten die wordt onderzocht is de mogelijkheid tot het verplaatsen van de windturbines geprojecteerd langs de A27. De resultaten van dit onderzoek worden in mei 2017 verwacht, en zullen mede ten grondslag liggen aan een ministerieel overleg over dit onderwerp in mei/juni 2017. Gelet hierop is het ter inzage leggen van de ontwerp-besluiten, waarin met de uitkomsten van deze onderzoeken nog geen rekening is gehouden, prematuur en daarmee onzorgvuldig te noemen.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Het door de indieners genoemde rapport is gebruikt in een bestuurlijk afstemmingsoverleg. Hier wordt in hoofdstuk 4, paragraaf 4.4.3, van het inpassingsplan op ingegaan. De uitkomsten van dit rapport zijn op deze wijze meegenomen in de besluitvorming. Een van de inhoudelijke conclusies van (een verdieping op dit) rapport is dat door het plaatsen van de windturbines langs onder meer de A27 (in plaats van elders in het gebied) er toe leidt dat de diverse hindercontouren (van de windturbines en de snelweg) elkaar deels overlappen. Dit in combinatie met de sanering van bestaande windturbines in het gebied, leidt er per saldo toe dat er meer ruimte voor woningbouw komt in het plangebied Oosterwold (deel Almere en Zeewolde).</p>	
38.5	<p>Inmiddels hebben de grote particuliere grondeigenaren in het gebied Oosterwold (AM, Amvest, ING Real Estate, de Alliantie, Heijmans, Ymere en Het Flevolandschap) een gezamenlijk gedragen 'integrale gebiedsvisie' (Nieuw Perspectief op Oosterwold, d.d. 13 maart 2017, SITE Urban Development) gepresenteerd aan het Bestuurlijk Overleg Oosterwold, waarin een voorzet is gegeven voor een synthese tussen de verschillende ruimtelijke opgaven voor dit gebied. Ook dit overleg krijgt nog een vervolg, dat gevolgen kan hebben voor de thans in procedure gebrachte planologische plannen en besluiten.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen en paragraaf 4.4 van het inpassingsplan. Van de gepresenteerde integrale gebiedsvisie is kennisgenomen alvorens tot besluitvorming is overgegaan op 27 juni 2017.</p>	
38.6	<p>Onderhavige zienswijze ondersteunt de facto de zienswijze van de gemeente Almere naar aanleiding van het oRIP en de ontwerpbesluiten. i) zoveel mogelijk molens te schrappen in de opstelling langs de A27 en/of molenposities te verplaatsen c.q. uit te wisselen, waardoor de ontwikkeling van een kwalitatief goed en samenhangend woongebied Oosterwold mogelijk blijft, en (ii) de ashoogte en de tiphoogte van de turbines langs de A27 (aanzienlijk) te verlagen, zodanig dat de milieucontouren van geluid, externe veiligheid en slagschaduw blijven binnen de contouren als waarvan in het ISV wordt uitgegaan.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Voor wat betreft de normen van geluid, externe veiligheid en slagschaduw: hieraan wordt voldaan. Hetzij doordat het MER aangeeft dat hieraan wordt voldaan, hetzij door mitigerende waar nodig. Het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling vormen daarvoor het (wettelijke) kader. Ook wanneer de intergemeentelijke structuurvisie Oosterwold andere contouren aangeeft, geldt het kader uit het Activiteitenbesluit.</p>	

	38.7	In het oRIP wordt onvoldoende aannemelijk gemaakt dat windturbines met een tiphoogte van 220 meter noodzakelijk zijn voor een sluitende business-case van het Windpark.	Ten aanzien van de A27, waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en Oosterwold wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. Tevens wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 35.3.	De sanity check is toegevoegd als bijlage bij het inpassingsplan.
	38.8	Het Windpark zal, met andere woorden, volgend dienen te zijn ten aanzien van de ontwikkeling van het woongebied Oosterwold, welk plan als harde randvoorwaarde zal hebben te gelden, en niet andersom. Hetgeen in het oRIP als afstemmingsregeling is opgenomen, is ten enenmale onvoldoende. Onaanvaardbaar is dat woningbouwontwikkeling zich eenvoudig, gelet op de wettelijke normen van geluid, externe veiligheid, en slagschaduw, zal moeten schikken naar het van meer recente datum daterende initiatief van het Windpark.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. In de belangenafweging die ten grondslag ligt aan het inpassingsplan is rekening gehouden met de gevolgen van de beslisbomen voor de mogelijkheid nieuwe woningen te realiseren in Oosterwold. Bij deze belangenafweging is geen sprake van een juridische verplichting bestaande rechten te respecteren, maar moeten de gevolgen van nieuwe ontwikkelingen op de omgeving inzichtelijk zijn en worden meegenomen in de besluitvorming. Zoals al eerder opgemerkt wordt het met de vaststelling van het inpassingsplan niet onmogelijk gemaakt om nieuwe woningen te realiseren, maar moet bij de situering van de woningen rekening worden gehouden met de beslisbomen. Door het doorlopen van de beslisbomen kunnen woningen worden gerealiseerd zonder nadelige gevolgen voor de opwekking van duurzame energie door het Windpark en met behoud van een goed woon- en leefklimaat ter hoogte van de woningen. Tevens wordt met het inpassingsplan geborgd dat er wordt voldaan aan de normen van externe veiligheid. Zie hiervoor de regels van het inpassingsplan, hoofdstuk 15.8 van het MER en hoofdstuk 5.8 van de toelichting op het inpassingsplan.	
	38.9	De plaatsing en de verschijningsvorm van de windturbines zijn niet in overeenstemming met het vigerende beleid, zoals dat blijkt uit het Regioplan, en het Beeldkwaliteitplan Windpark Zeewolde.	Zie het antwoord op zienswijze 35.4 Voor wat betreft het Regioplan en het Beeldkwaliteitsplan: deze zijn in het inpassingsplan gevolgd en waar hiervan is afgeweken, is dit beargumenteerd.	

38.10	<p>Onmiskenbaar zal het te realiseren Windpark hinder opleveren. De hindercontouren van (externe) veiligheid en geluid in de 2e fase van Oosterwold zijn groter dan in de ISV Oosterwold voorzien. Datzelfde geldt voor de hindercontouren voor slagschaduw. Deze hindercontouren beslaan een aanzienlijk deel van de ontwikkelruimte van het plangebied Oosterwold. In het oRIP is niet aangetoond dat met de hindercontouren zoals deze daaruit volgen, alsmede de onvermijdbare hinder als gevolg van verstoring van uitzicht, (laagfrequent) geluid en (grond)trillingen, inclusief de in aanmerking te nemen cumulaties, (a) nog een redelijke ontwikkeling van woningen, zoals voorzien in het desbetreffende gebied, mogelijk is, althans (b) dat aldaar sprake zal (kunnen) zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Door rekening te houden met de elementen geluid (inclusief laagfrequent geluid), slagschaduw, externe veiligheid (middels wettelijke normen) en obstakelverlichting (middels een zo minst hinderlijk verlichtingsplan) wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met het woon- en leefklimaat in de omgeving van het windpark. Hierbij geldt tevens dat er sprake is van een toekomstige woningbouwontwikkeling.</p> <p>Ten aanzien van geluid, externe veiligheid en slagschaduw geldt dat het windturbinepark altijd moet voldoen aan de rechtstreeks geldende normen voor slagschaduw, geluid en externe veiligheid uit het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling.</p> <p>Ten aanzien van laagfrequent geluid: in de geluidnormen zijn piekgeluiden en laagfrequent geluid (LFG) verdisconteerd. Het verdisconteren van soorten geluiden in de norm wil zeggen dat op de gevel van de woning het totaal van geluid, inclusief piekgeluiden, hoge en lage tonen en LFG, hoorbaar mag zijn tot 47 dB Lden resp. 41 dB Lnight. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft dit in haar brief aan de Tweede Kamer van 31 maart 2014 bevestigd (te vinden op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2014/04/01/laagfrequent-geluid-van-windturbines). Uitgebreid literatuuronderzoek van LBP Sight, in opdracht van RVO wijst uit dat laagfrequent geluid is meegenomen in het geluidsspectrum dat in Nederland standaard wordt onderzocht. De Nederlandse geluidnormen geven voorts een mate van bescherming tegen LFG die vergelijkbaar is met buitenlandse (Deense en Duitse) normen. De bevindingen uit de brief van de Staatssecretaris zijn nogmaals bevestigd door de ABRvS in haar uitspraak van 4 mei 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1228).</p> <p>Ten aanzien van obstakelverlichting: hinder van obstakelverlichting voor de omgeving zal zoveel mogelijk beperkt moeten worden. Hiertoe is door de initiatiefnemers een verlichtingsplan opgesteld. In het verlichtingsplan is opgenomen dat met het oog op de luchtvaartveiligheid een flitsend obstakellicht alleen noodzakelijk is gedurende de dagperiode. In de schemer- en nachtperiode zal er een rood, vast brandend, obstakellicht branden. Bij helder zicht kan de verlichting gedimd worden. De verlichting is slechts als puntbron zichtbaar en leidt niet tot significante aanlichting van de nachtelijke hemel (skyglow). In overleg met de ILT kan het verlichtingsplan worden aangepast, dit kan alleen leiden tot minder zichtbare obstakelverlichting.</p>	
38.11	<p>De toe te passen obstakelverlichting heeft ongewenste effecten op de omgeving. Toepassing ervan vindt plaats bij tiphoogtes vanaf 150 meter. In het oRIP wordt gesteld (par. 5.12.1) dat de Initiatiefnemers streven naar een zo minimaal mogelijke uitvoering van obstakelverlichting. Niettemin vinden we deze 'minimaal mogelijke uitvoering' niet terug in de planregels.</p>	<p>Zie antwoord bij zienswijze nummer 20.3. Het verlichtingsplan zoals dat thans voorligt is ruimtelijk aanvaardbaar gevonden. Waar mogelijk wordt gekeken naar een vermindering van de verlichting, maar dit is voor de vaststelling van het inpasingsplan niet noodzakelijk.</p>	

38.12	<p>Het inpassingsplan gaat uit van een systematiek waarin moet zijn aange- toond dat de te saneren windturbines op de in de bijlage bij de planregels genoemde datum zijn verwijderd, alvorens een omgevingsvergunning voor de oprichting van een nieuwe windturbine kan worden verleend. Tegen deze systematiek bestaan meerdere fundamentele bezwaren. Allereerst is hier- mee niet door middel van het oRIP zelf zeker gesteld dat de te saneren windturbines daadwerkelijk zullen zijn verwijderd. Dit is afhankelijk gemaakt van de daartoe strekkende inspanningen van de vergunningaanvrager, wel- ke inspanningen niet planologisch, noch financieel, zijn geborgd. Daarnaast wordt met deze systematiek bewust de situatie gecreëerd waarin gedurende een zekere termijn zowel de oude als de nieuwe turbines aanwezig en in be- drijf zijn. De in de planregels opgenomen 'einddatum' huidig gebruik be- staande windturbines is publiekrechtelijk niet afdwingbaar. Ook dit is plano- logisch-juridisch niet aanvaardbaar.</p>	<p>Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar para- graaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen. Voor de volledigheid wordt er nog- maals op gewezen dat bij een niet tijdige sanering van bestaande windturbines er handhavend opgetreden kan worden tegen nieuwe windturbines. Nieuwe windturbi- nes kunnen worden stilgezet, hetgeen dusdanige financiële gevolgen heeft dat dit scenario door initiatiefnemer zoveel mogelijk wordt voorkomen.</p>	
38.13	<p>Tenslotte doet deze constatering de vraag in rijzen of en in hoeverre in de onderzoeken met betrekking tot onder meer de milieu, natuur- en andersitu- tuatie rekening is gehouden met het gedurende een substantiële en niet op voorhand in de tijd begrensde periode gelijktijdig in bedrijf zijn van zowel de oude als de nieuwe windmolens. GEM Spiegelhout betwist, vooreerst bij ge- brek aan wetenschap, dat hiermee rekening is gehouden.</p>	<p>Voor de alternatieven is de eindsituatie beoordeeld (de situatie waarin windpark Zeewolde is gerealiseerd en de bestaande turbines zijn gesaneerd). De periode van herstructurering, en daarmee de milieueffecten, zijn tijdelijk van aard en niet bepa- lend voor de keuze van het voorkeursalternatief. Voor het voorkeursalternatief zijn ook de milieueffecten van de herstructurering beschreven.</p>	
38.14	<p>Het Milieueffectrapport Windpark Zeewolde (Pondera Consult, 2 december 2016) (het "MER") gaat uit van een referentiesituatie waarin niet als auto- nome ontwikkelingen zijn aangemerkt de ontwikkeling van woningen op de Gronden en op grotere schaal het gedeelte van het gebied Oosterwold dat in de gemeente Zeewolde is gelegen. Zoals reeds gemotiveerd aangevoerd in paragraaf 3.2 is in dit verband sprake van concrete plannen. Deze ontwikke- ling is (concreet) voorzien, onder meer in de ISV Oosterwold.</p>	<p>Een MER kijkt altijd in de toekomst. Voor het alternatievenonderzoek in het kader van het MER moet worden vastgesteld wat de referentiesituatie is, zijnde de huidige toestand rekening houdende met autonome ontwikkelingen. De toestand van het milieu in de referentiesituatie wordt altijd gebaseerd op de bestaande situatie van het milieu, samen met de gevolgen van de zogenaamde autonome ontwikkeling. Concreet houdt dit in dat de referentiesituatie ervan uitgaat dat vastgesteld over- heidsbeleid (en de gevolgen daarvan) zal worden gerealiseerd. Denk hierbij bij- voorbeeld aan de bouw van woningen op basis van een vastgesteld bestemmings- plan. Vastgesteld beleid en projecten waarover al definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden moeten dus worden meegenomen in de beschrijving van de refe- rentiesituatie. Voor het gebied Oosterwold dat in Zeewolde is gelegen is nog geen bestemmingsplan, daarom is maakt dit geen onderdeel uit van de referentiesitua- tie. Ten aanzien van Oosterwold wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Ant- woordnota zienswijzen.</p>	
38.15	<p>Het MER gaat voorts uit van een referentiesituatie waarin de bestaande windturbines aanwezig zijn. De sanering van de bestaande turbines, welke plaats dient te vinden in de zogenoemde herstructureringsperiode, wordt aangemerkt als onderdeel van de voorgenomen ontwikkeling. Voor de voor- genomen ontwikkeling zijn negen alternatieven en een voorkeursalternatief ("vka") geformuleerd. De effecten in de herstructureringsperiode zijn ten onrechte slechts beoordeeld voor het voorkeursalternatief. Als onderdeel van het voornemen hadden de effecten in deze periode voor ieder van de al- ternatieven in kaart moeten worden gebracht. Ook de alternatieven zouden immers een herstructureringsperiode kennen, waarvan bijvoorbeeld bij de beoordeling van de (alternatieve) eindsituatie ook is uitgegaan.</p>	<p>Voor de alternatieven is alleen de eindsituatie beoordeeld (de situatie waarin wind- park Zeewolde is gerealiseerd en de bestaande turbines zijn gesaneerd). De perio- de van herstructurering, en daarmee de milieueffecten, zijn tijdelijk van aard en niet bepalend voor de keuze van het voorkeursalternatief. Daarom beschrijft het MER voor de alternatieven alleen de milieueffecten van de eindsituatie, voor het VKA zijn naast de eindsituatie ook de milieueffecten van de herstructurering beschreven.</p>	
38.16	<p>Voor de beoordeling van de eindsituatie van de alternatieven wordt wel uit- gegaan van uitgevoerde saneringswerkzaamheden. Ook dit is, evenwel om andere redenen, onjuist. Zoals hiervoor (§ 6) gemotiveerd uiteengezet is in het inpassingsplan zelf niet zekergesteld dat de te saneren windturbines daadwerkelijk zullen zijn verwijderd. Hiervan kan dan ook in het MER niet worden uitgegaan.</p>	<p>Zoals in het inpassingsplan aangegeven zijn aan geen van de bestaande windturbi- nes in het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016 (of het plan dat daarvoor gold) rechten toegekend. De reden hiervoor is dat de provincie Flevoland in 2007 gedeeltelijk goedkeuring heeft onthouden aan het bestemmingsplan Buitengebied 2006. Zoals in hoofdstuk 4 van het inpassingsplan is toegelicht, heeft de provincie Flevoland in 2006 gekozen voor het afgeven van een bouwstop op nieuwe windtur- bines. Inmiddels is die bouwstop geformaliseerd in een provinciale verordening (die in 2013 in werking is getreden). De gemeente Zeewolde heeft zich in het bestem- mingsplan Buitengebied 2016 geconformeerd aan deze bouwstop en daarom de be- staande windturbines wederom niet van een bestemming voorzien. Dat houdt in dat</p>	

			<p>de gemeente ervan uitgaat dat het gebruik van de bestaande windturbines binnen de planperiode van het bestemmingsplan Buitengebied 2016 (10 jaar, oftewel uiterlijk in 2026) zal worden beëindigd. De initiatiefnemer heeft daarvoor contractuele afspraken gemaakt met de eigenaren van bestaande windturbines in het plangebied. In deze afspraken is de verplichting neergelegd om het gebruik van de bestaande windturbines binnen een bepaalde termijn te beëindigen. De eigenaren van de bestaande windturbines krijgen hiervoor een vergoeding uitgekeerd (saneringsvergoeding). Die saneringsvergoedingen worden opgebracht uit de exploitatie van het windpark. De contractuele afspraken tussen de initiatiefnemer en de eigenaren van de bestaande windturbines, zijn in beginsel niet bindend voor de overheid of voor derden/belanghebbenden. Om zeker te stellen voor de betrokken overheids-partijen dat binnen de afgesproken herstructureringsstermijn (zie hoofdstuk 3 van het inpassingsplan) de bestaande windturbines daadwerkelijk worden gesloopt, is daarom ervoor gekozen om in het inpassingsplan ook een publiekrechtelijke regeling op te nemen om de sanering zeker te stellen. Dit is gedaan in de vorm van een voorwaardelijke verplichting in artikel 5.2 van het inpassingsplan. Bij het opstellen van de saneringsregeling zijn volgende uitgangspunten gehanteerd:</p> <ol style="list-style-type: none"> het vertrekpunt is het uitgangspunt dat alle bestaande windturbines gesaneerd gaan worden.; het saneringsplan van de initiatiefnemer is daarbij gehanteerd voor wat betreft de saneringsmomenten; de bestemmingsregeling van het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016 waarin geen van de te saneren windturbines van een planologisch recht zijn voorzien. <p>De saneringsregeling omvat twee elementen (a) een voorwaardelijke verplichting voor de bouw van nieuwe windturbines waaraan een specifieke gebruiksregel is gekoppeld en (b) een lijst van bestaande windturbines waarin een einddatum is opgenomen per wanneer de betreffende windturbine buiten gebruik moet zijn gesteld. Deze voorwaardelijke verplichting is opgenomen in de bouwregels en komt erop neer dat de omgevingsvergunning voor bouwen van de nieuwe windturbines uitsluitend verleend wordt indien is geborgd dat de bestaande windturbines die zijn opgenomen in de bijlage van de planregels voor de daarin aangegeven einddatum zijn verwijderd. Daarom kan in het MER worden uitgegaan dat de turbines op termijn worden gesaneerd.</p>	
38.17		<p>Bij het opstellen van het MER kenden verschillende voor het MER (zeer) relevante plannen en besluiten nog geen definitieve status. Dit geldt in ieder geval voor het Regioplan, het Beeldkwaliteitsplan Windpark Zeewolde en het Luchthavenbesluit Lelystad Airport. De wijzigingen van de plannen en besluiten hebben gevolgen voor de mogelijkheden en de effecten van (de alternatieven voor) het Windpark. Als gevolg hiervan zijn in het MER onjuiste uitgangspunten gehanteerd, ook voor de referentiesituatie. Niet alleen kan het MER de benodigde besluiten hierdoor niet meer dragen, ook wordt met deze werkwijze niet erkend dat het doorzetten van het Windpark kennelijk prematuur is, waarvoor het risico niet bij derden, maar bij de initiatiefnemers behoort te liggen.</p>	<p>Bij aanvang van het opstellen van het MER was het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland nog niet vastgesteld. Daar is bij het ontwikkelen van de alternatieven rekening mee gehouden; paragraaf 4.3 en 15.1 van het MER beschrijft hoe hier mee om is gegaan.</p> <p>De gemeente Zeewolde heeft voor windpark Zeewolde een beeldkwaliteitsplan gemaakt. Dit beeldkwaliteitplan bevat ontwerpcriteria waaraan de opstelling wordt getoetst. Op moment van ontwikkelen van de alternatieven was het beeldkwaliteitplan niet beschikbaar, derhalve kon er geen rekening gehouden met de ontwerpcriteria. In de stap van de alternatieven naar het voorkeursalternatief is het beeldkwaliteitplan wel betrokken en zijn knelpunten met ontwerpprincipes uit het (concept)beeldkwaliteitsplan zo veel als mogelijk opgelost, dit is in het hoofdstuk voorkeursalternatief verder toegelicht (hoofdstuk 15 van het MER). De effectbeoordeling op het aspect landschap los staat van het beeldkwaliteitplan, het niet beschikbaar zijn van het beeldkwaliteitplan bij aanvang van het opstellen van het MER heeft dus geen gevolgen voor de vergelijking van de alternatieven.</p> <p>Met de voorgenomen windturbineopstelling zijn de door de het Rijk, provincie en de gemeente aangegeven landschappelijke voorwaarden in het beleid en het beeldkwaliteitsplan zoveel mogelijk aangehouden. In beginsel is daarmee de landschappelijke aanvaardbaarheid van het plan gegeven. Daar waar van het beleid of het beeldkwaliteitsplan wordt afgeweken, is dat beargumenteerd gedaan. In paragraaf 5.6 van de toelichting van het inpassingsplan is uitgebreid ingegaan op het geldende toetsingskader voor de landschappelijke vormgeving van het windpark alsmede het onderzoek dat is verricht naar verschillende opstellingen. De planregeling van het inpassingsplan bevat de juridisch-planologische vertaling van het voorkeursalternatief en bevat de regels waaraan de turbineposities, de ashoogte en de rotordiameter van de toekomstige windturbines moeten voldoen. Hiermee zijn de uit-</p>	

			<p>gangspunten uit het Regioplan en het BKP juridisch-planologisch vertaald en blijvend gewaarborgd.</p> <p>Het Luchthavenbesluit Lelsytad is op 31 maart 2015 door de staatssecretaris getekend, dit was dus bekend bij het opstellen van het MER en hier is ook rekening mee gehouden in het MER.</p>	
38.18	<p>Het vka is gebaseerd op alternatief 3a dat is onderzocht in de alternatievenstudie. Hoofdstukken 5 -13 MER bevatten een beschrijving van deze alternatieven op verschillende onderwerpen. Per alternatief wordt gekeken naar de effecten en een onderlinge vergelijking wordt - conform hetgeen in dit verband is toegestaan - niet of slechts aanvullend gemaakt. Hoofdstuk 15 MER bevat de effectbeschrijving van het vka. Ten onrechte geeft het MER daarbij voor verschillende onderwerpen slechts een vergelijking met de alternatieven; als (niet-limitatieve) voorbeelden kunnen worden genoemd het aantal gehinderden door geluid, soortenbescherming, archeologie en cultuurhistorie. Het MER dient een zelfstandige beschrijving te bevatten van de effecten van het vka op het milieu. Het hanteren van de alternatieven als uitgangspunt, in plaats van de referentiesituatie, en het maken van een onderlinge vergelijking met het vka zijn niet toegestaan. Mocht een vergelijking in het kader van de effectbeschrijving al worden gemaakt, dan zou deze enkel kunnen zien specifiek op alternatief 3a. Het vka is immers op dit alternatief 3a gebaseerd. Het vka wijkt dusdanig af van andere alternatieven dat een vergelijking niet mogelijk en daarmee niet doeltreffend is voor het bepalen van de effecten van het vka.</p>	<p>Het MER beschrijft de milieueffecten voor verschillende alternatieven. Omdat het VKA niet geheel overeenkomt met één van de alternatieven zijn de milieueffecten van het VKA in hoofdstuk 15 van het MER beschreven en met de (a-) alternatieven vergeleken. Niet herkend wordt de kritiek dat voor het VKA volstaan is met een vergelijking met de alternatieven. Als (niet-limitatieve) voorbeelden kan genoemd worden dat effecten van het VKA op archeologie en cultuurhistorie in paragraaf 15.5 van het MER staan, het aantal gehinderden door geluid is te vinden in paragraaf 15.2.2, en soortenbescherming staat in 15.4 (en in de Passende beoordeling die voor het VKA is uitgevoerd en is opgenomen als bijlage 4c bij het MER).</p>		
38.19	<p>Onder meer is een vergelijking gemaakt tussen het vka en de alternatieven op het gebied van veiligheid. In de alternatievenstudie is daarover beoordeeld dat sprake zal zijn van strijd met externe veiligheidsnormen ter plaatse van twee woningen, kampeerterrein De Vrijgaard en een toekomstig asielzoekerscentrum (p. 250/251 MER). Volgens de (vergelijkende) effectbeoordeling van het vka worden bij het vka mitigerende maatregelen genomen, die tot een vanuit het oogpunt van externe veiligheid aanvaardbare situatie leiden. De (vergelijkende) effectbeoordeling van het vka gaat alleen in op de twee woningen en kampeerterrein De Vrijgaard (p. 349/350 MER). Ten onrechte is geen beoordeling gemaakt van de externe veiligheidseffecten van het vka op het toekomstige asielzoekerscentrum.</p>	<p>Voor alternatief 3a was inderdaad als knelpunt genoemd dat turbine 88 op korte afstand van het AZC en arbeidsmigrantenhotel stond. In de stap naar het VKA is de turbinepositie nabij het AZC en migrantenhotel komen te vervallen (zie pagina 294 en verder van het MER). Daarom is er geen beoordeling gemaakt van de externe veiligheidseffecten van het VKA op het asielzoekerscentrum.</p>		

38.20	<p>Het Beeldkwaliteitplan Windpark Zeewolde geeft criteria voor de inrichting van de plaatsingszones. Het MER stelt daarmee, duidelijk en expliciet, dat het vka in strijd is met het Beeldkwaliteitplan, en daarmee in strijd is met het voor de provincie Flevoland en de gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde als betrokken overheden bindende Regioplan.</p>	<p>Met de voorgenomen windturbineopstelling zijn de door de het Rijk, provincie en de gemeente aangegeven landschappelijke voorwaarden in het beleid en het beeldkwaliteitsplan zoveel mogelijk aangehouden. In beginsel is daarmee de landschappelijke aanvaardbaarheid van het plan gegeven. Daar waar van het beleid of het beeldkwaliteitsplan wordt afgeweken, is dat beargumenteerd gedaan. In paragraaf 5.6 van de toelichting van het inpassingsplan is uitgebreid ingegaan op het geldende toetsingskader voor de landschappelijke vormgeving van het windpark alsmede het onderzoek dat is verricht naar verschillende opstellingen. De planregeling van het inpassingsplan bevat de juridisch-planologische vertaling van het voorkeursalternatief en bevat de regels waaraan de turbineposities, de ashoogte en de rotor-diameter van de toekomstige windturbines moeten voldoen. Hiermee zijn de uitgangspunten uit het Regioplan en het BKP juridisch-planologisch vertaald en blijvend gewaarborgd.</p>	
38.21	<p>Het MER concludeert voor diverse onderwerpen dat mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn om te voldoen aan wet- en regelgeving. In de voorliggende toestemmingen zijn de noodzakelijke mitigerende maatregelen niet geborgd en uit de verschillende toelichtingen en uit het MER blijkt ten onrechte niet of deze borging volgens de bevoegde gezagen noodzakelijk zijn. Het MER bevat slechts een beschrijving van mitigerende maatregelen, hoofdzakelijk is verwezen naar de alternatievenstudie, waarin slechts in algemene termen - en zeker niet toegespitst op het vka - op mitigatie wordt ingegaan.</p>	<p>Het windturbinepark moet altijd moet voldoen aan de rechtstreeks geldende normen voor onder meer geluid en slagschaduw uit het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling. Dat aan deze normen kan worden voldaan is onderzocht, aangetoond en betrokken in de besluitvorming. Bij een eventuele overschrijding van de normen is handhaving mogelijk, zodat geen sprake zal zijn van een onaanvaardbare situatie.</p>	
38.22	<p>het "Achtergrondrapport Natuur". Dit rapport hanteert, volledig zonder aanleiding, niet onderbouwd en niet verifieerbaar - bovendien in tegenspraak met recente ervaringscijfers die hetzelfde rapport laat zien - een gemiddelde vogelsterfte van tien per turbine per jaar. Zonder enige nadere onderbouwing en toelichting kan van het gehanteerde aantal niet worden uitgegaan.</p>	<p>De zienswijze maakt niet duidelijk welke 'recente ervaringscijfers' hier bedoeld worden.</p> <p>Op basis van resultaten van slachtofferonderzoeken in bestaande windparken in Nederland en België is voor Windpark Zeewolde een inschatting te maken van de totale jaarlijkse vogelsterfte als gevolg van aanvaringen met de windturbines. Gemiddeld vallen in Nederland en België in een windpark ongeveer 20 vogelslachtoffers per turbine per jaar (Winkelman 1989, 1992, Musters et al. 1996, Baptist 2005, Schaut et al. 2008, Everaert 2008, Krijgsveld et al. 2009, Krijgsveld & Beuker 2009, Beuker & Lensink 2010, Verbeek et al. 2012). Afhankelijk van onder andere het aanbod aan vogels en de intensiteit van vliegbewegingen in de omgeving van het windpark, de configuratie van het windpark en de afmetingen van de windturbines, varieert dit aantal van minimaal een enkel tot maximaal enkele tientallen slachtoffers per turbine per jaar.</p> <p>Op basis van deskundigenoordeel wordt voor Windpark Zeewolde een lager aantal slachtoffers per windturbine per jaar voorspeld dan gemiddeld in de voornoemde slachtofferonderzoeken is gevonden. Ten opzichte van de referenties, die vooral in vogelrijke kustgebieden zijn gelegen, vliegen binnen het plangebied gemiddeld duidelijk minder vogels (met name tijdens de seizoenstrek, maar ook lokale vliegbewegingen). Het is daarom waarschijnlijk dat het aantal slachtoffers in Windpark Zeewolde ruim onder het voornoemde gemiddelde van 20 slachtoffers per windturbine per jaar zal liggen, in orde grootte maximaal een tiental slachtoffers per windturbine per jaar.</p>	

38.23	<p>In de inspraakreactie op het voorontwerp heeft GEM Spiegelhout erop gewezen dat het Windpark tot aanzienlijke schade zal leiden, omdat daarmee de door GEM Spiegelhout beoogde ontwikkeling, waarin zij al veel heeft geïnvesteerd, de facto (nagenoeg) onmogelijk wordt gemaakt. In de Nota Vooroverleg wordt opgemerkt dat dit ter kennisgeving wordt aangenomen. Niet alleen is dit weinig respectvol jegens GEM Spiegelhout, die niet ten onrechte vreest dat zij aanzienlijke schade zal lijden, maar bovendien wordt daarmee miskend dat dit een belang is dat in de overwegingen behoort te worden betrokken. Dit klemmt te meer nu de door GEM Spiegelhout nagestreefde woningbouw is voorzien in het ISV Oosterwold. Dat plan dateert uit 2013, maar kende een voorgeschiedenis sedert 2001 (Vijfde nota ruimtelijke ordening), via het Omgevingsplan Flevoland 2006-2015, naar de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Daarbij kan ook niet worden volstaan met een verwijzing naar de mogelijkheid van het verzoeken om een tegemoetkoming in planschade, daargelaten dat het daarbij opgenomen 'schot voor de boeg' over de toewijsbaarheid van een eventuele planschadeclaim inhoudelijk-juridisch onjuist is. Indien bij de vaststelling van het besluit voorzienbaar is dat het besluit aanzienlijke schade voor individuele belanghebbenden met zich zal brengen, zoals hier het geval is, zal, mede gelet op het bepaalde in artikel 3:4 Awb, niet kunnen worden volstaan met de verwijzing naar een schade-regeling waarvan gebruik kan worden gemaakt. Zonder die overwegingen, en het verankeren van de consequenties daarvan, kan niet tot vaststelling van de besluiten worden overgegaan.</p>	<p>Het belang van indiener is in de afwegingen bij de totstandkoming van het inpassingsplan betrokken. Echter heeft het publieke belang van de duurzame energie-doelstelling en de verbetering van de landschappelijke kwaliteit welke worden verwezenlijkt met de komst van het windpark Zeewolde zwaarder gewogen.</p> <p>Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de antwoordnota zienswijzen.</p>	
38.24	<p>Het Regioplan gaat uit van exclusiviteit voor de Initiatiefnemer. De facto is sprake van een werkenconcessie die aan de Initiatiefnemer wordt verleend. Een dergelijke concessie is aanbestedingsplichtig. Aan de keuze voor deze Initiatiefnemer is echter geen openbare aanbestedingsprocedure voorafgegaan. Uit de Intentieovereenkomst Windpark Zeewolde van 29 mei 2015 blijkt ook niet dat een transparante procedure is gevoerd. Nu dit niet is gebeurd, staat vast dat van uitvoering door de Initiatiefnemer geen sprake zal kunnen zijn, in ieder geval niet zonder dat hiervoor alsnog de juiste procedure wordt doorlopen. Verder moet ook worden vastgesteld dat het mogen realiseren van dit windpark een schaars recht is. Alvorens dit aan de Initiatiefnemer werd verleend, had aan alle (potentiële) gegadigden op enigerlei wijze de gelegenheid moeten worden geboden mee te dingen naar dit recht. Hiervan is geen sprake geweest. Ook is geen sprake geweest van een verdelingsprocedure waarin een passende mate van openbaarheid in acht is genomen. De verlening van dit recht kan derhalve, ook in het licht van de uitspraak van de Afdeling van 2 november 201613 en de daaraan voorafgegane conclusie van de advocaat-generaal, 14 geen stand houden. Voor zover dit op zichzelf al geen voldoende reden zou zijn om af te zien van de vaststelling van de besluiten, moet worden vastgesteld dat alsnog een verdelingsprocedure zal moeten worden doorlopen. Van uitvoering van het project door de Initiatiefnemer zal in ieder geval geen sprake zijn.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Verder speelt in het kader van de voorliggende besluitvorming de mate waarin sprake zou zijn van een aanbestedingsplichtig werk geen rol. Bij de vaststelling van het inpassingsplan is geoordeeld dat het plan uitvoerbaar is. Niettemin moet erop worden gewezen dat geen sprake is van een overheidsopdracht voor werken dan wel een concessieopdracht voor werken, aangezien, kort gezegd, geen sprake is van een overeenkomst tot de uitvoering of het ontwerp en uitvoering van een werk. Oftewel, vanuit de overheid is geen bouwplicht opgelegd. Voorts is er geen sprake van het bij overeenkomst of anderszins verlenen van een exploitatierecht. Er bestaat derhalve geen verplichting tot aanbesteding.</p> <p>Verder is ook geen sprake van verdeling van schaarse rechten. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft geoordeeld dat een bestemmingsplan geen schaarse vergunning betreft (o.a. ABRvS 12 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1028 en ABRvS 26 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1113). Voor een inpassingsplan geldt hetzelfde. De omstandigheid dat door het plan de toegelaten gebruiksmogelijkheden slechts enkelvoudig kunnen worden benut betekent niet dat daarmee beschikbare vergunningen worden beperkt. Met andere woorden: de mogelijkheid een windturbinepark te realiseren en exploiteren staat in principe aan eenieder open, mits dit gebeurt conform de wettelijke kaders. Daarbij is in het inpassingsplan geen specifieke partij aangewezen die tot realisatie en exploitatie over mag gaan, maar staat het in principe eenieder vrij een aanvraag in te dienen.</p>	
38.25	<p>Gelet op het vorenstaande wordt de legitimiteit van de vereniging als (exclusieve) Initiatiefnemer betwist. GEM Spiegelhout betwist daarmee ook de houdbaarheid van tussen de bevoegde gezagen enerzijds en de betreffende vereniging anderzijds gesloten privaatrechtelijke overeenkomsten (intentieovereenkomst en eventuele samenwerkingsovereenkomst / anterieure overeenkomst). GEM Spiegelhout zal dit aspect, des nodig ook los van de planologische procedure, aan de orde stellen bij de daarvoor geëigende gremia.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	

38.26	<p>In § 7.2 van de toelichting bij het RIP staat beschreven dat het initiatief wordt gefinancierd door de Initiatiefnemer. Het ontwerpbesluit biedt evenwel geen enkel inzicht in de business-case van de Initiatiefnemer, waaruit zou mogen worden afgeleid dat de economische en financiële uitvoerbaarheid (genoegzaam) verzekerd zijn.</p>	<p>Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.</p> <p>De business case is door een onafhankelijk financieel adviesbureau getoetst. Deze sanity check is als bijlage aan het inpassingsplan toegevoegd.</p>	<p>De sanity check is aan het inpassingsplan toegevoegd.</p>
38.27	<p>De in artikel 6.24 lid 3 Wro voorgeschreven publicatie van de zakelijke inhoud van de anterieure overeenkomst heeft kennelijk, in strijd met de wet, niet plaatsgevonden. Ondanks een door gericht verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur heeft EZ (nog steeds) geen stukken overgelegd die zien op de tot stand gekomen privaatrechtelijke overeenkomsten die gerelateerd zijn aan het Windpark. Zo kan niet worden beoordeeld of de anterieure overeenkomst het kostenverhaal daadwerkelijk verzekert, en welke garanties en zekerheidstellingen daartoe zijn bedongen. Van de met derden gesloten privaatrechtelijke overeenkomsten, kennelijk met als onderwerp de sanering van de bestaande windturbines, is evenmin iets concreets bekend. Zo is volledig onduidelijk wie de sanering van deze bestaande windturbines zal bekostigen, of dit ook behoort tot de financiering door de Initiatiefnemer, en hoe dit dan geborgd is. Uit de door derden ingediende inspraakreacties naar aanleiding van het voorontwerp RIP wordt duidelijk dat vele eigenaren van bestaande, te saneren, windturbines, niet behoren tot de Initiatiefnemer.</p>	<p>Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen. Bij vaststelling van dit inpassingsplan is een anterieure overeenkomst getekend op grond waarvan het verhaal van kosten is verzekerd. Verder is een overeenkomst aangegaan ten behoeve van het kostenverhaal in verband met de onteigening.</p>	
38.28	<p>In de eerste plaats wordt uit de ontwerpbesluiten duidelijk dat ten aanzien van de turbines een stilstandvoorziening zal moeten worden getroffen indien de slagschaduwnorm wordt overschreden bij initiatieven in Oosterwold die uiterlijk op 10 november 2016 een overeenkomst hadden afgesloten of een vergunning hadden verkregen. Onbekend is welk effect dit heeft op de financiële haalbaarheid van de business-case van de Initiatiefnemer, van welke business-case - gelet op de noodzaak van aanwending van SDE+-subsidie - mag worden verondersteld dat deze financieel niet zeer ruim bemeten zal zijn. Overigens is GEM Spiegelhout van mening dat het Windpark ook rekening zal moeten houden met initiatiefnemers in Oosterwold van latere datum dan 10 november 2016, zulks gelet op de voorzienbaarheid van woningbouwontwikkeling in Oosterwold sedert 2001, althans enig later jaar gelegen voor 2016. Verwerking van dit aspect in het RIP zal een nog groter beroep doen op de business-case van de Initiatiefnemers van het Windpark dan thans reeds het geval is.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 en ten aanzien van de uitvoerbaarheid naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen. Er is bij de uitvoerbaarheid rekening gehouden met de mogelijke gevolgen van stilstand voor projecten die uiterlijk op 10 november 2016 een overeenkomst hadden of een vergunning.</p> <p>In een gezamenlijke bestuurlijk overleg van betrokken overheden bij het Windpark Zeewolde en de woningbouwontwikkeling Oosterwold is op 10 november 2016 afgesproken dat het Rijk een voorbereidingsbesluit neemt, waarbij zij rekening houdt met de woningbouwontwikkelingen tot dan toe. Vanaf dat moment hebben de gemeenten Almere en Zeewolde en de projectorganisatie Oosterwold aan initiatiefnemers binnen Oosterwold kenbaar kunnen maken dat het Rijk een voorbereidingsbesluit voor het inpassingsplan Windpark Zeewolde zal publiceren. Hierbij wordt geen andere scheiding aangebracht dan een scheiding tussen woningbouwontwikkelingen die plaats gaan vinden (omdat dit middels een intentie- en/of anterieure overeenkomst in een bepaalde mate van zekerheid is vastgesteld) en mogelijke woningbouwontwikkelingen in de toekomst die niet zeker zijn.</p>	
38.29	<p>Uit de beschrijving van de kennelijk gesloten anterieure overeenkomst in § 7.1 van de toelichting bij het RIP moet worden afgeleid dat planschade zal worden verhaald op de Initiatiefnemer. Aldus is sprake van een situatie waarin de Initiatiefnemer de kosten van de planschadevergoeding die aan GEM Spiegelhout, maar ook aan alle andere partijen die daar aanspraak op kunnen maken, zal worden toegekend moeten dragen. Het gaat daarbij potentieel om zeer aanzienlijke bedragen. Op geen enkele wijze is inzichtelijk gemaakt dat de Initiatiefnemer daartoe in staat is. Daarbij moet worden bedacht dat de Initiatiefnemer geen kapitaalkrachtige belegger of exploitant is, maar een vereniging, voor zover bekend bestaande uit particuliere grondeigenaren en agrariërs, die speciaal voor dit project is opgericht. Nu op geen enkele wijze inzicht is geboden in het kunnen dragen van de planschade door de Initiatiefnemer - de toelichting wekt de indruk dat niet is nagedacht over de vraag of de Initiatiefnemer daartoe wel in staat is - is sprake van een onvolledige en onzorgvuldige voorbereiding, beoordeling en afweging.</p>	<p>Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 en ten aanzien van planschade naar paragraaf 2.8 van de Antwoordnota zienswijzen. Bij de begroting van planschade is rekening gehouden met de mogelijke gevolgen voor Bestemmingsplan Chw Oosterwold en daaruit voortvloeiende tegemoetkomingen.</p>	

	38.30	<p>In de paragraaf met betrekking tot de financiële uitvoerbaarheid wordt verder beschreven dat voor de totstandkoming van het project een SDE+-subsidie zal worden aangevraagd, welke zal worden gebruikt om de onrendabele top te compenseren. Ten onrechte is geen inzicht geboden in de waarschijnlijkheid dat deze subsidie zal (kunnen) worden verleend. Zonder een dergelijk inzicht kan niet onder verwijzing naar het voornemen om een dergelijke subsidie aan te vragen worden gesteld dat het project wel financieel uitvoerbaar zal zijn. Deze subsidie is, blijkens de regulier daaraan te stellen voorwaarden, in ieder geval niet bedoeld om de kosten van het moeten vergoeden van planschadeclaims van belanghebbenden zoals GEM Spiegelhout te dekken. In zoverre zal derhalve in ieder geval sprake zijn van een tekort, waarvan op geen enkele wijze inzichtelijk is hoe, en ook niet aanneemelijk is dat, de Initiatiefnemer dat zal kunnen opvangen. Indien en voor zover zou worden gemeend dat de subsidie wel kan worden benut voor (ook) het dragen van de kosten van het moeten vergoeden van planschadeclaims, is sprake van verboden staatssteun. De Initiatiefnemer zal niet in staat zijn het project zonder die steun of na het moeten terugbetalen van die steun nog te realiseren. Ook hieruit volgt dat het project niet (financieel) uitvoerbaar is.</p>	<p>Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	38.31	<p>Het project is (ook fysiek) niet uitvoerbaar, nu de Initiatiefnemer niet beschikt over de eigendom of de gebruiksrechten van alle in het project betrokken gronden, waaronder de Gronden van GEM Spiegelhout, GEM Spiegelhout geen deel uitmaakt van de Initiatiefnemer en daartoe evenmin met juridische middelen gedwongen kan worden, en niet valt in te zien op welke juridische grondslagen de Initiatiefnemer alsnog de medewerking van GEM Spiegelhout ten behoeve van realisering van het Windpark zou kunnen verkrijgen.</p>	<p>Zie ook de beantwoording op zienswijze 24.1. Met deze indiener heeft de initiatiefnemer sinds de ter inzage legging van de ontwerp besluiten contact gehad om op minnelijke basis tot overeenstemming proberen te komen.</p> <p>Ten aanzien van de beschikking over grondposities is in het inpassingsplan toegelicht dat de initiatiefnemer de intentie heeft uitgesproken dat, mocht zij onverhoopt de betreffende grondposities niet tijdig kunnen verwerven, een zogenoemde goedplichtbeschikking op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht zal aanvragen. Deze beschikking kan dan vervolgens door het bevoegd gezag (de minister van IenM) worden verleend. Het ontbreken van deze privaatrechtelijke toestemmingen staat de uitvoering van het inpassingsplan om die redenen niet in de weg.</p>	
	38.32	<p>In het oRIP wordt melding gemaakt van toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht, doch daarvan is GEM Spiegelhout nog niets gebleken. Dit betekent dat GEM Spiegelhout haar verweer tegen eventuele toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht nog niet (eens) heeft behoeven te formuleren. Dat inzet van dit instrument succesvol zal zijn, staat derhalve alerminst vast, en kan in het kader van dit oRIP niet eens worden beoordeeld nu de belangen en standpunten van de grondeigenaren in kwestie nog niet eens zijn verzameld, laat staat beoordeeld.</p>	<p>Zie antwoord op zienswijze 38.31.</p>	
	38.33	<p>Onder verwijzing naar hetgeen hierboven naar voren is gebracht, moet worden vastgesteld dat van verlening van de Wnb-vergunning behoort te worden afgezien. Enerzijds bestaat er voor het verlenen van deze vergunning geen aanleiding meer als het RIP niet wordt vastgesteld, en anderzijds trefden de inhoudelijke bezwaren tegen dat inpassingsplan ook deze vergunning, zodat zij ook daarom niet kan worden verleend.</p>	<p>De genoemde vergunning en het inpassingsplan zijn gecoördineerde besluiten, waarbij het in-passingsplan de basis vormt voor de vergunningverlening. Indien het inpassingsplan niet wordt vastgesteld kan de vergunning niet worden verleend. In het kader van zowel het inpassingsplan als de Wnb-vergunning is conform de daartoe strekkende verplichting rekening gehouden met de effecten voor Natura 2000-gebieden. Op grond van de passende beoordeling is geconcludeerd dat geen aantasting optreedt, rekening houdend met mitigerende effecten. Hetgeen in de zienswijze naar voren is gebracht, geeft geen aanleiding aan de houdbaarheid of juistheid van de passende beoordeling te twijfelen.</p>	

	38.34	<p>Uit de Notitie Effecten herstructureringsperiode volgt dat bij wijze van worst case scenario als uitgangspunt is gehanteerd dat gedurende een periode van maximaal vijf jaar ruim 300 windturbines tegelijk operationeel zijn. Een meer concrete uitwerking van de herstructureringsfase wordt niet gegeven. Zo bestaat bijvoorbeeld geen inzicht in het moment waarop een turbine wordt gesaneerd of aangelegd, in welke volgorde (in tijd en/of locatie) sanering en aanleg zullen plaatsvinden, en wat daarvan de effecten zullen zijn. De uitwerking van de herstructurering zal invloed hebben op de effecten van het project op beschermde gebieden in de herstructureringsperiode. Het is immers relevant of bijvoorbeeld op hetzelfde moment op naastgelegen percelen sanerings- en aanlegwerkzaamheden worden uitgevoerd, of dat sanering en aanleg verspreid in tijd en/of locatie worden uitgevoerd. Door het ontbreken van een (meer) concrete uitwerking en beoordeling in dit verband is sprake van een ondeugdelijke onderbouwing van de effecten van de herstructureringsperiode op beschermde gebieden, die niet aan de Wnb-vergunning ten grondslag mag worden gelegd.</p>	<p>Voor de alternatieven is alleen de eindsituatie beoordeeld (de situatie waarin windpark Zeewolde is gerealiseerd en de bestaande turbines zijn gesaneerd). De periode van herstructurering, en daarmee de milieueffecten, zijn tijdelijk van aard en niet bepalend voor de uitkomst van het alternatievenonderzoek. Ten behoeve van de besluitvorming is wel onderzoek verricht naar de worst case effecten van de herstructureringsperiode, waarbij is uitgegaan van de aanwezigheid van alle windturbines, oud en nieuw, voor de periode van zeven jaar. Daarbij is ook gekeken naar de ecologische effecten. Met inachtneming van de mitigerende maatregelen ten behoeve van het kiekendiefgebied treedt er geen aantasting van de Natura 2000-gebieden op.</p> <p>In bijlage I bij de regels is een saneringslijst opgenomen. Hier staan de windturbines genoemd welke bij start bouw worden gesaneerd. Hiermee wordt inzicht gegeven in welke turbines eerst worden gesaneerd.</p>	
	38.35	<p>De Wnb-vergunning wordt onder meer verleend vanwege de aantasting van percelen die zijn ingericht als optimaal foerageergebied voor de bruine en blauwe kiekendief. Dit foerageergebied geldt als compensatie in de zin van de Natuurbeschermingswet 1998 (oud) voor andere ruimtelijke ontwikkelingen in Almere en Lelystad, en is volgens het Natura 2000-beheerplan Oostvaardersplassen bewust daartoe ingericht omdat het een belangrijke rol speelt voor de staat van instandhouding van broedende kiekendieven (p. 63 en 64). Het druist volledig tegen het systeem van de Wnb en de EU Habitat- en Vogelrichtlijn in om compensatiegebieden die kennelijk noodzakelijk zijn voor de staat van instandhouding van deze vogelsoorten door een nieuwe ontwikkeling aan te tasten. Het feit dat de Wnb-vergunning en onderliggende rapporten uitgaan van mitigatie van effecten, welk uitgangspunt overigens ook wordt bestreden (zie § 12.9), doet daaraan niet af. De Wnb-vergunning wordt hiermee verleend in strijd met de Wnb en genoemde EU richtlijnen.</p>	<p>In de vergunning is beoordeeld wat de effecten zijn van de ontwikkeling van windturbines in deze compensatiegebieden. In deze gebieden staan reeds windturbines, deze worden voor de plaatsing van een nieuwe windturbine verwijderd. Uit de passende beoordeling volgt dat kiekendieven geen of hooguit verwaarloosbare verstoring ondervinden van windturbines. De windturbines worden verwijderd en verplaatst buiten het broedseizoen van de kiekendieven om effecten te voorkomen.</p>	
	38.36	<p>De Notitie Effecten VKA-hoog concludeert dat een verslechtering van de kwaliteit van natuurlijke habitats in nabijgelegen Natura 2000-gebieden als gevolg van de aanleg en het gebruik van Windpark Zeewolde op voorhand met zekerheid is uitgesloten. De enkele stelling dat depositie verwaarloosbaar is, is echter volgens vaste rechtspraak onvoldoende voor de conclusie dat het plan geen significante negatief effect met zich brengt. Deze conclusie kan (tevens) alleen worden getrokken op basis van objectief verifieerbare gegevens verkregen uit op de individuele situatie toegesneden onderzoek. Aangezien het uitblijven van significante negatieve effecten aldus niet is verzekerd, wordt de Wnb-vergunning ten onrechte verleend.</p>	<p>Voor het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 is een passende beoordeling opgesteld waarbij de effecten van stikstofdepositie in cumulatie voor de looptijd van het programma in beeld zijn gebracht. Daarbij is de conclusie getrokken dat significant negatieve effecten op voorhand met zekerheid uitgesloten kunnen worden. Dat geldt daarmee voor elk project dat gebruik maakt van het instrumentarium dat ontwikkeld is voor het PAS (d.w.z. AERIUS).</p>	

38.37	<p>De Notitie Effecten VKA-hoog beschrijft en beoordeelt de effecten van het vka op gebieden en op soorten. Bij deze beoordeling, die een conclusie geeft over de cruciale vraag of een verslechterend of significant verstorend effect bestaat op de soorten waarvoor het Natura 2000 gebied Oostvaardersplassen is aangewezen, wordt ten onrechte een vergelijking gemaakt tussen de beoogde eindsituatie en de huidige situatie waarin de bestaande windturbines reeds aanwezig zijn. Conform de Wnb dient een zelfstandige en actuele toets te worden uitgevoerd van de effecten van het voorziene Windpark . Een simpele vergelijking, stellende dat de eindsituatie beter zal zijn dan de bestaande en dat enkel om die reden geen verslechterend of verstorend effect optreedt, is onvoldoende en in strijd met de Wnb. Deze stelling kan ook inhoudelijk niet worden gevolgd. De negatieve effecten van het Windpark worden immers niet alleen bepaald door de hoeveelheid windturbines, maar bijvoorbeeld ook door de locatiekeuze, de lijnopstellingen, de afstand tussen turbines en het type windturbine, waarbij in het bijzonder de as- en tiphoogte en de diameter van de rotorbladen van belang zijn.</p>	<p>In de passende beoordeling van Bureau Waardenburg is gekeken naar de effecten van het windturbinepark op de instandhoudingsdoelstellingen. In deze passende beoordeling is specifiek getoetst wat de effecten zijn van het windturbinepark Zeewolde op de instandhoudings-doelstellingen. Hetgeen van de zijde van indiener omtrent de inhoud van het ecologisch onderzoek wordt gesteld is derhalve niet juist, aangezien niet is volstaan met een enkele vergelijking tussen de bestaande en nieuwe situatie. In de notitie voorkeursalternatief zijn de resultaten van de passende beoordeling opgenomen. Op basis van deze passende beoordeling kan worden geconcludeerd dat geen aantasting van een Natura 2000-gebied optreedt.</p>	
38.38	<p>De Natuuronderzoeken gaan uit van een gemiddeld aantal van tien vogelslachtoffers per windturbine per jaar. Dit uitgangspunt wijkt significant en onrealistisch af van de cijfers die zijn vastgesteld in slachtofferonderzoeken in bestaande windparken. Volgens de Natuuronderzoeken is in deze eerdere onderzoeken vastgesteld dat jaarlijks twintig vogelslachtoffers per turbine vallen. Volgens de Natuuronderzoeken wijken de kenmerken van het Windpark af van de kenmerken van de onderzochte windparken, in een voor vogels zowel negatieve als positieve zin.</p>	<p>Zie ook de beantwoording van zienswijze 38.39.</p> <p>De onderzoeken zijn op een juiste wijze uitgevoerd. De commissie MER geeft hierover in het toetsadvies aan dat de informatie, met name door de inhoudelijke aanvullingen uit de bijlagen rapporten bij de ontheffingsaanvraag voor de Ff-wet, volledig en juist is. Gedeputeerde staten van de provincie Flevoland concludeert "Uit de toets blijkt dat significante effecten met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Voor sommige soorten treden wellicht nog licht negatieve effecten op. Er kan een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming worden afgegeven." Van de zijde van indiener zijn geen rapportages overleg op basis waarvan getwijfeld moet worden aan de juistheid of bruikbaarheid van de onderzoeken.</p>	
38.39	<p>Het verbaast dan ook dat de Natuuronderzoeken vervolgens, zonder enige onderbouwing stellen dat "op basis van deskundigenoordeel" een lager aantal slachtoffers wordt voorspeld dan de resultaten van eerdere slachtofferonderzoeken laten zien. Hoe men vervolgens tot het getal van tien slachtoffers per turbine per jaar- de helft van het wetenschappelijk vastgestelde aantal - komt, wordt in de Natuuronderzoeken niet onderbouwd. Deze aanname, die als cruciaal onderdeel ten grondslag ligt aan alle Natuuronderzoeken, kent geen grondslag en geen motivering. De verbazing over deze cijfers wordt gecompleteerd door de volgende vaststelling in de Natuuronderzoeken zelf, waarmee de onzekerheid en twijfel over de gehanteerde uitgangspunten door de deskundigen is bevestigd. De conclusie kan dan ook niet anders luiden dan dat de Natuuronderzoeken zijn gebaseerd op onjuiste, althans ondeugdelijk gemotiveerde uitgangspunten.</p>	<p>Zie ook de beantwoording van zienswijzen 26.1 en 38.22.</p> <p>Het aantal vogelslachtoffers dat per turbine valt varieert van een enkel tot enkele tientallen per jaar. Gezien deze variatie is het gebruik van het gemiddelde aantal slachtoffers (20) niet zonder meer de beste proxy voor het aantal vogels dat op een willekeurige locatie zal worden van een aanvaring met een windturbine. Rekening houdend met de genoemde variabelen (configuratie, locatie, vogelrijkdom, etc.) dient per locatie een afweging gemaakt te worden van de kans op aanvaringen. Op basis van een deskundigenoordeel is voor windpark Zeewolde zo bepaald dat jaarlijks gemiddeld een tiental vogels 10 in aanvaring zal komen met ieder van de geplande turbines. Dit deskundigenoordeel is gebaseerd op inzichten in de aantallen en het gebiedsgebruik door vogels ter plaatse. Deze inzichten zijn verkregen op basis van bestaande gegevens en gericht veldonderzoek in het plangebied. Daarnaast is het deskundigenoordeel gebaseerd op een jarenlange ervaring van Bureau Waardenburg met vogels en windturbines in verschillende landschappen verspreid over Nederland.</p>	
38.40	<p>De Wnb-vergunning wordt onder meer verleend vanwege de aantasting van percelen die zijn ingericht als optimaal foerageergebied voor de bruine en blauwe kiekendief. De toelichting stelt aldus (de aantasting van) de kwaliteit van de compensatiegebieden centraal. Hier wordt een onjuiste toets gehanteerd. Voor de verlening van de Wnbvergunning dient te worden beoordeeld en dient vast te staan dat de instandhoudingsdoelstellingen van de soort als zodanig niet in gevaar komen en dat geen verslechterend of significant verstorend effect op de soort als zodanig bestaat.</p>	<p>In de passende beoordeling van Bureau Waardenburg is gekeken of significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Effecten op de kwaliteit van de het leefgebied van de bruine en blauwe kiekendieven kunnen worden uitgesloten als de sloop en verwijdering van de bestaande windturbine in de winterperiode plaats vindt. In de vergunning is dit als voorschrift opgenomen, daarnaast is opgenomen dat de realisatie van de nieuwe windturbines in deze gebieden ook buiten het broedseizoen van kiekendieven plaats moet vinden. Om duidelijk te krijgen welke periode dit exact is, kunnen wij hiervoor de maanden aangeven in de vergunning (1 maart-1 oktober).</p>	

38.41	<p>Voorschrift 17 bepaalt dat de bestaande windturbines in het foerageergebied eerst dienen te worden verwijderd voordat de nieuwe windturbines in dit gebied mogen worden gerealiseerd. Aan dit voorschrift is geen termijn gekoppeld, hetgeen kan betekenen dat het gebied op verspreide momenten en daarmee gedurende een lange periode ernstig kan worden verstoord. Door het ontbreken van deze termijn is mitigatie ten onrechte niet verzekerd en is de Wnb-vergunning verleend in strijd met de Wnb. Bovendien gaan zowel dit voorschrift als de overwegingen in dat verband in de Passende Beoordeling ervan uit dat mitigatie daadwerkelijk aan de orde is omdat de negatieve effecten van de nieuwe windturbines gelijk zijn aan die van de bestaande turbines. Zoals hiervoor uiteengezet (§ 12.6), gaat deze stelling niet op. Voor de effecten van de nieuwe windturbines zijn, ook voor het optimale foerageergebied, niet alleen het aantal windturbines, maar ook bijvoorbeeld locatie, afstand en type windturbine van belang. Niet is uitgesloten dat de nieuwe windturbines aanzienlijk meer negatieve effecten zullen hebben dan de bestaande windturbines.</p>	<p>In voorschrift 14 staat het volgende aangegeven: Op de percelen (perceel Hoekman en De Bruijker) ten zuidoosten van de A6 die zijn ingericht als optimaal foerageergebied voor de kiekendieven worden alle werkzaamheden buiten het broedseizoen van kiekendieven uitgevoerd. Dit betekent dat er geen werkzaamheden plaats mogen vinden tijdens het broedseizoen van kiekendieven. In de vergunning zullen wij deze periode aanscherpen tot 1 maart- 1 oktober.</p>	
38.42	<p>Voorschrift 16 bepaalt dat de vegetatie die wordt aangetast in het optimale foerageergebied na afloop van de werkzaamheden moet worden ingezaaid ten behoeve van de foerageercondities. Dit betreft een compenserende maatregel en geen mitigerende maatregel. De effecten van de aantasting worden hiermee immers niet voorkomen, zij worden mogelijk slechts achteraf beperkt. Daarbij komt dat voor het aanmerken van een maatregel als mitigerende maatregel en het als zodanig betrekken daarvan bij vergunningverlening, op basis van volledige, precieze en definitieve conclusies de zekerheid moet zijn verkregen dat zich geen versturende of verslechterende effecten zullen voordoen. Dat is hier niet het geval. Aangezien aldus van een mitigerende maatregel geen sprake is, is het voorkomen van aantasting van het optimale foerageergebied ten onrechte niet verzekerd en kan de Wnb-vergunning niet worden verleend.</p>	<p>In voorschrift 15 staat het volgende aangegeven: De Infrastructuur voor de aanleg en het onderhoud van de windturbines op de percelen met optimaal foerageergebied voor kiekendieven moet zoveel mogelijk op aangrenzende percelen te worden aangelegd. Hiervan dient in het werkplan (zie voorschrift 7) een kaart te worden opgenomen. Dit voorschrift is opgenomen om de vegetatie op de percelen zo min mogelijk te beïnvloeden. Door na afloop van de werkzaamheden (einde winterseizoen als de kiekendieven nog geen gebruik maken van het gebied) het gebied in te zaaien met een specifiek vegetatiemengsel wordt ervoor gezorgd dat het gebied weer optimaal functioneert als de kiekendieven er gebruik van willen maken. Hierdoor is het een mitigerende maatregel.</p>	
38.43	<p>Voor de watervergunning waarvan het ontwerp tevens ter inzage is gelegd, geldt, onder verwijzing naar het voorgaande, dat, omdat niet kan worden overgegaan tot vaststelling van het RIP voor het Windpark, en het project niet, althans voorlopig niet, zal worden gerealiseerd, er geen reden (meer) is deze ook vast te stellen. Uit het ontwerp-besluit blijkt ten onrechte niet dat in het kader van dit project op de voet van de Kaderrichtlijn Water door het bevoegde gezag is beoordeeld of de gevolgen van (de aanleg en instandhouding van) het Windpark leidt tot achteruitgang van de toestand van het ter plaatse aanwezige oppervlaktelichaam. Directe toetsing in het kader van de vergunningverlening is vereist. Hetgeen in § 3.3.3 van het oRIP ten aanzien van het besluit bodemkwaliteit staat vermeld, is daartoe onvoldoende. Bij achteruitgang - waarvan sprake is als een van de kwaliteits-elementen achteruit gaat, zelfs als dit niet tot een indeling in een lagere klasse leidt - moet de vergunning worden geweigerd.</p>	<p>De aanvraag om een watervergunning is getoetst aan vigerend wet- en regelgeving (waaronder de Keur en de Waterwet). Het inpassingsplan maakt geen onderdeel uit van het toetsingskader. De besluitvorming op de aanvraag om een watervergunning voor het windpark Zeewolde heeft plaatsgevonden op gronden van de waterveiligheid en waterkwantiteit. Voor wat betreft de waterkwaliteitsaspecten is in eerste instantie beoordeeld dat dit project de algemene regels op het gebied van de waterkwaliteit zou volstaan (melding). Dit is ook de reden dat dit aspect niet is meegenomen in voorliggende ontwerpwatervergunning. Later is gebleken dat de algemene regels niet afdoende zijn en ten behoeve van de waterkwaliteitsaspecten voor dit project een watervergunning moet worden verleend. Hiervoor zal een separate procedure voor worden opgestart. Hierover zullen binnenkort dan ook vervolggesprekken plaatsvinden tussen het waterschap en de betrokken partijen.</p>	

38.44	<p>Met het niet kunnen vaststellen van het RIP, ontvalt ook de basis aan de omgevingsvergunning. Van verlening van die vergunning behoort daarom te worden afgezien. Voor zover de omgevingsvergunning strekt tot het verlenen van een vergunning voor werkzaamheden op de Gronden, staat tevens vast dat GEM Spiegelhout daar als eigenaar geen toestemming voor heeft gegeven. Van verlening van de vergunning, die derhalve voor die gronden niet uitvoerbaar is, dient daarom in ieder geval in zoverre te worden afgezien. Voor zowel de windturbines die op de Gronden worden gerealiseerd, als voor die turbines die hun effecten in de vorm van slagschaduw en/of geluid op de Gronden doen gevoelen, geldt dat de oprichting daarvan een onevenredige inbreuk maakt op de rechten van GEM Spiegelhout. Als al zou worden overgegaan tot vaststelling van het RIP en vervolgens op basis van dat plan tot vergunningverlening zou worden overgegaan, zou het gebruikmaken van die vergunning door oprichting van de betreffende turbines onrechtmatig handelen jegens GEM Spiegelhout opleveren. Nu aldus voorzienbaar is dat, wegens het bestaan van evidente privaatrechtelijke belemmeringen, in zoverre geen uitvoering kan worden gegeven aan de omgevingsvergunning, bestaat geen belang bij de verlening van de vergunning.</p>	<p>Zie antwoord op zienswijze 38.31.</p> <p>In paragraaf 7.1 van het inpassingsplan is toegelicht dat Bij ruimtelijke ontwikkelingen kan planschade ontstaan. De Wro voorziet in een regeling voor vergoeding van planschade. Op basis van artikel 6.1 Wro wordt aan degene die in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade leidt of zal leiden als gevolg van het inpassingsplan, tegemoetgekomen, wanneer de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins is verzekerd. Een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade ten gevolge van het inpassingsplan, kan bij de gemeente Zeewolde worden ingediend binnen de periode van 5 jaar na het onherroepelijk worden van het vastgestelde inpassingsplan</p>	
38.45	<p>De te constateren evidente publiekrechtelijke belemmeringen kunnen evenmin worden opgelost met gedoogplichten of onteigening, gelet op het prealabele vereiste van de noodzaak daartoe, aan welk vereiste - na al het voorgaande: subsidiair, namelijk voor het geval het RIP (niettemin) zou worden vastgesteld - op te zijner tijd door GEM Spiegelhout nader aan te voeren gronden niet zal zijn voldaan.</p>	<p>Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de antwoordnota zienswijzen. Voor zover niet via minnelijke weg een grondpositie kan worden verworven, kan met toepassing van de gedoogplicht toch de windturbine worden gerealiseerd. De locatie is daarmee beschikbaar, aangezien op grond van artikel 1 Belemmeringenwet Privaatrecht (BP) een gedoogplicht wordt aangevraagd voor het realiseren en in standhouden van de windturbine met bijhorende werken. Artikel 1 (BP) geeft aan dat eenieder verplicht kan worden een werk van welke het algemeen nut bij wet is erkend te gedogen. In artikel 9g lid 1 Elektriciteitswet is vastgelegd dat: <i>'Een windpark met een capaciteit van ten minste 5 MW wordt voor de toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht aangemerkt als openbaar werk van algemeen nut.'</i> Gezien het voorgaande is geen sprake van evidente privaatrechtelijke belemmeringen.</p>	

c9-OB-0039	39.1	<p>De passende beoordeling (PB) dient zowel als onderbouwing bij het RIP op grond van artikel 2.7, lid 1, Wet natuurbescherming (Wnb) als onderbouwing bij de vergunning op grond van artikel 2.7, lid 2, Wnb. Deze PB voldoet op een aantal punten niet, zodat beide besluiten dienen te worden aangepast. Door bureau Waardenburg is ook bij dit windpark het zogenaamde Flux Collision Model toegepast. Doordat een volledig overzicht van de invoergegevens ontbreekt is niet na te gaan of dit model - dat op zich kan worden toegepast voor een mortaliteitsberekening - tot de juiste voorspelling voor de mortaliteit kan leiden. Daar komt bij dat uit verschillende recente onderzoeken blijkt, dat de voorspelde mortaliteit enorm kan afwijken van de werkelijke mortaliteit. IN de PB en onderliggende stukken is daar te weinig rekening mee gehouden. Dat komt dan in strijd met het voorzorgbeginsel van de Habitatrictlijn. Al te gemakkelijk is in de natuurtoets en de PB er van uitgegaan, dat dit windpark nauwelijks effect heeft op de Natura 2000-gebieden van de Randmeren en het Markermeer. Dat betreft dan vooral de effecten op vogels. Als gevolg daarvan ontbreekt een goede cumulatieve beschouwing van de effecten van het windpark op die gebieden. Alleen al daardoor zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van die gebieden onvoldoende uitgesloten. Daarnaast is de beoordeling van mogelijke significante effecten op deze gebieden en de Oostvaardersplassen grotendeels gebaseerd op de toepassing van het zogenaamde 1% criterium. Uit bijgevoegd onderzoek van Wageningen Environmental Research (WER, voorheen Alterra) blijkt, dat het 1% criterium lang niet in alle gevallen kan worden toegepast. Dat geldt ook voor de beoordeling van de effecten op verschillende vogelsoorten en vleermuizen in de PB. Daarnaast ontbreekt in de PB een correcte samenvoeging van de verschillende soorten effecten (mortaliteit, barrièrewerking en verstoring), de zogenaamde interne cumulatie. Bovenstaand betekent, dat ofwel door beter onderzoek moet blijken dat significante effecten toch kunnen worden uitgesloten ofwel door extra mitigerende maatregelen die effecten beperkt kunnen worden. Lukt een van beide niet, dan zal dit windpark moeten worden onderworpen aan de ADC-toets (zijn er alternatieven, zo niet zijn er dan dwingende redenen van groot openbaar belang en zo ja, kunnen alle negatieve effecten worden gecompenseerd).</p>	<p>In §3.2.2. en bijlage 7 van de Passende Beoordeling wordt de essentie en het gebruik van het Flux Collision Model uitgelegd. Voor zover aanvaringskansen beschikbaar zijn is het Flux Collision Model gebruikt om het aantal slachtoffers onder alle relevante vogelsoorten te berekenen. De parameters en aannames die hierbij gebruikt worden zijn per soortgroep expliciet beschreven in §3.2.2. Hierbij wordt expliciet beschreven welke aanvaringskansen, welke soortspecifieke flux, welke uitwijking en welk aandeel op rotorhoogte zijn gebruikt in de modelberekening.</p> <p>De zienswijze maakt niet duidelijk uit welke recente onderzoeken zou blijken dat de voorspelde mortaliteit enorm kan afwijken van de werkelijke mortaliteit. Wij wijzen erop dat bij de slachtofferberekening met het Flux Collision Model een worst case benadering is gehanteerd en dat de effecten derhalve eerder overschat dan onderschat zijn.</p> <p>In Hoofdstuk 5 van de Passende Beoordeling is voor alle vogelsoorten waarvoor Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied zijn aangewezen beschreven in hoeverre er sprake is van een relatie met het plangebied van Windpark Zeewolde. Onder de vogelsoorten die een relatie hebben met het plangebied van Windpark Zeewolde blijken geen soorten die afkomstig zijn uit de Natura 2000-gebieden Markermeer en/of Randmeren. Een negatief effect op het behalen van de instandhoudingsdoelen van deze gebieden kan daarom met zekerheid uitgesloten worden. Omdat windpark Zeewolde op zichzelf geen effect heeft op het behalen van de instandhoudingsdoelen van deze gebieden is een cumulatiestudie niet aan de orde.</p> <p>Uit jurisprudentie blijkt dat de 1%-mortaliteitsnorm in windpark beoordelingen gebruikt kan worden om een orde grootte van effecten aan te geven waarbij zeker geen significante effecten op zullen treden, omdat de sterfte procentueel zeer laag is ten opzichte van de natuurlijke sterfte.</p> <p>Door na te gaan, uitgaande van een worst case scenario, of een kritische grens wordt overschreden (1%-mortaliteitsnorm) kan zekerheid verkregen worden over het al dan niet optreden van significant negatieve effecten. Ter beoordeling van de omvang van het effect van het aantal aanvaringslachtoffers, is 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte (1%-mortaliteitsnorm) van die soort in het Natura 2000-gebied bij de beoordeling aangehouden als eerste zeef om te zien of significante effecten al dan niet zouden kunnen optreden (Steunpunt Natura 2000, 2010). Indien de voorspelde sterfte niet hoger is dan 1% van de jaarlijkse natuurlijke sterfte van de betrokken populatie, kunnen significant negatieve effecten met zekerheid worden uitgesloten.</p>	
	39.1 vervolg		<p>Volgens het onderzoek van de WER kan de 1%-mortaliteitsnorm niet als veilige norm gebruikt worden voor kwetsbare populaties (oftewel populaties die kleiner zijn dan de doelaantallen of die een dalende trend vertonen). In het desbetreffende rapport wordt voor het eerst de niet eerder beschreven en/of gevalideerde Population Persistence Index (PPI) geïntroduceerd, wat een manier is om de bestendigheid van populaties uit te drukken. Door middel van populatiemodellering kunnen veranderingen in de PPI als gevolg van een verhoogde mortaliteit in beeld worden gebracht. Dit is echter geen praktisch hanteerbare norm of wetenschappelijk verantwoorde grenswaarde die als alternatief voor de 1%-mortaliteitsnorm zou kunnen dienen.</p>	

	39.2	Bij de ter inzage gelegde stukken ontbreekt een ontwerp voor de ontheffing op grond van hoofdstuk 3 van de Wnb noch maakt dit onderdeel uit van de omgevingsvergunning. Het RIP mist voldoende onderbouwing dat een ontheffing verleend kan worden. Dat komt mede door het ontbreken van een beoordeling van de gezamenlijke effecten van projecten op vogel- en vleermuispopulaties in relatie tot de hiervoor al aangegeven gebreken bij de toepassing van het 1 %-criterium.	De Population Persistence Index (PPI) gaat uit van de populatieomvang en van de overleving van de betrokken populatie. De maat PPI is een abstract getal. De verandering in deze maat als gevolg van additionele sterfte levert een relatief getal (Rppi). Dit relatieve getal heeft geen direct verband met de aantallen broedparen of aantallen vogels zoals die in Natura 2000-context van belang zijn. De PPI is een onbruikbare maat voor de effectbepaling van een project op de doelstellingen van een Natura 2000-gebied, en vormt geen beter (wetenschappelijk) alternatief voor het 1%-criterium zoals door de opstellers van het rapport wordt gesuggereerd. Ook bevat de PPI geen aanleiding te twijfelen aan de (wetenschappelijke) toepasbaarheid van het 1%-criterium. Wanneer naast de aantasting van het leefgebied ook de sterfte en/of barrièrewerking voor een soort meer dan verwaarloosbaar is dan zouden deze tezamen van invloed zijn op de draagkracht van het gebied voor betreffende vogelsoorten en daarmee op de populatieomvang. In dat geval zou interne cumulatie aan de orde kunnen zijn. Met inachtneming van de mitigerende maatregelen blijkt dit bij windpark Zeewolde alleen voor de wilde zwaan, kolgans en grauwe gans tijdens de herstructureringsfase in potentie mogelijk. Echter, gezien de overcapaciteit in draagkracht die voor deze soorten beschikbaar is (zie draagkrachtberekeningen §6.2.3 in de Passende Beoordeling) zal de aantasting van leefgebied met zekerheid geen effect hebben op de overleving van deze soorten. Interne cumulatie is daarom niet aan de orde. De effecten van Windpark Zeewolde die na mitigatie resteren (de 'resteffecten'), worden in cumulatie wel met de effecten van andere plannen en projecten in de omgeving van Natura 2000-gebied de Oostvaardersplassen beoordeeld (externe cumulatie). Zie uitspraak ABRS van 1 april 2009 in zaaknr. 200801465/1/R2, uitspraak ABRS van 29 december 2010 in zaaknr. 200908100/1/R1, de uitspraak ABRS van 8 februari 2012 in zaaknr. 201100875/1/R2 en uitspraak ABRS van 4 mei 2016 in zaaknr. 201508490/1/R6.	
c9-OB-0040	40.1	De Ontwikkelgroep wil en kan bijdragen aan de sanerings- en opschalingsplannen voor de gemeente Zeewolde zoals deze tot stand zijn gekomen door de provincie Flevoland en de gemeente Zeewolde in samenwerking met de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu, de gemeente Almere en de Ontwikkelvereniging. Binnen de Ontwikkelgroep zijn agrariërs met grond, agrariërs met windturbines en windenergiebedrijven met bestaande windturbines (Raedthuys en De Wolft) in het plangebied vertegenwoordigd. De Ontwikkelgroep vertegenwoordigt 62 windturbines (28%) van het totaal aantal te saneren windturbines in het plangebied en beschikt over de gronden die nodig zijn voor 5 nieuwe windturbines zoals voorzien in het ontwerp-inpassingsplan. Windpark Zeewolde B.V. kan in ieder geval van 50 windturbines in eigendom van (leden van) de Ontwikkelgroep niet garanderen dat deze turbines gesaneerd worden door contracten met de turbine-eigenaren of aflopende opstalcontracten voorafgaand aan 2027 die niet verlengd zullen worden. Daarnaast is er ook nog een aantal windturbines (niet in eigendom van de Ontwikkelgroep) waarvan Windpark Zeewolde evenmin kan garanderen dat ze gesaneerd worden.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	40.2	In de kern komt het bezwaar van de Ontwikkelgroep erop neer dat de betrokken overheden met het sluiten van de Intentieovereenkomst Windpark Zeewolde ⁸ en de wijze waarop daar vervolgens uitvoering aan is gegeven, ten onrechte de facto aan Windpark Zeewolde B.V. een alleenrecht hebben verleend tot het bouwen en exploiteren van een grootschalig windpark in Zeewolde in een situatie waarin dat niet passend is, omdat: a) een groot aantal windturbines gesaneerd moet worden die op dit moment in eigendom toebehoren aan de Ontwikkelgroep, waarvoor de aanvrager bij zijn aanvraag niet heeft aangetoond dat deze windturbines op de in bijlage 1 bij de regels genoemde einddatum zijn verwijderd; b) voor de bouw en exploitatie van het windpark conform het ontwerp-inpassingsplan gronden benodigd zijn die in eigendom toebehoren aan 5 leden van de Ontwikkelgroep zonder dat de eigendom verworven is of zakelijke rechten gevestigd zijn; en c) de Ontwikkelgroep zelf de exploitatie van ca. 20 windturbines ter hand wil en kan nemen, in alliantie (d.w.z. in de woorden van het Regioplan, in een "samenwerkingsverband" met) met Windpark Zeewolde B.V." geheel conform de planning ¹⁰ en de ruimtelijke inpassing zoals voorzien in het ontwerp-inpassingsplan, en ook passend bij de opschalings- en saneringsoperatie zo-	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	

		als voorzien in het Regioplan.		
40.3	Een van de overwegingen in de Intentieovereenkomst is "dat het overgrote deel van de eigenaren van windmolens, eigenaren en gebruikers van gronden en bewoners van deelgebied zuid lid is van de Ontwikkelvereniging Zeewolde en dat deze leden gezamenlijk de ontwikkeling en exploitatie van een nieuwe generatie windturbines op zich willen nemen." Dat is tot op heden niet de feitelijke situatie. Zoals het er nu naar uitziet, zal voor bijna 25% van de te saneren windturbines een onteigeningsprocedure moeten worden gevolgd en is voor dit aanzienlijke deel van de te saneren windturbines bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor het bouwen van de windturbines niet voldaan aan artikel 5.2 onder a van de planregels.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.		
40.4	Aan de Ontwikkelgroep zijn - zoals bij de betrokken overheidspartijen en bij de initiatiefnemer bekend is - onvoldoende aanknopingspunten geboden voor deelname als lid in de Ontwikkelvereniging c.q. in Windpark Zeewolde B.V. .	Ten aanzien van het participatieproces wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.		
40.5	De discussie in het bemiddelingstraject is niet gestrand vanwege het door de Ontwikkelgroep gewenste recht op eigen exploitatie, maar vanwege het in die constellatie (van een samenwerkingsverband) door Windpark Zeewolde B.V. gerechtvaardigd geachte aandeel van de Ontwikkelgroep daarin. Dat aandeel bleek bij een recht op eigen exploitatie veel beperkter te zijn (maximaal 13 windturbines) dan bij een toetreding tot Windpark Zeewolde B.V. zonder zelfstandige exploitatie (uitgedrukt in opgesteld vermogen ca. 20 windturbines), zonder dat daarvoor enige objectieve rechtvaardiging is aangereikt. Anders gezegd, ofschoon over de mogelijkheid van een zelfstandige exploitatie door de participanten in het bemiddelingstraject binnen de planologische kaders en planning geen verschil van mening bestond - dit was juist het uitgangspunt van het bemiddelingstraject - heeft Windpark Zeewolde B.V. een streep getrokken bij 13 turbines. Dat is veel minder dan overeenkomt met de voor het plangebied geldende opschalingsfactor (zie hierna, onder 2.1.10). Daarbij heeft Windpark Zeewolde B.V. zich niet bekommerd om een onderbouwing laat staan rechtvaardiging daarvoor, hetzij planologisch, hetzij financieel, hetzij qua planning, hetzij anderszins de uitvoerbaarheid van het plan betreffende. De Ontwikkelgroep ziet overigens (nog steeds) voldoende mogelijkheden om in een samenwerkingsverband met Windpark Zeewolde B.V. de verantwoordelijkheid te nemen voor de bouw en exploitatie van 20 nieuwe windturbines met een gemiddelde verdien capaciteit en als onderdeel van het inpassingsplan Windpark Zeewolde met bijbehorende saneringsopgaaf, conform de ruimtelijke inpassing zoals voorzien in het ontwerp-inpassingsplan en conform de daarbij behorende planning. Dit voorstel correspondeert met een opschalingsfactor van 1.21 voor de ontwikkelgroep en een opschalingsfactor voor Windpark Zeewolde B.V. van 1.64. De opschalingsfactor voor het gehele plangebied bedraagt 1.52.13 De Ontwikkelgroep heeft bij dit aanbod - dat ook in het bemidde-	Ten aanzien van het participatieproces wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.		

		<p>lingstraject is gedaan - steeds aangegeven dat zij een reële risicoopslag wil betalen voor de gemaakte kosten in het kader van de ruimtelijke procedure van het windpark en heeft hiervoor een risico-opslag van 100% voorgesteld. Dit alles sluit aan bij de door de Ontwikkelgroep voorgestelde verdelingssystematiek gedurende het bemiddelingsproces, samengevat: "Hanteer dezelfde opschalingsfactor voor het gehele plangebied en zorg dat alle inwoners zonder windturbine in het plangebied op dezelfde wijze kunnen deelnemen als de inwoners met windturbine in het plangebied." De uitkomsten van deze systematiek bevestigen dat het voorstel van de Ontwikkelgroep een reëel voorstel is. Er is naar het oordeel van de ontwikkelgroep objectief beschouwd (d.w.z.: technisch, planologisch en qua planning) geen enkele reden waarom de Ontwikkelgroep niet een met de opschalingsfactor corresponderend aantal turbines kan en mag exploiteren. Zo bezien, is het door Windpark Zeewolde B.V. als maximum geboden aantal van 13 turbines niet reëel.</p>		
	40.6	<p>De Ontwikkelgroep verzoekt de ministers voorafgaand aan de vaststelling van het inpassingsplan met klem de uitvoerbaarheid van het ontwerp-inpassingsplan (en de daarop gebaseerde aanvraag voor de omgevingsvergunning conform artikel 5.2 onder a van het ontwerp-inpassingsplan) nader te toetsen en daarbij gemotiveerd en onderbouwd de vraag te beantwoorden of de uitvoerbaarheid van het ontwerp-inpassingsplan met betrekking tot de randvoorwaardelijke saneringsverplichting voldoende is aangetoond. Windpark Zeewolde B.V. kan in ieder geval voor 50 van de 221 te saneren windturbines niet aantonen dat deze windturbines op de einddatum conform de planregels zijn verwijderd. Hiermee staat de uitvoerbaarheid van het ontwerp-inpassingsplan op losse schroeven. In de plantoelichting wordt hieraan geen enkele aandacht besteed.</p>	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	40.7	<p>In het ontwerp-inpassingsplan wordt in de toelichting (hoofdstuk 7) ingegaan op de economische uitvoerbaarheid. Hierbij wordt geen aandacht besteed aan de kosten van het niet-vrijwillig saneren van (een aanzienlijk deel van) de bestaande windturbines. De Ontwikkelgroep meent dat inzicht moet worden gegeven in deze financiële onderbouwing en dat zonder een dergelijke onderbouwing serieuze twijfel bestaat over de financiële en economische haalbaarheid van het inpassingsplan.</p>	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	40.8	<p>Deze twijfel over de financieel-economische haalbaarheid wordt versterkt door het gegeven dat de saneringsvergoeding die ten behoeve van de realisatie van het windpark Zeewolde door de Windpark Zeewolde B.V. is aangeboden, juist vanwege de economische haalbaarheid, niet (meer) gebaseerd is op een technische levensduur van 30 jaar zoals aanvankelijk beoogd, maar op een technische levensduur van 25 jaar. Een conservatief berekende schadeloosstelling conform de Onteigeningswet voor de 50 turbines van de Ontwikkelgroep (bijlage 5) laat zien dat de onteigeningsvergoeding een veelvoud zou zijn van de saneringsvergoeding die voor zover bekend in de business case van het Windpark Zeewolde tot uitgangspunt is genomen. Het staat daarmee voor de Ontwikkelgroep vast dat een ontwerp-inpassingsplan waarvoor het onteigeningsinstrument op deze schaal moet worden ingezet, economisch niet uitvoerbaar is. Dit is in strijd met artikel 3.6.1, eerste lid onder f van het Besluit ruimtelijke ordening.</p>	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	

	40.9	Naast de 62 bestaande windturbines zijn enkele leden van de Ontwikkelgroep ook eigenaar van vijf percelen waarop een nieuwe windturbine in het ontwerp-inpassingsplan is voorzien. Voor deze locaties bestaat geen overeenstemming tussen de initiatiefnemer en de grondeigenaren.	Ten aanzien van de beschikking over grondposities is in het inpassingsplan toegelicht dat de initiatiefnemer de intentie heeft uitgesproken dat, mocht zij onverhoopt de betreffende grondposities niet tijdig kunnen verwerven, een zogenoemde goedplichtbeschikking op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht zal aanvragen. Deze beschikking kan dan vervolgens door het bevoegd gezag (de minister van IenM) worden verleend. Het ontbreken van deze privaatrechtelijke toestemmingen staat de uitvoering van het inpassingsplan om die redenen niet in de weg.	
	40.10	door de betrokken overheden wordt de facto zonder wettelijke basis een alleenrecht aan een particuliere ontwikkelaar gegeven (en gehandhaafd, zie bijlage 4), terwijl de eigenaren van deze vijf percelen - al dan niet in een samenwerkingsverband met Windpark Zeewolde B.V. - tot zelfrealisatie van hetzelfde (particuliere) initiatief kunnen en wensen over te gaan (zie hoofdstuk 2 hiervoor). Dit klemt te meer omdat de betrokkenheid van de bestaande windturbine-eigenaren en de grondeigenaren in alle onderliggende beleidsdocumenten als randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling wordt beschouwd. Ook om deze reden bestaan serieuze twijfels over de uitvoerbaarheid van het ontwerp-inpassingsplan.	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	40.11	de omgevingsvergunning voor de bouw en exploitatie van het windpark niet worden verleend, nu uit de aanvraag voor de omgevingsvergunning niet blijkt dat wordt voldaan aan artikel 5.2 onder a van de regels van het ontwerp-inpassingsplan. In de aanvraag wordt immers niet aangetoond dat de in bijlage 1 van de regels opgenomen bestaande windturbines op de daarbij vermelde datum zijn verwijderd.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	40.12	Er zijn vier nieuwe windturbines dichtbij zijn woning aan de Schollevaarweg 25 gepland, waarvan 1 windturbine op het perceel van de heer Verschoor, eigenaar van de woning, zelf. Deze windturbines staan op een afstand van circa 350m, 550m, 650m resp. 750m van de woning. Dit brengt naar verwachting een te hoog geluidsniveau met zich mee op deze woning dat met mitigatie niet oplosbaar is, althans uit de ter visie gelegde stukken blijkt niet dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Initiatiefnemer heeft hierover geen afspraken gemaakt met de heer Verschoor. De realisatie van al deze vier windturbines lijkt hiermee niet haalbaar binnen de (financiële) beperkingen van mitigatie.	Met deze indiener heeft de initiatiefnemer sinds de ter inzage legging van de ontwerp besluiten contact gehad om op minnelijke basis tot overeenstemming proberen te komen. Het windturbinepark moet voldoen aan de rechtstreeks geldende normen voor onder meer geluid en slagschaduw uit het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling. Uit het MER blijkt dat dit voor Schollevaarweg 25 het geval is en zal de mitigerende maatregel stilstand van de windturbine worden toegepast zodat er niet te veel slagschaduw plaatsvindt en de mitigerende maatregel geluidsmodus worden toegepast om aan de norm voor geluid te voldoen. Na toepassing van deze maatregelen is geen sprake van normoverschrijding en daarmee ook geen sprake van onaanvaardbare hinder. Er is geen twijfel aan de (financiële) uitvoerbaarheid van het windpark.	
	40.13	Gezien de rol en positie van de Ontwikkelgroep meent zij dan ook dat haar de kans dient te worden gegeven om in een samenwerkingsverband met Windpark Zeewolde B.V. een deel van het windpark te kunnen realiseren en exploiteren dat correspondeert met de gevestigde posities (windturbines en grond) binnen de Ontwikkelgroep, in combinatie met de bijbehorende vereiste sanering, om op deze wijze het ontwerp-inpassingsplan uitvoerbaar te maken. De Ontwikkelgroep heeft hiervoor reële oplossingen (rekening houdend met een belang voor inwoners uit het plangebied zonder huidige windturbine) aangereikt tijdens de gesprekken onder leiding van bemiddelaars. Met vaststelling van het ontwerp-inpassingsplan in de huidige vorm en verlening van de daarop gebaseerde omgevingsvergunning conform het ontwerp-besluit, wordt hier ten onrechte geen rekening mee gehouden en is de (tijdige) uitvoerbaarheid van het gehele sanerings- en opschalingsplan niet aangetoond.	Zoals is verwoord in hoofdstuk 4 en 7 van de plantoelichting zijn de uitkomsten van de bemiddelingspoging tussen de initiatiefnemer en de ontwikkelgroep geen aanleiding geweest om de besluitvormingsprocedure voor dit inpassingsplan stil te leggen of aan te passen. Belangrijkste reden daarvoor is dat de vereniging het overgrote aandeel van de te saneren windturbines heeft gecontracteerd en dat door voortzetting op deze wijze de beleidsdoelen ten aanzien van de sanering en opschaling in 2020 in zicht blijven. De betrokken overheden achtte het voorts onhaalbaar om beide partijen elk een deel van het plan te laten uitvoeren, omdat dit ten koste gaat van de ruimtelijke doelen van het Regioplan en de voortgang van het gebiedsproces en risico's bestonden voor de financiële uitvoerbaarheid vanwege de noodzakelijke saneringsverplichtingen bij de realisatie van nieuwe windturbines. Verder vormt de uitkomst van het bemiddelingsproces op zichzelf geen aspect dat betrokken moet of kan worden in de voorliggende besluitvorming. In aanvulling daarop zijn afspraken gemaakt tussen de betrokken overheden en de initiatiefnemer om de beoogde sanering van de bestaande solitaire windturbines uiterlijk in 2026 zeker te stellen. In tegenstelling tot wat in de zienswijze wordt aangevoerd, is de uitvoerbaarheid van het project als geheel (nieuwbouw en sanering) wel degelijk zeker gesteld.	

c9-OB-0041	41.1	Reclamant vindt het onjuist dat hij als langjarig grondgebruiker in het geheel niet in aanmerking komt voor deelname aan het wind molenproject. Reclamant is van mening dat met realiseren van het Windpark Zeewolde rekening moet worden gehouden met de belangen van de grondgebruikers. In het geval van reclamant heeft hij al bijna twintig jaar grond gepacht/gehuurd.	Met deze indiener is door de initiatiefnemer in het verleden meerdere malen contact geweest. De voorwaarden voor lidmaatschap zijn in een zorgvuldig proces tot stand gekomen. Helaas voldoet de betreffende situatie niet aan de criteria voor lidmaatschap, omdat de indiener niet aannemelijk kunnen maken dat het om langdurige gebruikscontracten gaat. Indien dit wel het geval is verzoekt de initiatiefnemer om blijk van deze langdurige rechtspositie inzichtelijk te maken.	
	41.2	Reclamant constateert dat hij op basis van mededelingen vanuit de vereniging als jaarlijks pachter/huurder nergens voor in aanmerking komt. Reclamant is van mening dat ook pachters die jaarlijks dezelfde percelen pachten/huren in aanmerking moeten komen voor deelname.	Zie de beantwoording op zienswijze 41.1.	
c9-OB-0042	42.1	In de kern hebben cliënten hierin aangegeven dat zij van mening zijn dat het voorontwerp-RIP niet op deze wijze kan worden vastgesteld en niet strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, omdat: (i) ten onrechte de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder de initiatieven van cliënten, niet is betrokken in het voorontwerp-RIP; (ii) de negatieve gevolgen van het Windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht, nu de gebiedsontwikkeling Oosterwold niet is meegenomen in de referentiesituatie; en (ii) in strijd wordt gehandeld met ruimtelijk beleid.het ontwerp-rijksinpassingsplan Windpark Zeewolde van 28 februari 2017 van de ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu (de 'ministers') (het 'ontwerp-RIP'); en de ontwerp-omgevingsvergunning van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeewolde (kenmerk: nr. 16z0013723) de ('ontwerp-omgevingsvergunning'); en de ontwerp-vergunning op grond van de Wet natuurbescherming van 26 januari 2017 van de Gedeputeerde Staten van Flevoland (de 'ontwerpnatuurvergunning'); en de ontwerp-watervergunning van het College van Dijkgraaf Heemraden van het waterschap Zuiderzeeland.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	42.2	Cliënten zijn van mening dat het ontwerp-RIP niet op deze wijze kan worden vastgesteld, omdat: (i) de gevolgen voor de gebiedsontwikkeling Oosterwold en de inpassing daarvan naast het windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht; (ii) de ontwikkelplannen van cliënten ten onrechte buiten de afstemmingsregel vallen; (iii) geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat; (iv) ten onrechte geen aanpassing van de uitruil van rood kavels heeft plaatsgevonden, en; (v) sprake is van strijd met het vigerende ruimtelijk beleid.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	42.3	Kennelijk is in januari 2017 een onderzoek opgeleverd dat onder andere ingaat op de effecten van het windpark Zeewolde op de ontwikkelopgave in Oosterwold. Dit rapport hebben cliënten niet bij de stukken aangetroffen. Graag ontvangen zij daartoe een afschrift van dit rapport, dat al ter inzage had moeten worden gelegd.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen. Het door de indieners genoemde rapport is gebruikt in een bestuurlijk afstemmingsoverleg. Het rapport laat zien dat door het plaatsen van de windturbines langs onder meer de A27 (in plaats van elders in het gebied) er toe leidt dat de diverse hindercontouren (van de windturbines en de snelweg) elkaar deels overlappen. Dit in combinatie met de sanering van bestaande windturbines in het gebied, leidt er per saldo toe dat er meer ruimte voor woningbouw komt in het plangebied Oosterwold (deel Almere en Zeewolde). In hoofdstuk 4, paragraaf 4.4.3, van het inpassingsplan wordt ingegaan op het bestuurlijke afstemmingstraject. De uitkomsten van dit rapport zijn op deze wijze meegenomen in de besluitvorming.	

42.4	<p>Cliënten constateren in ieder geval dat de bestuurders van Oosterwold, de ministers en het Windpark Zeewolde hebben afgesproken te bekijken welke van de geschetste mogelijkheden zij kunnen implementeren zodat de ontwikkeling van Oosterwold alsmede het windpark naast elkaar en zo samenhangend mogelijk vorm kunnen krijgen. Het spreekt voor zich dat cliënten graag betrokken worden bij die aanpassingen en de mogelijkheden daartoe. Cliënten menen dat het volkomen terecht is dat (kennelijk) alsnog onderzoek wordt gedaan door de ministers naar de afstemming tussen de gebiedsontwikkeling Oosterwold (een belang van nationale orde) en de inpassing van het windpark Zeewolde. Cliënten zijn wel van mening dat verdere besluitvorming niet kan plaatsvinden zonder de uitkomsten van dit onderzoek te betrekken.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
42.5	<p>Het ontwerp-RIP maakt het mogelijk dat nabij de percelen van cliënten windturbines gerealiseerd mogen worden met een ashoogte hoger dan 120 meter. De motivering dat dit noodzakelijk is, overtuigt cliënten niet, zoals wordt toegelicht onder 6 van deze zienswijzen.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
42.6	<p>Cliënten vallen buiten de afstemmingsregeling, terwijl zij al zestien jaar grondposities hebben in Oosterwold (zoals ook bekend is bij de overheids-partijen). Er zijn diverse rijks- en gemeentelijke beleidsdocumenten (zie hiervoor) vastgesteld die een nadere invulling geven aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Hieruit volgt dat de gebiedsontwikkeling van Oosterwold een zekere ontwikkeling betreft en dat cliënten daarvan ook mochten uitgaan. Op grond van de afstemmingsregeling wordt jegens cliënten geen aanpassing gemaakt, die de hinder van windmolens beperkt bij woningbouwontwikkeling. Cliënten menen dat deze grens niet juist is getrokken en dat zij - gelet op de voorgeschiedenis - ook hadden moeten kunnen profiteren van de afstemmingsregeling. Hierbij merken cliënten op dat zij sinds geruime tijd met de gemeente Almere in gesprek zijn over de ontwikkelplannen en zij op 1 november 2016 het laatste ontwikkelvoorstel ter toetsing aan de gebiedsregisseur Oosterwold hebben voorgelegd. Tot slot wijzen cliënten erop dat zij verder zijn in de planontwikkeling dan initiatiefnemers die slechts een intentieovereenkomst hebben gesloten met de gemeente en nog geen concrete plannen ter toetsing hebben voorgelegd.</p>	<p>In een gezamenlijke bestuurlijk overleg van betrokken overheden bij het Windpark Zeewolde en de woningbouwontwikkeling Oosterwold is op 10 november 2016 afgesproken dat het Rijk een voorbereidingsbesluit neemt, waarbij zij rekening houdt met de woningbouwontwikkelingen tot dan toe. Vanaf dat moment hebben de gemeenten Almere en Zeewolde en de projectorganisatie Oosterwold aan initiatiefnemers binnen Oosterwold kenbaar kunnen maken dat het Rijk een voorbereidingsbesluit voor het inpassingsplan Windpark Zeewolde zal publiceren. Hierbij wordt geen andere scheiding aangebracht dan een scheiding tussen woningbouwontwikkelingen die plaats gaan vinden (omdat dit middels een intentie- en/of anterieure overeenkomst in een bepaalde mate van zekerheid is vastgesteld) en mogelijke woningbouwontwikkelingen in de toekomst die niet zeker zijn.</p> <p>Voor overige zaken ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
42.7	<p>Op pagina 28 van de Nota Vooroverleg wordt gesteld dat de milieuonderzoeken zijn uitgevoerd naar de omvang van de hinder van de windmolens en dat de uitkomst is dat het woon- en leefklimaat aanvaardbaar wordt geacht, mede omdat de veiligheid is gegarandeerd. Nog los van het feit dat enkel het voldoen aan (wettelijke) milieugrenswaarden niet automatisch maakt dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en dat dit een afzonderlijke vaststelling betreft, geldt dat voor potentiële kopers het woon- en leefklimaat in grote mate wordt bepaald door uitzicht, geluid, (knipper-)licht en slagschaduw. Via internet zijn talloze voorbeelden te vinden van grote weerstand wanneer besloten wordt één of meer windmolens te plaatsen. Dit maakt te ontwikkelen woningen veel minder aantrekkelijk en daar wordt nu ten onrechte geen rekening mee gehouden. Dit klemt te meer nu cliënten zich tegelijkertijd geconfronteerd zien met een star bestemmingsplan Oosterwold.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 en ten aanzien van eventuele planschade naar paragraaf 2.8 van de antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Voorts ten aanzien van hinder door obstakelverlichting het volgende: hinder van obstakelverlichting voor de omgeving zal zoveel mogelijk beperkt moeten worden. Hiertoe is door de initiatiefnemers een verlichtingsplan opgesteld. In het verlichtingsplan is opgenomen dat met het oog op de luchtvaartveiligheid een flitsend obstakellicht alleen noodzakelijk is gedurende de dagperiode. In de schemer- en nachtperiode zal er een rood, vast brandend, obstakellicht branden. Bij helder zicht kan de verlichting gedimd worden. De verlichting is slechts als puntbron zichtbaar en leidt niet tot significante aanlichting van de nachtelijke hemel (skyglow). In overleg met de ILT kan het verlichtingsplan worden aangepast, dit kan alleen leiden tot minder zichtbare obstakelverlichting.</p> <p>Door rekening te houden met de elementen geluid, slagschaduw, externe veiligheid (middels wettelijke normen) en obstakelverlichting (middels een zo minst hinderlijk verlichtingsplan) wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met het woon- en leefklimaat in de omgeving van het windpark. Hierbij geldt tevens dat er sprake is van een toekomstige woningbouwontwikkeling.</p>	

	42.8	<p>Cliënten menen dat met het vaststellen van het RIP tenminste - gelet op de belangen die zijn gemoeid met de woningbouwontwikkeling - erin moet voorzien dat de belangen van cliënten zo min mogelijk worden geschaad. Dit kan door in het RIP het Chw bestemmingsplan aan te passen conform het bijgaande beroepschrift van cliënten (indien en voor zover de Afdeling op dit punt niet tornt aan de beoordelingsvrijheid van gemeenteraad van Almere). Wanneer het (ontwerp)- RIP immers zou voorzien in de mogelijkheid om roodkavels flexibeler uit te ruilen, wordt meer recht gedaan aan de belangen van cliënten, die de gronden destijds hebben aangekocht in de kenbare veronderstelling de in de structuurvisie voorziene woningbouw te realiseren.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	42.9	<p>Zoals reeds is onderbouwd, zal als gevolg van het windpark Zeewolde de gebiedsontwikkeling Oosterwold ernstig worden beperkt en kunnen minder woningen worden gerealiseerd. Dit terwijl Oosterwold op basis van de SVIR en de RRAAM onderdeel uitmaakt van het gewenste nationale ruimtelijke beleid en derhalve kwalificeert als te verwezenlijken nationaal belang. Door deze beperking van de gebiedsontwikkeling Oosterwold wordt eveneens in strijd gehandeld met het beleid van de gemeente Almere en Zeewolde, namelijk met de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold. Cliënten constateren dat in de Nota vooroverleg in het geheel niet wordt ingegaan op dit punt.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	42.10	<p>Uit de toelichting van het inpassingsplan volgt dat de wens bestaat om maximale energieproductie te realiseren binnen het plangebied en dat met kleinere windturbines minder duurzame energie wordt geproduceerd. Niet wordt per windturbine bewezen (c.q. aangetoond) dat met een ashoogte van maximaal 120 meter het vermogen daadwerkelijk ontoereikend is. ontwerp-RIP volgt dat als gevolg van de hogere windturbines, een extra hoeveelheid stroom kan worden geleverd die overeenkomt met 10.000 woningen. Deze extra hoeveelheid stroom is zo gering ten opzichte van het totaal van 280.000 woningen/huishoudens, dat cliënten hierdoor dermate onevenredig benadeeld worden,. Ook om deze reden kan het windpark Zeewolde niet op deze wijze en van deze omvang doorgang vinden.</p>	<p>Zie het antwoord op zienswijze 35.3.</p>	
	42.11	<p>Zoals ook door de Provincie Flevoland, de gemeente Almere en het Bestuurlijk Overleg Oosterwold terecht is opgeworpen, is het de vraag of het windpark met windturbines van 120 meter economisch niet uitvoerbaar is. Daarop is tot op heden geen antwoord gegeven. De documenten die betrekking hebben op de financiële uitvoerbaarheid zijn op 24 januari 2017 op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (de 'Wob') opgevraagd en verstrekt op 19 april jl. Gelet op de verlate besluitvorming, is het voor cliënten niet meer mogelijk geweest om het besluit op het Web-verzoek en de bijbehorende documenten te bestuderen en deugdelijk te betrekken bij deze zienswijze. Cliënten behouden zich het recht voor om, ook na bestudering van deze documenten, een aanvullende zienswijze in te dienen.</p>	<p>Zie het antwoord op zienswijze 35.3.</p>	

	42.12	<p>Cliënten merken op dat zij op basis van de AERIUS-berekeningen niet hebben kunnen vaststellen waar en in welke hoeveelheid de stikstofdepositie zal plaatsvinden. Los van het feit dat op basis van vaste jurisprudentie van de Afdeling het niet is toegestaan om op basis van een vaste getalsmatige grens (zoals de grens van 0,05,18) effecten uit te sluiten voor stikstofdepositie, begrijpen cliënten uit het bovenstaande dat geen melding is gedaan in het kader van de PAS, maar dat wel gebruik wordt gemaakt van de depositieruimte van de PAS. Met andere woorden: de PAS wordt gebruikt om te onderbouwen dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. . Het zal u niet zijn ontgaan dat de Afdeling op dit moment verschillende zaken in behandeling heeft, waarin is aangevoerd dat de PAS in strijd is met de Europese Habitatrichtlijn. In dat kader heeft de Afdeling besloten negen zaken als pilot te behandelen en de overige beroepszaken aan te houden. Het wordt ernstig betwijfeld of de PAS verenigbaar is met het Europees recht, hetgeen naar de mening van cliënten niet het geval is. Bovendien hebben Cliënten begrepen dat de Afdeling voornemens is om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (het 'HvJ EU'). Gelet op het voorgaande zijn cliënten van mening dat verdere besluitvorming ten aanzien van het Windpark Zeewolde aangehouden dient te worden totdat in rechte komt vast te staan dat de PAS verenigbaar is met het Europese recht en daarmee ook het ontwerp-RIP en de ontwerp-natuurvergunning.</p>	<p>Uit de AERIUS berekening komt naar voren dat op geen enkel Natura 2000-gebied dat is opgenomen in het Programma Aanpak Stikstof een stikstofdepositie neerkomt van meer dan 0,05 mol/ha/jaar. Vandaar dat er geen gebieden vermeld worden.</p>	
	42.13	<p>In de ontwerp-watervergunning staat aangegeven dat het belang van de aanvrager bij het verkrijgen van de ontwerp-watervergunning is afgewogen tegen de belangen die door de Waterwet, de Keur Waterschap Zuiderzeeland 2011 (de 'Keur') en het beleid van het waterschap worden beschermd. Voorts is op pagina meermaals opgenomen dat zeer beperkte risico's voor de aanwezige watersystemen worden geconstateerd. Met betrekking tot voornoemde conclusie merken cliënten op dat in de ontwerp-watervergunning een deugdelijke motivering ontbreekt. Het is cliënten om die reden onduidelijk om welke redenen wordt aangenomen dat het windpark Zeewolde zee beperkte risico's voor de aanwezige watersystemen met zich zou brengen. Dit terwijl bij risico's voor de aanwezige watersystemen, de ontwerp-watervergunning had moeten worden geweigerd. De ontwerp-watervergunning is om die reden onzorgvuldig voorbereid, zodat de ontwerp-watervergunning niet op deze wijze kan worden verleend en het ontwerp-RIP dus ook niet op deze wijze kan worden vastgesteld.</p>	<p>Door en namens de initiatiefnemer zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de risico's van de werkzaamheden van de aanleg van de windturbines alsmede na het in exploitatie nemen van de windturbines voor het aanwezige watersysteem. Deze onderzoeken maken onderdeel uit van de watervergunning. In de overwegingen en beoordeling van de watervergunning zijn de conclusies uit de rapporten overgenomen. In de watervergunning zijn voorschriften opgenomen met aanvullende maatregelen voor de vergunninghoud(st)er die ervoor moeten zorgen dat de reeds zeer beperkte geachte risico's nog meer te beperken. Naar het oordeel van het waterschap zijn de onderzoeken -in combinatie met de in de watervergunning opgenomen aanvullende voorschriften- voorzien van voldoende motivatie.</p>	

c9-OB-0043	43.1	<p>In de kern hebben cliënten hierin aangegeven dat zij van mening zijn dat het voorontwerp-RIP niet op deze wijze kan worden vastgesteld en niet strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, omdat: (i) ten onrechte de gebiedsontwikkeling Oosterwold, waaronder de initiatieven van cliënten, niet is betrokken in het voorontwerp-RIP; (ii) de negatieve gevolgen van het Windpark Zeewolde onvoldoende zijn onderzocht, nu de gebiedsontwikkeling Oosterwold niet is meegenomen in de referentiesituatie; en (ii) in strijd wordt gehandeld met ruimtelijk beleid. het ontwerprijksinpassingsplan Windpark Zeewolde van 28 februari 2017 van de ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu (de 'ministers') (het 'ontwerp-RIP'); en de ontwerp-omgevingsvergunning van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeewolde (kenmerk: nr. 16z0013723) de ('ontwerp-omgevingsvergunning'); en de ontwerpvergunning op grond van de Wet natuurbescherming van 26 januari 2017 van de Gedeputeerde Staten van Flevoland (de 'ontwerpnatuurvergunning'); en de ontwerp-watervergunning van het College van Dijkgraaf Heemraden van het waterschap Zuiderzeeland.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	43.2	<p>Kennelijk is in januari 2017 een onderzoek opgeleverd dat onder andere ingaat op de effecten van het windpark Zeewolde op de ontwikkelopgave in Oosterwold. Dit rapport hebben cliënten niet bij de stukken aangetroffen. Graag ontvangen zij daartoe een afschrift van dit rapport, dat al ter inzage had moeten worden gelegd.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Het door de indieners genoemde rapport is gebruikt in een bestuurlijk afstemmingsoverleg. Het rapport laat zien dat door het plaatsen van de windturbines langs onder meer de A27 (in plaats van elders in het gebied) er toe leidt dat de diverse hindercontouren (van de windturbines en de snelweg) elkaar deels overlappen. Dit in combinatie met de sanering van bestaande windturbines in het gebied, leidt er per saldo toe dat er meer ruimte voor woningbouw komt in het plangebied Oosterwold (deel Almere en Zeewolde). In hoofdstuk 4, paragraaf 4.4.3, van het inpassingsplan wordt ingegaan op het bestuurlijke afstemmingstraject. De uitkomsten van dit rapport zijn op deze wijze meegenomen in de besluitvorming.</p>	
	43.3	<p>Cliënten constateren in ieder geval dat de bestuurders van Oosterwold, de ministers en het Windpark Zeewolde hebben afgesproken te bekijken welke van de geschetste mogelijkheden zij kunnen implementeren zodat de ontwikkeling van Oosterwold alsmede het windpark naast elkaar en zo samenhangend mogelijk vorm kunnen krijgen. Het spreekt voor zich dat cliënten graag betrokken worden bij die aanpassingen en de mogelijkheden daartoe. Cliënten menen dat het volkomen terecht is dat (kennelijk) alsnog onderzoek wordt gedaan door de ministers naar de afstemming tussen de gebiedsontwikkeling Oosterwold (een belang van nationale orde) en de inpassing van het windpark Zeewolde. Cliënten zijn wel van mening dat verdere besluitvorming niet kan plaatsvinden zonder de uitkomsten van dit onderzoek te betrekken.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	43.4	<p>Het ontwerp-RIP maakt het mogelijk dat nabij de percelen van cliënten windturbines gerealiseerd mogen worden met een ashoogte hoger dan 120 meter. De motivering dat dit noodzakelijk is, overtuigt cliënten niet, zoals wordt toegelicht onder 6 van deze zienswijzen.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	

43.5	<p>Cliënten vallen buiten de afstemmingsregeling, terwijl zij al zestien jaar grondposities hebben in Oosterwold (zoals ook bekend is bij de overheids-partijen). Er zijn diverse rijks- en gemeentelijke beleidsdocumenten (zie hiervoor) vastgesteld die een nadere invulling geven aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Hieruit volgt dat de gebiedsontwikkeling van Oosterwold een zekere ontwikkeling betreft en dat cliënten daarvan ook mochten uitgaan. Op grond van de afstemmingsregeling wordt jegens cliënten geen aanpassing gemaakt, die de hinder van windmolens beperkt bij woningbouwontwikkeling. Cliënten menen dat deze grens niet juist is getrokken en dat zij - gelet op de voorgeschiedenis - ook hadden moeten kunnen profiteren van de afstemmingsregeling. Hierbij merken cliënten op dat zij sinds geruime tijd met de gemeente Almere in gesprek zijn over de ontwikkelplannen en zij op 1 november 2016 het laatste ontwikkelvoorstel ter toetsing aan de gebiedsregisseur Oosterwold hebben voorgelegd. Tot slot wijzen cliënten erop dat zij verder zijn in de planontwikkeling dan initiatiefnemers die slechts een intentieovereenkomst hebben gesloten met de gemeente en nog geen concrete plannen ter toetsing hebben voorgelegd.</p>	<p>In een gezamenlijke bestuurlijk overleg van betrokken overheden bij het Windpark Zeewolde en de woningbouwontwikkeling Oosterwold is op 10 november 2016 afgesproken dat het Rijk een voorbereidingsbesluit neemt, waarbij zij rekening houdt met de woningbouwontwikkelingen tot dan toe. Vanaf dat moment hebben de gemeenten Almere en Zeewolde en de projectorganisatie Oosterwold aan initiatiefnemers binnen Oosterwold kenbaar kunnen maken dat het Rijk een voorbereidingsbesluit voor het inpassingsplan Windpark Zeewolde zal publiceren. Hierbij wordt geen andere scheiding aangebracht dan een scheiding tussen woningbouwontwikkelingen die plaats gaan vinden (omdat dit middels een intentie- en/of anterieure overeenkomst in een bepaalde mate van zekerheid is vastgesteld) en mogelijke woningbouwontwikkelingen in de toekomst die niet zeker zijn.</p> <p>Voor overige zaken ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
43.6	<p>Op pagina 28 van de Nota Vooroverleg wordt gesteld dat de milieuonderzoeken zijn uitgevoerd naar de omvang van de hinder van de windmolens en dat de uitkomst is dat het woon- en leefklimaat aanvaardbaar wordt geacht, mede omdat de veiligheid is gegarandeerd. Nog los van het feit dat enkel het voldoen aan (wettelijke) milieugrenswaarden niet automatisch maakt dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en dat dit een afzonderlijke vaststelling betreft, geldt dat voor potentiële kopers het woon- en leefklimaat in grote mate wordt bepaald door uitzicht, geluid, (knipper-)licht en slagschaduw. Via internet zijn talloze voorbeelden te vinden van grote weerstand wanneer besloten wordt één of meer windmolens te plaatsen. Dit maakt te ontwikkelen woningen veel minder aantrekkelijk en daar wordt nu ten onrechte geen rekening mee gehouden. Dit klemt te meer nu cliënten zich tegelijkertijd geconfronteerd zien met een star bestemmingsplan Oosterwold.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 en ten aanzien van eventuele planschade naar paragraaf 2.8 van de antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Voorts ten aanzien van hinder door obstakelverlichting het volgende: hinder van obstakelverlichting voor de omgeving zal zoveel mogelijk beperkt moeten worden. Hiertoe is door de initiatiefnemers een verlichtingsplan opgesteld. In het verlichtingsplan is opgenomen dat met het oog op de luchtvaartveiligheid een flitsend obstakellicht alleen noodzakelijk is gedurende de dagperiode. In de schemer- en nachtperiode zal er een rood, vast brandend, obstakellicht branden. Bij helder zicht kan de verlichting gedimd worden. De verlichting is slechts als puntbron zichtbaar en leidt niet tot significante aanlichting van de nachtelijke hemel (skyglow). In overleg met de ILT kan het verlichtingsplan worden aangepast, dit kan alleen leiden tot minder zichtbare obstakelverlichting.</p> <p>Door rekening te houden met de elementen geluid, slagschaduw, externe veiligheid (middels wettelijke normen) en obstakelverlichting (middels een zo minst hinderlijk verlichtingsplan) wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met het woon- en leefklimaat in de omgeving van het windpark. Hierbij geldt tevens dat er sprake is van een toekomstige woningbouwontwikkeling.</p>	
43.7	<p>Cliënten menen dat met het vaststellen van het RIP tenminste - gelet op de belangen die zijn gemoeid met de woningbouwontwikkeling - erin moet worden voorzien dat de belangen van cliënten zo min mogelijk worden geschaad. Dit kan door in het RIP het Chw bestemmingsplan aan te passen conform het bijgaande beroepschrift van cliënten (indien en voor zover de Afdeling op dit punt niet tornt aan de beoordelingsvrijheid van gemeenteraad van Almere). Wanneer het (ontwerp)-RIP immers zou voorzien in de mogelijkheid om roodkavels flexibeler uit te ruilen, wordt meer recht gedaan aan de belangen van cliënten, die de gronden destijds hebben aangekocht in de kenbare veronderstelling de in de structuurvisie voorziene woningbouw te realiseren.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	

	43.8	<p>Zoals reeds is onderbouwd, zal als gevolg van het windpark Zeewolde de gebiedsontwikkeling Oosterwold ernstig worden beperkt en kunnen minder woningen worden gerealiseerd. Dit terwijl Oosterwold op basis van de SVIR en de RRAAM onderdeel uitmaakt van het gewenste nationale ruimtelijke beleid en derhalve kwalificeert als te verwezenlijken nationaal belang. Door deze beperking van de gebiedsontwikkeling Oosterwold wordt eveneens in strijd gehandeld met het beleid van de gemeente Almere en Zeewolde, namelijk met de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold. Cliënten constateren dat in de Nota vooroverleg in het geheel niet wordt ingegaan op dit punt.</p>	<p>Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	43.9	<p>Uit de toelichting van het inpassingsplan volgt dat de wens bestaat om maximale energieproductie te realiseren binnen het plangebied en dat met kleinere windturbines minder duurzame energie wordt geproduceerd. Niet wordt per windturbine bewezen (c.q. aangetoond) dat met een ashoogte van maximaal 120 meter het vermogen daadwerkelijk ontoereikend is. ontwerp-RIP volgt dat als gevolg van de hogere windturbines, een extra hoeveelheid stroom kan worden geleverd die overeenkomt met 10.000 woningen. Deze extra hoeveelheid stroom is zo gering ten opzichte van het totaal van 280.000 woningen/huishoudens, dat cliënten hierdoor dermate onevenredig benadeeld worden,. Ook om deze reden kan het windpark Zeewolde niet op deze wijze en van deze omvang doorgang vinden.</p>	<p>Zie het antwoord op zienswijze 35.3.</p>	
	43.10	<p>Zoals ook door de Provincie Flevoland, de gemeente Almere en het Bestuurlijk Overleg Oosterwold terecht is opgeworpen, is het de vraag of het windpark met windturbines van 120 meter economisch niet uitvoerbaar is. Daarop is tot op heden geen antwoord gegeven. De documenten die betrekking hebben op de financiële uitvoerbaarheid zijn op 24 januari 2017 op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (de 'Wob') opgevraagd en verstrekt op 19 april jl. Gelet op de verlate besluitvorming, is het voor cliënten niet meer mogelijk geweest om het besluit op het Web-verzoek en de bijbehorende documenten te bestuderen en deugdelijk te betrekken bij deze zienswijze. Cliënten behouden zich het recht voor om, ook na bestudering van deze documenten, een aanvullende zienswijze in te dienen.</p>	<p>Zie het antwoord op zienswijze 35.3.</p>	<p>De sanity check is toegevoegd als bijlage bij het inpassingsplan.</p>

	43.11	<p>Cliënten merken op dat zij op basis van de AERIUS-berekeningen niet hebben kunnen vaststellen waar en in welke hoeveelheid de stikstofdepositie zal plaatsvinden. Los van het feit dat op basis van vaste jurisprudentie van de Afdeling het niet is toegestaan om op basis van een vaste getalsmatige grens (zoals de grens van 0,05,18) effecten uit te sluiten voor stikstofdepositie, begrijpen cliënten uit het bovenstaande dat geen melding is gedaan in het kader van de PAS, maar dat wel gebruik wordt gemaakt van de depositieruimte van de PAS. Met andere woorden: de PAS wordt gebruikt om te onderbouwen dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. Het zal u niet zijn ontgaan dat de Afdeling op dit moment verschillende zaken in behandeling heeft, waarin is aangevoerd dat de PAS in strijd is met de Europese Habitatrichtlijn. In dat kader heeft de Afdeling besloten negen zaken als pilot te behandelen en de overige beroepszaken aan te houden. Het wordt ernstig betwijfeld of de PAS verenigbaar is met het Europees recht, hetgeen naar de mening van cliënten niet het geval is. Bovendien hebben Cliënten begrepen dat de Afdeling voornemens is om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (het 'HvJ EU'). Gelet op het voorgaande zijn cliënten van mening dat verdere besluitvorming ten aanzien van het Windpark Zeewolde aangehouden dient te worden totdat in rechte komt vast te staan dat de PAS verenigbaar is met het Europese recht en daarmee ook het ontwerp-RIP en de ontwerp-natuurvergunning.</p>	Zie het antwoord op zienswijze 42.12.	
	43.12	<p>In de ontwerp-watervergunning staat aangegeven dat het belang van de aanvrager bij het verkrijgen van de ontwerp-watervergunning is afgewogen tegen de belangen die door de Waterwet, de Keur Waterschap Zuiderzeeland 2011 (de 'Keur') en het beleid van het waterschap worden beschermd. Voorts is op pagina meermaals opgenomen dat zeer beperkte risico's voor de aanwezige watersystemen worden geconstateerd. Met betrekking tot voornoemde conclusie merken cliënten op dat in de ontwerp-watervergunning een deugdelijke motivering ontbreekt. Het is cliënten om die reden onduidelijk om welke redenen wordt aangenomen dat het windpark Zeewolde zee beperkte risico's voor de aanwezige watersystemen met zich zou brengen. Dit terwijl bij risico's voor de aanwezige watersystemen, de ontwerp-watervergunning had moeten worden geweigerd. De ontwerp-watervergunning is om die reden onzorgvuldig voorbereid, zodat de ontwerp-watervergunning niet op deze wijze kan worden verleend en het ontwerp-RIP dus ook niet op deze wijze kan worden vastgesteld.</p>	<p>Door en namens de initiatiefnemer zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de risico's van de werkzaamheden van de aanleg van de windturbines alsmede na het in exploitatie nemen van de windturbines voor het aanwezige watersysteem. Deze onderzoeken maken onderdeel uit van de watervergunning. In de overwegingen en beoordeling van de watervergunning zijn de conclusies uit de rapporten overgenomen. In de watervergunning zijn voorschriften opgenomen met aanvullende maatregelen voor de vergunninghoud(st)er die ervoor moeten zorgen dat de reeds zeer beperkte geachte risico's nog meer te beperken. Naar het oordeel van het waterschap zijn de onderzoeken -in combinatie met de in de watervergunning opgenomen aanvullende voorschriften- voorzien van voldoende motivatie.</p>	
c9-OB-0044	44.1	<p>Onderwerp van het inpassingsplan is het plaatsen van grote windturbines welke in lijnopstellingen zullen worden geplaatst. Dat kan van wezenlijke invloed op het functioneren van de door BP gebruikte zendapparatuur van het zenderpark in Zeewolde en straalverbindingen in de nabije omgeving. Daarmee staat vast, of is in elk geval niet uit te sluiten, dat het inpassingsplan directe invloed heeft op de dienstverlening van BP en de Nederlandse radio-uitzendingen volgens de door de minister uitgegeven frequentievergunningen. Dat maakt, dat het belang van BP en van de klanten die zij bedient, rechtstreeks bij de besluiten is betrokken, hetgeen BP tot belanghebbende in de zin van artikel 1 :2 lid 1 Awb maakt. Waar het zenderpark Zeewolde betreft gaat het zoals gezegd om de radio-uitzendingen die BP voor GNR verzorgt.</p>	<p>Het ontwerp-inpassingsplan is opgesteld met de informatie van de eigenaar van de middengolfzender Zeewolde -NOVEC- dat zij voornemens is de exploitatie van de middengolfzender in september 2017 te beëindigen en de mast te ontmantelen. Dit heeft NOVEC de minister van EZ ook schriftelijk bevestigd. Gezien het windpark later dan september 2017 gebouwd en in gebruik genomen gaat worden is van verstoring van de zendapparatuur van het middengolfstation geen sprake. Er is geen reden om aan te nemen dat deze informatie van NOVEC inmiddels achterhaald is.</p>	

44.2	<p>Het is - anders dan de minister suggereert - namelijk in het geheel nog niet zeker dat het zenderpark Zeewolde per 1 september 2017 zal worden afgebroken. Novec mag dan mogelijk "geen toekomst meer zien voor het zenderpark" maar op Novec rust op grond van artikel 3.24 T elecommunicatiewet (Tw) echter wel een wettelijke verplichting om te voldoen aan alle redelijke verzoeken van aanbieders van omroepzendernetwerken (zoals BP) tot medegebruik van deze niet dupliceerbare infrastructuur. BP heeft met een verwijzing naar die wettelijke verplichting dan ook een verzoek ingediend bij Novec om het bestaande medegebruik van de zendmast Zeewolde na 1 september 2022 te continueren. Ook jegens BP heeft Novec echter in reactie daarop aangekondigd per 1 september 2018 niet langer medegebruik te willen verlenen, zonder dat verder overigens te motiveren. Volgens BP handelt Novec daarmee in strijd met voornoemde wettelijke verplichting. Daarover is thans een geschilprocedure bij toezichthouder ACM aanhangig zoals bedoeld in artikel 12.2 jo. 3.24 Tw. Hangende die procedure (en een eventueel daarop volgend beroep al dan niet met een voorlopige voorziening) kan het zenderpark niet zomaar door de minister "wegbestemd" worden.</p>	<p>Ik neem kennis van het feit dat er een geschilprocedure bij toezichthouder ACM - zoals bedoeld in artikel 12.2 jo. 3.24 Telecomwet- is gestart. Zolang in deze procedure (en een eventueel daarop volgend beroep) niet onherroepelijk uitspraak wordt gedaan welke NOVEC in het ongelijk stelt op het punt van het stoppen van de exploitatie en de ontmanteling van de middengolf mast in Zeewolde, is er geen reden om het inpassingsplan Windpark Zeewolde niet vast te stellen.</p> <p>Zie tevens het antwoord op zienswijze 44.1.</p>	
44.3	<p>Deze bijzondere positie van Novec kleurt de beantwoording van de vraag of het genoemde verzoek van BP tot medegebruik van het opstelpunt Zeewolde (ook na 1 september 2017) zoals bedoeld in artikel 3.24 Tw redelijk is (en derhalve aan afbraak in de weg staat). De enkele wens van Novec om het terrein te gaan gebruiken voor windmolens is onvoldoende om een redelijk verzoek tot medegebruik af te wijzen. Voor het zenderpark Zeewolde en voor de landelijke hoogvermogen zender van GNR ontbreekt een alternatief zodat dit opstelpunt kwalificeert als een niet dupliceerbare en daarmee essentiële faciliteit. Beëindiging van deze zendlocatie be tekent dan ook per definitie het einde van de uitzendingen van GNR, terwijl GNR daarvoor wel over een zendvergunning beschikt. Dat is ook exact de reden waarom deze locatie en essentiële faciliteit met de splitsing van Nozema in 2005 bij het staatsbedrijf Novec onder is gebracht dat als (publieke) taak heeft gekregen om toegang tot dergelijke infrastructuur mogelijk te maken. De conclusie is dan ook dat de minister ten onrechte in het inpassingsplan geen rekening houdt met het bestaande middengolfstation Zeewolde waarvan geenszins vaststaat dat dit zendstation per 1 september 2017 zal kunnen worden afgebroken. Plaatsing van windmolens binnen een straal van 3 kilometer van de zendmastlocatie zal grote nadelige gevolgen hebben voor het functioneren van de zendapparatuur in het zenderpark. Daarmee is ten onrechte geen rekening gehouden.</p>	<p>Zie het antwoord op zienswijze 44.1.</p>	
44.4	<p>De plaatsing van windmolens kan tevens nadelige effecten hebben voor straalverbindingen in de nabije omgeving. Uit paragraaf 5.10 van het Inpassingsplan blijkt dat de minister erkent dat het plaatsen van windturbines in of nabij een straalpad kan leiden tot storing van het signaal en daar onderzoek naar heeft gedaan. De minister concludeert op basis van dat onderzoek dat er maar twee operators zijn (Vodafone en Tele2) wiens straalpaden hinder zouden kunnen ondervinden van windturbines maar dat deze operators hebben aangegeven dat dit waarschijnlijk het geval zal zijn. Dat onderzoek is echter onvolledig. De minister heeft klaarblijkelijk namelijk geen onderzoek gedaan naar een straalverbinding van BP die door het deelgebied west loopt en gehinderd zal worden door geplande windturbines. Het gaat om een door BP sinds augustus 2015 gebruikte 6 GHz straalverbinding tussen Lelystad en Zwolle. Die kan worden gestoord door 2-3 windturbines in de blauwe cirkel op het plaatje in de zienswijze.</p>	<p>In de MER heeft staalpadenonderzoek plaatsgevonden en de uitkomsten hiervan zijn beoordeeld in het inpassingsplan. Zie hiervoor hoofdstuk 15.9 van de MER en hoofdstuk 5.10 van het inpassingsplan.</p> <p>Er is geen onderzoek gedaan naar de 6 GHz straalverbinding tussen Lelystad en Zwolle omdat deze straalverbinding -en de getoonde cirkel in de zienswijze van de indiener- geen betrekking hebben op het plangebied van het inpassingsplan windpark Zeewolde.</p>	

	44.5	<p>Een tweede punt waar onvoldoende onderzoek naar is gedaan betreft de aantasting dekking en bereik frequenties voor de omroep. Inherent aan de plaatsing van windmolens is dat in de nabijheid van windmolens verstoring van oproepsignalen (analoog en digitaal) kan optreden. Met klem wordt vermeld, dat het hierbij niet alleen gaat om aantasting van de dekking van de zenders die in het zenderpark Zeewolde in bedrijf zijn, maar zeker ook om frequenties die op andere locaties elders in Nederland in bedrijf zijn. De windmolens vormen immers een kordon van staal, dat een blokkade opwerpt voor de spreiding van radiogolven. Dat veroorzaakt schaduwwerking en een blokkade in de ontvangst van radiosignalen van elders. Omgekeerd werken de windmolens ook als blokkerend kordon voor de signalen die vanaf het zenderpark in Zeewolde naar andere gebieden worden uitgezonden. Aldus wordt een deel van het beoogde dekkingsgebied aangetast, en treedt een (mogelijk ernstige) mate van degradatie op voor de signalen van de genoemde zendtorens. Dat staat in direct verband met de hoogte van de beoogde windmolens en de breedte van de rotorbladen.</p>	Zie het antwoord op zienswijze 44.1.	
	44.6	<p>Uit de het ontwerpbesluit volgt dat naar deze mogelijke effecten ten onrechte geen enkel onderzoek is gedaan. Dat is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel conform artikel 3:2 Awb. BP is dan ook van mening, dat er nader onderzoek moet worden gedaan naar de negatieve effecten die de voorgenomen plaatsing van de windturbines zal veroorzaken op de verspreiding en ontvangst van radiosignalen. Daarbij dient BP als betrokken zenderoperator vanaf de eerste stap betrokken te worden; BP (en haar klanten) kunnen immers bij uitstek beoordelen of aantasting van dekking, bereik en toename van storingen bedrijfseconomisch aanvaardbaar of niet-aanvaardbaar zijn en welke materiële betekenis dit heeft voor de frequentierechten van de omroepen en het kunnen bereiken van de luisteraars, de invloed op de bestaande contracten tussen ons bedrijf en haar klanten en de daarin opgenomen prestatieverplichtingen alsmede de uitoefening van de bij wet toegekende calamiteitenfuncties voor betrokken omroepen. In alle gevallen - dus ongeacht de uitkomst van de vervolgstappen en te plegen onderzoeken - zullen er garanties moeten worden geboden aan zowel BP als haar klanten, dat door de plaatsing van beoogde windturbines geen sprake zal zijn van degradatie van straalverbindingen, afname of degradatie van dekking en bereik en zal een voorziening getroffen moeten worden voor de toegenomen storingen op en door de radiogolven. Daarnaast zullen garanties geboden moeten worden door de beoogde vergunninghouders omtrent de Immunititeit van hun installaties tegen hogere veldsterktes, afkomstig van het zenderpark in Zeewolde.</p>	Zie het antwoord op zienswijze 44.1.	
c9-OB-0045	45.1	<p>belanghebbende Almeerse bewoners zijn niet actief geïnformeerd over de plannen en de gevolgen hiervan voor hun leefomgeving én zijn niet actief meegenomen in het beslissingsproces. In het RIP voorwoord "Ontwerpbesluit tot vaststelling van het inpassingsplan" worden bij de passage "overleg gepleegd als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Bro" de grote groep belanghebbende Almeerse bewoners noch de BAH vermeld. Pas eind 2015 is de BAH door een bericht in de lokale krant achter de plannen gekomen en zijn wij zelf bij de Ontwikkelvereniging Zeewolde om uitleg gaan vragen. Toen werd duidelijk dat de plannen al grotendeels vastlagen.</p>	<p>In de totstandkoming van het inpassingsplan zijn op verschillende momenten mogelijkheden voor inspraak van eenieder georganiseerd. Ten aanzien van het verloop van de inspraak- en zienswijzeprocedure wordt verwezen naar paragraaf 1.2 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	

45.2	<p>de veiligheid van het woongebied met betrekking tot de luchtvaart op vliegveld Lelystad wordt niet goed meegenomen. De A27 staat loodrecht op het verlengde van de start- en landingsbaan van vliegveld Lelystad. Vanaf Lelystad vertrekkende vliegtuigen in ZW richting draaien snel weg voor ze de A27 naderen. Volgens de MER Lelystad Airport 2014 draaien op Lelystad aanvliegende vliegtuigen van ZW naar NO net vóór de A27 op een hoogte van 1500-1700 ft (460-520m) boven oostelijk Oosterwold - dus binnen de Outer Horizontal Surface contour van 146,3m. Bij genoemde bewegingen dient rekening gehouden te worden met het vliegverkeer naar Schiphol, wat in theorie vaste paden volgt maar in de praktijk sterke variaties heeft. Allereerst valt op dat op RI P figuren 2. 7 en 2.8-links deze contour grenst tot aan de A2 7, op RI P figuren 2.8-rechts en 2.9 is deze precies voldoende van de A27 af getekend zodat er windturbines geplaatst kunnen worden zonder hoogtebeperking. Deze verschuiving wordt niet verklaard, maar de verplaatsing maakt wel de 220m hoge windturbines mogelijk?!. Als tweede worden de geplande 220m hoge windturbines nét buiten de 146,3m hoogtecontour geplaatst. Op Lelystad aanvliegende vliegtuigen kunnen dus zeer dicht bij de 220m hoge windturbines langs de A27 komen. Bij draaiende bewegingen is de hoogte niet altijd constant. Verder dienen de vliegtuigen ook nog eens rekening te houden met het in de praktijk sterk variërende vlieggedrag van vliegverkeer naar Schiphol. Bij een vliegincident door een noodgeval of zeer slechte weersomstandigheden kan een vliegtuig door de beperkte ruimte dus in aanraking komen met een windturbine en daarna in één van de woonwijken neerstorten. Met het grote aantal verwachte vliegbewegingen met grotere vliegtuigen op vliegveld Lelystad is deze kans redelijk aannemelijk.</p>	<p>Vanuit de bevoegde instanties is zorgvuldig beoordeeld, aan de hand van de uitgevoerde technische studies, of de veiligheid geborgd is. Er is een positief besluit genomen en een verklaring van geen bezwaar opgesteld. Deze verklaring was nog niet beschikbaar bij de ter inzagelegging van de ontwerpbesluiten. Bij de vaststelling van het inpassingsplan is deze verklaring wel toegevoegd.</p>	
45.3	<p>de benodigde hoogte van 220m is niet onderbouwd en wettelijk (op zijn minst) dubieus De langs de A27 geplande windturbines worden als economisch noodzakelijk omschreven evenals benodigd vanuit binnenplanse compensatie. Het is onduidelijk welke alternatieven er zijn bekeken, zoals bijvoorbeeld meer windturbines met ashoogte 120m of de keuze om alleen de 276 MW te plaatsen die extra benodigd is op het huidige aanwezige vermogen om te voldoen aan de doelstelling. Als dit laatste alternatief wordt gekozen kan de strook langs de A27 mogelijk worden ontzien en kunnen de 93 bestaande windturbines in een latere fase worden vervangen waarbij door voortschrijdende techniek het energetisch rendement hoger zal zijn. Ook is niet duidelijk of de uiteindelijke keuze gebaseerd is op maximaal energetisch rendement en daardoor maximale beperking van de CO2 uitstoot - de uiteindelijke reden voor het gebruik van windenergie. Verder is er nog steeds onduidelijkheid of de windturbines langs de A27 wel 220m hoog mogen worden of dat deze in hoogte beperkt worden. Het ministerie van I&M zou hier in de zomer van 2016 een beslissing over nemen. Deze beslissing is daarna verzet naar midden december 2016, nu in april 2017 is er nog geen beslissing over genomen. Op RIP pagina 46 wordt vermeld dat uit de Wlv en het Luchthavenbesluit Lelystad volgt dat niet kan worden afgeweken van in het luchthavenbesluit vermelde hoogtebeperkingen. Op meerdere plaatsen in het RIP wordt echter vermeld dat het bevoegd gezag een vvgb zal verstrekken: op pagina 46 is dat "mogelijk", op pagina 47 "voornemens" en op pagina 58 zelfs "afgegeven". Het is vreemd dat de verstrekking van de vvgb in de RIP qua status steeds verandert. Daarnaast is het verbijstend dat er van een in 2015 volgens een rechtmatige bestuurlijke procedure opgesteld officieel Luchthavenbesluit zou worden afgeweken omdat het niet overeenstemt met een later opgesteld Inpassingsplan. Vanuit behoorlijk bestuur gezien zou het Inpassingsplan aangepast moeten worden.</p>	<p>Ten aanzien van de A27, waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en Oosterwold wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p> <p>Zie tevens de beantwoording van zienswijze 35.3.</p>	<p>De sanity check is toegevoegd als bijlage bij het inpassingsplan.</p>

	45.4	<p>een vaste dubbeldraai termijn van 5 jaar is onlogisch In RIP 3.5.2 wordt gesteld dat de dubbeldraai termijn 5 jaar is, bepaald "op basis van de door de particuliere eigenaren van solitaire windturbines aangeleverde bedrijfsgegevens". De bouwperiode bedraagt ten hoogste 2 jaar, dus de herstructureringsstermijn is ten hoogste 7 jaar. Volgens RIP 4.2 dient het Windpark Zeewolde in 2020 operationeel te zijn om bij te dragen aan de realisatie van 6000 MW operationeel windvermogen. Gezien het nu april 2017 is, is het goed mogelijk is dat het totale project niet in 2020 opgeleverd wordt. Als het uitgangspunt is dat de herstructureringsstermijn ten hoogste 7 jaar is, dan kan het bij vertraging gebeuren dat voor sommige eigenaren de dubbeldraai termijn minder dan 5 jaar wordt. Dit is gezien de afschrijving van de windturbine naarmate deze ouder wordt ook logisch. Het is dus onlogisch om de dubbeldraai termijn standaard op 5 jaar te zetten.</p>	<p>De lengte van de dubbeldraaiperiode is bepaald mede aan de hand van de economische noodzaak ervan. De beoordeling heeft plaatsgevonden door een onafhankelijke adviseur op basis de van business case van de initiatiefnemers. De initiatiefnemers hebben hierin zelf het risico opgenomen dat de dubbeldraaiperiode onverhoopt korter kan worden 5 jaar.</p>	
	45.5	<p>het RIP bevat rechtsongelijkheid Als eerste is er binnen ontwikkelgebied Oosterwold een duidelijke scheiding aangelegd tussen bouwovereenkomsten voor 10 november 2016 en die na deze datum. Indien bewoners van een bouwobject met anterieure overeenkomst voor 10 november 2016 slagschaduw boven de norm ervaren wordt de betreffende windturbine stilgezet, zij zijn echter vrij in de keuze van de opzet van hun bouwobject. Indien bewoners van een bouwobject met anterieure overeenkomst na 10 november 2016 slagschaduw boven de norm kunnen ervaren is het bouwobject niet toegestaan of zijn zij gebonden aan beperkingen in de keuze van de opzet van hun bouwobject indien zij geen hinder van slagschaduw willen ervaren. Bewoners met een anterieure overeenkomst voor 10 november 2016 kunnen dus de molens stil laten zetten, bewoners met een anterieure overeenkomst na 10 november 2016 kunnen dit niet.</p>	<p>In een gezamenlijke bestuurlijk overleg van betrokken overheden bij het Windpark Zeewolde en de woningbouwontwikkeling Oosterwold is op 10 november 2016 afgesproken dat het Rijk een voorbereidingsbesluit neemt, waarbij zij rekening houdt met de woningbouwontwikkelingen tot dan toe. Vanaf dat moment hebben de gemeenten Almere en Zeewolde en de projectorganisatie Oosterwold aan initiatiefnemers binnen Oosterwold kenbaar kunnen maken dat het Rijk een voorbereidingsbesluit voor het inpassingsplan Windpark Zeewolde zal publiceren. Hierbij wordt geen andere scheiding aangebracht dan een scheiding tussen woningbouwontwikkelingen die plaats gaan vinden (omdat dit middels een intentie- en/of anterieure overeenkomst in een bepaalde mate van zekerheid is vastgesteld) en mogelijke woningbouwontwikkelingen in de toekomst die niet zeker zijn.</p> <p>Voor overige zaken ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	45.6	<p>Als tweede wordt op RIP pagina 25 aangegeven dat "de uiteindelijke keuze voor welk windturbintype gebouwd gaat worden pas wordt bepaald als het proces van vergunningverlening is afgerond" - er wordt alleen een bandbreedte aangegeven. Dit is teveel vrijheid en mag niet toegestaan worden. Geen enkele gemeentelijke of rijksinstantie zal een vergunning afgeven voor een niet volledig gespecificeerde aanvraag, wat hier blijkbaar wel wordt verwacht. Er dient bij de vergunningsverlening duidelijkheid te zijn over de specifieke windturbine en de gevolgen van deze keuze. Als de tiphoogte bij vergunningverlening niet vast staat wordt automatisch niet voldaan aan Regioplan amendement B-5 om "correct onderzoek te laten verrichten naar de mate waarin geluidsoverlast, verlichtingsoverlast, resonantie en trillingen verschillen t.o.v. een windmolen met een tiphoogte van 145m".</p>	<p>Daar waar dat mogelijk is gebleken, wordt, binnen de bandbreedte die in het MER is onderzocht, die flexibiliteit in dit inpassingsplan geboden. Voor de benodigde flexibiliteit zijn de onderzoeken in het MER 'worst-case' (oftewel, een benadering vanuit het ergste geval) uitgevoerd. Gezien het onderzoek en de flexibiliteit die het inpassingsplan biedt, is het mogelijk om vergunningen te verlenen waarbij de aanvraag zich binnen deze bandbreedte dient te bevinden. Op enkele plaatsen in het plangebied, bleek het vanuit randvoorwaarden vanuit het ruimtelijke beleid of het oogpunt van beeldkwaliteit, de uitkomsten uit het MER dan wel specifiek sectorale onderzoek (zie hoofdstukken 4 en 5) noodzakelijk om de nieuwe bestemmingen voor het windpark meer in detail vast te leggen. Daar waar dat nodig is gebleken, is de planregeling minder globaal van aard gemaakt.</p>	
	45.7	<p>Vanuit onderzoek naar gerealiseerde windturbines komen de volgende zorgen naar voren: Laagfrequent geluid (LFG) - er zijn reeds omwonenden in diverse delen van Nederland (en daarbuiten) die last ervaren van laagfrequent geluid en trillingen van windturbines in de nabijheid van hun woning. Dit heeft bijvoorbeeld in Houten geleid tot toegekende planschade van 44.000 euro per huishouden en het op gezette tijden stilzetten van de windturbines. Hoewel er (nog) geen officiële normen zijn voor LFG kan het in de praktijk wel leiden tot resultaten die de haalbaarheid van de plannen ondermijnen.</p>	<p>In de geluidnormen zijn piekgeluiden en laagfrequent geluid (LFG) verdisconteerd. Het verdisconteren van soorten geluiden in de norm wil zeggen dat op de gevel van de woning het totaal van geluid, inclusief piekgeluiden, hoge en lage tonen en LFG, hoorbaar mag zijn tot 47 dB Lden resp. 41 dB Lnight. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft dit in haar brief aan de Tweede Kamer van 31 maart 2014 bevestigd (te vinden op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2014/04/01/laagfrequent-geluid-van-windturbines). Uitgebreid literatuuronderzoek van LBP Sight, in opdracht van RVO wijst uit dat laagfrequent geluid is meegenomen in het geluidsspectrum dat in Nederland standaard wordt onderzocht. De Nederlandse geluidnormen geven voorts een mate van bescherming tegen LFG die vergelijkbaar is met buitenlandse (Deense en Duitse) normen. De bevindingen uit de brief van de Staatssecretaris zijn nogmaals bevestigd door de ABRvS in haar uitspraak van 4 mei 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1228).</p>	

	45.8	Ook slagschaduw kan door verplichte stilstand de haalbaarheid van plannen ondermijnen. Hoewel hier wel normen voor zijn en er in RIP 5.3 onderzoek is uitgevoerd en op RIP pagina 111/112 via een beslisboom wordt geprobeerd de overlast te beperken, is elke vorm van slagschaduw hinderlijk. Bestaande woningen kunnen niet worden ontzien en leiden zeker tot stilstand momenten.	Het windturbinepark moet altijd moet voldoen aan de rechtstreeks geldende normen voor slagschaduw uit het Activiteitenbesluit en de onderliggende Activiteitenregeling. Dat aan deze normen kan worden voldaan is onderzocht, aangetoond en betrokken in de besluitvorming (met een stilstandvoorziening voor slagschaduw). Bij een eventuele overschrijding van de normen is handhaving mogelijk, zodat geen sprake zal zijn van een onaanvaardbare situatie.	
	45.9	Vanwege de grote hoogte zijn de windturbines vanuit de wijde omtrek op grote afstand te zien, waarbij in de nacht de obstakelverlichting zowel constant als knipperend dient te zijn en tot lichthinder leidt. In paragraaf 5.12.1 van de toelichting van het inpassingsplan wordt vermeld dat initiatiefnemers streven naar een zo minimaal mogelijke uitvoering van obstakelverlichting, maar in paragraaf 5.12.2 geeft duidelijk aan dat voor windturbines met tiphoogtes hoger dan 150m dienen te zijn voorzien van obstakelverlichting. De windturbines langs de A27 zijn door hun tiphoogte van 220m dus verplicht voorzien van obstakelverlichting en creëren dus lichthinder in de wijde omtrek.	Zie het antwoord bij vraag 2.2. en 11.2/20.3 voor de obstakelverlichting.	
	45.10	Waardevermindering van woningen - de plannen van de windturbines hebben al potentiële kopers voor de woonkern Oosterwold afgeschrikt, op het moment dat de windturbines er echt staan is het mogelijk dat bestaande woningen in waarde verminderen. Voor de bewoners in de Prieelvogelweg en Paradijsvogelweg die in het slagschaduwgebied vallen is de woning mogelijk onverkooptbaar.	Ten aanzien van planschade wordt verwezen naar paragraaf 2.8 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	45.11	Onze wens is geen windturbines te plaatsen langs de A27 en deze te verschuiven naar een alternatieve locatie, om het woongenot van de bestaande bewoners en dat van de vele toekomstige bewoners van ontwikkelend Almere niet te beperken. We hebben het hier over een kleine aanpassing- maar 8,5km van de totale 135km!	Ten aanzien van de A27, waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en Oosterwold wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.	
c9-OB-0047	47.1	Zienswijzen: De economische haalbaarheid van (de uitvoering) van het Rijksinpassingsplan is onvoldoende getoetst, althans is niet voldoende inhoudelijk beoordeeld, althans de initiatiefnemer is niet in staat en bereid kostenverhaal te bieden door nakoming van de verplichtingen uit de gesloten anterieure overeenkomst. Inmiddels is opgericht Windpark Zeewolde BV, deze moet planschade en onteigeningsvergoedingen voor de te saneren windturbines vergoeden. Het is dus niet initiatiefnemer, die de kosten voor haar rekening neemt, het is een derde partij, te weten Windpark Zeewolde BV, een commerciële marktpartij met thans onvoldoende eigen financiële middelen. Er is dus geen sprake van al aanwezige voldoende funding, laat staan dat er enige garantie is dat in 2024-2026 betaald zal kunnen worden. Dit betekent een zeer aanzienlijk financieel risico voor de gemeente Zeewolde, want de exploitatie van de te stichten windturbines en de SDE subsidie zijn onvoldoende voor Windpark Zeewolde BV om de planschade en onteigeningsvergoedingen te kunnen betalen. De gemeente Zeewolde zal bij uitvoering van dit Rijksinpassingsplan het risico lopen om te moeten onteigenen en gehouden te zijn ex artikel 40 OW de schade voor de onteigenden te vergoeden. Het uitgangspunt dat de windturbines in 2026 aan het einde van hun technische levensduur zullen zijn is in zijn algemeenheid onjuist. Vooral de Vestas V66 1,75 MW (van belanghebbende) zijn bij normaal goed onderhoud van onder meer de tandwielkasten niet aan een maximale technische en economische levensduur gebonden.	Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.	

47.2	<p>De regeling tot terzijde stellen van overgangsrecht in artikel 13.3 is in strijd met het recht, althans is onredelijk bezwarend voor belanghebbende. Het wegbestemmen en uitsluiten van gebruiksrecht van windturbines van 1,75 MW is in strijd met de in het plan beoogde doelstelling om 6000MW aan windenergie op land gebaseerde productie-eenheden te realiseren. Uit de gehanteerde doelomschrijving blijkt dat nut en noodzaak voor het wegbestemmen en uit gebruik nemen van de windturbines aan de Futenweg ontbreekt. Immers de molens zijn immer positief bestemd geweest dus in overeenstemming geweest met een behoorlijke ruimtelijke ordening. Er kan dus geen sprake zijn van een gewenste ruimtelijke ontwikkeling, zoals in het plan is opgenomen. Ook een bijdrage aan de doelstelling die ten grondslag ligt aan het Rijksinpassingsplan wordt niet voldaan, immer het laten staan en refurbishen van deze molens tot 2 MW molens is binnen de bestaande bouwvorm en contouren mogelijk. Er wordt dus bestaande capaciteit geamoveerd in plaats van capaciteit vermeerderd. Nut en noodzaak tot het vaststellen van dit Ontwerp ontbreekt, althans wordt niet, althans onvoldoende onderbouwd.</p>	<p>Ten aanzien van nut en noodzaak wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
47.3	<p>Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing op het kartelverbod in het kader van de mededingingswetgeving. Het de facto wegsaneren van bestaande ondernemers (belanghebbenden) en deze te verplichten zaken te doen met Windpark Zeewolde BV op straffe van een beoogde (koude) sanering is in strijd met artikel 6 van de Mededingingswet. Het Rijksinpassingsplan is op initiatief van de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde, deze vereniging heeft een commerciële doelstelling, althans de met haar verbonden Windpark Zeewolde BV heeft een commerciële doelstelling. Er is sprake van een kartel, dat tot doel heeft bestaande exploitanten uit de markt te stoten. Commerciële partijen hebben met enige eigenaren overeenkomsten gesloten waardoor deze als front-runner fungeren voor deze derden. Er is geen reden dat belanghebbende niet in staat mag worden gesteld de bestaande twee windturbines aan de Futenweg, met grond en infrastructuur te exploiteren. Ook belanghebbende draagt immers bij met tweemaal 1,75 MW aan de beoogde doelstelling van 6000MW op land.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de verdeling van schaarse rechten wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 38.24.</p>	
47.4	<p>Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing aan de aanbestedingsregels. Er is sprake van verplichte aanbesteding nu het verwezenlijken van een Rijksdoelstelling betreft. Het doen uitvoeren van ogenschijnlijk de eigenaren in het gebied doet daaraan niet af. Het huidige Rijksinpassingsplan in combinatie met de op 5 december aangevraagde omgevingsvergunning leidt ertoe dat Windpark Zeewolde BV de enige marktpartij is, die het project zal kunnen verwezenlijken, zij is niet op één lijn te stellen met de initiatiefnemer. Dit is niet alleen schending van het mededingingsrecht, doch ook van de aanbestedingsregels. Belanghebbende wordt onevenredig zwaar in haar belang getroffen.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de verdeling van schaarse rechten wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 38.24.</p>	

	47.5	<p>Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toets op staatssteun er heeft geen melding plaatsgehad. De markt voor (groene)elektriciteit is grensoverschrijdend. Het onderhavige plan heeft tot gevolg dat de belanghebbende ondernemers wordt belet hun stroom te leveren aan (buitenlandse) stroomafnemers. Aldus wordt met staatssteun het aanbod van groene stroom beperkt, worden prijzen opgedreven en producent Windpark Zeewolde BV onrechtmatig gesteund. Belanghebbenden leveren stroom die duurzaam is opgewekt, het langer laten produceren van bestaande 1,75 MW turbines komt de milieudoelstellingen ten goede en komt door vergroting van aanbod de prijsvorming voor de consument ten goede. Er is geen reden met SDE subsidie de sanering van bestaande windturbines af te dwingen, althans te financieren en aldus aanbod van goedkope groene stroom te beperken althans Windpark Zeewolde BV te steunen.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van staatssteun: voorop staat dat de windturbines al met het bestemmingsplan Buitengebied geen positieve bestemming hebben gekregen en in zoverre ook thans geen positief bestemde rechten hebben. Verder wordt met het voorliggende inpassingsplan enkel een planologisch regime mogelijk gemaakt voor de realisatie van nieuwe windturbines onder gelijktijdige oplegging van een saneringsverplichting. Eenieder kan uitvoering geven aan dit plan onder de ruimtelijk gestelde voorwaarden, welke voorwaarden nader zijn toegelicht in de plantoelichting. Zoals ook daar nader toegelicht, is de saneringsverplichting onder meer opgenomen vanuit landschappelijk oogpunt en biedt het de mogelijkheid met minder windturbines meer stroom op te wekken. Niet valt in te zien waarom de systematiek als staatssteun is te kwalificeren.</p>	
c9-OB-0048	48.1	<p>Zienswijzen: De economische haalbaarheid van (de uitvoering) van het Rijksinpassingsplan is onvoldoende getoetst, althans is niet voldoende inhoudelijk beoordeeld, althans de initiatiefnemer is niet in staat en bereid kostenverhaal te bieden door nakoming van de verplichtingen uit de gesloten anterieure overeenkomst. Inmiddels is opgericht Windpark Zeewolde BV, deze moet planschade en onteigeningsvergoedingen voor de te saneren windturbines vergoeden. Het is dus niet initiatiefnemer, die de kosten voor haar rekening neemt, het is een derde partij, te weten Windpark Zeewolde BV, een commerciële marktpartij met thans onvoldoende eigen financiële middelen. Er is dus geen sprake van al aanwezige voldoende funding, laat staan dat er enige garantie is dat in 2024-2026 betaald zal kunnen worden. Dit betekent een zeer aanzienlijk financieel risico voor de gemeente Zeewolde, want de exploitatie van de te stichten windturbines en de SDE subsidie zijn onvoldoende voor Windpark Zeewolde BV om de planschade en onteigeningsvergoedingen te kunnen betalen. De gemeente Zeewolde zal bij uitvoering van dit Rijksinpassingsplan het risico lopen om te moeten onteigenen en gehouden te zijn ex artikel 40 OW de schade voor de onteigenden te vergoeden. Het uitgangspunt dat de windturbines in 2026 aan het einde van hun technische levensduur zullen zijn is in zijn algemeenheid onjuist. Vooral de Vestas V66 1,75 MW (van belanghebbende) zijn bij normaal goed onderhoud van onder meer de tandwielkasten niet aan een maximale technische en economische levensduur gebonden.</p>	<p>Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	48.2	<p>De regeling tot terzijde stellen van overgangsrecht in artikel 13.3 is in strijd met het recht, althans is onredelijk bezwarend voor belanghebbende. Het wegbestemmen en uitsluiten van gebruiksrecht van windturbines van 1,75 MW is in strijd met de in het plan beoogde doelstelling om 6000MW aan windenergie op land gebaseerde productie-eenheden te realiseren. Uit de gehanteerde doelomschrijving blijkt dat nut en noodzaak voor het wegbestemmen en uit gebruik nemen van de windturbines aan de Futenweg ontbreekt. Immers de molens zijn immer positief bestemd geweest dus in overeenstemming geweest met een behoorlijke ruimtelijke ordening. Er kan dus geen sprake zijn van een gewenste ruimtelijke ontwikkeling, zoals in het plan is opgenomen. Ook een bijdrage aan de doelstelling die ten grondslag ligt aan het Rijksinpassingsplan wordt niet voldaan, immer het laten staan en refurbishen van deze molens tot 2 MW molens is binnen de bestaande bouwvorm en contouren mogelijk. Er wordt dus bestaande capaciteit geamoveerd in plaats van capaciteit vermeerderd. Nut en noodzaak tot het vaststellen van dit Ontwerp ontbreekt, althans wordt niet, althans onvoldoende onderbouwd.</p>	<p>Ten aanzien van nut en noodzaak wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	

48.3	<p>Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing op het kartelverbod in het kader van de mededingingswetgeving. Het de facto wegsaneren van bestaande ondernemers (belanghebbenden) en deze te verplichten zaken te doen met Windpark Zeewolde BV op straffe van een beoogde (koude) sanering is in strijd met artikel 6 van de Mededingingswet. Het Rijksinpassingsplan is op initiatief van de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde, deze vereniging heeft een commerciële doelstelling, althans de met haar verbonden Windpark Zeewolde BV heeft een commerciële doelstelling. Er is sprake van een kartel, dat tot doel heeft bestaande exploitanten uit de markt te stoten. Commerciële partijen hebben met enige eigenaren overeenkomsten gesloten waardoor deze als front-runner fungeren voor deze derden. Er is geen reden dat belanghebbende niet in staat mag worden gesteld de bestaande twee windturbines aan de Futenweg, met grond en infrastructuur te exploiteren. Ook belanghebbende draagt immers bij met tweemaal 1,75 MW aan de beoogde doelstelling van 6000MW op land.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de verdeling van schaarse rechten wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 38.24.</p>	
48.4	<p>Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing aan de aanbestedingsregels. Er is sprake van verplichte aanbesteding nu het verwezenlijken van een Rijksdoelstelling betreft. Het doen uitvoeren van ogenschijnlijk de eigenaren in het gebied doet daaraan niet af. Het huidige Rijksinpassingsplan in combinatie met de op 5 december aangevraagde omgevingsvergunning leidt ertoe dat Windpark Zeewolde BV de enige marktpartij is, die het project zal kunnen verwezenlijken, zij is niet op één lijn te stellen met de initiatiefnemer. Dit is niet alleen schending van het mededingingsrecht, doch ook van de aanbestedingsregels. Belanghebbende wordt onevenredig zwaar in haar belang getroffen.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de verdeling van schaarse rechten wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 38.24.</p>	
48.5	<p>Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toets op staatssteun er heeft geen melding plaatsgehad. De markt voor (groene)elektriciteit is grensoverschrijdend. Het onderhavige plan heeft tot gevolg dat de belanghebbende ondernemers wordt belet hun stroom te leveren aan (buitenlandse) stroomafnemers. Aldus wordt met staatssteun het aanbod van groene stroom beperkt, worden prijzen opgedreven en producent Windpark Zeewolde BV onrechtmatig gesteund. Belanghebbenden leveren stroom die duurzaam is opgewekt, het langer laten produceren van bestaande 1,75 MW turbines komt de milieudoelstellingen ten goede en komt door vergroting van aanbod de prijsvorming voor de consument ten goede. Er is geen reden met SDE subsidie de sanering van bestaande windturbines af te dwingen, althans te financieren en aldus aanbod van goedkope groene stroom te beperken althans Windpark Zeewolde BV te steunen.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van staatssteun: voorop staat dat de windturbines al met het bestemmingsplan Buitengebied geen positieve bestemming hebben gekregen en in zoverre ook thans geen positief bestemde rechten hebben. Verder wordt met het voorliggende inpassingsplan enkel een planologisch regime mogelijk gemaakt voor de realisatie van nieuwe windturbines onder gelijktijdige oplegging van een saneringsverplichting. Eenieder kan uitvoering geven aan dit plan onder de ruimtelijk gestelde voorwaarden, welke voorwaarden nader zijn toegelicht in de plantoelichting. Zoals ook daar nader toegelicht, is de saneringsverplichting onder meer opgenomen vanuit landschappelijk oogpunt en biedt het de mogelijkheid met minder windturbines meer stroom op te wekken. Niet valt in te zien waarom de systematiek als staatssteun is te kwalificeren.</p>	

c9-OB-0049	49.1	<p>De economische haalbaarheid van (de uitvoering) van het Rijksinpassingsplan is onvoldoende getoetst, althans is niet voldoende inhoudelijk beoordeeld, althans de initiatiefnemer is niet in staat en bereid kostenverhaal te bieden door nakoming van de verplichtingen uit de gesloten anterieure overeenkomst. Inmiddels is opgericht Windpark Zeewolde BV, deze moet planschade en onteigeningsvergoedingen voor de te saneren windturbines vergoeden. Het is dus niet initiatiefnemer, die de kosten voor haar rekening neemt, het is een derde partij, te weten Windpark Zeewolde BV, een commerciële marktpartij met thans onvoldoende eigen financiële middelen. Er is dus geen sprake van al aanwezige voldoende funding, laat staan dat er enige garantie is dat in 2024-2026 betaald zal kunnen worden. Dit betekent een zeer aanzienlijk financieel risico voor de gemeente Zeewolde, want de exploitatie van de te stichten windturbines en de SDE subsidie zijn onvoldoende voor Windpark Zeewolde BV om de planschade en onteigeningsvergoedingen te kunnen betalen. De gemeente Zeewolde zal bij uitvoering van dit Rijksinpassingsplan het risico lopen om te moeten ont-eigenen en gehouden te zijn ex artikel 40 OW de schade voor de onteigen-den te vergoeden. Het uitgangspunt dat de windturbines in 2026 aan het einde van hun technische levensduur zullen zijn is in zijn algemeenheid on-juist. Vooral de Vestas V66 1,75 MW (van belanghebbende) zijn bij nor-maal goed onderhoud van onder meer de tandwielkasten niet aan een maximale technische en economische levensduur gebonden.</p>	<p>Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	49.2	<p>De regeling tot terzijde stellen van overgangsrecht in artikel 13.3 is in strijd met het recht, althans is onredelijk bezwarend voor belanghebben-de. Het wegbestemmen en uitsluiten van gebruiksrecht van windturbines van 1,75 MW is in strijd met de in het plan beoogde doelstelling om 6000MW aan windenergie op land gebaseerde productie-eenheden te rea-liseren. Uit de gehanteerde doelomschrijving blijkt dat nut en noodzaak voor het wegbestemmen en uit gebruik nemen van de windturbines aan de Futenweg ontbreekt. Immers de molens zijn immer positief bestemd ge-weest dus in overeenstemming geweest met een behoorlijke ruimtelijke ordening. Er kan dus geen sprake zijn van een gewenste ruimtelijke ont-wikkeling, zoals in het plan is opgenomen. Ook een bijdrage aan de doelstelling die ten grondslag ligt aan het Rijksinpassingsplan wordt niet voldaan, immer het laten staan en refurbishen van deze molens tot 2 MW molens is binnen de bestaande bouwvorm en contouren mogelijk. Er wordt dus bestaande capaciteit geamoveerd in plaats van capaciteit ver-meerderd. Nut en noodzaak tot het vaststellen van dit Ontwerp ont-breekt, althans wordt niet, althans onvoldoende onderbouwd.</p>	<p>Ten aanzien van nut en noodzaak wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de Ant-woordnota zienswijzen.</p>	
	49.3	<p>Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing op het kartelverbod in het kader van de mededingingswetgeving. Het de facto wegsaneren van be-staande ondernemers (belanghebbenden) en deze te verplichten zaken te doen met Windpark Zeewolde BV op straffe van een beoogde (koude) sa-nering is in strijd met artikel 6 van de Mededingingswet. Het Rijksinpas-singsplan is op initiatief van de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde, deze vereniging heeft een commerciële doelstelling, althans de met haar verbonden Windpark Zeewolde BV heeft een commerciële doelstelling. Er is sprake van een kartel, dat tot doel heeft bestaande exploitanten uit de markt te stoten. Commerciële partijen hebben met enige eigena-ren overeenkomsten gesloten waardoor deze als front-runner fungeren voor deze derden. Er is geen reden dat belanghebbende niet in staat mag worden gesteld de bestaande twee windturbines aan de Futenweg, met grond en infrastructuur te exploiteren. Ook belanghebbende draagt immers bij met tweemaal 1,75 MW aan de beoogde doelstelling van 6000MW op land.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Ant-woordnota zienswijzen. Ten aanzien van de verdeling van schaarse rechten wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 38.24.</p>	

	49.4	Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing aan de aanbestedingsregels. Er is sprake van verplichte aanbesteding nu het verwezenlijken van een Rijksdoelstelling betreft. Het doen uitvoeren van ogenschijnlijk de eigenaren in het gebied doet daaraan niet af. Het huidige Rijksinpassingsplan in combinatie met de op 5 december aangevraagde omgevingsvergunning leidt ertoe dat Windpark Zeewolde BV de enige marktpartij is, die het project zal kunnen verwezenlijken, zij is niet op één lijn te stellen met de initiatiefnemer. Dit is niet alleen schending van het mededingingsrecht, doch ook van de aanbestedingsregels. Belanghebbende wordt onevenredig zwaar in zijn belang getroffen.	Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de verdeling van schaarse rechten wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 38.24.	
	49.5	Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toets op staatssteun, er heeft geen melding plaats gehad. De markt voor (groene)elektriciteit is grensoverschrijdend. Het onderhavige plan heeft tot gevolg dat de belanghebbende ondernemers wordt belet hun stroom te leveren aan (buitenlandse) stroomafnemers. Aldus wordt met staatssteun het aanbod van groene stroom beperkt, worden prijzen opgedreven en producent Windpark Zeewolde BV onrechtmatig gesteund. Belanghebbenden leveren stroom die duurzaam is opgewekt, het langer laten produceren van bestaande 1,75 MW turbines komt de milieudoelstellingen ten goede en komt door vergroting van aanbod de prijsvorming voor de consument ten goede. Er is geen reden met SDE subsidie de sanering van bestaande windturbines af te dwingen, althans te financieren en aldus aanbod van goedkope groene stroom te beperken, althans Windpark Zeewolde BV te steunen.	Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van staatssteun: voorop staat dat de windturbines al met het bestemmingsplan Buitengebied geen positieve bestemming hebben gekregen en in zoverre ook thans geen positief bestemde rechten hebben. Verder wordt met het voorliggende inpassingsplan enkel een planologisch regime mogelijk gemaakt voor de realisatie van nieuwe windturbines onder gelijktijdige oplegging van een saneringsverplichting. Eenieder kan uitvoering geven aan dit plan onder de ruimtelijk gestelde voorwaarden, welke voorwaarden nader zijn toegelicht in de plantoelichting. Zoals ook daar nader toegelicht, is de saneringsverplichting onder meer opgenomen vanuit landschappelijk oogpunt en biedt het de mogelijkheid met minder windturbines meer stroom op te wekken. Niet valt in te zien waarom de systematiek als staatssteun is te kwalificeren.	
c9-OB-0050	50.1	De gemeente Almere vraagt om meer rekening te houden met de (toekomstige) bewoners van Oosterwold als onderdeel van de gezamenlijke ontwikkeling van Almere 2.0 en met Almeerse bewoners woonachtig nabij het windmolenpark door: (1) de ashoogte van de windmolens langs de A27 te verlagen naar 120m en de tiphoogte te verlagen naar 180m; - 2) zo veel mogelijk molens te schrappen in de opstelling langs de A27 en/of molenposities te verplaatsen/uit te wisselen waardoor de ontwikkeling van een kwalitatief goed en samenhangend woongebied mogelijk blijft.	Ten aanzien van Oosterwold waaronder de totstandkoming van het voorkeursalternatief en de A27 wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	50.2	De gemeente Almere stelt voor om het gebruik van luchtvaartverlichting tot het uiterste minimum te beperken en ook overdag continue verlichting toe te passen in plaats van knipperlichten.	Zie antwoord bij zienswijze nummer 20.3	
	50.3	Gemeente Almere pleit er voor om over de burgerparticipatie-mogelijkheden en het maatschappelijk effect ervan in het inpassingsplan informatie op te nemen onder het kopje Maatschappelijke haalbaarheid.	Ten aanzien van het participatieproces wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	50.4	De gemeente Almere verwijst voor een aantal detailopmerkingen op het ontwerp-inpassingsplan, waaronder tekstuele onjuistheden naar de bijlage van de ingezonden zienswijze. De gemeente Almere verzoekt het bevoegd gezag hier nogmaals kennis van te nemen ter verbetering van het ontwerp-inpassingsplan en wijst erop dat deze opmerkingen reeds in een eerder stadium zijn ingebracht.	De gemaakte opmerkingen zijn voor zover daarmee de inhoud en werking van het inpassingsplan niet wijzigt, overgenomen in het inpassingsplan.	

c9-OB-0051	51.1	<p>De economische haalbaarheid van (de uitvoering) van het Rijksinpassingsplan is onvoldoende getoetst, althans is niet voldoende inhoudelijk beoordeeld, althans de initiatiefnemer is niet in staat en bereid kostenverhaal te bieden door nakoming van de verplichtingen uit de gesloten anterieure overeenkomst. Inmiddels is opgericht Windpark Zeewolde BV, deze moet planschade en onteigeningsvergoedingen voor de te saneren windturbines vergoeden. Het is dus niet initiatiefnemer, die de kosten voor haar rekening neemt, het is een derde partij, te weten Windpark Zeewolde BV, een commerciële marktpartij met thans onvoldoende eigen financiële middelen. Er is dus geen sprake van al aanwezige voldoende funding, laat staan dat er enige garantie is dat in 2024-2026 betaald zal kunnen worden. Dit betekent een zeer aanzienlijk financieel risico voor de gemeente Zeewolde, want de exploitatie van de te stichten windturbines en de SDE subsidie zijn onvoldoende voor Windpark Zeewolde BV om de planschade en onteigeningsvergoedingen te kunnen betalen. De gemeente Zeewolde zal bij uitvoering van dit Rijksinpassingsplan het risico lopen om te moeten onteigenen en gehouden te zijn ex artikel 40 OW de schade voor de onteigenden te vergoeden. Het uitgangspunt dat de windturbines in 2026 aan het einde van hun technische levensduur zullen zijn is in zijn algemeenheid onjuist. Vooral de Vestas V66 1,75 MW (van belanghebbende) zijn bij normaal goed onderhoud van onder meer de tandwielkasten niet aan een maximale technische en economische levensduur gebonden.</p>	<p>Ten aanzien van de economische en financiële haalbaarheid wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	51.2	<p>De regeling tot terzijde stellen van overgangsrecht in artikel 13.3 is in strijd met het recht, althans is onredelijk bezwarend voor belanghebbende. Het wegbestemmen en uitsluiten van gebruiksrecht van windturbines van 1,75 MW is in strijd met de in het plan beoogde doelstelling om 6000MW aan windenergie op land gebaseerde productie-eenheden te realiseren. Uit de gehanteerde doelomschrijving blijkt dat nut en noodzaak voor het wegbestemmen en uit gebruik nemen van de windturbines aan de Futenweg ontbreekt. Immers de molens zijn immer positief bestemd geweest dus in overeenstemming geweest met een behoorlijke ruimtelijke ordening. Er kan dus geen sprake zijn van een gewenste ruimtelijke ontwikkeling, zoals in het plan is opgenomen. Ook een bijdrage aan de doelstelling die ten grondslag ligt aan het Rijksinpassingsplan wordt niet voldaan, immer het laten staan en refurbishen van deze molens tot 2 MW molens is binnen de bestaande bouwvorm en contouren mogelijk. Er wordt dus bestaande capaciteit geamoveerd in plaats van capaciteit vermeerderd. Nut en noodzaak tot het vaststellen van dit Ontwerp ontbreekt, althans wordt niet, althans onvoldoende onderbouwd.</p>	<p>Ten aanzien van nut en noodzaak wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van de Antwoordnota zienswijzen.</p>	
	51.3	<p>Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing op het kartelverbod in het kader van de mededingingswetgeving. Het de facto wegsaneren van bestaande ondernemers (belanghebbenden) en deze te verplichten zaken te doen met Windpark Zeewolde BV op straffe van een beoogde (koude) sanering is in strijd met artikel 6 van de Mededingingswet. Het Rijksinpassingsplan is op initiatief van de Ontwikkelvereniging Windpark Zeewolde, deze vereniging heeft een commerciële doelstelling, althans de met haar verbonden Windpark Zeewolde BV heeft een commerciële doelstelling. Er is sprake van een kartel, dat tot doel heeft bestaande exploitanten uit de markt te stoten. Commerciële partijen hebben met enige eigenaren overeenkomsten gesloten waardoor deze als front-runner fungeren voor deze derden. Er is geen reden dat belanghebbende niet in staat mag worden gesteld de bestaande twee windturbines aan de Futenweg, met grond en infrastructuur te exploiteren. Ook belanghebbende draagt immers bij met tweemaal 1,75 MW aan de beoogde doelstelling van 6000MW op land.</p>	<p>Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de verdeling van schaarse rechten wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 38.24.</p>	

	51.4	Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toetsing aan de aanbestedingsregels. Er is sprake van verplichte aanbesteding nu het verw ezenlijken van een Rijksdoelstelling betreft. Het doen uitvoeren van ogenschijnlijk de eigenaren in het gebied doet daaraan niet af. Het huidige Rijksinpassingsplan in combinatie met de op 5 december aangevraagde omgevingsvergunning leidt ertoe dat Windpark Zeewolde BV de enige marktpartij is, die het project zal kunnen verw ezenlijken, zij is niet op één lijn te stellen met de initiatiefnemer. Dit is niet alleen schending van het mededingingsrecht, doch ook van de aanbestedingsregels. Belanghebbende wordt onevenredig zwaar in haar belang getroffen.	Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van de verdeling van schaarse rechten wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 38.24.	
	51.5	Het Rijksinpassingsplan ontbeert een toets op staatssteun er heeft geen melding plaatsgehad. De markt voor (groene)elektriciteit is grensoverschrijdend. Het onderhavige plan heeft tot gevolg dat de belanghebbende ondernemers wordt belet hun stroom te leveren aan (buitenlandse) stroomafnemers. Aldus wordt met staatssteun het aanbod van groene stroom beperkt, worden prijzen opgedreven en producent Windpark Zeewolde BV onrechtmatig gesteund. Belanghebbenden leveren stroom die duurzaam is opgewekt, het langer laten produceren van bestaande 1,75 MW turbines komt de milieudoelstellingen ten goede en komt door vergroting van aanbod de prijsvorming voor de consument ten goede. Er is geen reden met SDE subsidie de sanering van bestaande windturbines af te dwingen, althans te financieren en aldus aanbod van goedkope groene stroom te beperken althans Windpark Zeewolde BV te steunen.	Ten aanzien van de initiatiefnemer wordt verwezen naar paragraaf 2.4 van de Antwoordnota zienswijzen. Ten aanzien van staatssteun: voorop staat dat de windturbines al met het bestemmingsplan Buitengebied geen positieve bestemming hebben gekregen en in zoverre ook thans geen positief bestemde rechten hebben. Verder wordt met het voorliggende inpassingsplan enkel een planologisch regime mogelijk gemaakt voor de realisatie van nieuwe windturbines onder gelijktijdige oplegging van een saneringsverplichting. Eenieder kan uitvoering geven aan dit plan onder de ruimtelijk gestelde voorwaarden, welke voorwaarden nader zijn toegelicht in de plantoelichting. Zoals ook daar nader toegelicht, is de saneringsverplichting onder meer opgenomen vanuit landschappelijk oogpunt en biedt het de mogelijkheid met minder windturbines meer stroom op te wekken. Niet valt in te zien waarom de systematiek als staatssteun is te kwalificeren.	
c9-OB-0052	52.1	Cliënt vreest als gevolg van de aanwezigheid van de windmolens op het desbetreffende perceel te worden geconfronteerd met gewasschade. Dit als gevolg van de schaduwwerking van de bewuste windmolens. Immers vanwege het gebrek aan licht zullen de gewassen aldaar niet dan wel erg slecht groeien met alle gevolgen van dien. Schade waarmee in de onderhavige procedures en besluiten ten onrechte geen rekening is gehouden en waarvan tevens niet bekend is alwaar cliënt deze schade kan reclameren en welke procedure daarop van toepassing is. Voor zover de schade niet voor 100 % zal worden vergoed, zal cliënt dus worden geconfronteerd met een ernstige inkomensderving. Wat betreft voornoemd punt is zijn de besluiten onvoldoende gemotiveerd en kunnen op grond daarvan niet in stand blijven.	In paragraaf 7.1 van het inpassingsplan is toegelicht dat Bij ruimtelijke ontwikkelingen kan planschade ontstaan. De Wro voorziet in een regeling voor vergoeding van planschade. Op basis van artikel 6.1 Wro wordt aan degene die in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak schade leidt of zal leiden als gevolg van het inpassingsplan, tegemoetgekomen, wanneer de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins is verzekerd. Een aanvraag voor een tegemoetkoming in schade ten gevolge van het inpassingsplan, kan bij de gemeente Zeewolde worden ingediend binnen de periode van 5 jaar na het onherroepelijk worden van het vastgestelde inpassingsplan	
	52.2	Gekoppeld aan de geplande nieuwe molens voorziet het plan ook in saneren van bestaande windmolens. Cliënten zijn ook in het bezit van een bestaande windmolen, een Vestas V52 850KW. Cliënten doen niet mee met het project en zijn niet van plan hun molen in te leveren. De molen hoort bij hun bedrijf en maakt hun een netto energie leverancier. Ook maakt de molen deel uit van de maatlat duurzame veehouderij van hun nieuwe stal. In het bestemmingsplan buitengebied Zeewolde 2016 worden de bestaande windmolens weggestemd. Hiervoor loopt een beroepschrift bij de Raad van State.	Zie het antwoord op zienswijze 22.7. De afweging die de gemeenteraad bij vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied 2016 heeft gemaakt, ligt in het kader van de vaststelling van dit inpassingsplan niet voor ter discussie.	

c9-OB-0053	53.1	<p>Het onderzoek ten behoeve van het 'Achtergrondrapport Natuur, Windpark Zeewolde en effecten op natuur voor de MER' uitgevoerd door Bureau Waardenburg (Verbeek et al. 2016) betreft slechts de momentopname van één jaar. De veldbezoeken zijn alleen overdag uitgevoerd, terwijl de meeste en ook meest kritische passages van vogels en vleermuizen 's nachts plaatsvinden. In de nachtelijke uren is geen nader onderzoek gedaan naar vliegbewegingen van vogels van foerageergebied naar slaappleaats en omgekeerd. Ook is geen onderzoek uitgevoerd naar andere trekbewegingen van vogels. Veel aannames zijn gedaan op basis van andere ,o.a. buitenlandse, onderzoeken, waarbij het de vraag is of deze ook altijd van toepassing zijn op de specifieke situatie in Flevoland. Verder zijn er (nog) geen ervaringscijfers of onderzoeksgegevens met de zeer hoge molens zoals die geplaatst worden in het Windpark Zeewolde waarbij de tiphoogte oploopt tot 220 meter bij de A27. Een en ander biedt onvoldoende houvast om stellige uitspraken te doen over de aanvaringsrisico's. Zeker in een aantal gevallen kunnen significant negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten worden, waar dat nu wel gedaan is. Het volgende kan ter illustratie dienen. Omdat de grauwe kiekendief in het jaar 2015 niet als broedvogel is waargenomen in het plangebied van Windpark Zeewolde, is in het achtergrondrapport en daarmee ook in de MER verder geen rekening gehouden met deze ernstig bedreigde roofvogel die nog in slechts 2 gebieden broedt in Nederland waaronder Flevoland. In andere jaren heeft de grauwe kiekendief wel degelijk ook in het plangebied gebroed.</p>	<p>De onderzoeken zijn op een juiste wijze uitgevoerd. De commissie MER geeft hierover in het toetsadvies aan dat de informatie, met name door de inhoudelijke aanvullingen uit de bijlagen rapporten bij de ontheffingsaanvraag voor de Ff-wet, volledig en juist is. Gedeputeerde staten van de provincie Flevoland concludeert "Uit de toets blijkt dat significante effecten met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Voor sommige soorten treden wellicht nog licht negatieve effecten op. Er kan een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming worden afgegeven."</p>	
	53.2	<p>Gelet op de bovengenoemde onzekerheden wat betreft de nachtelijke trek van ganzen en andere vogels waarnaar geen veldonderzoek gedaan is, pleiten wij voor aanpassingen aan de voorziene corridor in de lijnopstelling van molens langs de A27. Wij zouden graag een ruimere corridor zien in zowel periode, tijd als ruimte. Wanneer de corridor geregeld wordt met een automatische stilstandvoorziening met behulp van radar (al dan niet door tussenkomst van een operator) hoeven de molens niet onnodig stilgezet te worden en kan ingegrepen worden wanneer het wel nodig is. Het stilzetten hoeft zo niet beperkt te zijn tot een vooraf ingestelde tijd en periode die altijd arbitrair zijn. Door koppeling van meerdere molens binnen het systeem kunnen de kosten van de voorziening beperkt blijven en kunnen meer molens in de corridor betrokken worden. Dit is een betere oplossing voor de passerende vogels en leidt niet tot onnodige stilstand. Inmiddels is ook praktijkervaring met dergelijke systemen opgebouwd. Laat Windpark Zeewolde hiervan profiteren.</p>	<p>Op basis van de passende beoordeling is vastgesteld dat voor grauwe ganzen en kolganzen barrièrewerking niet met zekerheid kan worden uitgesloten. Weliswaar staan in de huidige situatie ook al windturbines in deze lijn, maar de grotere hoogte van de nieuwe windturbines maakt dat niet is uitgesloten dat de ganzen op verticale richting op tijd kunnen uitwijken. Ook al is de verwachting dat de ganzen (zowel in de huidige als in de nieuwe situatie) zonder problemen tussen de windturbines door kunnen vliegen, is niet met zekerheid uit te sluiten dat de ganzen in de huidige situatie (in het donker) uitwijken voor de bestaande windturbines door er (net) overheen te vliegen. Als mitigerende maatregel is conform de passende beoordeling in voorschrift 18 van de Wnb-vergunning opgenomen dat een corridor van stilstaande windturbines moet worden ingesteld in de periode (in het jaar en van de dag) dat de grauwe ganzen en kolganzen met grote aantallen over het plangebied vliegen. Met inbegrip van deze mitigatie kan het optreden van significant negatieve effecten op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen uitgesloten worden. Op basis van de beschikbare onderzoeken is geconcludeerd dat een corridor van twee windturbines afdoende is om aantasting te voorkomen. Hetgeen in de zienswijze naar voren is gebracht, vormt geen aanleiding een ruimere corridor in te stellen.</p>	
	53.3	<p>Vanwege het grote aantal onzekerheden zouden wij ervoor willen pleiten de gevolgen te onderzoeken die het in bedrijf nemen van de molens heeft voor vogels en vleermuizen door bij alle molens de aanvaringslactoffers te registreren en dit in een monitoringprogramma op te nemen. Op deze wijze kan in de praktijk getoetst worden of gedane aannames zich ook in de praktijk manifesteren of juist niet. Bij constatering van ongewenste afwijkingen kunnen passende bijsturingsmaatregelen genomen worden. Naar onze mening kan dit goed opgenomen worden in het kader van de monitoring voortvloeiend uit art. 7.39 van de Wet milieubeheer.</p>	<p>Zie het antwoord op zienswijze 53.2.</p>	

	53.4	Gedurende de herstructureringstermijn van 7 jaar kunnen molens gedurende een periode van 5 jaar dubbeldraaien. Teruggerekend naar een periode van 5 jaar tellen de negatieve effecten van de molens dubbel, al is in de effectenberekening uitgegaan van slechts 20%. Wij vinden dit op zijn minst arbitrair. Wij begrijpen dat de dubbeldraaitermijn vanuit bedrijfseconomisch oogpunt noodzakelijk is en voorwaarde om het project ook financieel haalbaar te maken. Wij vinden echter wel dat wanneer uit de bedrijfseconomische cijfers blijkt dat deze gunstiger zijn dan waarop het Ministerie van EZ in samenspraak met de gemeente en provincie de termijn van vijf jaar hebben bepaald, de termijn naar beneden wordt bijgesteld. Daartoe dienen de eigenaren van de windturbines hun exploitatiegegevens jaarlijks te verstrekken.	Zie het antwoord op zienswijze 45.4. Het opleggen van een monitoringsverplichting is niet nodig omdat de initiatiefnemers naar het oordeel van de ministers op voorhand al duidelijk hebben gemaakt dat deze termijn op vijf jaar moet worden gesteld.	
	53.5	Zoals uit de door ons geplaatste vraagtekens bij het onderzoek blijkt is het onderzoek naar de effecten voor de grauwe kiekendief naar onze mening onvoldoende uitgevoerd door de vogel verder niet in beschouwing te nemen, omdat hij in een jaar niet in het plangebied tot broeden kwam terwijl er jaren zijn waarin dit wel degelijk het geval was. Broedende vogels zijn in dit gebied zelfs van zenders voorzien. De grauwe kiekendief is een zeer ernstig bedreigde vogelsoort van de rode lijst waarvoor alles in het werk gesteld moet worden om de vogel als broedvogel in Nederland te behouden. Te meer daar Flevoland tot de slechts twee broedlocaties in Nederland behoort. Nader onderzoek naar de mogelijke effecten voor de grauwe kiekendief als gevolg van het Windpark Zeewolde moet naar onze mening worden uitgevoerd. Terecht wordt gesteld dat er rekening gehouden moet worden met het feit dat de instandhoudingsdoelstellingen voor de Oostvaardersplassen voor de blauwe kiekendieven onverkort van kracht zijn ook als is er in de afgelopen jaren niet gebroed. In het beheerplan Oostvaardersplassen worden maatregelen voorzien om condities te scheppen of te herstellen die ervoor moeten zorgen dat de blauwe kiekendief als broedvogel weer terugkeert. De blauwe kiekendief wordt echter in het Ontwerp-inpassingsplan weggecijferd met de redenering dat op basis van het kleine aantal de kans op een ervaring klein is en dat daarmee een effect op het behalen van de instandhoudingsdoelen is uitgesloten. Naar onze mening moet juist in ogen-schouw genomen worden dat de wanneer de blauwe kiekendief slachtoffer wordt van een aanvaring, met alle inspanningen die voor deze vogel gedaan worden, de consequenties voor de instandhoudingsdoelstellingen veel groter zijn dan wanneer het een talrijker vogel zou betreffen. Wij vinden dat dit betrokken moet worden in de analyse van de milieueffecten van Windpark Zeewolde.	De onderzoeken op een juiste wijze zijn uitgevoerd. De commissie MER geeft hierover in het toetsadvies aan dat de informatie, met name door de inhoudelijke aanvullingen uit de bijlagen rapporten bij de ontheffingsaanvraag voor de Ff-wet, volledig en juist is. Gedeputeerde staten van de provincie Flevoland concludeert "Uit de toets blijkt dat significante effecten met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Voor sommige soorten treden wellicht nog licht negatieve effecten op. Er kan een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming worden afgegeven." Zie tevens de beantwoording op zienswijze 38.35 en 38.40.	
c9-OB-0054	54.1	Reclamanten zijn eigenaar van windmolens in het plangebied. De windmolens vallen onder de saneringsregeling bestaande solitaire windturbines. Reclamanten zijn het niet eens met het op termijn saneren van genoemde windturbines. Reclamanten hebben ter zake van het bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016 een beroepschrift bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State ingediend. Reclamanten hebben in het be-roepschrift aangegeven dat de bestaande vergunde windmolens een positieve bestemming dienen te verkrijgen en niet wederom onder het overgangs-recht moeten worden gebracht.	Zie het antwoord op zienswijze 22.7. De afweging die de gemeenteraad bij vast-stelling van het bestemmingsplan Buitengebied 2016 heeft gemaakt, ligt in het ka-der van de vaststelling van dit inpassingsplan niet voor ter discussie.	

	54.2	Duidelijk is dat de initiatiefnemer met vorenstaande reclamanten, als eigenaren van de bestaande windturbines, geen contractuele afspraken heeft gemaakt. Er is dus ook geen contractuele afspraak gemaakt om het gebruik van de bestaande windturbines te beëindigen. In het inpassingsplan is een voorwaardelijke verplichting opgenomen teneinde de sanering zeker te stellen. Het gaat hierbij om door middel van een te sluiten overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de eigenaren van de te saneren turbines. Hiermede zou worden aangetoond dat de turbine voor de in bijlage 1 genoemde datum wordt verwijderd. Reclamanten zijn van mening dat in het inpassingsplan geen financiële regeling is opgenomen voor de geleden en te lijden schade bij verplichte beëindiging van het gebruik. Ook in de provinciale Noodverordening ontbreekt een dergelijke passende beëindigingsregeling.	Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	
	54.3	Reclamanten zijn van mening dat de levensduur van de bestaande en vergunde windmolens langer is dan de planperiode van 10 jaar. Ook na de in het inpassingsplan opgenomen einddata zijn de bestaande windturbines nog goed bruikbaar voor hun doel. De bestaande windmolens kunnen ook na 2026 technisch nog prima in orde zijn. Met het uitvoeren van normaal onderhoud blijkt dit ook in de praktijk het geval te zijn. In het kader van duurzaamheid is het dan ook gewenst om de bestaande windmolens ook na 2026 in stand te laten. Ook om de CO2 doelstellingen van Nederland te halen, is het verstandig om de bestaande windmolens in stand te laten, hetgeen zeker van toepassing is voor die windmolens die de realisatie van de nieuwe lijnopstellingen niet in de weg staan.	In het Bestemmingsplan Buitengebied Zeewolde 2016 zijn aan de bestaande windturbines reeds geen positieve bestemming toegekend. In de toelichting van dit bestemmingsplan zijn hiervoor onder andere de verbetering van de landschappelijke kwaliteit en de komst van het nieuwe windpark benoemd. Ten aanzien van de sanering en mogelijke onteigening wordt verder verwezen naar paragraaf 2.6 van de Antwoordnota zienswijzen.	
c9-OB-0055	55.1	De gemeente Huizen verzoekt het bevoegd gezag om de maximale tiphoogte van de windmolens in de lijn langs de A27 te beperken tot 150 meter. Hiermee is obstakelverlichting niet nodig en wordt aangesloten bij de motie van de gemeenteraad van Huizen van 7 juli 2016, waarbij zorgen zijn geuit over de hoogte van de molens en de daardoor benodigde obstakelverlichting.	Volgens het door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) opgestelde "Informatieblad Aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland" (d.d. 30 september 2016) moeten windturbines met een hoogte van 100 meter of meer ten opzichte van het maaiveld binnen een afstand van 120 meter van een snelweg worden voorzien van obstakelverlichting (zie paragraaf/sectie 3.2 b van het Informatieblad). Het verlagen van de tiphoogte van de windturbines tot 150 meter langs de A27 betekent dus niet dat de windturbines niet te hoeven worden voorzien van obstakelverlichting. Met het oog op de luchtvaartveiligheid kan het verzoek niet worden ingewilligd. Zie ook antwoord bij zienswijze nummer 20.3	